

Onderwerp: Vaststellen bestemmingsplan West aan Zee

Jaar/nummer: 2012 / 32

De raad van de gemeente Terschelling:

overwegende, dat het ontwerp van het bestemmingsplan West aan Zee van 28 oktober 2011 tot en met 8 december 2011 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage heeft gelegen;

dat de ter inzage legging is bekend gemaakt op de wijze, zoals aangegeven in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

dat gedurende en binnen bovenvermelde ter inzage termijn 7 zienswijzen zijn ingediend;

dat de indieners van een zienswijze in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijze ten overstaan van de raadscommissie op 3 april 2012 mondeling toe te lichten;

met inachtneming van het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 mei 2012;

gelet op de behandeling in de raadsvergadering van 29 mei 2012 en op de betreffende bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening;

BESLUIT

Met inachtneming van het aangenomen amendement

- I. de ingebrachte zienswijzen alle ontvankelijk te verklaren;
- II. op de zienswijzen te beslissen overeenkomstig de bij dit besluit behorende nota zienswijzen bestemmingsplan West aan Zee;
- III. het ontwerpbestemmingsplan West aan Zee, zoals dat met ingang van 28 oktober 2011 gedurende zes weken ter inzage heeft gelegen, met inachtneming van de wijzigingen, zoals die in dit besluit zijn aangegeven, vast te stellen;
- IV. geen exploitatieplan vast te stellen voor het betreffende plangebied.

Terschelling, 29 mei 2012

De raad van de gemeente Terschelling voornoemd,

B.A. Wiener,
griffier

mr. J.M. Visser,
voorzitter

Onderwerp: vaststellen bestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden

Jaar/Nummer: 2012 /

In behandeling bij: Sector grondgebied / JH

Voorstel

Elf bestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden vaststellen:

- Halfweg-Hee;
- Baaiduinen, Kinnun en Kaard;
- Striep;
- Landerum;
- Formerum;
- Lies;
- Oosterend;
- West aan Zee;
- Midsland aan Zee;
- Midsland Noord;
- Formerum Noord.

Samenvatting

De elf ontwerpbestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden hebben volgens wettelijk voorschrift zes weken ter inzage gelegen. Daarop hebben zes instellingen en particulieren een zienswijze op alle of meerdere plannen kenbaar gemaakt en in totaal 76 particulieren zienswijzen op specifieke plannen.

In de reactienota's zienswijzen is per bestemmingsplan op alle daarop ziende zienswijzen gereageerd. De ambtelijke wijzigingen en de wijzigingen als gevolg van de zienswijzen zullen worden verwerkt in de betreffende plannen.

De elf bestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden kunnen nu worden vastgesteld.

Toelichting

Inleiding

Als gevolg van de onthouding van goedkeuring aan het bestemmingsplan Buitengebied (2008) door de Raad van State moeten nieuwe bestemmingsplannen voor het buitengebied, en de dorpen daarin, worden vastgesteld. Gekozen is het oorspronkelijke plangebied op te knippen in meerdere plangebieden. Dit om het afbreukrisico als gevolg van de natuurregelgeving te beperken.

Bij de voorbereiding van de nieuwe bestemmingsplannen is het bestemmingsplan Buitengebied (2008) als uitgangspunt genomen. Enkele belangrijke wijzigingen te opzichte van de regeling in het bestemmingsplan Buitengebied (2008) hebben betrekking op:

- de bijgebouwenregeling bij woonhuizen,
- de invullocaties voor woningbouw,
- de bouwhoogte van recreatiewoningen in de duinen,
- de begrenzing van de uitbreiding van kampeerterreinen en

- de dubbelbestemming archeologie,
- (milieu)zoneringen,
- de permanente bewoning van recreatiewoningen

Naar aanleiding van het partneroverleg en de behandeling in de raadscommissie van 7 juni 2011 zijn de elf voorontwerpbestemmingsplannen aangepast. De aangepaste ontwerpplannen zijn vervolgens van 28 oktober 2011 tot en met 8 december 2011 ter inzage gelegd op het gemeentehuis te West-Terschelling en in de bibliotheek te Midsland. Binnen deze termijn hebben 81 instellingen of particulieren zienswijzen ingediend, één zienswijze is buiten de termijn ingediend.

Van deze zienswijzen betrof een groot deel de hiervoor genoemde wijzigingen ten opzichte van de regeling in het bestemmingsplan Buitengebied (2008), deels of uitsluitend:

- De voorgestelde bijgebouwenregeling bij woonhuizen is naar aanleiding van de uitspraak Raad van State aangescherpt: maximaal 40m² bijgebouwen bij recht en, onder voorwaarden en in afwijking van de bouwregels maximaal 100m². Deze beperking heeft geen zienswijzenreactie gegeven. Een zienswijze verzoekt nog verdere beperking.
- Ons college heeft op verzoek van uw raad onderzoek gedaan naar de mogelijkheden omtrent invullocaties in de nieuwe bestemmingsplannen. Het richtgetal voor het aantal te bouwen woningen in de dorpen in het buitengebied voor de periode tot 2016 is in zijn geheel benut en zelfs overschreden. Ter uitvoering van het woningbouwbeleid in het buitengebied, bestaat er op dit moment geen noodzaak om een regeling voor nieuwe woningen in de bestemmingsplannen voor de dorpen in het buitengebied op te nemen. De onduidelijkheid in hoeverre in de toekomst woningbouw mogelijk is, ontnemt alle grondslag om invullocaties op te nemen in de ontwerpbestemmingsplannen voor de dorpen in het buitengebied. Het niet toekennen van invullocaties op de verbeelding (plankaart) heeft geleid tot 14 zienswijzen.
- In het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied (2008) is de regeling opgenomen dat de maximale bouwhoogte voor recreatiewoningen kan worden vergroot van 7 meter tot 8,5 meter. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied (2008) heeft de gemeenteraad besloten deze regeling niet op te nemen voor de recreatiewoningen in de binnenduinrand. Dit vanwege de negatieve effecten op landschap. Het college is van mening dat daar waar een hoogte van 8,5 meter een negatieve invloed heeft op het landschap in de binnenduinrand dit zeker ook geldt voor recreatiewoningen in het open duingebied. In de ontwerp bestemmingsplannen voor West aan Zee en Midsland aan Zee is dan ook geen mogelijkheid opgenomen de maximale bouwhoogte van recreatiewoningen te vergroten van 7 meter naar 8,5 meter. Deze aanpassing heeft geleid tot 2 zienswijzen.
- De vastgestelde 11 hectare uitbreidingsmogelijkheden voor kampeerterreinen is het uitgangspunt van het gemeentelijk kampeerbeleid. Uw raad heeft ons college verzocht meer duidelijkheid te geven over de potentiële locaties van deze uitbreidingsmogelijkheden. Voor de begrenzing van de gebieden die in aanmerking komen voor uitbreiding van kampeerareaal is vooral gekeken naar de landschappelijke inpasbaarheid. Het voorkomen van het aaneengroeien van recreatiegebieden en buurtschappen is daarbij een belangrijk aandachtspunt geweest. Op de verbeeldingen zijn deze gebieden in een zogeheten 'Wro-zone 6' weergegeven. De zones zijn, indien mogelijk, groter dan het toegestane uitbreidingsoppervlak, om de ondernemers keuzeruimte te bieden. Naar de mening

van het college bieden de als zodanig begrensde gebieden voldoende ruimte voor de verschillende kampeerterreinen. De zienswijzen zijn te verdelen in twee groepen: die van de recreatieondernemers die de specifieke aanduiding als beperkend ervaren, en die van de eigenaren van belendende percelen die ofwel geen uitbreiding van de kampeerterreinen wensen, dan wel op hun agrarisch perceel de Wro-zone – 6 wensen. Ten aanzien van kampeer- en recreatiewoningenterreinen, al of niet de over de uitbreidingsmogelijkheden, zijn 20 zienswijzen gegeven.

- Het gemeentelijk archeologiebeleid wordt gestuurd door het beleid en de wet- en regelgeving op het gebied van de archeologische monumentenzorg van provincie en rijk. In 2003 hebben Provinciale Staten van Friesland de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) vastgesteld, waarop de archeologische (verwachtings)waarden staan aangegeven, en of streven naar behoud en/of nader onderzoek noodzakelijk geacht wordt. De afgelopen jaren, tot en met 2011, hebben de gemeente Terschelling en de provincie Fryslân samengewerkt aan een inhoudelijke verdieping van de FAMKE. De resultaten van deze onderzoeken hebben geleid tot aanpassing van de FAMKE. Voor grote delen van Terschelling is hierdoor geen archeologisch onderzoek meer nodig, maar voor sommige delen is de archeologische verwachting aangescherpt, zoals voor grote delen van Oud-West, Kinnum, Kaard en Striep, en voor kleine delen van Horp, Baaiduinen, Formerum, Hoorn en Oosterend. De Verordening Romte Fryslân 2011 schrijft voor dat archeologische waarden en verwachtingswaarden zoals aangegeven in de FAMKE, zijn opgenomen in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. Deze zijn dan ook opgenomen in de voorliggende bestemmingsplannen met de standaard bestemmingsregels zoals die worden voorgeschreven bij de FAMKE. In 7 zienswijzen is bezwaar gemaakt tegen deze dubbelbestemming.
- (Milieu)zonering is een ruimtelijk aspect dat bij voorkeur in het bestemmingsplan wordt vastgelegd omdat daarmee voor iedereen duidelijk is welk ruimtelijk toetsingskader ter plekke geldig is. Het betreft in deze plannen de geurzonering om de waterzuiveringsinstallatie en de geluidszonering bij de uitbreiding kampeerterreinen (Wro-zone – 6). Vastleggen in het bestemmingsplan geeft rechtszekerheid.
- In een aantal gevallen is gevraagd een woonbestemming toe te kennen aan recreatiewoningen waaraan in de ontwerpbestemmingsplannen de aanduiding “specifieke vorm van recreatie – permanente bewoning” is toegekend. Het leggen van een andere bestemming op een deel van de woningen met een recreatieve bestemming, leidt tot een ongewenste vermenging van woon- en recreatieve bestemmingen. Het toekennen van een woonbestemming leidt namelijk niet alleen tot de mogelijkheid tot het bij recht oprichten van een bijgebouw, zoals voorgesteld, maar ook tot het vergunningvrij plaatsen van een bijgebouw. In de geest van de zienswijze zou dit dus betekenen een maximale oppervlakte van 70 m² aan te vergunnen en vergunningvrije bijgebouwen. Dit leidt tot een verdichting en verrommeling van de binnenduinstrand die niet wenselijk wordt geacht. Het college is van mening dat recreatiewoningen, ook al worden ze permanent bewoond, hun recreatieve bestemming moeten behouden. Bestaande situaties waarbij recreatiewoningen permanent worden bewoond zullen worden gedoogd. Een en ander wordt geregeld via een persoonsgebonden gedoogbeschikking. Met deze aanpak is het niet langer noodzakelijk om recreatiewoningen, waarin permanent wordt gewoond, een aanduiding “specifieke vorm van recreatie – permanente bewoning” toe te kennen. Voorgesteld wordt de aanduiding niet langer op de verbeeldingen op te nemen.

De ontwerpbestemmingsplannen zijn deels aangepast. De wijzigingen van het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerp zijn:

1. wijzigingen in de toelichting

In de toelichtingen waren niet alle vigerende bestemmingsplannen correct aangegeven. Deze zijn aangepast en aangevuld.

Staatsbosbeheer heeft in haar zienswijze aanvullende gegevens verstrekt ten behoeve van de ecologische voortoets. Deze gegevens zijn door Oranjewoud verwerkt in het rapport. De aanvullingen hebben geen gevolgen voor de conclusie in het rapport. Het aangepaste rapport is als bijlage toegevoegd.

2. wijzigingen in de regels

De voorgestelde wijzigingen in de regels zijn in de betreffende reactienota's terug te vinden.

3. wijzigingen in de verbeelding (plankaart)

De voorgestelde wijzigingen in de verbeeldingen zijn als bijlage bij de betreffende reactienota's toegevoegd.

Horecanota

In het ontwerp van de Horecanota zijn een aantal ruimtelijk relevante beleidsuitgangspunten opgenomen. Deze zijn niet als zodanig opgenomen in de voorliggende bestemmingsplannen. Indien noodzakelijk zullen de bestemmingsplannen na vaststelling van de Horecanota worden aangepast.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

De belanghebbende die tijdig een zienswijze heeft ingediend, kan reageren op het vastgestelde bestemmingsplan door middel van het indienen van beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Om ontvankelijk te zijn in beroep dient de zienswijze niet alleen tijdig te zijn ingediend, maar moet de appellant ook, anders dan in de zienswijzenfase, belanghebbende zijn. Daarnaast kan een belanghebbende beroep aantekenen tegen de wijzigingen in het plan, ten opzichte van het ontwerpplan.

Op grond van artikel 3.8 lid 1 sub e van de Wet ruimtelijke ordening, moet de raad binnen 12 weken na de termijn van het ter inzage leggen van het ontwerpplan beslissen omtrent de vaststelling. Het plan dient daarom formeel vóór 7 januari 2012 te worden vastgesteld. Het betreft echter een termijn van orde, waaraan geen juridische consequenties zijn verbonden.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

Indien de behandeling van de elf bestemmingsplannen volgens planning verloopt, zijn er geen verdere gevolgen.

Communicatie/interactiviteit

Het vaststellingbesluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de Terschellinger. De indieners van een zienswijze ontvangen schriftelijk bericht van het vaststellingsbesluit, samen met informatie over de juridische vervolgprocedure. De vastgestelde elf bestemmingsplannen zijn na vaststelling, via de gemeentelijke website en op www.ruimtelijkeplannen.nl digitaal raadpleegbaar.

Advies raadscommissie

Het raadsvoorstel om de bestemmingsplannen voor de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden vast te stellen is behandeld in de vergadering van de raadscommissie op 3 en 4 april 2012. Op 3 april 2012 hebben belanghebbenden

hun zienswijze op één of meer van de bestemmingsplannen kunnen toelichten. Op 4 april 2012 is er over het raadsvoorstel gesproken tussen de raadsleden onderling en het college. Indien relevant voor het betreffende bestemmingsplan, en voor zover de reactienota op de zienswijze aanvulling behoeft, wordt hieronder op enkele onderdelen ingegaan.

Onder andere door S.O.S. is gesteld dat niet kan worden verwezen naar het vernietigde bestemmingsplan uit 2008, omdat dat formeel niet meer bestaat. Het plan uit 2008 heeft inderdaad geen status meer als bestemmingsplan. Dat neemt niet weg het gemeentelijk beleid dat daarin is verwoord als basis kan dienen voor de voorliggende bestemmingsplannen.

Door S.O.S. wordt gevraagd het recreatieverblijf Duinweg Halfweg 7 onder het overgangsrecht te brengen. Voor het betreffende recreatieverblijf is in 1997 een bouwvergunning verleend die kan worden uitgevoerd. Het onderbrengen van het recreatieverblijf onder het overgangsrecht staat daaraan niet in de weg en is dan ook niet zinvol en ook niet wenselijk.

Door meerdere belanghebbenden en raadsleden is gevraagd de agrarische bestemming voor de percelen Lies 17 en Baaiduinen 51 te handhaven. Het college is van mening dat alleen aan volwaardige agrarische bedrijven een agrarische bedrijfsbestemming moet worden toegekend. Daarvan is op de betreffende percelen geen sprake. Daarbij speelt ook het feit dat op deze locaties, gezien de milieuregelgeving, de mogelijke ontwikkeling naar een volwaardig agrarisch bedrijf niet mogelijk is.

Door de Stichting Thuishaven is overeenstemming bereikt met de eigenaren van "De Jonge Jan" over de aankoop van het betreffende perceel. Het college stelt voor het bestemmingsplan niet nu te wijzigen, maar op grond van een aanvraag omgevingsvergunning haar medewerking te verlenen aan de realisatie van een zorgvoorziening op deze locatie.

Er is door meerdere belanghebbende en raadsleden gesproken over de bedrijfsmatige exploitatie van recreatiewoningen. Het college heeft voorgesteld de verplichting tot bedrijfsmatige exploitatie alleen op te nemen voor recreatiewoningen die in het verleden zijn ontstaan door de omzetting van kampeerterrein van recreatiewoningenterrein. Voor andere recreatiewoningen geldt geen verplichting tot bedrijfsmatige exploitatie.

Door belanghebbende en verschillende raadsleden is gevraagd indien mogelijk medewerking te verlenen aan het verplaatsen van de winkel "Tante Lies" van Lies naar Landerum. Na weigering van een vergunning voor de vestiging van een winkel in het bijgebouw op het perceel Landerum 8 is door ons in april 2011 geadviseerd een omgevingsvergunning in dienen voor de vestiging van een winkel in het hoofdgebouw. Hieraan is geen gehoor gegeven. Gezien onze positieve grondhouding destijds stellen wij voor in dit specifieke geval af te wijken van het bestemmingsplan als daartoe door de belanghebbende alsnog een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt ingediend.

De samenvatting van de zienswijze van de heer Rijf (briefnummer 2498) stelt ten onrechte dat de heer Rijf zijn hotelbestemming van de westzijde van de strandovergang van Midsland aan Zee wil verplaatsen naar de oostzijde. De zienswijze van de heer Rijf betreft het hernieuwen van de hotelbestemming op zijn perceel sectie E nummer 1066 zoals dat volgens hem in het oude

bestemmingsplan uit 1978 stond aangegeven. Het bestemmingsplan Midsland aan Zee dat is vastgesteld in 1978 kent aan perceel E 1066 de bestemming "Natuur" toe. Wel in eind jaren zeventig van de vorige eeuw een bouwvergunning verleend voor een horecavoorziening na toepassing van een vrijstellingsbevoegdheid. De destijds geldende bestemming die geen horecabedrijf toestond, is daarmee niet gewijzigd. Deze bouwvergunning is door reclamant zelf weer ingetrokken. De mogelijkheid om ter plaatse een horecabedrijf te vestigen is nooit in een rechtsgeldig bestemmingsplan vastgelegd. Er is geen reden om nu alsnog een horecabestemming aan deze gronden te geven.

Bij de behandeling van het raadsvoorstel is gevraagd naar de status van het Bestemmingsplan Buitengebied 2008, in de periode voorafgaand aan de uitspraak van de Raad van State, mede in relatie tot het overgangsrecht. Daarover het volgende. Tegen het besluit om het bestemmingsplan Buitengebied 2008 gedeeltelijk goed te keuren (Gedeputeerde Staten op 3 februari 2009) is een verzoek om voorlopige voorziening ingediend bij de Raad van State. Daarover moest eerst een uitspraak worden gedaan. Pas na deze uitspraak op 31 augustus 2009 is het bestemmingsplan Buitengebied 2008 in werking getreden. Dit heeft geduurd tot de onthouding van goedkeuring aan het bestemmingsplan door de Raad van State op 7 juli 2010. In deze periode van 31 augustus 2009 tot 7 juli 2010 zijn op basis van het bestemmingsplan Buitengebied 2008 verschillende (bouw)vergunningen verleend. Indien de gebouwen, die overeenkomstig deze vergunningen zijn gebouwd, nu in strijd komen met de regels van de nieuwe bestemmingsplannen is er sprake van overgangsrecht en gelden de regels voor het overgangsrecht zoals die in de verschillende bestemmingsplannen zijn opgenomen.

Er is veel onrust ontstaan over het voorstel van het college om permanente bewoning van recreatiewoningen te regelen via een persoonsgebonden gedoogbeschikking en de aanduiding specifieke vorm van recreatie – permanente bewoning" van de verbeelding (plankaart) te verwijderen. Dit is niet de bedoeling geweest en het college biedt daarvoor haar excuses aan. Het uitgangspunt van het college is om uiteindelijk te komen tot een situatie waarin recreatiewoningen worden gebruikt overeenkomstig de bestemming, met inachtneming van de rechten van de huidige bewoners. Naar aanleiding van de discussie in de vergadering van 3 en 4 april 2012 is advocatenbureau Stibbe gevraagd hierover te adviseren (bijlage 1). Naar aanleiding van dit advies stellen wij voor:

1. permanente bewoning recreatiewoning
 - a. De aanduiding "specifieke vorm van recreatie – permanente bewoning" op de plankkaart te behouden op de percelen zoals ze staan aangegeven in de ontwerpbestemmingsplannen Midsland Noord en Formerum Noord.
 - b. Aan de gebruiksregel in de bestemming Recreatie – Recreatiewoningen 2 (binnenduinrand) de volgende zinsnede toevoegen: "de voor recreatieve bewoning aangewezen gronden mogen ten aanzien van de percelen met de aanduiding "permanente bewoning" worden gebruikt voor permanente bewoning, met dien verstande dat het gebruik van de gronden ten behoeve van permanente bewoning dient te worden beëindigd op het moment dat degenen, die ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan als bewoner van het pand in het GBA stond ingeschreven en destijds 18 jaar of ouder was, het permanente gebruik van de op deze gronden aanwezige woning beëindigt dan wel niet meer onafgebroken heeft voorgezet."

- c. In de plantoelichting van de bestemmingsplannen Midsland Noord en Formerum Noord worden ter motivering de achterliggende beleidsredenen opgenomen.
 - d. In de plantoelichting van de bestemmingsplannen Midsland Noord en Formerum Noord wordt verduidelijkt dat het op grond van artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht niet is toegestaan om een vergunningvrij bouwwerk bij of aan de recreatiewoning op te richten, omdat het permanente gebruik in de voorgestelde regeling slechts een tijdelijk toegestane vorm van gebruik is.
2. recreatieve bewoning permanente woningen
- a. In de voorschriften van de bestemming "Wonen" opnemen dat recreatief gebruik van een voor permanente bewoning bestemde woning mag worden voorgezet indien dit gebruik op 1 juni 1994 reeds plaatsvond en het gebruik sindsdien onafgebroken en door dezelfde persoon/personen is voortgezet. Dat van dit persoonsgebonden overgangsrecht geen sprake meer is indien het recreatieve gebruik van de op deze gronden aanwezige woning wordt beëindigd door inschrijving in het GBA, indien uit gegevens van het Kadaster blijkt dat de gronden met bijbehorende woning in eigendom aan een derde zijn overgedragen, dan wel indien de gronden en woning op andere wijze aan een derde in gebruik zijn gegeven.
 - b. In de plantoelichtingen wordt aan de hand van het specifieke handhavingsbeleid een goede motivering voor het opgenomen voorschrift gegeven.

Ter inzage liggende stukken

- Nota zienswijzen bestemmingsplan Halfweg-Hee;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Baaiduinen, Kinnun en Kaard;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Striep;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Landerum;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Formerum;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Lies;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Oosterend;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan West aan Zee;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Midsland aan Zee;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Midsland Noord;
- Nota zienswijzen bestemmingsplan Formerum Noord.
- Bijlage 1 Memorandum, Stibbe (april 2012)

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 8 mei 2012.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

J. Haringa,
loco-secretaris

mr. J.M. Visser,
burgemeester

Advocaten en notarissen
Strawinskylaan 2001
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam
Nederland
T +31 20 546 03 21
F +31 20 546 07 10
www.stibbe.com

Onze ref.

Memorandum

Aan J. Hellevoort
Gemeente Terschelling

Van M.M. Kaajan
Stibbe Amsterdam

Datum 26 april 2012

Betreft **Terschelling/Bp buitengebied; permanente en recreatieve bewoning**

1. INLEIDING

- (1) Binnen de gemeente Terschelling worden nieuwe bestemmingsplannen voorbereid. In het kader van die voorbereiding is aandacht gevraagd voor de problematiek van het permanent bewonen van recreatiewoningen en het recreatief bewonen van permanente woningen. Uitgangspunt bij de nieuwe bestemmingsplannen is om uiteindelijk te komen tot een situatie waarin de woningen worden gebruikt conform de bestemming, doch om het permanent dan wel recreatief bewonen in strijd met het bestemmingsplan te accepteren indien deze strijdige situatie reeds op een bepaalde peildatum plaatsvond. Het heeft de voorkeur van de gemeente om e.e.a. in het bestemmingsplan te regelen. Belangrijk aandachtspunt daarbij is echter wel dat het toestaan van deze strijdige situaties niet zou moeten leiden tot het vergunningvrij bouwen van bouwwerken in die situatie dat sprake is van recreatieve bewoning in strijd met het bestemmingsplan. Tevens zou de strijdige situatie alleen geaccepteerd moeten worden zolang de huidige (recreatieve) bewoner deze situatie voortzet. Er dient, met andere woorden, gezocht te worden naar een persoonsgebonden vorm van toestemming. In dit memo wordt besproken op welke wijze het voorgaande kan worden gereguleerd. Daarbij worden de vragen die door Terschelling zijn gesteld in het memo "Opdracht onderzoek overgangsrecht bestemmingsplannen" betrokken.
- (2) Er wordt, zowel ten aanzien van het regelen van permanente bewoning bij een recreatieve bestemming als het recreatief (mede)gebruik van woningen, bestemd voor permanente bewoning, een wijziging van de bestemmingsplanvoorschriften voorgesteld ten opzichte van de ontwerp-bestemmingsplannen die reeds ter inzage zijn gelegd. Met het oog op dit voorschrift wordt in beide gevallen ook kort besproken in hoeverre het wenselijk zou zijn eerst nog een (tweede) ontwerp-bestemmingsplan ter inzage te leggen, alvorens overgegaan wordt tot definitieve vaststelling van het bestemmingsplan.

2. PERMANENTE BEWONING BIJ RECREATIEVE BESTEMMING

2.1. Regeling in bestemmingsplan

- (3) Het is bekend bij de gemeente welke recreatiewoningen worden gebruikt voor permanente bewoning. Het is dan ook de bedoeling om deze woningen in het bestemmingsplan te voorzien van de aanduiding "permanente bewoning", waarbij het uitgangspunt is dat deze aanduiding er weer wordt afgehaald zodra de permanente bewoning door de huidige bewoner wordt beëindigd, in de vorm van een wijzigingsbevoegdheid voor B&W. Primair doel is te voorkomen dat ook toekomstige gebruikers de recreatiewoning als permanente woning kunnen gebruiken én dat vergunningvrij bouwwerken bij deze (recreatie)woning gebouwd kunnen worden. Een regeling van deze strekking is reeds opgenomen in de relevante ontwerp-bestemmingsplannen.
- (4) De vraag is echter of het beoogde doel het eenvoudigst gehaald wordt met de voorgestelde werkwijze. Immers, het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid om de aanduiding "permanente bewoning" te verwijderen zodra de permanente bewoning is beëindigd, zal als consequentie hebben dat de gemeente zicht dient te hebben op het beëindigen van deze vorm van bewoning. Als de gemeente niet over deze informatie beschikt – en de woning tijdelijk als recreatiewoning wordt gebruikt maar vervolgens weer voor permanente bewoning – kan de wijzigingsbevoegdheid niet worden toegepast. Sterker nog, de wijzigingsbevoegdheid is nu zodanig geformuleerd dat deze bevoegdheid slechts kan worden toegepast als de permanente bewoning in zijn algemeenheid is beëindigd, en kent geen persoonsgebonden karakter. Met andere woorden: bij opeenvolgende permanente bewoning door verschillende personen, kunnen B&W geen gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zoals deze nu is opgenomen in het bestemmingsplan. Terwijl het juist wel de bedoeling is om aan de huidige permanente bewoning een persoonsgebonden karakter te geven.
- (5) Het beoogde doel lijkt beter te worden bereikt indien niet gekozen wordt voor de huidige systematiek, maar indien in de planvoorschriften een voorschrift met de volgende strekking wordt opgenomen:

"de voor recreatieve bewoning aangewezen gronden mogen ten aanzien van de percelen met de aanduiding "permanente bewoning" worden gebruikt voor permanente bewoning, met dien verstande dat het gebruik van de gronden ten behoeve van permanente bewoning dient te worden beëindigd op het moment dat degene, die ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan als bewoner van het pand in het GBA stond ingeschreven en destijds 18 jaar of ouder was, het permanente gebruik van de op deze gronden aanwezige woning beëindigt dan wel niet meer onafgebroken heeft voortgezet."

- (6) Daarmee wordt als het ware een persoonsgebonden regime gecreëerd en ontstaat ook automatisch de mogelijkheid om handhavend op te treden indien de permanente bewoning wordt voortgezet door een ander dan de huidige eigenaar van de percelen. Dat een dergelijke vorm van persoonsgebonden overgangsrecht is toegestaan, volgt uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ("Afdeling") d.d. 18 november 2011, nr. 201011105/3. Het verdient, bij opneming van dit voorschrift, aanbeveling om in de toe-

lichting op het bestemmingsplan de achterliggende (beleids)redenen aan te geven, waarmee gerechtvaardigd wordt waarom een dergelijk voorschrift aan het bestemmingsplan wordt verbonden.

2.2. **Eerst wederom een ontwerp-bestemmingsplan ter inzage?**

- (7) Nu het ontwerp-bestemmingsplan reeds voorziet in de aanduidingen van de percelen waar permanente bewoning van recreatiewoningen wordt toegestaan – en in zoverre er met het voorgestelde voorschrift geen wijziging optreedt – zou betoogd kunnen worden dat het voorschrift niet leidt tot een substantiële wijziging van de situatie. Aan de andere kant wordt de regeling ten opzichte van het ontwerp-bestemmingsplan wel beperkt, nu het toegestane permanente gebruik persoonsgebonden wordt gemaakt. Dit kan worden beschouwd als een substantiële inperking van de situatie ten opzichte van het ontwerp. Verdedigbaar is echter dat dit niet een zodanige wijziging is, dat daarmee de gehoudenheid ontstaat om het bestemmingsplan eerst weer opnieuw ter inzage te leggen, juist omdat de rechten van de huidige gebruikers/bewoners van de woningen niet wijzigen en het plan al voorzag in een wijzigingsbevoegdheid om de bestemmingsaanduiding te verwijderen zodra de huidige bewoning zou zijn gestaakt. Daar komt bij dat de discussie over de aanvaardbaarheid van deze persoonsgebonden regeling waarschijnlijk ook indien deze regeling al in het ontwerp-bestemmingsplan was opgenomen en men hier tegen een zienswijze had kunnen indienen, in het kader van een beroepsprocedure bij de Afdeling ter discussie zal worden gesteld. Het opnieuw ter inzage leggen van het ontwerp-bestemmingsplan zal dan ook niet leiden tot een situatie waarmee voorkomen kan worden dat beroep tegen het definitieve bestemmingsplan zal worden ingesteld. Alles overziende lijkt het dan ook verdedigbaar dat niet eerst opnieuw een ontwerp-bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd vanwege de nu voorgestelde wijziging in de formulering voor de toelaatbaarheid van permanente bewoning van recreatiewoningen.

2.3. **(On)mogelijkheid van vergunningvrij bouwen en gebruiken**

- (8) De vervolgvraag is voorts in hoeverre bij recreatieve woningen met de aanduiding "permanente bewoning" vergunningvrij bouwwerken kunnen worden opgericht. Deze vraag dient m.i. ontkennend te worden beantwoord. Bouwwerken zijn geheel vergunningvrij indien voldaan wordt aan de criteria als genoemd in art. 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor). Geheel vergunningvrij is een bouwwerk, passend binnen de criteria van art. 2 bijlage II Bor, indien dit bouwwerk niet aan of bij "een bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf door één huishouding" wordt opgericht (art. 2, lid 3 sub f onder 3). Aanvoerd zou kunnen worden dat als een huidige woning niet voor recreatieve bewoning wordt gebruikt, maar permanent, een bijgebouw ook niet ten behoeve van een recreatief nachtverblijf wordt opgericht en dus vergunningvrij is. M.i. is dat een redenering die niet strookt met de gedachte achter deze bepaling. Immers, uit de toelichting bij het Bor (Stb. 2010, 143, p. 145 en 146) volgt dat met deze regeling wordt beoogd te voorkomen dat bij een bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf vergunningvrij bouwwerken worden gerealiseerd die strekken tot vergroting van het woongenot en daarmee het risico op permanente bewoning doen toenemen. Gezien het feit dat het permanente gebruik slechts een tijdelijk toegestane vorm van gebruik is – namelijk zolang de persoon van de gebruiker niet

wijzig – is het verdedigbaar te betogen dat het hoofddoel van het vergroten van permanente bewoning overeind blijft, ook gedurende de periode dat de permanente bewoning legaal plaatsvindt. Steun hiervoor kan ook worden gevonden in de volgende passage uit de toelichting:

"De onder 3 opgenomen uitzondering ziet evenmin op een bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf door één huishouding waarvoor een omgevingsvergunning met onbeperkte gelding is verleend om het bouwwerk, in strijd met het bestemmingsplan of andere planologische regeling, voor bewoning te gebruiken. Hierdoor is het desbetreffende bouwwerk in feite een "gewone woning" geworden. [...] Dit is anders bij een recreatiewoning ten aanzien waarvan [...] een omgevingsvergunning is verleend om die recreatiewoning, in strijd met het bestemmingsplan of andere planologische regeling, voor bewoning te gebruiken. Op grond van artikel 5.18, vierde lid, van het Bor is een dergelijke omgevingsvergunning persoonsgebonden en dient daarin te worden bepaald dat zij slechts geldt voor de termijn gedurende welke degene aan wie de vergunning is verleend de recreatiewoning onafgebroken bewoont. Na het beëindigen van die bewoning zal de desbetreffende recreatiewoning weer uitsluitend als recreatiewoning dienst doen. Een recreatiewoning waarvoor een persoonsgebonden omgevingsvergunning als hier bedoeld is verleend, valt daarom wel onder de onder 3 opgenomen uitzondering."

- (9) De eerste situatie zoals in de toelichting doet zich niet voor indien in het bestemmingsplan een persoonsgebonden recht op voortzetting van permanente bewoning wordt opgenomen. Dit persoonsgebonden recht vertoont veeleer gelijkenis met de tweede in de toelichting beschreven situatie; immers, na beëindiging van de permanente woning zal de woning uitsluitend gebruikt kunnen worden als recreatiewoning. Ook aldus kan beargumenteerd worden dat het op grond van art. 2 van bijlage II bij het Bor niet is toegestaan om een bouwwerk op te richten bij of aan de huidige (recreatie)woning.

3. RECREATIEF GEBRUIK VAN PERMANENTE WONINGEN

3.1. Regeling in het ontwerp-bestemmingsplan

- (10) De informatie over het recreatief gebruik van voor permanente bewoning bestemde woningen die bij de gemeente aanwezig is, naar eigen zeggen, waarschijnlijk niet volledig. Het uitgangspunt van het gemeentelijk beleid is, zo blijkt uit de toegezonden notitie, om recreatief gebruik van reguliere woningen toe te staan, indien de gebruiker/eigenaar kan aantonen dat de betrokken woning al voor 1 juni 1994 als zodanig werd gebruikt en het gebruik sindsdien onafgebroken is voortgezet. Dit uitgangspunt wordt al gebruikt bij het gemeentelijk handhavingstraject dat reeds in gang is gezet. In het bestemmingsplan zal, zo is het voornemen, slechts een woonbestemming worden opgenomen. De vraag doet zich voor of dit een voor de hand liggende wijze van regulering is.
- (11) Juist omdat sprake is van een situatie die al geruime tijd in strijd is met elkaar opvolgende bestemmingsplannen, zal het recreatief gebruik van permanente woningen niet meer onder het gewone gebruiksovergangsrecht van het bestemmingsplan kunnen vallen (zie art. 3.2.2. lid 4 van het Besluit ruimtelijke ordening). Zolang er dus geen persoonsgebonden gedoog-

beschikking is genomen ten aanzien van het recreatief gebruik van een reguliere woning, betekent dit feitelijk dat dit recreatieve gebruik illegaal is, ook indien het reeds plaatsvond op 1 juni 1994. Ik zou me kunnen voorstellen dat dit een onwenselijke situatie is voor de gemeente, mede gezien het handhavingsbeleid, de verwachtingen die de gemeente op basis van dit beleid heeft gewekt en gelet op het feit dat de gemeente niet volledig op de hoogte is van de feitelijke situatie (zodat ook onduidelijk is in hoeverre op deze wijze ook te legaliseren recreatief gebruik als illegaal wordt bestempeld).

- (12) Feitelijk zijn er twee opties op het door de gemeente gewenste resultaat te bereiken. Ten eerste zou alsnog gepoogd kunnen worden (min of meer) volledig inzicht te krijgen in die percelen waar recreatief gebruik van permanente woningen plaatsvindt en op welk moment dit gebruik is aangevangen, zodat ook kan worden vastgesteld ten aanzien van welke percelen de gemeente bereid is het recreatieve gebruik door de huidige gebruiker/eigenaar toe te staan. Kan dit inzicht worden verkregen, dan kan in het bestemmingsplan voor deze percelen een aanduiding "recreatieve bewoning" worden opgenomen, met het volgende voorschrift:

"De voor permanente bewoning aangewezen gronden mogen ten aanzien van de percelen met de aanduiding "recreatieve bewoning" worden gebruikt voor recreatieve bewoning, met dien verstande dat het gebruik van de gronden ten behoeve van recreatieve bewoning dient te worden beëindigd op het moment dat degene die de gronden als zodanig gebruikte ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan, het recreatieve gebruik van de op deze gronden aanwezige woning beëindigt door inschrijving in het GBA, indien uit gegevens van het Kadaster blijkt dat de gronden met bijbehorende woning in eigendom aan een derde zijn overgedragen dan wel indien de gronden en woning op andere wijze aan een derde in gebruik zijn gegeven."

- (13) Door in het bestemmingsplan op perceelsniveau aan te geven welke gronden in aanmerking komen voor de hiervoor genoemde aanduiding "recreatieve bewoning" wordt het meeste recht gedaan aan de rechtszekerheid – niet alleen voor de perceelseigenaren maar ook voor derden. Voor de goede orde merk ik ten aanzien van de hiervoor weergegeven formulering nog wel op dat de zinsnede "dan wel indien de gronden en woning op andere wijze aan een derde in gebruik zijn gegevens" enige mate van subjectiviteit in zich heeft. Hierdoor zou de Afdeling eventueel kunnen oordelen dat deze passage niet strookt met de rechtszekerheid, uiteraard slechts indien en voor zover op dit punt beroep wordt ingesteld door belanghebbenden. Deze passage biedt de gemeente echter wel een vangnet als er een andere constructie dan eigendomsoverdracht wordt bedacht die niet strookt met de gedachte dat alleen persoonsgebonden voortzetting van het recreatieve gebruik is toegestaan. Verder is van belang dat mocht de Afdeling oordelen dat deze passage niet had kunnen worden opgenomen, het risico op algehele vernietiging van het voorschrift en/of het bestemmingsplan beperkt is. Het ligt veeleer voor de hand dat de Afdeling dan alleen voornoemde passage zal vernietigen, zeker indien de gemeente aangeeft daarmee akkoord te gaan.
- (14) Naast het opnemen van de aanduiding "recreatieve bewoning" bij percelen met de bestemming permanente bewoning, zoals hiervoor beschreven, kan er ook voor gekozen worden om algemeen, maar wel persoonsgebonden, overgangsrecht in het bestemmingsplan op te

nemen. Dat zou kunnen door in de planvoorschriften aan te geven dat recreatief gebruik van voor permanente bewoning bestemde woning mag worden voortgezet indien dit gebruik op 1 juni 1994 reeds plaatsvond en het gebruik sindsdien onafgebroken en door dezelfde persoon/personen is voortgezet. Aan die algemene regel zou nog kunnen worden toegevoegd dat een dergelijke situatie zich in ieder geval niet langer zal voordoen indien het recreatieve gebruik van de op deze gronden aanwezige woning wordt beëindigd door inschrijving in het GBA, indien uit gegevens van het Kadaster blijkt dat de gronden met bijbehorende woning in eigendom aan een derde zijn overgedragen dan wel indien de gronden en woning op andere wijze aan een derde in gebruik zijn gegeven.

- (15) Gezien de onbekendheid bij de gemeente met de feitelijke situatie kan in dit geval echter niet gekozen worden voor een specifieke aanduiding bij de bestemming "wonen", anders dan in de omgekeerde situatie zoals hiervoor beschreven (permanent gebruik van recreatiewoningen). Dit betekent wellicht dat door derden aangevoerd zou kunnen worden dat het plan niet de rechtszekerheid dient, aangezien het met het opnemen van deze regeling, zonder per perceel aan te geven of de persoonsgebonden regeling van toepassing, voor derden niet inzichtelijk is in hoeverre recreatieve bewoning op een bepaald perceel is toegestaan. Betoogd kan echter wel worden dat derden deze duidelijkheid thans ook niet hebben, terwijl daar tegen over staat dat derden, mét een specifieke regeling in het bestemmingsplan, eenvoudiger een verzoek tot handhaving zouden kunnen indienen – onder aanvoering van de stelling dat de specifieke regeling uit het bestemmingsplan niet van toepassing is op de door hen aan de orde gestelde situatie. Voorts is van belang dat juist omdat er specifiek handhavingsbeleid op dit punt is opgesteld, het niet ligt voor de hand om in het bestemmingsplan helemaal geen regeling op te nemen. Immers, juist dan zou de situatie ontstaan dat het op grond van beleid toegestane recreatieve gebruik in strijd is met het bestemmingsplan is zodat het bestemmingsplan juist geen recht doet aan de rechtszekerheid die mede vorm heeft gekregen door het handhavingsbeleid. Een laatste voordeel van deze wijze van reguleren is, dat geen persoonsgebonden gedoogbeschikkingen verleend hoeven te worden voor de situaties die de gemeente wenst te legaliseren, doch dat de aandacht en energie kan worden gericht op de illegale en niet te legaliseren situaties. Het opnemen van een planvoorschrift met bovengenoemde strekking moet gelet op het voorgaande dan ook verdedigbaar worden geacht, met dien verstande dat optie 2 als "second best" moet worden beschouwd en naar verwachting een groter risico op vernietiging in zich heeft.
- (16) Voor de goede orde zij opgemerkt dat in alle gevallen in de toelichting op het bestemmingsplan zal moeten worden gemotiveerd (onder verwijzing naar gemeentelijk beleid) waarom gekozen wordt voor de betreffende formulering.

3.2. Eerst wederom een ontwerp-bestemmingsplan ter inzage?

- (17) Indien gekozen wordt voor de eerste optie zoals hiervoor beschreven (aanduiding in het bestemmingsplan inclusief een persoonsgebonden voorschrift) leidt het afzien van het opnieuw ter inzage leggen van een ontwerp-bestemmingsplan tot aanzienlijke risico's. Ten eerste omdat dan wordt voorzien in een geheel nieuwe regeling ten opzichte van het ontwerp, waardoor het ontwerp aanzienlijk wijzigt. Ten tweede, omdat de kans aanzienlijk is dat niet alle relevante percelen worden voorzien van de juiste aanduiding, waarmee het risi-

co op vernietiging toeneemt. Het opnieuw ter inzage leggen van een ontwerp-bestemming heeft daarbij ook als voordeel voor de gemeente dat een ieder de kans krijgt om te motiveren waarom zijn of haar perceel ook zou moeten worden voorzien van de aanduiding "recreatieve bewoning". Dat zal er toe leiden dat de gemeente na de inspraaktermijn inzicht heeft in alle situaties die mogelijk voor legalisering vatbaar zijn, waardoor na vaststelling van het bestemmingsplan de discussie over de vraag of bij een bepaald perceel al dan niet recreatieve bewoning is toegestaan, beëindigd is. Deze discussie is dan immers een 'gepasseerd station'; zou een perceel niet zijn voorzien van de desbetreffende aanduiding, dan had men maar moeten opkomen tegen het ontwerp-bestemmingsplan.

- (18) Indien gekozen wordt voor de tweede optie, is het verdedigbaar om het bestemmingsplan niet opnieuw in ontwerp ter inzage te leggen. In dit geval wordt immers weliswaar een voorschrift aan het plan toegevoegd dat invloed heeft op de rechtstoestand van derden – en is in zoverre sprake van een materiële en substantiële wijziging – doch juist de uitvoering van dit voorschrift zal derden concreet raken (nl.: de vraag of men, op grond van het voorschrift in aanmerking komt voor toepassing van het persoonsgebonden overgangsrecht). Er wordt dan echter wel gekozen voor een optie die het toegestane recreatieve gebruik van woningen weliswaar op papier regelt, doch de praktijk zal dan moeten uitwijzen ten aanzien van welke situaties handhaving nog dient plaats te vinden.
- (19) Vanuit het beoogde doel van de regeling verdient de keuze voor optie 1 dan ook aanbeveling. Voor optie 2 zou m.n. gekozen dienen te worden op basis van tijdstechnische argumenten, waarbij ten slotte bedacht dient te worden dat het opnieuw ter inzage leggen van een ontwerp-bestemmingsplan waarin slechts dit aspect wordt gewijzigd, een maximale vertraging van 8-10 weken met zich zou hoeven te brengen.

* * *

BESTEMMINGSPLAN WEST AAN ZEE

NOTA ZIENSWIJZEN

MAART 2012

NOTA ZIENSWIJZEN BESTEMMINGSPLAN WEST AAN ZEE

1. INLEIDING

Hierbij bieden wij uw raad ter vaststelling aan het ontwerpbestemmingsplan West aan Zee. Het plangebied heeft betrekking op de recreatiewoningen in West aan Zee, Hotel Paal 8, de reddingbootschuur van de KNRM en een mogelijke locatie voor de strandzeilvereniging. Het gaat om de actualisatie van de verouderde bestemmingsplannen:

- West aan Zee, goedgekeurd 3 oktober 1979;
- Correctieve herziening West aan Zee, goedgekeurd 17 september 1986;
- Partiële herziening West aan Zee (Hotel Paal 8), goedgekeurd 6 juni 2000.

In het ontwerpbestemmingsplan is aangesloten bij de huidige wettelijke standaardiserings- en digitaliseringsvereisten.

2. TOTSTANDKOMING ONTWERPBESTEMMINGSPLAN

Het ontwerpbestemmingsplan maakt onderdeel uit van de actualisering van alle bestemmingsplannen op Terschelling. Ten behoeve daarvan is voor vrijwel het gehele eiland in 2008 het bestemmingsplan Buitengebied opgesteld. Dit bestemmingsplan uit 2008 heeft een zeer uitvoering en zorgvuldig traject van totstandkoming doorlopen. Naast de gebruikelijk inspraak en het overleg is er voorafgaand daaraan overlegd met diverse belangenorganisaties. Uiteindelijk is dat plan vastgesteld en grotendeels goedgekeurd door de provincie. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het goedkeuringsbesluit evenwel vernietigd, vanwege het gegeven dat onvoldoende is gekeken naar de effecten van het plan op natuur en milieu. Voor het overige heeft de Afdeling inhoudelijk het plan, op enkele perceelsgerichte aspecten na, voor het overgrote deel in stand gelaten. Deze uitspraak heeft tot gevolg gehad dat het bestemmingsplan opnieuw in procedure moest worden gebracht. Vanuit praktische overwegingen is er voor gekozen om voor de dorpen en de verblijfsrecreatiegebieden aparte bestemmingsplannen op te stellen. Het ontwerpbestemmingsplan West aan Zee is daar één van.

3. OVERLEG EN INSPRAAK

Inhoudelijk wordt met het ontwerpbestemmingsplan West aan Zee aangesloten bij het bestemmingsplan Buitengebied uit 2008. Daarbij wordt rekening gehouden met de uitspraak van de Raad van State, nieuwe wetgeving, nieuw beleid en veranderde inzichten. Om die reden is afgezien van het opnieuw doorlopen van een uitvoerig voortraject. Om snel tot een actueel bestemmingsplan voor West aan Zee te kunnen komen, is het plan meteen als ontwerpbestemmingsplan in procedure gebracht.

Wel is, overeenkomstig artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, verschillende diensten van Rijk en provincie, het waterschap, Staatsbosbeheer en de Waddenvereniging om een reactie gevraagd op het concept van het ontwerpbestemmingsplan. Naar aanleiding van de reacties is het ontwerpbestemmingsplan op enkele onderdelen aangepast (zie hoofdstuk 8 van de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan West aan Zee)

4. TERINZAGELEGGING ONTWERPBESTEMMINGSPLAN

Het ontwerpbestemmingsplan heeft overeenkomstig artikel 3:8 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) met ingang van 28 oktober 2011 tot en met 8 december 2011 voor een ieder ter visie gelegen. Hiervan is vooraf een openbare kennisgeving gedaan in de Staatscourant en De Terschellinger (zie kopie advertentie in bijlage 1). Het ontwerpbestemmingsplan met de daarop betrekking hebbende stukken kon worden ingezien in de hal van het gemeentehuis op West en in de bibliotheek in Midsland. Het ontwerpbestemmingsplan was ook te raadplegen via www.ruimtelijkeplannen.nl en de gemeentelijke website www.terschelling.nl.

Iedereen heeft op het ontwerpbestemmingsplan kunnen reageren met een zienswijze. Van deze mogelijkheid hebben de volgende organisaties en personen gebruik gemaakt:

1. Staatsbosbeheer, Regio Noord (SBB);
2. Vereniging van recreatieondernemers Nederland (RECRON);
3. Terschellinger Campinghouders Vereniging (TCV);
4. Stichting Ons Schellingerland (SOS);
5. Mevrouw G. Heringa te Den Haag;
6. Mevrouw N.C. Schokking te Amsterdam;
7. Mevrouw H.C.M. Regouin te Nederhorst den Berg.

Alle zienswijzen zijn binnen de daarvoor geldende termijn ingediend. Er is één zienswijze die niet direct aan de raad is gericht. Deze zienswijze is overeenkomstig het bepaalde in artikel 2:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) onverwijld doorgezonden naar uw raad.

Op grond van artikel 3.8 lid 1 sub e Wro moet uw raad binnen 12 weken na de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan beslissen omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. Het einde van de terinzagetermijn was 8 december 2011. Dit betekent dat het bestemmingsplan vóór 1 maart 2012 zou moeten worden vastgesteld. Het gaat hier echter om een termijn van orde.

Voor de volledige teksten van de zienswijzen wordt verwezen naar bijlage 2.

5. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

Bij de beantwoording van de zienswijzen is eerst van iedere zienswijze een samenvatting gemaakt. Vervolgens volgt de gemeentelijke reactie op de zienswijzen en tenslotte wordt in een apart voorstel aangegeven in hoeverre de zienswijze aanleiding geeft tot een aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan. In bijlage 3 zijn kaartjes bij de zienswijzen opgenomen.

1. Staatsbosbeheer (briefnummer 2509)

Staatsbosbeheer (SBB) heeft een zienswijze kenbaar gemaakt ten aanzien van de 11 ontwerpbestemmingsplannen zoals die ter inzage lagen en heeft specifiek aandacht geschonken aan de raakvlakken natuur, recreatie, cultuurhistorie en landschap. De zienswijze benoemt een aantal punten van algemene aard die betrekking heeft op meerdere plannen en specifieke punten per plan. Alleen daar waar de zienswijze relevant is voor het bestemmingsplan West aan Zee wordt een reactie op de zienswijze gegeven

1. Samenvatting zienswijze (begrippen)

SBB ziet graag een concrete omschrijving van de definitie van de begrippen landschappelijke, cultuurhistorische, visuele en archeologische waarden en toetsingscriteria ten aanzien van deze begrippen.

Reactie

In de begripsomschrijving is de definitie van landschappelijke waarden omschreven als de cultuurhistorische en visuele waarden van het landschap. Een nadere verklaring van de genoemde begrippen is niet noodzakelijk. Voor de betekenis van deze begrippen is het normale spraakgebruik richtinggevend en in voldoende mate bekend. Als toetsingskader is het Landschapsontwikkelingsplan richtinggevend.

Voorstel

De zienswijze voor dit onderdeel ongegrond verklaren en het bestemmingsplan ongewijzigd vaststellen.

2. Samenvatting zienswijze (ecologische toets)

SBB heeft op onderdelen in de tekst van de ecologische toets onvolkomenheden geconstateerd en maakt daarover opmerkingen.

Reactie

De opmerkingen zijn door Oranjewoud verwerkt in de "Ecologische voortoets, Toetsing bestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden Terschelling

aan de Natuurbeschermingswet" (januari 2012). De opmerkingen van SBB leiden niet tot verandering in de conclusies. Significante effecten op de natuurwaarden in de Natura2000gebieden, als gevolg van ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, zijn uitgesloten.

Voorstel

De zienswijze in zoverre gegrond verklaren dat de aangepaste versie van de ecologische voortoets als bijlage wordt toegevoegd aan de toelichting op het bestemmingsplan.

3. Samenvatting zienswijze (gebouw strandzeilvereniging)

Reclamant wijst op een ommissie in de toelichting ten aanzien van de maatvoering voor het gebouw voor de strandzeilvereniging binnen de bestemming "Sport". Daarnaast wordt opgemerkt dat het omwille van de landschappelijke inpassing gewenst is het bouwvlak in oostelijke richting te verschuiven. Tenslotte wordt aandacht gevraagd voor de bereikbaarheid van het perceel.

Reactie

De opmerking over de ommissie in de toelichting met betrekking tot de maatvoering is juist. Het college kan zich ook vinden in een verschuiving van het bouwvlak in oostelijke richting. Daarmee kan het bestemmingsvlak ook worden verkleind. De ontsluiting van het perceel kan plaatsvinden via de bestaande ontsluiting van het KNRMgebouw.

Voorstel

De zienswijze in zoverre gegrond verklaren dat de toelichting over de maatvoering wordt aangepast overeenkomstig de maatvoering in de regels. Het bestemmingsvlak voor de bestemming "Sport" halveren en het bouwvlak in oostelijke richting schuiven.

2. Vereniging van recreatieondernemers Nederland, RECRON (briefnummer 2529)

De inhoud van de zienswijze heeft geen relatie met het bestemmingsplan West aan Zee en is derhalve niet relevant.

Voorstel

De zienswijze ongegrond verklaren.

3. Terschellinger Campinghouders Vereniging, TCV (briefnummer 2523)

De inhoud van de zienswijze heeft geen relatie met het bestemmingsplan West aan Zee en is derhalve niet relevant.

Voorstel

De zienswijze ongegrond verklaren.

4. Stichting Ons Schellingerland, SOS (briefnummer 2523)

1. Samenvatting zienswijze (Afstemming tussen bestemmingsplannen)

SOS signaleert dat een aanpassing in het ene bestemmingsplan, bijvoorbeeld als gevolg van een ingebrachte zienswijze, gevolgen kan hebben voor een ander bestemmingsplan. Dit vraagt om afstemming en communicatie over een mogelijke verandering van het ontwerpbestemmingsplan met de burger.

Reactie

Daar waar verandering van een ontwerpbestemmingsplan gevolgen kan hebben voor een ander ontwerpbestemmingsplan zal afstemming en communicatie met de burger plaatsvinden.

Voorstel

De zienswijze geeft geen aanleiding om het ontwerpbestemmingsplan te wijzigen.

2. Samenvatting zienswijze (Begrenzing)

SOS betreurt het dat door 11 afzonderlijke bestemmingsplannen op te stellen de samenhang verdwijnt en mogelijk de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en de sturingsmogelijkheden.

Reactie

Het behoort tot de vrije keuze van de raad om te kiezen voor één of meerdere bestemmingsplannen voor het gebied waarvoor voorheen het Bestemmingsplan Buitengebied (2008) was vastgesteld. Verschillende deskundigen is hierover om advies gevraagd. De adviezen van de externe deskundigen waren niet eensluidend. Samengevat zijn er twee opties.

1. Het Bestemmingsplan Buitengebied (2008) repareren door een passende beoordeling en milieueffectrapportage op te laten stellen, waarna het plan in zijn geheel opnieuw in procedure wordt gebracht of
2. Meerdere bestemmingsplannen opstellen waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen
 - a. Eén of meerdere bestemmingsplannen voor plandelen waarvoor met een “ecologische voortoets” vrij eenvoudig kan worden aangetoond dat er zeker geen significante gevolgen zijn voor de N2000 gebieden. Die bestemmingsplannen kunnen dan zonder passende beoordeling en milieueffectrapportage worden vastgesteld.
 - b. Eén of meerdere bestemmingsplannen voor die plandelen waarvoor een passende beoordeling onvermijdelijk is en waarvoor dan ook een milieueffectrapportage moet worden gemaakt.

Gekozen is voor optie 2 met als belangrijkste overwegingen voor deze keuze:

- dat op deze wijze het snel mogelijk wordt om in belangrijke delen van het plangebied (de dorpen en mogelijk de verblijfsrecreatiegebieden) weer “bij recht” vergunningen voor het bouwen te verlenen, zonder dat daarvoor telkens de aanhoudingsplicht moet worden doorbroken en/of gebruik moet worden gemaakt van de mogelijkheid om van het bestemmingsplan af te wijken;
- dat het splitsen in een “voortoets bestemmingsplan” en een “passende beoordeling/mer bestemmingsplan” als voordeel heeft dat discussies over of gebreken in de passende beoordeling geen gevolgen hebben voor plandelen die vallen onder het “voortoets bestemmingsplan”.

Door de 11 ontwerpbestemmingsplannen gelijktijdig in procedure te brengen is afstemming tussen de plannen eenvoudig. Niet wordt ingezien waarom er sprake zou kunnen zijn van het ontbreken van samenhang, rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en de sturingsmogelijkheden.

Voorstel

Het ontwerpbestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

3. Samenvatting zienswijze (Toelichting)

SOS mist in de toelichting de “vertaalslag” van het bestemmingsplan Buitengebied (polder) en het bestemmingsplan Buitengebied (2008) naar de 11 ontwerpbestemmingsplan. Zeker nu de ontwerpbestemmingsplannen op onderdelen niet gelijk zijn aan het bestemmingsplan Buitengebied (2008) is het wenselijk hier in de toelichting op de ontwerpbestemmingsplannen of in een aparte beleidsnotitie op in te gaan. In de toelichting op de ontwerpbestemmingsplannen mist SOS ook een “ruimtelijk – planologische overallvisie”. Dit gebrek wordt deels gecompenseerd door de in de toelichting opgenomen ecologische voortoets.

Reactie

In de toelichting van het bestemmingsplan wordt in de inleiding aangegeven wat de aanleiding is voor deze bestemmingsplanherziening. Daarbij wordt o.a. ingegaan op de vernietiging van het bestemmingsplan Buitengebied (2008). Over het ontbreken van een “overallvisie” wordt opgemerkt dat de Wet ruimtelijke ordening een scheiding kent tussen beleid (visie), normstelling en uitvoering. De visie op de ruimtelijke ontwikkeling wordt verwoord in verschillende beleidsdocumenten als een structuurvisie, landschapsontwikkelingsplan, toeristische toekomstvisie en horecanota. De juridische bindende normen worden vastgelegd in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is dan ook niet het instrument voor de ontwikkeling van een visie op het ruimtelijk beleid maar juist een vertaling van deze visie in normen, vergelijkbaar met een gemeentelijke verordening.

Voorstel

Het ontwerpbestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

4. Samenvatting zienswijze (Landschappelijke inpassing)

Er is volgens SOS “niet expliciet op landschap getoetst”. SOS mist een “samenvattende landschapskaart, met name een weergave in hoofdlijnen van de te beschermen landschappelijk waardevolle gebieden, te behouden dorpsgezichten, te behouden open ruimten/zichtlijnen, e.d.”.

Reactie

Waar het gaat om ruimtelijk-landschappelijke uitgangspunten wordt opgemerkt dat het bestemmingsplan primair conserverend van aard is. Hotel Paal 8 is bestemd overeenkomstig de situatie van de nieuwbouw van enkele jaren geleden. De recreatiewoningen hebben perceelsgebonden ontwikkelingsmogelijkheden beperkt tot een maximale oppervlakte van 90 m2 en een hoogte van 7 meter. Daar waar noodzakelijk wordt het Landschapsontwikkelingsplan als toetsingskader gehanteerd. Daarnaast beoogd het welstandsbeleid een goede inpassing in het aanwezige landschap.

Voorstel

Het ontwerpbestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

5. Samenvatting zienswijze (Terschellinger bouwstijl)

SOS is van mening dat de combinatie van de regels uit het Bouwbesluit en de maximaal toegestane bouwhoogten voor gebouwen leidt tot het verdwijnen van de karakteristieke Terschellinger bouwstijl. Ook de Welstandsnota biedt daarvoor te weinig houvast. Dit geldt met name voor de dorpen in het buitengebied. SOS pleit voor “een aanpak voor het zoveel mogelijk inbrengen van de oorspronkelijke bouwkenmerken in vervangende nieuwbouw”.

Reactie

Erkent wordt dat het Bouwbesluit van invloed is op de maatvoering van gebouwen, waardoor het lastig is om overeenkomstig de oorspronkelijke Terschellinger architectuur te bouwen. Hierop is het bestemmingsplan echter niet van invloed. Daarnaast wordt opgemerkt dat de maximaal toegestane bouwhoogten ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan juist zijn teruggebracht.

Voorstel

Het ontwerpbestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

6. Samenvatting zienswijze (Plankaart)

Het valt SOS op dat “niet consequent alle reeds bestaande bijgebouwen en opstallen zijn ingetekend. Dat levert een onvolledig beeld op van de huidige bebouwing en de opgebouwde (overgangs-)rechten, Waarom is dat?”.

Reactie

De ondergrond is ontleend aan de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN). Op deze kaart staan niet alle bijgebouwen ingetekend. De ondergrond maakt ook geen onderdeel uit van het digitale plan. Bepalend voor de ligging van bijvoorbeeld een bestemmingsvlak of bouwvlak is de geometrische plaatsbepaling die is gebaseerd op het Rijksdriehoeksstelsel. Op basis van dit stelsel is de precieze ligging van objecten vast te stellen en in kaart te brengen.

Voorstel

Het ontwerpbestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

7. Samenvatting zienswijze (Uitbreiding aantal recreatiewoningen)

SOS heeft uit landschappelijk oogpunt bezwaar tegen verdere uitbreiding van het aantal recreatiewoningen. De reden hiervoor is de groei in hoogte en oppervlakte van bestaande recreatiewoningen die wordt verwacht. Dit leidt tot verdichting. Een andere reden is de

stabilisatiegedachte die tot uitdrukking komt in de beddenboekhouding. De bouwmogelijkheden voor 8 nieuwe recreatiewoningen moeten uit het plan worden geschrapt.

Reactie

Het gaat hier om bestaande bouwkvavels die ook in het vigerende bestemmingsplan al bij recht konden worden gebouwd. Inmiddels is voor 2 van de 8 bouwkvavels een vergunning aangevraagd verleend. Het aantal slaappleatsen dat door de bouw van deze recreatiewoningen gerealiseerd wordt opgenomen in de planologische restcapaciteit in de beddenboekhouding¹.

Voorstel

Zienswijze ongegrond verklaren.

5. Mevrouw G. Heringa te Den Haag

Samenvatting zienswijze (Omvang bouwvlak recreatiewoningen)

Als eigenaresse van de recreatiewoning West aan Zee 178 vraagt reclamant de bevestiging dat de recreatiewoning mag worden vergroot tot ten hoogste 90 m². Verder verneemt reclamant graag de reden waarom het bouwvlak van recreatiewoning West aan Zee 177 groter is dan de vergelijkbare recreatiewoning West aan Zee 175, 176, 178, 180 en 181.

Reactie

In artikel 6 "Recreatie – Recreatiewoningen 1 (duinen) " is de mogelijkheid opgenomen om met een omgevingsvergunning, in afwijking van de bouwregels, een recreatiewoning kan worden vergroot tot ten hoogste 90 m². Daarmee kan worden bevestigd dat het ontwerpbestemmingsplan vergroting van de recreatiewoning West aan Zee 178 tot 90 m² mogelijk maakt. Wel zijn de bouwvlakken van de recreatiewoningen West aan Zee 175, 176, 177, 178, 180 en 181 kleiner dan de bouwvlakken van de andere recreatiewoning in West aan Zee. Er is geen goede reden die dat verschil rechtvaardigt. Vergroting van de betreffende bouwvlakken tot 90 m² is gewenst.

Voorstel

Zienswijze gegrond verklaren en bouwvlakken recreatiewoningen West aan Zee 175, 176, 177, 178, 180 en 181 vergroten naar 90 m².

6. Mevrouw N.C. Schokking te Amsterdam

1. Samenvatting zienswijze (Terminologie, bestemming Maatschappelijk)

Volgens reclamant is de gebruikte terminologie in artikel 4.2.1 (bestemming Maatschappelijk) niet consistent omdat de ene keer gebruik wordt gemaakt van de term bouwwerk(en) en de andere keer van de term gebouw(en)

Reactie

Niet duidelijk wordt gemaakt waarom de gebruikte terminologie inconsistent is. Wellicht heeft het te maken met het verschil tussen een gebouw en een overkapping. Zowel een gebouw als overkapping zijn bouwwerken. Een overkapping is echter geen gebouw.

Voorstel

Zienswijze ongegrond verklaren.

2. Samenvatting zienswijze (Begrip maatschappelijke voorziening)

In de bouwregels in artikel 4.2.1 onder c wordt gesproken over een 'Gebouw, waaronder een overkapping, ten behoeve van een maatschappelijke voorziening'. Dit is een ruimer begrip dan het gehanteerde begrip reddingsbootschuur in de bestemmingsomschrijving in artikel 4.1 onder a.

¹ In de beddenboekhouding is de bovengrens gesteld op 21.619 slaappleatsen. Er wordt in de beddenboekhouding rekening gehouden met een planologische reservecapaciteit van 500 bedden. Per 1 januari 2011 zijn op Terschelling totaal 20.306 bedden ingevuld. Dit is exclusief de reservecapaciteit.

Reactie

De constatering is juist.

Voorstel

De zienswijze gegrond verklaren en de beschrijving in de matrix in artikel 4.2.1 onder c aanpassen in overeenstemming met de bestemmingsomschrijving.

3. Samenvatting zienswijze (Bouwhoogte)

Reclamant vindt de maximale bouwhoogte van 10 meter te ruim. Gezien de geïsoleerde ligging in een natuurgebied zal een gebouw met een hoogte van 10 meter te veel domineren in het landschap. Een dergelijke hoogte lijkt reclamant ook niet noodzakelijk.

Reactie

Het denkbaar dat er in de toekomst andere voorzieningen en middelen nodig zijn die aanpassing van het gebouw noodzakelijk maken. Gezien het grote maatschappelijke belang van het reddingswezen is het wenselijk in het bestemmingsplan hier enige ruimte voor te bieden. Daarbij is een maximale hoogte van 10 meter op deze locatie, gezien ook de hoogte van het nabijgelegen Hotel Paal 8 met een hoogte variërend van 11 tot 14 meter, aanvaardbaar.

Voorstel

De reactie ongegrond verklaren.

4. Samenvatting zienswijze (Bouwwlak)

Reclamant vindt de in artikel 4.5 opgenomen wijzigingsbevoegdheid met als doel het bouwwlak te verschuiven te ruim. Deze mogelijkheid moet 'nauwer geformuleerd' worden. Vergelijkbaar met de regeling voor recreatiewoningen.

Reactie

De mogelijkheid om met het bouwwlak te schuiven beperkt zich tot het bestemmingsvlak en is daarmee voldoende 'nauw' begrensd. Niet wordt ingezien waarom een verschuiving van het bouwwlak van 30 meter in westelijke richting of 20 meter in oostelijke richting vanuit landschappelijk oogpunt niet aanvaardbaar zou zijn. Zeker gezien het grote maatschappelijk belang van deze functie is voldoende flexibiliteit gewenst en aanvaardbaar. Tenslotte wordt opgemerkt dat van de wijzigingsbevoegdheid alleen gebruik mag worden gemaakt als de oppervlakte van het bouwwlak niet wordt vergroot en er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en archeologische waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden. De landschappelijke inpassing en bescherming van andere waarden en functies zijn daarmee voldoende gewaarborgd.

Voorstel

Zienswijze ongegrond verklaren.

7. Mevrouw H.C.M. Regouin te Nederhorst den Berg

1. Samenvatting zienswijze (bouwhoogte recreatiewoningen)

Reclamant maakt bezwaar tegen de ongefundeerde verlaging van de bouwhoogte van recreatiewoningen van 8,5 meter, zoals vastgesteld in het bestemmingsplan Buitengebied 2008, naar 7 meter.

Reactie

In het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied (2008) is de regeling opgenomen dat de maximale bouwhoogte voor recreatiewoningen kan worden vergroot van 7 meter tot 8,5 meter. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied (2008) heeft de gemeenteraad besloten deze regeling niet op te nemen voor de recreatiewoningen in de binnenduintrand. Dit vanwege de negatieve effecten op landschap. Het college is van mening dat daar waar een hoogte van 8,5 meter een negatieve invloed heeft op het landschap in de binnenduintrand dit zeker ook geldt voor recreatiewoningen in het open duingebied. In de ontwerp bestemmingsplannen voor West aan Zee en Midsland aan Zee is dan ook geen

mogelijkheid opgenomen de maximale bouwhoogte van recreatiewoningen te vergroten van 7 meter naar 8,5 meter.

Voorstel

Het bestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

2. Samenvatting zienswijze (berging bij recreatiewoningen)

Reclamant stelt voor een berging van maximaal 9m² toe te staan bij recreatiewoningen buiten het bouwvlak. Het wordt als zeer oncomfortabel ervaren dat er geen berging mogelijk is voor het droog stallen van fietsen, tuinkussens etc. Een bescheiden omvang van 9m² voor een berging is logisch, normaal en zeker niet storend en wenselijk omdat er steeds meer sprake is van gebruik van recreatiewoningen gedurende het hele jaar.

Reactie

Vrijstaande bergingen bij recreatiewoningen zijn in ruimtelijk opzicht zeer ongewenst. Grotere spreiding van bebouwingselementen door dergelijke bergingen geven de recreatiegebieden een grotere bebouwingsgraad en verlagen daarmee het natuurlijk karakter van deze gebieden en zijn derhalve storend in het landschap.

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van de oppervlakte van recreatiewoningen stelt dat voor een recreatief verblijf dat is afgestemd op de hedendaagse eisen een oppervlakte van 90m² voldoende is. Dat is inclusief een berging of garage. Dit beleid heeft uw raad opgenomen in de regels van het bestemmingsplan Buitengebied (2008). Sinds de vaststelling van dit plan zijn de eisen aan een recreatief verblijf niet gewijzigd. Verdere uitbreiding van de oppervlakte ten behoeve van bergingen wordt niet noodzakelijk geacht. Ten aanzien van het geldende bestemmingsplan wordt de oppervlakte van recreatiewoningen vergroot van maximaal 85m² naar 90m². De zienswijze is ongegrond.

Voorstel

Het bestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze ongewijzigd vaststellen.

6. AMBTSHALVE AANPASSINGEN

6.1. Begripsomschrijving permanente bewoning en vaste woonplaats

Vanwege de handhaafbaarheid van de regelgeving is afstemming van de definities “permanente bewoning” en “vaste woonplaats” op de Huisvestingsverordening gewenst.

Voorstel

Het begrip permanente bewoning omschrijven als “het gebruiken van woonruimte als vaste woonplaats”.

Het begrip vaste woonplaats omschrijven als “het gebruiken van woonruimte als hoofdverblijf zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke basisadministratie. Als criterium voor de vaststelling of iemand een woonruimte als hoofdverblijf in gebruik heeft, geldt dat hij of zij op het betreffende adres staat ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie, terwijl tevens uit het geheel van feiten en omstandigheden blijkt dat het betreffende adres als zijn of haar hoofdverblijf fungeert”.

Beide begripsomschrijvingen opnemen in artikel 1 van de regels van het bestemmingsplan.

6.2. West aan Zee 179

De recreatiewoning West aan Zee 179 heeft een vergelijkbare bouwstijl als de recreatiewoningen West aan Zee 175, 176, 177, 178, 180 en 181. Het gaat om (geschakelde) karakteristieke recreatiewoningen met een plat dak. Het is wenselijk deze karakteristieke hoofdvorm te behouden. Dit is geregeld door aan de betreffende recreatiewoningen de aanduiding “specifieke bouwaanduiding – specifieke regeling” toe te kennen. Recreatiewoningen met deze aanduiding zullen uitsluitend worden voorzien van een plat dak.

Voorstel

Op de verbeelding (plankaart) aan het perceel West aan Zee 179 de aanduiding “specifieke bouwaanduiding – specifieke regeling” toekennen.

6.3. Saneringsregeling

In de planregels wordt als saneringsregeling de maat van de “gezamenlijke bebouwde oppervlakte” aangehouden, terwijl in de toelichting (hoofdstuk 6.2) sprake is van de “gezamenlijke omvang” van de bebouwing.

Voorstel

De toelichting aanpassen aan de omschrijving in de regels:
“tot maximaal 70% van de gezamenlijke oppervlakte van die bebouwing.”

6.4. Bedrijfswoningen en wonen/recreatieappartement

Er is een tendens om bedrijfswoningen af te splitsen van de bedrijfsvoering. Er is een nieuwe tendens om, gebruik makend van de mogelijkheid een recreatieappartement in een woning te realiseren, de woning en het appartement in gescheiden eigendom te bewonen/uit te baten. Benadrukt moet worden dat de planologische verbondenheid van bedrijf en bedrijfswoning, c.q. de woning als geheel, blijft bestaan, ook als deze in casu kadastraal gescheiden zijn. De regels van de bestemming blijven onverminderd van kracht. Hoofdstuk 6.2 geeft toelichting op enkele algemene regels. In deze paragraaf zou deze toelichting op zijn plaats zijn.

Voorstel

De toelichting uitbreiden in hoofdstuk 6.2 met het volgend onderdeel:

Bedrijf/bedrijfswoning en wonen/recreatieappartement

Bedrijfswoningen zijn planologisch onlosmakelijk verbonden aan het bedrijf ten behoeve waarvan deze zijn gerealiseerd. Een recreatieappartement in een woning is planologisch onlosmakelijk verbonden met de woning. Kadastrale scheiding of scheiding in eigendom doet daar niets aan af. De regels van de bestemming blijven onverminderd van kracht voor het bestemmingsvlak als geheel.

7. AMENDEMENTEN

PM.

8. VOORSTEL

Onder vermelding dat het raadsvoorstel d.d. 20 maart 2012 deel uitmaakt van de toelichting op het bestemmingsplan West aan Zee stellen wij uw raad voor:

1. de ingebrachte zienswijzen, genoemd in hoofdstuk 4, ontvankelijk te verklaren;
2. te aanzien van de zienswijzen te beslissen overeenkomstig de voorstellen in hoofdstuk 5;
3. het ontwerpbestemmingsplan West aan Zee, met inachtneming van de voorstellen in hoofdstuk 5 en 6, vast te stellen.

Terschelling, 20 maart 2012

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

J. Haringa,
loco-secretaris.

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

BIJLAGE 1 ADVERTENTIE

BIJLAGE 2 ZIENSWIJZEN

BIJLAGE 3 KAARTJES BIJ DE ZIENSWIJZEN

BIJLAGE 4 ECOLOGISCHE VOORTOETS

BIJLAGE 5 TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

BIJLAGE 1

Advertentie openbare kennisgeving

Elf ontwerpbestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden Terschelling en een ontwerpbesluit hogere waarde Wet geluidhinder

Op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening liggen de volgende elf ontwerpbestemmingsplannen gedurende 6 weken ter inzage:

- Ontwerpbestemmingsplan Halfweg-Hee;
- Ontwerpbestemmingsplan Baaiduinen, Kinnum en Kaard;
- Ontwerpbestemmingsplan Striep;
- Ontwerpbestemmingsplan Landerum;
- Ontwerpbestemmingsplan Formerum;
- Ontwerpbestemmingsplan Lies;
- Ontwerpbestemmingsplan Oosterend;
- Ontwerpbestemmingsplan West aan Zee;
- Ontwerpbestemmingsplan Midsland aan Zee;
- Ontwerpbestemmingsplan Midsland Noord;
- Ontwerpbestemmingsplan Formerum Noord.

Op grond van artikel 110c Wet geluidhinder ligt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan Landerum een ontwerpbesluit hogere waarde Wet geluidhinder ter inzage ten behoeve van de bouw van een woonhuis te Landerum tussen 21b en 23.

De elf ontwerpbestemmingsplannen en het ontwerpbesluit hogere waarde Wet geluidhinder liggen vanaf vrijdag 28 oktober 2011 tot en met donderdag 8 december 2011, ter inzage in de hal van het gemeentehuis, Burgemeester van Heusdenweg 10A te West-Terschelling en in de bibliotheek, Brouwershoekweg 4 te Midsland, tijdens reguliere openingstijden. U kunt de stukken ook raadplegen op www.ruimtelijkeplannen.nl of via de gemeentelijke website www.tererschelling.nl. Tegen vergoeding kan een afschrift van de ter inzage liggende stukken worden opgevraagd.

Gedurende de termijn van terinzageligging kan een ieder zienswijzen kenbaar maken op de elf ontwerpbestemmingsplannen. Dit kan schriftelijk door het sturen van een brief aan de raad van de gemeente Terschelling, Postbus 14, 8880 AA West-Terschelling of mondeling door het maken van een afspraak met de afdeling Ruimtelijke Ordening via telefoonnummer 0562-446244.

Gedurende de termijn van terinzageligging kan een ieder zienswijzen kenbaar maken op het ontwerpbesluit hogere waarde Wet geluidhinder. Dit kan schriftelijk door het sturen van een brief aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling, Postbus 14, 8880 AA West-Terschelling of mondeling door het maken van een afspraak met de afdeling Ruimtelijke Ordening via telefoonnummer 0562-446244.

BIJLAGE 2

Zienswijzen

0507074400

- 8 DEC 2011

1.

Postbus 333, 9700 AH Groningen

Staatsbosbeheer

Fax

INGEKOMEN

- 8 DEC 2011

Terschelling

NR.

staatsbosbeheer

B	
S	7
B&B	
G.C.	25
Wied.	
B&W	
Gen.B.	

Aan: Gemeente Terschelling Fax:
Van: Greetje Kunst Pagina's: 7 pag met voorblad
Tel.: 050-7074444 Datum: 8 dec 2011
Betreft: Menswijze

☒ Spoed ☐ Ter informatie ☐ Uw commentaar a.u.b. ☐ Uw antwoord a.u.b.

• Opmerkingen:

De brief wordt vandaag ook per post verzonden

0507074400

Gemeente Terschelling
T.a.v. De Gemeenteraad
Postbus 14
8880 AA WEST-TERSCHELLING

Datum 8 december 2011
Onderwerp zienswijze 11 bestemmingsplannen
Behandeld door de heer F. Zwart en de heer H. Brink
Ons kenmerk 2011-3033
Uw kenmerk
Bijlagen

B	
S	
B&B	
G.G.	
Midd.	
B&W	
Gen.R.	

Geachte Raad,

Graag maken we gebruik van de mogelijkheid onze zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de 11 bestemmingsplannen zoals die ter inzage liggen. We hebben ons hierbij geconcentreerd op de gebieden waarmee Staatsbosbeheer direct of indirect een relatie heeft en hierbij specifiek aandacht geschonken aan raakvlakken met natuur, recreatie, cultuurhistorie en landschap.

In onze reactie zullen we eerst een aantal punten van algemene aard noemen die betrekking hebben op meerdere plannen. Daarna worden per plan een aantal specifieke punten aangeven.

Algemeen:

In de beschrijvingen worden de termen landschappelijke, cultuurhistorische, visuele en soms ook archeologische waarden genoemd, al dan niet in onderlinge samenhang. Graag willen we een meer concrete omschrijving en definitie van deze begrippen in de plannen opgenomen zien.

We kunnen ons voorstellen dat daarbij ook de aardkundige en geomorfologische waarde in bijvoorbeeld de plannen van West aan Zee en Midland aan Zee in de toelichtende beschrijvingen opgenomen worden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan specifieke duinvormen. Dit kan bij nieuw- en verbouw van woningen of andere bouwwerken van belang zijn voor een goede inpassing in het duinlandschap. In de plannen missen we toetsingscriteria ten aanzien van deze begrippen, bijvoorbeeld de visuele waarden. Kan aangegeven worden hoe deze waarden getoetst worden?

In de plannen komt de specifieke aanduiding (sr-rv) veelvuldig voor. Hiervoor geldt een maximale oppervlakte van 55 m² (bij uitzondering 100 m²), een goothoogte van 3 meter en een dakhelling van maximaal 60 grd. Bij een nadere uitwerking zijn hierbij nokhoogtes van 9 - 10 meter

0507074400

mogelijk; dat is aanzienlijk hoger dan voor reguliere recreatiewoningen is toegestaan, die staan op 7 meter. Alhoewel deze gebouwen ondergeschikt moeten blijven aan het hoofdgebouw zal dit uiteindelijk een zeer onrustig landschapsbeeld kunnen opleveren. Om dit te voorkomen pleiten we er voor in alle plannen een maximum hoogte vast te stellen van bijvoorbeeld 5 of 7 meter.

Bestemming Bos.

Deze bestemming geldt in meerder plannen op een aantal locaties. Alhoewel het weliswaar om aparte plannen gaat zijn de teksten over deze bestemming in de plannen niet eensluidend (vergelijk bijvoorbeeld Midland Noord, Lies en Oosterend). Een meer eenduidige tekst is aan te bevelen. Daarnaast willen we ervoor pleiten in deze bestemming een onderscheid te maken tussen de historisch waardevolle elzenhakhoutbosjes en de later aangeplante landschappelijke bosjes in de binnenduinrand. Deze laatste zijn meestal aangeplant ten behoeve van recreatiezonering en/of om (recreatieve) bebouwing aan het oog te onttrekken. De veel oudere hakhoutbosjes vertegenwoordigen een grote cultuurhistorische waarde (ze behoren tot de oudste cultuurhistorische elementen op het eiland en zijn als zodanig zeldzaam). Juist deze bijzondere, vaak kleine, elementen, verdienen extra bescherming, bijvoorbeeld door een extra aanduiding "bijzondere cultuurhistorische waarde" aan de plannen toe te voegen. Het is raadzaam hier dagrecreatief medegebruik, verhardingen, infrastructurele voorzieningen en overige bouwwerken (nu toegestaan tot 5 meter hoogte), enzovoort uit te sluiten, mede vanwege de vaak geringe omvang van deze bosjes. Als referentie voor deze bosjes zou bijvoorbeeld de topografische kaart van rond 1930 gebruikt kunnen worden. We willen u ook in overweging geven de historische elzensingels volgens dit criterium in de plankaart op te nemen. Dit past goed binnen de doelstellingen zoals die in het Landschapsontwikkelingsplan zijn verwoord.

Ontwerpplan West aan Zee

In de toelichting wordt op blz. 14 onder de titel Sport ten aanzien van de maatvoering van het bouwwerk als maximum een goot- en bouwhoogte van respectievelijk 3 en 8 meter aangegeven. Met een omgevingsvergunning kan een bouwhoogte van 10 meter toegestaan worden.

Gezien hetgeen in het hoofdstuk Regels onder Sport is aangegeven is hier wellicht sprake van een omissie in de tekst.

In het hoofdstuk Regels wordt onder Artikel 7 Sport (blz. 17) een maximum bouwhoogte aangegeven van ten hoogste 5 meter. Op deze locatie en voor dit specifieke doel is een maximum hoogte van 5 meter voldoende. Het toestaan van hogere bouwhoogtes middels een omgevingsvergunning acht ik zeer ongewenst. Hierdoor wordt het onmogelijk te komen tot een acceptabele landschappelijke inpassing van het gebouw.

Vanwege de landschappelijke inpasbaarheid van het gebouw is het gewenst dat het bouwvlak aan de oostzijde van het terrein wordt gesitueerd. Hierover zijn met de belanghebbenden door ons afspraken gemaakt. We verzoeken u

0507074400

de tekening op dit punt aan te passen. Onderdeel van de overeenstemming over het realiseren van deze bestemming is ook het grotendeels saneren en het verbeteren van het landschappelijk aanzien van de huidige locatie. Verder merken we hierbij op dat de begrenzing van het plangebied dusdanig is dat de bereikbaarheid van het terrein niet in dit plan is opgenomen.

Ontwerpplan Midland aan Zee

Op de plankaart ontbreekt de met schelpen verharde ontsluitingsweg vanaf de parkeerplaats in westelijke richting naar onder andere huisnummers 333/331; aan de oostzijde is een vergelijkbare weg wel als zodanig (bestemming "verkeer") opgenomen. We verzoeken u de aanduiding "verkeer" ook voor het genoemde pad in het plan op te nemen.

Ontwerpplan Halfweg Hee

In de bestemming Natuur (duinrand) komt langs de bosrand ter hoogte van huisnummer 7 de aanduiding sr-rv voor. In een eerdere reactie hebben we aangegeven dat gezien de voorgeschiedenis en de bijzondere locatie gestreefd zou moeten worden naar sanering van dit al jaren in bouwvallige staat verkerende gebouw. In de toelichting wordt op blz. 36 aangegeven dat dit niet mogelijk is en ook dat er geen rekening gehouden wordt met de landschappelijk kwetsbare situatie op deze specifieke en beeldbepalende locatie.

Het huidige gebouw betreft 1 bouwlaag met een plat dak.

Artikel 7 Natuur geeft aan dat deze gronden bestemd zijn voor:

- a) behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarde en onder.
- d) een recreatieverblijf, ter plaatse van de aanduiding sr-rv.

Deze volgorde impliceert ons inziens dat de natuurlijke- en landschappelijke waarde zou moeten prevaleren boven de bestemming recreatieverblijf. Ten aanzien van het recreatieverblijf wordt gesteld dat de oppervlakte maximaal 55 m² mag bedragen en de bouwhoogte maximaal 7 meter mag bedragen. Dit betekent naast een uitbreiding in oppervlak een bouwvorm die juist op die locatie sterk afbreuk doet aan de landschappelijke waarde. Dit lijkt niet in overeenstemming met hetgeen onder a) als eerste is gesteld.

Gezien juist deze landschappelijk kwetsbare plaats pleiten we er voor, als sanering niet mogelijk is, de toegestane bouwvorm aan te laten sluiten bij de huidige; dit wil zeggen een plat dak met bij voorkeur een "natuurlijke" dakbedekking. Alleen op deze wijze kan hier een landschappelijk nog enigszins aanvaardbaar gebouw gerealiseerd worden.

Bos- versus wijzigingsgebied 6 (Recreatie)

Langs de Hoofdweg ter hoogte van camping Eldorado is de bestemming Bos opgenomen voor een recent in ruilverkavelingverband aangeplant bosje. Ten oosten daarvan is de mogelijkheid tot wijziging in recreatieterrein opgenomen. Vanuit landschappelijk oogpunt geven we u in overweging de mogelijkheid op te nemen deze twee bestemmingen bij realisatie van de

0507074400

kampeermogelijkheid te wisselen. Hierdoor ontstaan dan een veel logischer geheel, zowel vanuit recreatiebelang als in het landschapsbeeld.

Ontwerpplan Midsland Noord

Op de plaats van het voormalige PTT postbushokje is de bestemming bos aangegeven. In werkelijkheid is dit een grasveldje. We stellen voor hier de plankaart te wijzigen van bos naar verkeer. De noord-zuidgrens parallel langs het fietspad kan dan doorgetrokken worden. Hiermee wordt aangesloten op de huidige situatie. Ook met het oog op eventuele toekomstige aanpassingen van de verkeerssituatie is deze aanpassing raadzaam.

Aan de overzijde van de Duinweg is een smal perceel met een op natuurlijke wijze ontstaan elzenbos bestemd voor recreatiewoningen. Deze begroeiing is ook landschappelijk van betekenis. We geven u in overweging hieraan de bestemming bos toe te kennen.

Begrenzing Camping de Noordkaap

De plangrens is aan de oost en noordoostzijde niet in overeenstemming met de feitelijke gebruikssituatie. Hierover is ook met betrokkenen en Gemeente overleg geweest. Het zou wenselijk zijn hier de begrenzing aan te passen.

Ontwerpplan Formerum Noord

Planuitgangspunten. In tegenstelling tot hetgeen in de tekst op blz. 21 is aangegeven heeft Staatsbosbeheer in Formerum Noord geen grond in eigendom waarop recreatiewoningen staan. We verzoeken u hier de tekst aan te passen.

Op de plankaart staat de tekst "camping" in een bosje naast het ruitersportterrein aan de Duinweg. Dit lijkt een tekenfout.

Parkeren. Om het parkeerprobleem in de omgeving van de Brambei op te lossen verzoeken we u op het noord oostelijk deel van het als Agrarisch aangegeven perceel langs de Duinweg de toevoeging sv- pst op te nemen. Het tekort aan parkeerruimte is hier niet louter een privaatrechtelijk probleem, zoals in de toelichting op blz. 32 is aangegeven.

Ontwerpplan Lies

Op het perceel nr. 2267 is een wijziging mogelijk van Agrarisch naar Recreatie 1. Zowel vanuit landschappelijk als ecologisch oogpunt is dit minder gewenst. Het betekent een aantasting van een karakteristiek open gebied in het binnenduinrandlandschap. Daarnaast heeft dit gebied grote ecologische potenties. We geven u in overweging de wijziging naar Recreatie 1 te verplaatsen naar perceel 2265. Deze bestemming sluit dan beter aan bij de al bestaande bestemmingen Recreatie 1 ten noorden en zuiden van perceel 2265. Landschappelijk wordt de lokaal belangrijke noord-

0507074400

zuid zichtlijn in stand gehouden en de ecologische potenties (kwelzone) blijven dan in tact.

In de toelichting wordt op blz. 29 aangegeven dat op basis van deze opmerkingen, die ook in een eerder stadium gemaakt zijn, de ecologische voortoets aangepast zal worden. Deze hebben we niet kunnen ontdekken.

Ecologische toets

Naar onze mening bevat de tekst van de ecologische toets nog een aantal onvolkomenheden. Zonder naar volledigheid te streven hierbij een aantal opmerkingen.

Natura 2000

Blz. 6: Habitatsoorten; zeehonden. Gesteld wordt dat ligplaatsen van zeehonden niet op Terschelling voorkomen. De Koffieboonplaat op de Boschplaat is een belangrijke ligplaats voor beide soorten zeehonden met meer dan 200 exemplaren in de zomermaanden.

Broedvogels: Op de kwelders van de Boschplaat broeden ook grote aantallen Kleine mantelmeeuw (> 10.000 paar) en Eidereend (1300 – 2000 paar); beide soorten met een instandhoudingsdoelstelling in het kader van Natura 2000.

De duinplassen bij West aan Zee en Midsland aan Zee zijn in de zomermaanden belangrijke als fourageer- en rustgebied voor Lepelaars. De duinen rond deze gebieden zijn van belang als broedplaats voor de Tapuit.

Blz. 7. Relatie met bestemmingsplannen.

Gesteld wordt: "De bestemmingsplangebieden liggen dicht tegen de duinrand aan". Dit zou wat nauwkeuriger geformuleerd moeten worden. Een aantal plannen grenst direct aan Natura 2000 gebieden, met name die langs de binnenduinrand. En twee plangebieden liggen als losse enclaves midden in Natura 2000 gebied. Hierbij tekenen we aan dat de grenzen van deze twee plangebieden in veel gevallen uiterst dicht of zelfs direct aansluitend op de bestemde bouwvlakken liggen. Daarmee is er een directe relatie met de Natura 2000 Habitattypen en broedvogels.

Blz. 10 Natuur

Hierbij tekenen we aan dat het genoemde recreatieverblijf al vele jaren als zodanig buiten gebruik is en in bouwvallige staat verkeert.

Blz. 10 Wonen

Is de oppervlakte voor bijgebouwen niet maximaal 55 m² in plaats van de genoemde 40 m²?

0507074400

Blz. 11 Detailhandel

In de plannen is de detailhandel in Formerum en de andere vier dorpen langs de Hoofdweg geschrapt. De horecabestemming bij Midsland aan Zee valt nu buiten het plangebied.

Dit komt ook niet terug in de tekst bij de afzonderlijke plangebieden.

Midsland aan Zee

Hier komen naast het habitatype Duindoornstruweel ook andere typen voor zoals Grijze Duinen en Natte duinvalleien. Ook is de Rietzanger als broedvogel aanwezig.

West aan Zee

Als broedvogel komt de Dodaars binnen het plangebied voor op een kwetsbare locatie.

Midsland Noord.

Als habitattypen zijn ook de Grijze duinen van belang. De duinen zijn van belang voor de Tapuit als broedgebied.

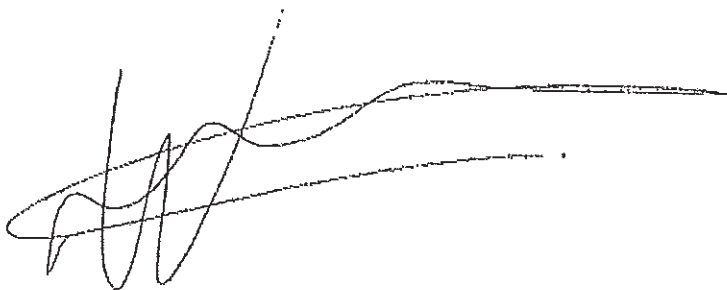
Eindconclusies ecologische toets

Soorten waarvoor Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen gelden komen niet alleen in de wijde omgeving, maar ook in de directe omgeving en binnen enkele plangebieden als broedvogel voor.

We hopen met bovengenoemde opmerkingen en verbetervoorstellen een bijdrage te leveren aan kwalitatief goede bestemmingsplannen voor genoemde dorpen. De dorpen op Terschelling, met hun bijzondere cultuurhistorische waarden zijn het waard om met zorg en aandacht mee om te gaan.

Uiteraard zijn we graag bereid deze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Ing. W. Brink
districtshoofd De Friese Wadden

Aan Staatsbosbeheer
t.a.v. de heren H. Brink en F. Zwart
Postbus 333
9700 AH GRONINGEN

ons kenmerk: AD/2509
datum: 12 december 2011
uw kenmerk:
onderwerp: Ontvangstbevestiging

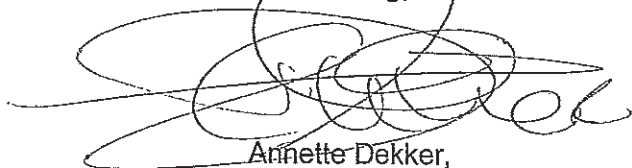
Geachte heren Brink en Zwart,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw brief binnengekomen op 8 december 2011. De brief wordt in behandeling genomen onder nummer 2509-2011.

Wij zullen u zo spoedig mogelijk berichten.

Mocht u nog nadere inlichtingen wensen dan kunt u zich wenden tot de sector Grondgebied.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
Terschelling,

Annette Dekker,
Secretariaat Burger en Bestuur

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Terschelling
Postbus 14
8880 AA WEST-TERSCHELLING

ED	
S	7
BFB	
G.G.	X
Midd.	
B&W	
Gem.R.	

Onderwerp: Reactie bestemmingsplannen:

- Ontwerpbestemmingsplan Halfweg-Hee, NL.IMRO.0093.10640701-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Baaiduinen, Kinnun en Kaard, NL.IMRO.0093.10640704-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Striep, NL.IMRO.0093.10640707-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Landerum, NL.IMRO.0093.10640708-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Formerum, NL.IMRO.0093.10640710-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Lies, NL.IMRO.0093.10640711-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Oosterend, NL.IMRO.0093.10640712-0001
- Ontwerpbestemmingsplan West aan Zee, NL.IMRO.0093.10640702-0001
- Ontwerpbestemmingsplan Midsland aan Zee, NL.IMRO.0093.10640705-0001
- Ontwerpbestemmingsplan Midsland Noord, NL.IMRO.0093.10640706-0001,
- Ontwerpbestemmingsplan Formerum Noord, NL.IMRO.0093.10640709-0001

Behandeld door: Drs. T.P. Ellens

Datum: 7 december 2011

Geachte leden van de gemeenteraad,

Door middel van deze brief wil RECRON graag haar zienswijze geven op de nu voorliggende ontwerpbestemmingsplannen. RECRON ondersteunt het streven van de gemeente om de vaart erin te houden en vlot met deelbestemmingsplannen te gaan werken.

Desalniettemin wil RECRON graag de volgende opmerkingen plaatsen. Opvallend is dat er een aantal zaken zijn die in de Toeristische toekomstvisie zijn afgesproken en vastgesteld en die vervolgens niet volledig terug zijn te vinden in de voorliggende bestemmingsplannen.

In het algemeen betreft het hier de ontwikkelingsruimte die de gemeente aan de bestaande reguliere verblijfsrecreatie wil gunnen. Hierbij wordt een koppeling gemaakt met de 'verdwenen slaapplekken' die met name binnen de kampeersector is opgeofferd en de uitbreidingsmogelijkheden. In de afgelopen decennia zijn door kwaliteitsverbetering veel kampeerplaatsen weggesaneerd doordat gasten ruimere plaatsen wilden. De desbetreffende ondernemers hebben plaatsen ruimer gemaakt waardoor er 'bedden' verloren zijn gegaan. Zo zijn er voorbeelden van bedrijven te noemen die wel met 70 bedden zijn gekrompen om tegemoet te komen aan de ruimte eisen van de gasten. RECRON zou het niet meer dan billijk vinden dat de bedden die bij de reguliere verblijfsrecreatie zijn verdwenen, nu worden ingezet bij dezelfde sector die ze heeft ingeleverd. Zo zou bij de 11 hectare uitbreiding hier rekening mee kunnen worden gehouden. De opmerking dat de beddenhuishouding aangeeft dat er sprake is van benutting van alle bedden wordt betwijfeld. Wordt hierbij wel rekening gehouden met de afslanking van bedden in de afgelopen vijftien jaar?

*Vervolgvel 1 behorend bij brief van 7 december 2011
aan de gemeenteraad van de gemeente Terschelling*

In de voorliggende bestemmingsplannen wordt weliswaar onder allerlei condities 11 hectare uitbreidingsruimte geboden maar tegelijkertijd krijgen agrariërs de mogelijkheid 'kamperen bij de boer' te starten. RECRON vindt dit strijdig met de eerdere uitgangspunten dat 'verloren bedden' binnen de eigen sector mogen terugvloeien. Deze bedden zijn bekend omdat de gemeente een beddenboekhouding bijhoudt. Eigenaardig dat een branchevreemde (landbouw)sector wel logies mag aanbieden terwijl de professionele verblijfsrecreatie bij een nauw verwante aangelegenheid als horeca wordt beperkt. Zie ook de opmerking hierover op bladzijde 3.

Een andere belangrijke conclusie uit de toekomstvisie van Terschelling is de stelling dat er een groeiende vraag is naar meer comfort en dat het versnipperde aanbod van logies beter geclusterd kan worden. Door nu vrijelijk pensions, bed & breakfast en kamerverhuur toe te staan, stimuleert de gemeente juist dat wat ze wil beperken namelijk versnippering en sobere accommodaties.

Voorts pleit RECRON voor een meer ontwikkelingsgericht plan waarbij de 11 hectare meer algemeen wordt ingekleurd. In de praktijk zullen immers veel 'natuurlijke' barrières bepaalde uitbreidingen voorkomen waardoor de huidige detailkleuring overbodig is. De koppeling aan bestaande recreatie-bedrijven beperkt voldoende. Blijkbaar vindt de gemeente het nu al zinvol percelen in te kleuren terwijl een ondernemer graag bij zijn potentiële uitbreiding zelf enige keuze houdt. Derhalve stelt RECRON voor een breder zoekgebied te arceren rond kampeerbedrijven. (vergelijkbaar met het deels verworpen bestemmingsplan buitengebied polder 2008). Ook wordt er nu minder dan 11 hectare ingekleurd, blijft deze overige ruimte nog geldig?

Daarnaast valt het RECRON op dat de voorliggende plannen conservatief van aard zijn en zeer gedetailleerd. Bij het minste of geringste dient een ondernemer een bestemmingsplanwijziging door te voeren met alle procedures, kosten en tijd van dien. De recreatiesector is als geen ander afhankelijk van een sterk veranderende markt, consumentenvoorkeuren veranderen voortdurend en als een ondernemer niet voldoende kan mee veranderen mist hij de markt. In deze context worden ook de diverse beperkende afmetingen als knellend ervaren. Bijvoorbeeld de maximale afmetingen voor stacaravans en chalets. Waarom mag een ondernemer hier zelf geen keuze in maken? Dit komt uiteindelijk de differentiatie in het aanbod voor de gast ten goede. Tevens kan met grotere en luxere stacaravans het seizoen worden verlengd. De oppervlakteaanduiding op recreatieterreinen 1 kunnen dan vervallen op de verbeeldingskaart. Ditzelfde geldt ook voor de normen die gehanteerd worden voor beheersgebouwen.

Hierdoor kunnen tevens, in bijvoorbeeld ontwerpbestemmingsplan Midsland Noord, artikel 3.7 Wijzigingsbevoegdheid de punten a 7 en b 6 en in artikel 8.2 Bouwregels 8.2.3 punt a komen te vervallen. Eveneens kunnen komen te vervallen in artikel 8.2 Bouwregels punt b en 8.4 Specifieke gebruiksregels punt a. en alle overige aan deze maximale oppervlakte aan jaarstandplaatsen per bestemmingsvlak gerelateerde regels in deze en alle overige ontwerpbestemmingsplannen. Ook zou de maximale hoogte van met name een chalet verhoogd kunnen worden naar 3,50 meter. Derhalve aanpassing artikel 8.2 Bouwregels punt c.

*Vervolgvel 2 behorend bij brief van 7 december 2011
aan de gemeenteraad van de gemeente Terschelling*

Een optie zou kunnen zijn om per bedrijf het bebouwingspercentage te verhogen van de huidige 3% naar 5%. Hiermee kan de ondernemer zelf keuzes maken die zijn bedrijf uniek maken en die afgestemd zijn op zijn specifieke gasten(wensen). De gemeente blijft hiermee sturen, alleen kan de ondernemer binnen deze kaders zijn eigen afgewogen keuzes maken.

Geconcludeerd kan worden dat het opvalt dat met het vervallen van de WOR de gemeente neigt allerlei detailvoorschriften uit de voormalige vergunningen één op één in het bestemmingsplan te zetten. Hiermee gaat de gemeente volledig voorbij aan de bedoeling van de wetgeving bij het afschaffen van deze wet, namelijk minder regels en voorschriften voor ondernemers. Met deze gedetailleerde bestemmingsplannen worden de beperkingen voor een ondernemer juist vergroot in plaats van verkleind. Dit kan toch niet de bedoeling zijn van de gemeente?

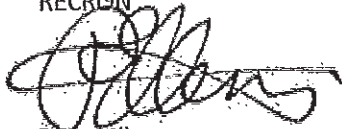
Een andere - in de ogen van RECRON - onnodige beperking is de beperking die verblijfsrecreatie-ondernemers ervaren bij de functie horeca. Er worden verschillende soorten van horeca onderscheiden waarbij speciaal wordt aangegeven dat een kantine op een recreatieterrein gericht is op het verstrekken van dranken en maaltijden op recreatief in gebruik zijnde terreinen.

RECRON pleit ervoor deze enigszins geforceerde omschrijving 'kantine' wordt losgelaten. Immers, de meeste recreatiebedrijven hanteren het begrip 'kantine' niet meer. Deze term stamt uit de jaren '70 van de vorige eeuw. Hedendaagse gasten zijn niet op zoek naar een 'kantine', die enkelen wellicht nog zullen associëren met hun 'werkkantine', dat in de meeste gevallen ook al in 'bedrijfsrestaurant' zal zijn veranderd. Op vakantie zijn mensen op zoek naar gezellige en unieke eetgelegenheden. De horecagelegenheden op het eiland hoeven niet bang te zijn voor concurrentie; immers, de meeste gasten zoeken elke avond weer een andere geschikte eetgelegenheid en zullen het recreatieterrein heus wel verlaten om op zoek te gaan naar een leuke horecavoorziening. De gemeente kan dan het 'geforceerde' onderscheid loslaten en tegelijkertijd de onmogelijke handhaving hiervan.

Uiteraard is RECRON bereid haar standpunt - indien gewenst - nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

RECRON

Petra Ellens

Regiomanager

Aan Recron
t.a.v. mevrouw P. Ellens
Postbus 102
3970 AC DRIEBERGEN

ons kenmerk: AD/2529
datum: 13 december 2011
uw kenmerk:
onderwerp: Ontvangstbevestiging

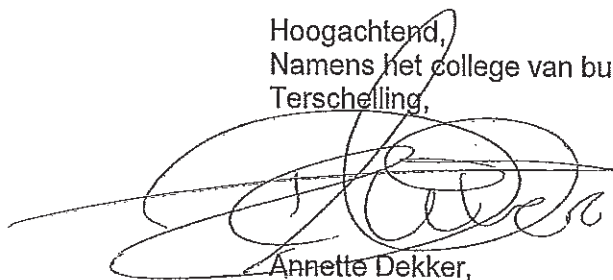
Geachte mevrouw Ellens,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw brief binnengekomen op 8 december 2011. De brief wordt in behandeling genomen onder nummer 2529 - 2011.

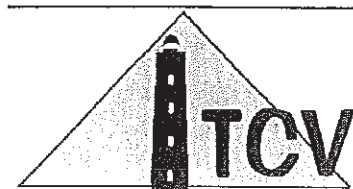
Wij zullen u zo spoedig mogelijk berichten.

Mocht u nog nadere inlichtingen wensen dan kunt u zich wenden tot de sector Grondgebied.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
Terschelling,

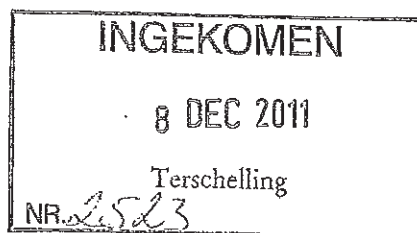

Annette Dekker,
Secretariaat Burger en Bestuur

Terschellinger Campinghouders Vereniging

Akkersweg 12
8891 GT Midsland
bestuurtcv@gmail.com

B	
S	
GG	
GG	
GG	
B&W	
Gen.R	

Gemeente Terschelling
t.a.v. College van Burgemeester & Wethouders, leden van de Gemeenteraad
Postbus 14
8880 AA Terschelling West

Midsland, 7 december 2011

Betreft: Zienswijze Terschellinger Campinghouders Vereniging met betrekking tot de elf ontwerp bestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden Terschelling.

Geacht College, Raadsleden,

Allereerst wil de TCV haar waardering uitspreken voor de vlotte aanpak van de Gemeente, zodat we nu weer verder kunnen met nieuwe ontwerp bestemmingsplannen.

De afspraak was echter dat het door de Raad van State afgekeurde bestemmingsplan Buitengebied Polder 2008 alleen zou worden aangepast op de afgekeurde onderdelen. De Gemeenteraad van Terschelling heeft zelfs vastgesteld dat alle onvankelijk verklaarde onderdelen één op één moesten worden overgenomen in de nieuwe bestemmingsplannen.

We hebben nu echter moeten constateren dat dit niet het geval is. Er zijn nu ook onderdelen gewijzigd die niet waren afgekeurd.

Het nu wel vastleggen in het bestemmingsplan van de uitbreidingsgebieden voor kampeerterreinen.

De Gemeenteraad heeft het College van B&W verzocht aan te geven waar de uitbreiding van kampeerterreinen plaats zou mogen vinden. De TCV vindt dat deze mogelijkheden al voldoende waren vastgelegd, besproken en onderbouwd, in het afgekeurde bestemmingsplan buitengebied polder 2008. Er staat daar immers dat deze uitbreiding uitsluitend aangrenzend aan een bestaand bedrijf mag plaatsvinden. Dit betekent dat er maar heel weinig bedrijven hiervan gebruik kunnen maken. De meeste bedrijven worden al begrensd door fysieke grenzen zoals woningbouw, natuurgebied en de hoofdweg.

Door nu ineens de gebieden voor uitbreiding exact in te tekenen is er geen speelruimte meer. We denken dan bijvoorbeeld aan verkavelen ten behoeve van een betere inpassing of ter versterking van natuur of landschap. Dit kan vooral tot problemen leiden bij de uitwerking van de integrale gebiedsontwikkeling Terschelling. De recreatieondernemer wordt hierdoor tevens ernstig beperkt in zijn mogelijkheden om een noodzakelijke uitbreiding te verwezenlijken.

In de provincie Friesland lopen (recreatie-)bouw aannemers (bron Tadema Bouw) op tegen het feit dat bestemmingsplannen zo gedetailleerd zijn, dat een eventuele verplaatsing ten goede van de omgeving nauwelijks realiseerbaar is. Het veranderen van een bestemming in een bestemmingsplan en verbeeldingskaart is nu eenmaal geen kort lopende procedure en heeft nogal wat consequenties.

Terschellinger Campinghouders Vereniging

Akkersweg 12
8891 GT Midsland
bestuurtcv@gmail.com

De TCV wil derhalve dan ook dat de toegezegde elf hectare grond (Toeristische toekomstvisie Terschelling) voor uitbreiding van kampeerbedrijven ten behoeve van kwaliteitsverbetering in een algemener breder beeld (zoekgebied) wordt weergegeven op de verbeeldingskaarten.

Even een kleine toelichting hierop:

Maximaal mag er 15% van het perceeloppervlakte gebruikt worden voor plaatsing van stacaravans, chalets of bungalows. Deze regeling is bepalend voor hoe een kampeerbedrijf eruit zal zien. Alle overige zaken moeten eveneens binnen de bestemming Recreatie-1 (en in mindere mate Recreatie-2) geregeld worden. Denk bijvoorbeeld aan ruimte voor parkeren, ruimte voor sport en spel, ruimte voor bedrijfswoning, ruimte voor toiletgebouw, opslag en ruimte voor randbeplanting. Hierdoor wordt in veel gevallen een "maximale bebouwing" van 15% door caravans, chalets of bungalows niet gehaald. Uiteraard gaat dit ten koste van het aantal bedden welke ter overnachting aan de gasten kan worden aangeboden.

Door de uitbreidingsmogelijkheden te benutten kan een aantal bedrijven wederom hun "maximale bebouwing" (15%) realiseren met behoud van kwaliteit en zelfs een verbetering daarvan.

Ook is er nog de beperking dat in de eerste uitbreidingsronde maximaal 50% van de oppervlakte van het bestaande bedrijf voor uitbreiding in aanmerking komt. Dit zal een remmende werking hebben op explosieve groei.

Voor percelen die in aanmerking komen voor uitbreiding van kampeerterreinen geldt een randbeplantingseis van 7 meter. Voor uitbreiding toeristisch kamperen geldt 3 meter randbeplanting.

Geen oppervlakte maar eenheden vastleggen in de verbeeldingskaarten.

We willen nu graag even ingaan op het behoudende karakter van alle elf ontwerp bestemmingsplannen.

Hierachter gaat het stabilisatiebeleid schuil. Maar bij een stabilisatiebeleid moet men wel blijven toetsen of het nog voldoet of dat er aangepast moet worden. Er zijn in de loop der jaren slaapplekken verdwenen omdat de ondernemer (kamperen en hotel) gehoor gaf aan de wensen van de gast. Deze wensen hielden onder andere in; ruimere kavels, kamers met meer comfort en faciliteiten. Veel ondernemers hebben dit gerealiseerd binnen hun bedrijf. Dit heeft tot gevolg gehad dat er minder bedden beschikbaar zijn.

De TCV kan zich vinden in een stabilisatiegedachte. Dit betekent wel dat het dan ook mogelijk moet zijn om deze stabilisatie vast te houden. Wanneer je door kwaliteitsverbetering steeds minder slaapplekken op het bedrijf overhoudt (b.v. grotere stacaravans), moeten de regels aangepast kunnen worden.

De TCV pleit er dan ook voor dat de stabilisatie bij recreatiebedrijven plaatsvindt op basis van het maximaal te plaatsen aantal eenheden, om zo weer enigszins in de buurt van het beoogde stabilisatieniveau te komen. Door met eenheden te werken kan de ondernemer na een uitbreiding weer 100% van zijn beddencapaciteit invullen. Het zijn dus geen extra bedden, maar bedden welke in de loop der jaren door kwaliteitsverbeterende maatregelen zijn gesaneerd. Let wel, dit betekent al jaren een omzetverlies voor de gemeenschap Terschelling.

In dit kader dient ook de maximale oppervlakte van stacaravans en chalets losgelaten te worden, want:

-De fysieke belemmering (boot en transport) is immers voor de oppervlakte al maatgevend.

Terschellinger Camperhouders Vereniging

Akkersweg 12
8891 GT Midland
bestuurtcv@gmail.com

-Er treedt eindelijk wat differentiatie op tussen kampeerbedrijven met stacaravans en/of chalets.

-Seizoensverlenging wordt mogelijk gemaakt door de komst van relatief nog beter geïsoleerde stacaravans en/of chalets.

-De 15% regeling zorgt er voor dat het recreatiebedrijf niet "vol" gezet kan worden. Overigens denkt de TCV dat de ondernemer zelf goed in de gaten heeft hoever hij hiermee moet gaan.

-Minder "drama's" bij het omzetten naar grotere oppervlakte voor kwaliteitsverbetering. Immers, om op dit moment de vloeroppervlakte van een stacaravan/chalet te verruimen zal er iemand anders op dat bedrijf weggesaneerd moeten worden.

-Er hoeft door de betreffende ambtenaar alleen nog maar gelet te worden op het aantal eenheden (luchtfoto). Nameten en controleren van oppervlakten behoren tot het verleden wat weer resulteert in minder kosten en minder werkdruk.

Bij het omzetten van stacaravans en/of chalets naar bungalows kan men nog gebruik maken van de eis dat er voor drie stacaravans of chalets één bungalow gebouwd mag worden met een maximale vloeroppervlakte van 90m². Het aantal eenheden bepaalt dus het aantal mogelijke omzettingen, wat nu ook het geval is. Maar door het loslaten van een maximale maat voor chalet en stacaravan zal de urgentie tot het omzetten naar een bungalow naar verwachting afnemen.

Overigens speelt deze materie binnen het toeristisch kampeeraanbod niet. Hier laat men de ondernemer al vrij om zijn bedrijf zodanig in te richten dat zijn gasten er met plezier staan. De markt (bijvoorbeeld jeugd of gezinnen) bepaalt hier de inrichting. De oppervlakte van tenten is hierdoor niet meer aan een maximale vloeroppervlakte gebonden. Waarom dan wel maximale maten stellen aan stacaravans en chalets, welke op een goede manier in het landschap zijn ingepast?

Het is niet de ondernemer, noch het Gemeentebestuur, die de wensen voor een geslaagde vakantie bepaalt. Dat is onze gast zelf.

Conclusie: de TCV pleit er dan ook voor dat de maximaal te plaatsen oppervlakte aan stacaravans en/of chalets op Recreatie-1 terreinen niet maatgevend is, maar het aantal eenheden. Hierdoor zullen de oppervlakte-aanduidingen op Recreatie-1 terreinen verwijderd moeten worden van de verbeeldingskaarten.

De TCV zou ook graag zien dat, conform de markt, de maximale hoogte van met name een chalet verhoogd wordt naar 3,50 meter. Nu moeten chalets als ze naar Terschelling gaan speciaal aangepast worden in verband met deze nokhoogte. Dit brengt veel extra kosten met zich mee.

Per 1 januari 2008 is de Wet op de Openluchtrecreatie (WOR) verdwenen. De door het Rijk voorgestelde optie om de zaken rond het kamperen in het bestemmingsplan en de APV te regelen werd voor de Terschellinger situatie niet wenselijk geacht. Immers, een aantal beleidsregels vinden hun oorsprong in de specifieke eilander situatie. Bijvoorbeeld behoud van het karakteristieke landschap en het belang van openbare orde. Om deze specifieke regels middels een vergunnings-/ontheftingsregime in stand te houden werd er een nieuwe verordening (grondslag) opgesteld. De basis van de beleidsregels is nu nog steeds de kampeerverordening van de Gemeente Terschelling.

De TCV kan zich helemaal vinden in de manier waarop in de huidige vorm het kampeerbeleid en de beleidsregels worden uitgevoerd. Het geeft ruimte om adequater in te spelen op veranderingen in de

Terschellinger Camperhouders Vereniging

Akkersweg 12
8891 GT Midsland
bestuurtcv@gmail.com

markt, zolang het geen invloed heeft op het ruimtelijk gebruik binnen het geldige bestemmingsplan.

De TCV juicht het streven van de Gemeente om met minder regelgeving het beleid uit te kunnen voeren toe, maar is er faliekant tegen dat nu beleidsregels in het nieuwe bestemmingsplan worden ingetekend. Dit is onwenselijk, daar het gevolg hiervan zal zijn dat er onnodig lange, tijdrovende procedures nodig zijn om bijvoorbeeld maar een kleine wijziging aan te brengen. De gehele bestemmingsplan wijzigingsprocedure moet daarvoor dan worden doorlopen, terwijl op dit moment alleen de beleidsregels moeten worden aangepast.

Met dit in het achterhoofd wil de TCV haar zienswijze geven op het volgende onderwerp.

Het verwijderen van de milieu-zoneringsgebieden uit de verbeeldingskaarten.

In de verbeeldingskaarten worden witte vlakken ingetekend in gebieden waar uitbreiding van kampeerterreinen mogelijk kan zijn. Het betreffen hier zogenaamde milieu-zoneringsgebieden en dan met name voor de factor geluid bij kampeerbedrijven.

In een vooroverleg met de betreffende ambtenaren en de wethouder is dit punt reeds aangekaart. Het betrof hier een overleg over de nieuwe beleidsregels, gebaseerd op het deels afgewezen bestemmingsplan Buitengebied Polder 2008 en deels vooruitlopende op de elf ontwerp bestemmingsplannen. In deze beleidsregels komt ook de *richtafstand* van 30 meter aan de orde. Deze beleidsregels zijn echter nog niet met de Gemeenteraad van Terschelling besproken en hebben derhalve formeel op dit moment dus geen status.

Toch heeft de TCV alvast advies ingewonnen bij de overkoepelende belangenorganisatie in de recreatiebranche, RECRON. Zij schrijven het volgende:

"In het kader van de bedrijfs milieuzonering is de grootste 'richtafstand' voor de verschillende hinderfactoren 50 m voor een vakantiepark/kampeerbedrijf en wel voor de factor geluid. Het betreft hier richtafstanden, te beschouwen als richtlijn, daar kan gemotiveerd van worden afgeweken. In principe geldt de perceelsgrens, in het kader van geluid geldt de gevel van de dichtstbijzijnde (burger-)woning. Je zou op de camping de eerste geluidsbron, standplaats kunnen nemen".

Het betreft hier dus een richtlijn waarvan kan worden afgeweken om gemotiveerde redenen.

Één van die redenen hebben wij in dat overleg reeds besproken namelijk; de gemiddelde breedte van een perceel grond in het binnenduintrand gebied zal over het algemeen niet breder zijn dan 50 meter. Ook in de lengte is 50 meter al gauw 1/3 tot de helft van dat perceel.

In de verbeeldingskaart hanteert de Gemeente het instrument van de milieuzonering op haar geheel eigen wijze. Men gaat in de verbeeldingskaarten uit van 30 meter vanaf het **bestemmingsvlak wonen**. Niet vanaf de gevel van een (burger-)woning. Verder wordt er niet gekeken waar zich de eerste geluidsbron op de camping bevindt. Hierdoor wordt het gehele vlak binnen de 30 meter niet bestemd voor uitbreiding kampeerterreinen, terwijl binnen dit vlak wel andere activiteiten kunnen plaats vinden die bij bestemming Recreatie-1 thuis horen, zoals bijvoorbeeld parkeren en infrastructuur.

Ook stuit het de TCV tegen de borst dat er onvoldoende rekening mee wordt gehouden dat Terschelling nu eenmaal een toeristisch eiland is en dat 90% van de eilanders zijn inkomen te danken heeft aan deze toeristen. De meeste woningen, welke in het gebied van de recreatie- en kampeerbedrijven liggen, hebben vaak al met toerisme te maken. Sterker nog; als de betreffende woning zelf appartementen verhuurt (uitgangspunt nieuwe bestemmingsplannen) of zelfs bestemd is met verhuur van 1 of 2

Terschellinger Campinghouders Vereniging

Akkersweg 12
8891 GT Midsland
bestuurtcv@gmail.com

recreatiewoningen volgens de verbeeldingskaart, dan vraagt de TCV zich af over welke "hinder" we het dan nog hebben.

Een bestemmingsplan regelt immers uitsluitend de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden!

Conclusie: de TCV pleit ervoor de bedrijfs milieuzonering, factor geluid, te verwijderen van de verbeeldingskaarten. Deze 'richtlijnen' kunnen prima in de beleidsregels worden opgenomen. Het toepassen van dit soort regels dient in overeenstemming te zijn met de (toeristische) omgeving, waardoor er om gemotiveerde redenen afgeweken kan worden van richtafstanden.

Soms bekruipt de TCV het gevoel dat de overheden denken dat de recreatieondernemers niet maatschappelijk bewust (BVO) ondernemen. Met andere woorden, de recreatieondernemer zou alleen maar oog hebben voor expansie. Echter, de laatste jaren is het tegendeel toch wel heel duidelijk gebleken.

Wanneer onze gasten op Terschelling niet meer "vinden wat ze zoeken", komen ze niet meer.

Ook is de bewustwording van 'de kracht' van het eiland groter geworden. Kijk alleen al naar de vele samenwerkingsverbanden met diverse partijen, waaronder bijvoorbeeld S.B.B. De recreatieondernemers hebben heel goed in de gaten dat de *selling points* van Terschelling het strand, de natuur en het 'eilandgevoel' zijn. En de recreatieondernemer weet als geen ander dat deze *selling points* zomaar zouden kunnen verdwijnen bij een ongebreidelde uitbreiding van recreatie.

Dit is dan ook niet de insteek van de TCV. Net als de Gemeente gaan ook wij voorzichtig met de spaarzame ruimte om. Dat neemt niet weg dat er in de loop der tijden dingen veranderen. De vraag van de gasten bijvoorbeeld naar kwaliteit. Kwaliteit is een heel breed begrip. Je kunt denken aan luxe in toiletgebouwen of luxere accommodaties. Maar men moet bijvoorbeeld ook denken aan het wekelijks plegen van onderhoud (maaien, snoeien etc.). Ook binnen het kader van een kwaliteitsverbetering vallen bijvoorbeeld ruimten geschikt voor slechtweer-voorzieningen en een kantine.

Al met al vraagt kwaliteitsverbetering steeds meer ruimte. De gemeente heeft in de Toeristische toekomstvisie Terschelling reeds maximaal 11 hectare ingeruimd voor *ruimtelijke* kwaliteitsverbetering. Overigens blijkt bij het natellen van de nu in de elf ontwerp bestemmingsplannen aangewezen percelen grond voor uitbreiding kampeertreinen dat er bij lange na geen 11 ha wordt ingetekend maar ongeveer 7 hectare. (zie ook deze zienswijze, eerder op pagina 2).

De norm van maximaal 3% van de oppervlakte van het kampeertrein voor bedrijfsbebouwingsdoeleinden, zoals voor opstallen, beheersgebouwen en andere noodzakelijke bebouwing, is niet meer voldoende.

Dit is een percentage uit een ver verleden (Eerste Correctieve en partiële herziening bestemmingsplan Buitengebied Polder 1989).

De TCV pleit er dan ook voor, gezien de marktontwikkelingen en om een kampeerbedrijf goed te kunnen exploiteren, deze norm op te hogen naar 5% van de totale oppervlakte van het kampeertrein. Deze maximale norm is zelfregulerend, want men moet hierdoor immers ruimte maken op het bestaande terrein en daardoor kan men tegen bedrijfseconomische grenzen aanlopen.

Terschellinger Campinghouders Vereniging

Akkersweg 12
8891 GT Midsland
bestuurtcv@gmail.com

Het ontbreken van de Toeristische toekomstvisie Terschelling als toeristische leidraad in deze ontwerp bestemmingsplannen.

De TCV constateert een gebrek aan planologisch invulling met betrekking tot de uitgangspunten, welke zijn geformuleerd in de **Toeristische toekomstvisie Terschelling**. Deze visie is in samenspraak gemaakt met alle sectoren welke, direct of indirect, met toerisme te maken hebben en definitief vastgesteld in januari 2007. Hierin staan duidelijke doelstellingen voor de komende jaren. Bijvoorbeeld in Hoofdstuk 4 bladzijde 21, *Rol van de Gemeente*. Voorwaardenscheppend: de Gemeente creëert beleidskaders om bepaalde ontwikkelingen mogelijk te maken en toetst nieuwe ontwikkelingen aan vigerend beleid. Met andere woorden, men gooit geen barricades op, maar probeert juist (ruimtelijke) mogelijkheden voor ontwikkeling te scheppen.

Een ander voorbeeld staat op bladzijde 34 *Bezettingsgraad*. Bestaande vormen van toerisme vragen meer ruimte en de gemeente wil de bezettingsgraad van de reeds aanwezige accommodaties verhogen. Hiermee blijven ingrepen in het landschap beperkt.

Ook onderschrijft de TCV in Hoofdstuk 5 bladzijde 37 *Verblijf algemeen*, het stabilisatiebeleid (mits de momenteel "verdwenen slaapplekken" aan de bijbehorende sectoren worden gekoppeld) en een goede landschappelijke inpassing:

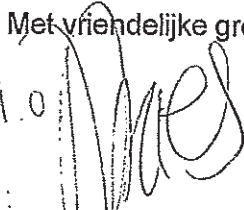
Verder wil de TCV de Gemeente wijzen op *Kansen*, bladzijde 92 nummer 25. *'Elders werd reeds geconstateerd dat er een groeiende vraag is naar meer comfort en dat dit haaks staat op het aanbod van eenvoudige logies vormen zoals gemeubileerde kamerverhuur, pensions en kampeerplaatsen. Terschelling zal nadrukkelijk een keuze moeten maken'.*

De **Toeristische toekomstvisie Terschelling** is in de ogen van de TCV het referentiekader waarop de planologische uitwerking van een komend bestemmingsplan gebaseerd zou moeten zijn. De TCV ziet hier weinig van terug. Sterker nog, in enkele gevallen botsen de uitgangspunten van de Toeristische toekomstvisie Terschelling met een aantal onderwerpen in de ontwerp bestemmingsplannen en wijken de ontwerp bestemmingsplannen daardoor ook af van het door de Raad van State afgekeurde bestemmingsplan Buitengebied Polder 2008, welke reeds door de Gemeenteraad was aangenomen.

Tot slot: De door de TCV in deze zienswijze ingebrachte onderwerpen worden onderbouwd door de Toeristische toekomstvisie Terschelling.

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting op deze zienswijze, dan horen we natuurlijk graag van u.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur,

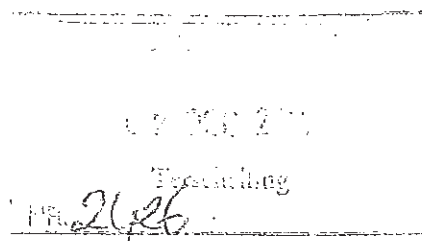
Jort Bonne
voorzitter

Stichting Ons Schellingerland

Secretaris: J.A. Smit, Lies 73, 8895 KS Terschelling - tel. 0562 448336

Gemeenteraad van Terschelling
Postbus 14
8880 AA West Terschelling

Onderwerp: **Zienswijzen m.b.t.: Ontwerp-Bestemmingsplannen Halfweg-Hee, Baaiduinen-Kinnum-Kaard, Striep, Landerum, Formerum, Lies, Oosterend, West aan Zee, Midsland aan Zee, Midsland-Noord en Formerum-Noord**

Datum: 2 december 2011.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij biedt de Stichting Ons Schellingerland haar zienswijzen op bovengenoemde bestemmingsplannen aan.

Omdat een aantal opmerkingen alle 11 ontwerp-bestemmingsplannen betreft, worden deze in één keer voor alle ontwerp-bestemmingsplannen hieronder geformuleerd. Daarna vinden - waar nodig - per ontwerp-bestemmingsplan nog enkele lokatie-specifieke zienswijzen plaats: per bestemmingsplan, per onderwerp of per kaart gerangschikt.

Deze brief moet formeel dus gezien worden als 'zienswijze' op alle 11 bestemmingsplannen, zodat daar in een latere fase van de besluitvorming alsnog een appel op gedaan kan worden (pro-forma zienswijzen).

1. Uitgangspunten SOS

Het regelen van inrichting en beheer en het sturen van ontwikkelingen zullen gedurende de werkingsperiode van deze 11 bestemmingsplannen (minimaal 10 jaar) van doorslaggevende betekenis zijn voor de karakteristieke waarden van ons eiland als geheel. Gelet op onze doelstelling zullen wij onze zienswijzen derhalve vanuit die visie gestalte geven: vanuit het algemeen belang en vanuit behoud van de bijzondere en unieke eilander kwaliteiten, en met respect voor ondernemers en burgers die daaraan bijdragen.

Hoewel het oorspronkelijke doel – één bestemmingsplan voor het gehele buitengebied van Terschelling – is verlaten, gaat SOS er van uit dat de verschillende deel-bestemmingsplannen per woonkern toch zodanig inhoudelijk en juridisch op elkaar zijn of worden afgestemd, dat er toch sprake is van een consistent geheel. Wij signaleren dat een aanpassing in het ene deel-bestemmingsplan - als gevolg van een ingebrachte zienswijze, bezwaar of beroep - consequenties kan gaan hebben op andere deel-bestemmingsplannen vanuit het gelijkheidsbeginsel of anderszins. Wij verzoeken de gemeente deze onderlinge afstemming steeds consequent te laten plaatsvinden en te communiceren met de burger.

Stichting Ons Schellingerland

Bij het beoordelen van bovengenoemde (deel-)bestemmingsplannen heeft SOS haar zienswijzen en bezwaren tegen het eerdere concept-Bestemmingsplan Buitengebied 2009 als leidraad gehanteerd, aangevuld met enkele nieuwe zienswijzen.

2. Bestemmingsplan-begrenzings en Plantoelichtingen

Hoewel SOS enig begrip heeft voor de keuze van de gemeenteraad om niet één overall bestemmingsplan-buitengebied, maar eerst 11 bestemmingsplannen-per-woonkern te maken (uit oogpunt van voortgang bouwprocessen en lokale werkgelegenheid), betreurt SOS dat daarmee de 'samenhang der dingen' verdwijnt, en mogelijk de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid, alsmede het bestemmingplan als sturingsmiddel. Het lijkt nu meer op een 'postzegelverzameling' met nogal wat missende elementen in de vorm van 'gaten' en merkwaardige begrenzingen/randens. De diverse woonkernen worden als 'eilanden' of als 'eilandengroep' (Baaiduinen-Kinum-Kaard e.a.) benaderd, zonder de ruimtelijk-relevante relaties naar de buitenliggende of tussenliggende 'witte gebieden' aan te geven. Dat leidt hier en daar tot merkwaardige keuzen, waarvan SOS hoopt dat deze niet tot procesvertra-ging leiden. Het gaat hier bijvoorbeeld om de relatie tussen de woonbebouwingen (binnenplannen) en agrarische bedrijvigheid (buitenplannen), en bij andere deelbestemmings-plannen om de relatie zomerwoningen (binnenplannen) en natuurgebieden (buitenplannen). SOS gaat er vanuit dat een deel van de bedoelde samenhang is 'verstoort' in het door de Raad van State verworpen Bestemmingplan Buitengebied en dat deze op de achtergrond een rol heeft gespeeld, met respect voor de ingebrachte en gehonoreerde bezwaren.

SOS mist bij de planbeoordelingen niet de 'vertaalslag' tussen het oude (vigerende) Bestemmingsplan Buitengebied (Polder), het nieuwe (RvS-afgekeurde) Bestemmingsplan Buitengebied (2008) en onderhavige 11 (ontwerp) bestemmingsplannen. De indruk wordt gewekt dat deze 11 bestemmingsplannen voor de woonkernen en de verblijfsrecreatie-terreinen één op één zijn overgenomen/afgetapt van het (afgekeurde) Bestemmingsplan Buitengebied (2008). En dat daarom geen nadere toelichting of informatieronde naar de burgers nodig was.

Bij nadere analyse blijken er toch verschillen te zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van de bestemmingsaanduiding voor permanent bewoonde recreatiewoningen, van de bijgebouwenregelingen, van de invullocaties, van de uitbreiding kampeerterreinen en van bestemmingsgrensverschuivingen.

Het was wenselijk geweest dat in de Plantoelichting, of in een aparte beleidsnotitie, de burger op de 'vertaalslag' (afwijkingen) tussen de vorige en nieuwe bestemmingsplannen was gewezen. Al was het maar vanwege de informatieoverdracht over dit complexe proces, voor de transparantie en de rechtszekerheid. Deze hangen nu in de lucht. Dit is niet correct in de relatie naar de burgers, en procedureel hopelijk rechtbank-bestendig.

Stichting Ons Schellingerland

In dat verband merkt SOS dus ook op, dat in elk van de 11 (deel-)bestemmingsplannen weliswaar in de respectievelijke hoofdstukken 5 summier 'Planuitgangspunten' staan - mede gebaseerd op sectorale gemeentelijke beleidsnotities die in paragraaf 3.4 steeds kort zijn samengevat (Woonplan, Welstandsnota, Landschapsontwikkelingsplan, Toeristische Toekomstvisie, e.d.) - maar dat een ruimtelijk-planologische overall-visie in de Plantoelichtingen mist.

Dit manco wordt enigszins gecompenseerd door het eensluidende Groene Katern in elk van de 11 bestemmingsplannen: de Ecologische Voortoets, hoewel deze (juridisch) een andere functie heeft. Daarin staat bijvoorbeeld essentiële overzichtsinformatie over de in de 11 bestemmingsplannen te realiseren nieuwbouwwoningen, recreatiewoningen, kampeerterreinen en verblijfsrecreatiegebieden.

Daaruit blijkt dat in de bestemmingsplannen voor West aan Zee en Midsland Noord nog ruimte wordt geboden voor 8 respectievelijk 12 nieuwe recreatiewoningen. En daarnaast in de bestemmingsplannen Halfweg-Hee, Lies, Oosterend, Midsland-Noord en Formerum-Noord ruimte is voor gezamenlijk 11 hectare kampeerterreinen of verblijfsrecreatiegebieden (toeristische-, seizoen- of jaarplaatsen, respectievelijk 'huisjes'). SOS gaat er van uit dat de 'stabilisatie-gedachte' nog steeds geldig is, in de zin van maximalisering van het toeristisch beddenbestand. In dat licht heeft SOS bezwaar tegen nog meer huisjes bij West aan Zee en Midsland Noord. Wat betreft de 11 hectare nieuwe kampeerterreinen hoopt SOS dat de betreffende ondernemers zich realiseren dat sprake is van een 'krimpmarkt' als gevolg van binnen- en buitenlandse concurrentie, vergrijzing, culturele veranderingen en recessie. Dus wat is nog de meerwaarde van meer? In oostelijk Duitsland worden 2 persoons B&B-kamers al voor € 20 aangeboden, en in Engeland diners-voor-twee al voor 10 pond (€ 11,50).

Soms moeten ondernemers tegen hun groeigeloof worden beschermd.

Per relevant (deel-)bestemmingsplan komt SOS daarop terug.

3. Landschappelijke inpassing/toets

In de diverse bestemmingsplannen staat in paragraaf 3.4 'Gemeentelijk beleid' onder Landschapsontwikkelingsplan (2004) steeds de standaardzin dat: "Het bestemmingsplan past binnen de uitgangspunten van het LOP". De vraag is of deze stelling steeds juist is. Ook Staatsbosbeheer heeft daar in de wettelijke fase van Inspraak en Overleg (hoofdstukken 8) naar gevraagd, maar geen antwoord op gekregen. Er is niet expliciet op landschap getoetst. Los van de *particuliere* eigenaar van de ondergrond, vertegenwoordigt het visuele (klein-schalige én open) landschap van Terschelling een *collectief* erfgoed met een toeristische en dus economische waarde. Per relevant (deel-)bestemmingsplan komt SOS daarop terug. Met name de kaderstellende en toetsende functie van het LOP pleit voor het opnemen van een samenvattende landschapskaart in deze bestemmingsplannen, m.n. een weergave in hoofdlijnen van de te beschermen landschappelijk waardevolle gebieden, te behouden dorpsgezichten, te behouden open ruimten/zichtlijnen, e.d. Die essenties worden nu gemist.

In het kader van het Terschelling-eigene landschap merken wij op, dat de voorschriften vanuit het nieuwste Bouwbesluit - in combinatie met de toegestane bouwhoogten in de

bestemmingsplannen - leiden tot een aanmerkelijke volumevergroting van nieuwe gebouwen. Door elke vervangende nieuwbouw verdwijnen hierdoor de traditionele bouwkenmerken/verhoudingen van de Terschellinger huizen en bijgebouwen, ook al vindt in het materiaalgebruik een zekere verwijzing plaats naar de Terschellinger oorspronkelijke architectuur. Ook de Welstandsnota geeft te weinig houvast. Met name in de dorpen in het buitengebied doet zich deze cultuurhistorische 'verarming' voor. SOS pleit voor een aanpak voor het zoveel mogelijk inbrengen van de oorspronkelijke bouwkenmerken in vervangende nieuwbouw. Er zijn naast slechte ook heel goede voorbeelden onder de recente nieuwbouw te vinden (met dank aan Jaap Bos). De drijfveer hiervoor is niet alleen landschapsbehoud, maar juist ook een toeristische en dus economische ontwikkeling gebaseerd op het 'eigene' (bijzondere kwaliteiten).

4. De uit-, aan- en bijbouwregelingen

Rond de uitbouw, aanbouw en bijbouw-regelingen van de eerste zeven ontwerp-bestemmingsplannen heerst onduidelijkheid, die aanleiding geeft (en heeft gegeven) tot onbeheerste 'bouwlust' en aantasting van de kwaliteiten van de eilander woonkernen en het landschap (zichtlijnen).

Eerst enige definities uit de bestemmingsplannen:

"Een aan-/uitbouw is een gebouw dat constructief verbonden is met een (hoofd)gebouw en dat ruimtelijk ondergeschikt is aan dat (hoofd)gebouw";

In de planbeschrijvingen (hoofdstuk 6) staat onder Wonen: "Een woonhuis mag vergroot worden met 20%, tot maximaal 150 m²". Per woning, niet per uitbouw.

"Een bijbouw is een gebouw dat in bouwkundige en/of visueel opzicht ondergeschikt is aan een op het zelfde bouwperceel gelegen (hoofd)gebouw".

Bij de planbeschrijvingen (hoofdstuk 6) staat onder Wonen onder de kop 'Aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen', dat: "Bij ieder woonhuis (hoofdgebouw) mogen aan- en uitbouwen tot maximaal 40 m² bij recht. Met een omgevingsvergunning mag tot 100 m² aan bijgebouwen e.a. worden gerealiseerd".

In combinatie kan dit betekenen: én uitbouw van het hoofdgebouw voor wonen met 20% (tot 150 m²), en daar bovenop een aanbouw (of bijgebouwen) tot maximaal 100 m². Welke peildatum gehanteerd wordt, en hoe beide rechtsregels zich tot elkaar verhouden, is onduidelijk. SOS vraagt daarom verduidelijking van de rechtsregels en beperking van de bouwlust. Dit temeer omdat bij- en aanbouwen van 100 m² zodanig kostbaar zijn, dat niet verwacht kan worden dat daarin alleen auto's, fietsen en tuingereedschap worden opgeslagen. Dat kan financieel alleen 'uit' als er economische activiteiten in gaan plaatsvinden (met uitstralingseffecten). Wonen en verblijfsrecreatie zijn (voor bijgebouwen) weliswaar uitgesloten activiteiten, maar oncontroleerbaar (vooral) als het gaat om 'aan het hoofdgebouw verbonden aan- en uitbouwen' die als 'bijbouw' (extra) zijn gerealiseerd.

De tweetrapsraket bij 'Bijgebouwen e.d.', te weten 40 m² bij recht en 100 m² bij ontheffing (omgevingsvergunning) is ingegeven door de uitspraak van de Raad van State over het afgekeurde Bestemmingsplan Buitengebied. SOS heeft tot en met de Provincie ook voor deze

Stichting Ons Schellingerland

tweetrapsraket gepleit, maar daarbij ook nog een beperking voorgesteld om een visuele wanverhouding tussen hoofd- en bijgebouwen te voorkomen. De (2) aan- of bijgebouwen (incl. overkappingen) zouden gezamenlijk niet groter mogen zijn dan 100 m², alsmede gezamenlijk niet groter in oppervlakte dan 80% van de oppervlakte van het hoofdgebouw. SOS wil deze begrenzing alsnog in de (deel-)bestemmingsplannen 1 tot en met 7 opgenomen zien. In bestemmingsplannen in Friesland komt dit misschien niet voor (gebruikt argument), maar de schaal en kwaliteit van het Terschellinger landschap en dorpskernen vragen om een zorgvuldiger benadering dan aan de vaste wal. De bouwdrang is hier groter.

Bij bestudering van de plankaarten valt op dat niet consequent alle reeds bestaande bijgebouwen en opstallen zijn ingetekend. Dat levert een onvolledig beeld op van de huidige bebouwing en de opgebouwde (overgangs-)rechten. Waarom is dat?

5. Goothoogten recreatiewoningen

In hoofdstuk 2 Bestemmingsregels staat in alle bestemmingsplannen onder artikel Recreatie-Recreatiewoningen-2 als bouwregel voor recreatiewoningen (oppervlakte maximaal 90 m²) een goothoogte van 2,80 meter. Bij de bouwregels voor Recreatieverblijven (sr-rv, oppervlakte maximaal 55 m²) staat een goothoogte van 3,00 meter. Het ligt voor de hand deze goothoogten gelijk te schakelen op 2,80 m. Het verschil laat zich niet goed motiveren.

6. Bestemmingsplan Halfweg-Hee

SOS stelt voor het recreatieverblijf ten noorden van Hoofdweg 7 - gesitueerd binnen de bestemming Natuur - ook in dit bestemmingsplan in het Overgangsrecht te handhaven, voor zolang het recreatief in gebruik is. Dus voortgaand gebruik, verbeteren en uitbouwen met 10% mag, mits ook feitelijk in gebruik.

Niet goed is in te zien hoe deze recreatiewoning bij volledige vernieuwing tot 55 m² en mogelijk 7 meter hoog (sr-rv) - met rondom openbaar toegankelijk terrein - toeristisch goed kan functioneren (omgevingseffecten, eigendomsituatie). De onderliggende bestemming Natuur geeft de gewenste inrichting en gebruik weer. Een recreatiewoning van 55 m² is daarmee blijvend in conflict.

7. Bestemmingsplan Baaiduinen-Kinnum-Kaard

Met de – ten opzichte van het vorige ontwerp-bestemmingsplan buitengebied – vergrootte bestemmingsvlakken voor 'Wonen' ten zuiden van Baaiduinen dreigt de open landschappelijke ruimte tussen Kaard, Baaiduinen en Kinnum (zichtlijn vanaf de hoofdweg) verder te verdichten, hetgeen er toe leidt dat de vanuit de ontstaansgeschiedenis aparte kernen visueel aan elkaar groeien. Dit is cultuurhistorisch en landschappelijk niet wenselijk. SOS pleit voor een terughoudend ruimtelijk bouwbeleid op deze kwetsbare landschappelijke

Stichting Ons Schellingerland

plek, dus voor een teruglegging van de bestemmingsgrenzen (als 'gebaar' 5 meter er bij). Voor het oprekken van de bestemmingsgrenzen in zuidelijke richting is geen noodzaak.

Het perceel ten westen van Kinnum (appartementencomplex de Waddenparel) dient gewoon Agrarisch te blijven, met beperkte mogelijkheden van opslag e.d. De in dit ontwerp-bestemmingsplan geboden bestemming Wonen-zonder-woning biedt ruimte voor 'verrommeling'. Dit is dan niet meer te 'handhaven' op deze kwetsbare plek.

8. Bestemmingsplannen Striep

Vooralsnog geen opmerkingen.

9. Bestemmingsplan Landerum

Vooralsnog geen opmerkingen.

10. Bestemmingsplan Formerum

SOS is absoluut tegen aanzienlijke uitbreiding van de jeugdcamping Appelhof, ook al zou dat voor te saneren andere campings zijn. In de Beleidsregels Kamperen (2008) staat dat de jeugdkampeerterreinen (Appelhof, Terpstra) niet in aantal en omvang mogen toenemen. Dus de kaart aanduiding 'WRO-zone: wijzigingsgebied 6 (verblijfsrecreatie-1)' kan worden geschrapt. Op camping Appelhof mogen ook geen seizoens- en jaarplaatsen komen. De verschillende doelgroepen zouden elkaar ook afstoten (in het hoogseizoen).

Als 'gebaar' zou het terrein met 0,2 hectare (20%) uitgebreid kunnen worden aan de oostkant, om iets meer jeugd alvast met Terschelling kennis te laten maken, maar de overlast van deze doelgroep neemt dan ook toe. Dus: nee tenzij en mits (na sanering elders).

11. Bestemmingplan Lies

Vooralsnog geen opmerkingen. Kijk nog eens naar de invullokaties.

12. Bestemmingsplan Oosterend

SOS is absoluut tegen verdere verblijfsrecreatie bij 'camping' Tjermelân in de polder ten zuiden van de hoofdweg. Er is geen behoefte aan meer jaarstandplaatsen binnen de beddenboekhouding. Aan de westzijde van het huidige recreatiegebied zou volgens het ontwerp-bestemmingsplan circa 1 hectare uitbreidingsruimte beschikbaar zijn (om de eerst te dicht opeengepakte 'huisjes' meer ruimte te geven?). Wat SOS betreft houdt die 1 hectare de bestemming Agrarisch. Hooguit zou een strook van 7 tot 10 meter aan de westkant van het huidige recreatiegebied benut kunnen worden voor de noodzakelijke en toegezegde beplantingstrook (bestemming Bos). Verdere landschappelijke verdichting en bebouwing van het open polderlandschap is daar ongewenst. Niet doen dus.

Stichting Ons Schellingerland

De 11 hectare beleidsuitbreiding 'Kampeertreinen' is niet een 'must', maar een maximum dat niet noodzakelijkerwijs in deze bestemmingsplancycclus vergeven hoeft te worden.

13. Bestemmingsplan West aan Zee

SOS heeft uit landschappelijk oogpunt bezwaar tegen verdere uitbreiding van het aantal recreatiewoningen, gegeven de te verwachten groei in hoogte en oppervlakte van reeds bestaande recreatiewoningen (visuele verdichting door vernieuwing), en vanuit de stabilisatiegedachte binnen de toeristische beddenboekhouding. De 8 bestemde nieuwe recreatiewoningen moeten worden doorgestreept. Genoeg is genoeg.

14. Bestemmingsplan Midsland aan Zee

SOS waardeert dat het beoogde hotel-restaurant, gebaseerd op (verjaarde?) rechten uit WOII, uit het bestemmingsplan is geschrapt (opgeschort). De vraag is of Terschelling daar qua product en markt op die plaats op zit te wachten (een tweede Paal 8), los van de persoonlijke aspecten van de eigenaar. De spoeling zou steeds dunner worden. Het voegt niets toe.

15. Bestemmingsplan Midsland Noord

SOS heeft uit landschappelijk oogpunt bezwaar tegen verdere uitbreiding van het aantal recreatiewoningen (12), gegeven de te verwachten groei in hoogte en oppervlakte van reeds bestaande te vernieuwen recreatiewoningen (visuele verdichting), en vanuit de stabilisatiegedachte binnen de toeristische beddenboekhouding.

Over de uitbreiding van kampeertreinen (4,7 ha) is onder punt 2 al gesproken: niet doen in deze omvang. Niet overal 'huisjes' en 'tenten' met de bijbehorende recreatiedruk. Open ruimten hebben voor het toerisme ook waarde vanuit een landschapsbeleving. Is bekend wat de gast van het landschap van Terschelling verwacht?

SOS constateert, dat ten opzichte van het (afgekeurde) Bestemmingsplan-buitengebied (2008) in dit bestemmingsplan en dat van Formerum-Noord anders wordt omgegaan met permanente - en formeel gedoogde (peildatum 2003) - bewoning van recreatiewoningen, en met de (on)mogelijkheid tot uitbreiding en bijgebouwen. Het is een lastig dossier, ook in verband met de formele woningvoorraad. Maar zoals ook elders in de Polder gegroeide situaties positief zijn bestemd, omdat saneren of handhaven bijkans onmogelijk is, zouden aan aantal nader te bepalen verblijfsrecreatieve woningen die daarvoor ruimtelijk-planologisch in aanmerking komen, een woonbestemming, een (nieuwe) woonbestemming-B of een positieve dubbelbestemming (W/R) moeten kunnen krijgen, met respect voor de omgeving en de naastliggende recreatiewoningen, bijvoorbeeld met een maximum bouwoppervlak van 90 m², en (bij recht) één bij- of aanbouw van maximaal 40 m².

De ruimtelijke relevantie voor terugkeer naar een 'oersituatie' is niet aangetoond. Sommige situaties doen zich al tientallen jaren voor, zonder veel problemen.

Het alternatief voor de gemeente is 'handhaven-op-termijn', en dat lijkt SOS juridisch een moeilijk begaanbare weg. Dan zijn er waarschijnlijk andere prioriteiten voor handhaving.

Stichting Ons Schellingerland

16. Bestemmingsplan Formerum-Noord

Verwezen wordt naar de tekst onder 15 Bestemmingsplan Midsland-Noord wat betreft gedoogd permanent bewonen van recreatiewoningen. Hier ingevoegd beschouwd.

Natuurcamping Nieuw Formerum is niet geschikt en bedoeld voor seizoen- en jaarplaatsen. Over de uitbreiding van vier andere kampeerterreinen (totaal met 4,8 ha) is onder punt 2 al gesproken: niet doen in deze omvang. Ook in dit deelgebied niet overal 'huisjes' en 'tenten' met de bijbehorende recreatiedruk. Ook hier hebben open ruimten voor het toerisme waarde, vanuit een landschapsbeleving. Is er een beeld van de ecologische waarden ter plaatse? Ten slotte: is bekend wat de gast van Terschelling verwacht? Kwantiteit of kwaliteit?

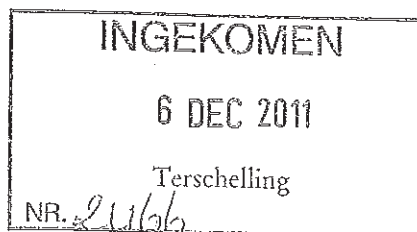
Gezien de algemene en collectieve belangen die Stichting Ons Schellingerland als rechtspersoon krachtens haar doelstellingen en blijkens haar feitelijke werkzaamheden behartigt in de afgelopen 50 jaar, is SOS belanghebbende in deze zaak. SOS heeft 480 donateurs bestaande uit eilanders, zomerhuiseigenaren, badgasten en andere mensen die begaan zijn met de toekomst van Terschelling.

Met de meeste hoogachting,
namens de Stichting Ons Schellingerland,

H. Gorter - voorzitter

J.A. Smit - secretaris

Aan de gemeenteraad van Terschelling
Postbus 14
8880 AA West-Terschelling

B	
S	47
B&B	
G.G.	OK
Midd.	
B&W	
Gen.R.	

Betreft: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan West aan Zee

Den Haag, 4 december 2011.

Geachte leden van de gemeenteraad,

In mijn hoedanigheid van eigenaresse van de recreatiewoning de Rietgans, West aan Zee nr. 178, geef ik u hierbij mijn zienswijze op het ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan West aan Zee.

Ik zou graag schriftelijk bevestigd willen zien dat het bouwvlak van mijn recreatiewoning mag worden vergroot tot ten hoogste 90 vierkante meter. Deze bepaling is vastgelegd in artikel 22.6 sub 1 van het in 2008 door uw raad vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied. Burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling hebben de bedoelde passage in dit plan opgenomen als reactie op de zienswijze op het ontwerp die ik op 7 januari 2008 per brief bij hen heb ingediend.

Voor het overige merk ik op dat op de bijbehorende plankaart de bebouwde oppervlakte van de percelen West aan Zee nr. 175, 176, 177, 178, 180 en 181 niet in alle gevallen gelijk staat aangegeven, terwijl dat in werkelijkheid wél het geval is. Ik zou graag de reden willen vernemen waarom het bebouwde oppervlak van nr. 177 groter is ingetekend dan dat van de vijf andere percelen.

Graag zou ik van u een reactie willen ontvangen op mijn zienswijze.

Met vriendelijke groet,

Mw. G. Herjnga

Abrikozenstraat 224

2564 VZ Den Haag

Mevrouw mr N.C. Schokking
Reijnier Vinkeleskade 82
1071 SZ AMSTERDAM
Telefoon: +31 20 662 93 59

6.

B	
S	
B&B	
G.G.	AR
Midd.	
B&W	
Gem.R.	

Het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Terschelling
Postbus 14
8880 AA Terschelling West

Amsterdam, 3 december 2011

Geacht college,

Betreft: Zienswijze m.b.t. ontwerpbestemmingsplan West aan Zee
NL.IMRO.0093.10640702-0001

In het onderstaande geef ik mede namens de mede-erven de heer C.C. Schokking en mevrouw H.E.M. Voors-Schokking mijn zienswijze op het op 28 oktober 2011 ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan West aan Zee, hierna "het bestemmingsplan".

T.a.v. de Regels:

Artikel 4 Maatschappelijk:

1) In artikel 4.1 onder a wordt een gebouw genoemd en omschreven als "een **gebouw** of een overkapping t.b.v. een reddingsbootschuur". In art. 4.2.1 wordt verwezen naar "de in lid 4.1 onder a genoemde **bouwwerken**". In art. 4.2.1 onder b wordt gesproken over "de **gebouwen** en overkappingen" en in art. 4.2.1 onder c over "een **bouwwerk**".

De terminologie van art. 4.2.1 is niet consistent en moet worden herzien.

2) In art. 4.2.1.c wordt gesproken over een 'Gebouw, waaronder een overkapping, ten behoeve van een maatschappelijke voorziening'. Dit is een ruimer begrip dan een reddingsbootschuur en daarmee te ruim.

3) Een gebouw van maximaal 10 meter is te hoog op deze plek. De locatie ligt geïsoleerd in een natuurgebied. Daar zal een gebouw van 10 meter te veel domineren en lijkt ook niet noodzakelijk voor het plaatsen van een reddingsboot met tractor. De maximale hoogte moet worden verlaagd.

In art. 4.5 is een wijzigingsbevoegdheid toegekend aan B&W in die zin dat 'het bouwvlak kan worden verschoven, mits de oppervlakte van het bouwvlak niet wordt vergroot'... Dit is een te ruime wijzigingsbevoegdheid. De hier mogelijk gemaakte verschuivingsmogelijkheid moet nauwer worden geformuleerd in de zin zoals ook de verschuivingsmogelijkheid m.b.t. de recreatiewoningen in art. 6.3. onder a van het bestemmingsplan is geregeld.

Op grond van bovengenoemde zienswijzen ben ik van mening dat het ontwerp dient te worden aangepast.

Hoogachtend,

N.C. Schokking

Wal, Janneke van der

Van: Lily van Roijen [lily@vanroijen.nl]

Verzonden: 7 december 2011 16:24

Aan: Terschelling, Gemeente

Onderwerp: Zienswijze ontwerp bestemmingsplannen (v/h Buitengebied) Halfweg t/m Formerum Noord

Urgentie: Hoog

Bijlagen: Brief aanpassing ontw bestemm plan 07122011Scannen.pdf

LS.,

Bijgaand mijn zienswijze en verzoek daarbij om bevestiging ontvangst van deze mail.

De brief is heden ook per post gezonden.

Met vriendelijke groet,

Lily Regouin

0653393058

"Hofstede de Nederhorst"
Stolp 2
1394 BK Nederhorst den Berg
telefoon 0294-257612
email lly@vanroljen.nl

INGEKOMEN	
7 DEC 2011	
Terschelling	
NR.	2501

B	
S	97
R&B	
G.G.	KR
Lidd.	
BSW	
Gen.R	

07 december 2011,
Gemeenteraad van de gemeente Terschelling,
Postbus 14
8880 AA West-Terschelling,
Email: gemeente@terschelling.nl

Betreft:

Ontwerpbestemmingsplannen (v/h buitengebied) en met name Midsland-Noord, Midsland aan Zee, West aan Zee, Lies en Formerum-Noord.

L.S.,

Naar aanleiding van deze ontwerpen stel ik de volgende aanpassingen voor met betrekking tot de recreatie woningen.

-Het terugbrengen naar 8,5 meter bouwhoogte i.p.v. de, zonder daar enige rede voor te geven, verlaging van die bouwhoogte naar 7 meter.

Deze bouwhoogte was goedgekeurd in het hiervoor vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied en is zeer wenselijk.

-Het toestaan bij elke recreatie woning, buiten het bouwvlak, van een berging van maximaal 9 m², met eventueel de bemerking dat de opgaande wanden niet mogen worden uitgevoerd in steen of steenachtig materiaal. Het thans niet mogen hebben van een dergelijke (houten) berging is zeer oncomfortabel met het oog op (droog) opbergen van fietsen, kinderwagen, barbecue, tuinkussens, tuingerei, etc...

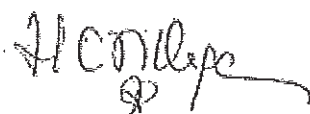
Zoals u en ik weten is het onvergund mogen plaatsen van bijgebouw(en) tot 30 m² bij woningen niet van toepassing op recreatie woningen.

Terecht vind ik, want 30m² is daarbij onzinnig en onnodig.

Maar 9 m² is iets heel anders en vooral in de "noord" gebieden volstrekt logisch, normaal en zeker niet storend.

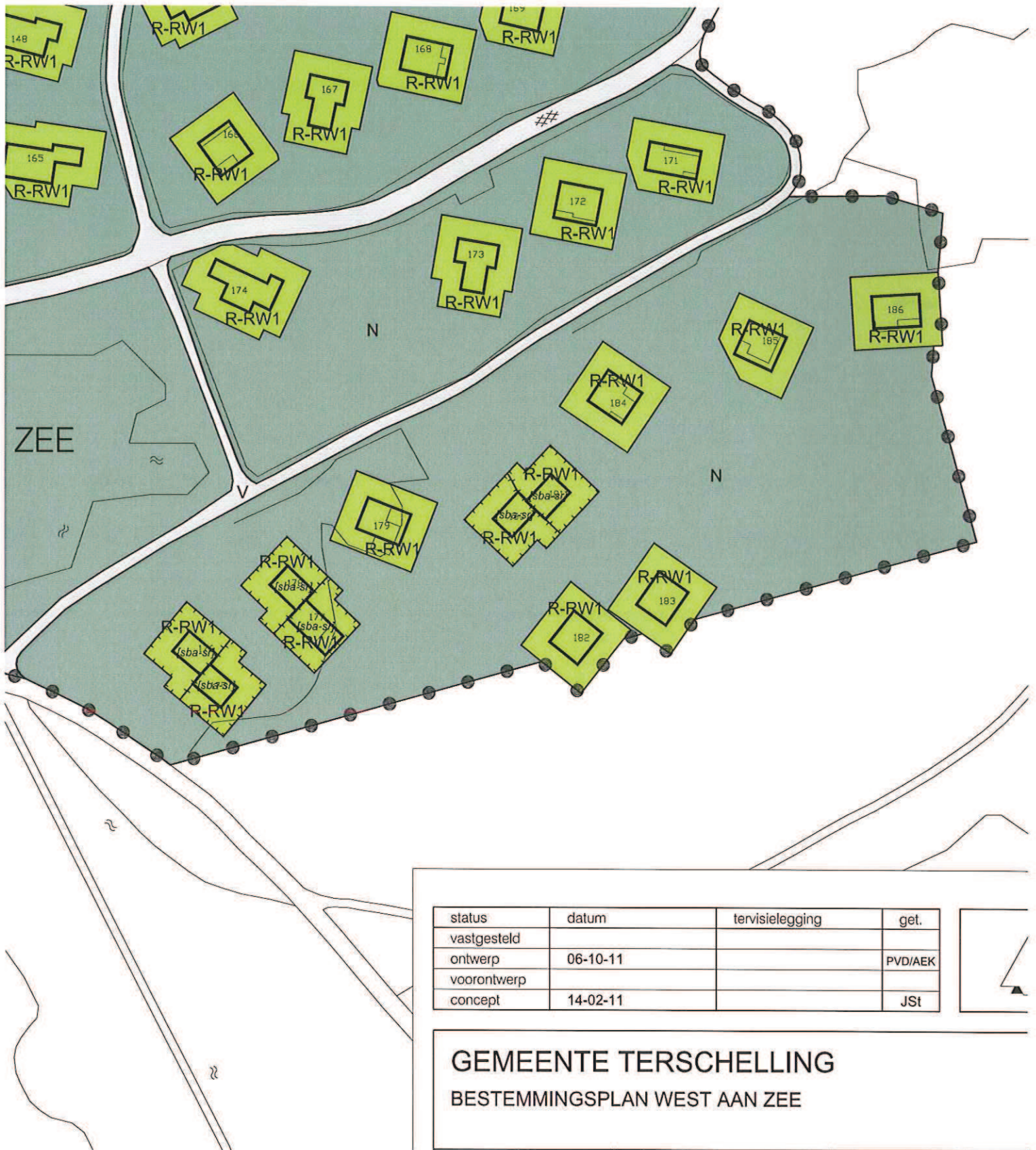
En zeer gewenst door Terschellinger Forensen en Badgasten, temeer daar thans steeds meer sprake is van gebruik van de recreatie woningen gedurende het hele jaar.

Vertrouwende dat u de plannen zo zult willen aanpassen, tekent,
met vriendelijke groet en hoogachting,

H.C.M. Regouin.

BIJLAGE 3

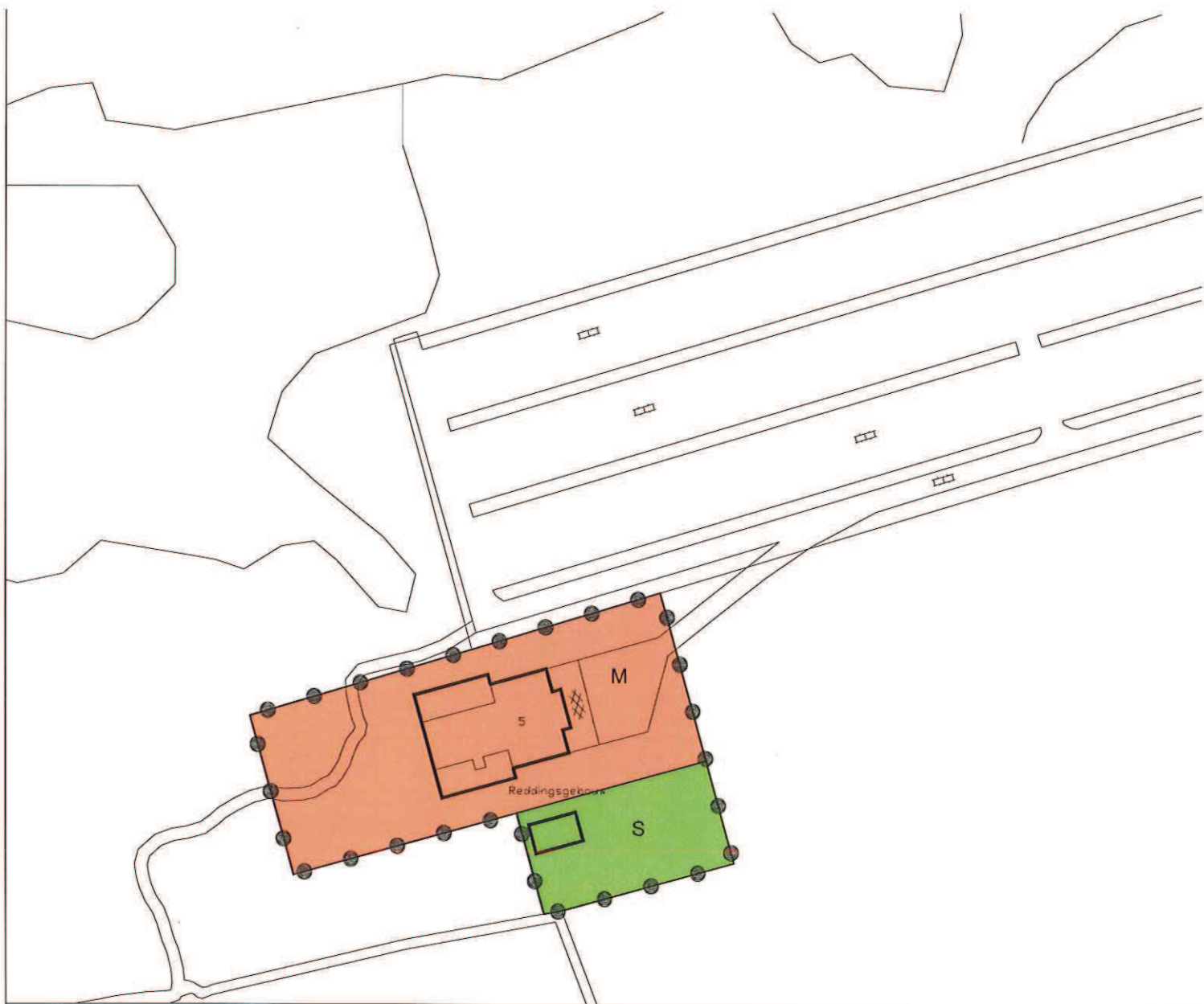
Kaartjes bij zienswijzen

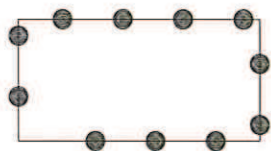
status	datum	tervisielegging	get.
vastgesteld			
ontwerp	06-10-11		PVD/AEK
voorontwerp			
concept	14-02-11		JSt

GEMEENTE TERSCHELLING

BESTEMMINGSPAN WEST AAN ZEE

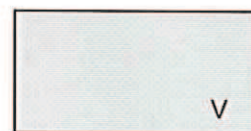

PLANGEBIED

Plangebied

BESTEMMINGE

Ver

BESTEMMINGEN

ARTIKELNUMMERS
OVEREENKOMSTIG
DE REGELS

AANDUIDINGEN

BIJLAGE 4

Ecologische voortoets

Ecologische voortoets

Toetsing bestemmingsplannen dorpen
en verblijfsrecreatiegebieden Terschelling
aan de Natuurbeschermingswet

projectnr. 0238144.00
revisie 05
januari 2012

Opdrachtgever

Gemeente Terschelling
Postbus 14
8880 AA TERSCHELLING WEST

datum vrijgave

27 Januari 2012

beschrijving revisie 05

Definitief (verwerking commentaar)

goedkeuring

dr. R. Verhagen

vrijgave

ir. E. Koomen

Inhoud	blz.
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Toetsingskader	3
1.3 Leeswijzer	4
2 Natura 2000-waarden Terschelling	5
2.1 Begrenzing Natura 2000	5
2.2 Ruimtelijke verdeling Natura 2000-waarden	6
2.2.1 Habitattypen	6
2.2.2 Habitatsoorten	6
2.2.3 Broedvogels	6
2.2.4 Niet-broedvogels	8
2.3 Relatie met bestemmingsplannen	8
3 Ontwikkelingsruimte bestemmingsplannen	9
3.1 Functies	9
3.2 Mogelijke ontwikkelingen binnen bestemmingen	9
3.3 Mogelijkheden tot functieverandering	14
3.4 Relevante verstoringfactoren	14
3.5 Menselijke aanwezigheid	15
3.5.1 Woonplan Terschelling 2008-2016	15
3.5.2 Ontwikkeling aantallen toeristen	16
4 Dorpen	19
4.1 Halfweg-Hee	19
4.2 Baaiduinen - Kinnunum – Kaard	22
4.3 Striep	24
4.4 Landerum	26
4.5 Formerum	28
4.6 Lies	30
4.7 Oosterend	32
5 Verblijfsrecreatiegebieden	35
5.1 West aan Zee	35
5.2 Midsland aan Zee	37
5.3 Midsland-Noord	39
5.4 Formerum-Noord	41
6 Cumulatie	43
6.1 Inleiding	43
6.2 Effecten op Natura 2000	43
6.3 Conclusies	44
7 Eindconclusies	45
8 Literatuur / Bronnen	47
Bijlage 1: wetgeving Natura 2000	49
Bijlage 2: Instandhoudingsdoelstellingen	55

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Terschelling stelt voor de dorpen in het buitengebied (m.u.v. West-Terschelling, Midland en Hoorn) en vier verblijfsrecreatiegebieden nieuwe bestemmingsplannen op. In totaal gaat het om 11 bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan is een belangrijk instrument voor de sturing van de ruimtelijke ordening. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan is het daarom belangrijk dat rekening gehouden wordt met de gevolgen voor natuurwaarden.

Voor Terschelling geldt dat het grootste deel van het eiland onderdeel is van een Natura 2000-gebied. De bescherming van dergelijke gebieden brengt met zich mee dat voor nieuwe ontwikkelingen, zowel binnen als buiten het gebied, getoetst moet worden of het nieuwe bestemmingsplan er toe kan leiden dat de natuurwaarden van deze Natura 2000-gebieden aangetast worden.

1.2 Toetsingskader

De beschermingskaders met betrekking tot Natura 2000-gebieden zijn vastgelegd in de Natuurbeschermingswet '98. Een uitgebreide beschrijving hiervan is opgenomen in bijlage 1. De beschermende werking die van deze wet uitgaat is niet beperkt tot deze gebieden. Ook activiteiten in de omgeving van deze gebieden moeten getoetst worden op hun invloed op de natuurwaarden van deze gebieden (externe werking). Met betrekking tot de betreffende bestemmingsplannen zijn de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling relevant.

Het beschermingskader van Natura 2000 richt zich specifiek op de mogelijke gevolgen van plannen, ingrepen of activiteiten voor de instandhoudingsdoelen zoals geformuleerd in de aanwijzingsbesluiten. Gevolgen voor natuurwaarden waarvoor geen instandhoudingsdoelen gelden, zijn vanuit het oogpunt van de Natuurbeschermingswet dan ook niet relevant, tenzij negatieve effecten op deze waarden direct, dan wel indirect, ook tot negatieve effecten leiden op de instandhoudingsdoelen. In bijlage 2 van deze rapportage zijn de instandhoudingsdoelen voor de betreffende Natura 2000-gebieden opgenomen.

Voortoets

Om een beoordeling te maken van de mogelijke (negatieve) effecten van een bestemmingsplan op de natuurwaarden in en nabij het plangebied wordt een voortoets uitgevoerd. De voortoets geeft op een kwalitatieve wijze aan of (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Indien dit niet het geval is (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten), dan dient een passende beoordeling te worden opgesteld waarin de omvang van effecten nauwkeurig wordt bepaald.

Doel

Doel van dit onderzoek is een eerste kwalitatieve toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan de beschermingskaders van de Natuurbeschermingswet 1998, de zogenaamde voortoets. De toetsing is uitgevoerd conform de Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (LNV, oktober 2005). Binnen deze beoordeling worden de volgende twee aspecten getoetst:

- Onderzoeken of de natuurlijke kenmerken en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura-2000 gebieden negatief worden beïnvloed of significant worden verstoord...
- Onderzoeken of verstoring van de aangewezen vogelsoorten¹ optreedt buiten de begrenzing van Natura 2000.

¹ Voor een groot aantal vogelsoorten geldt dat het gebied buiten de begrenzing van Natura 2000 een specifieke functie heeft, bijvoorbeeld om te foerageren of slapen (zie hoofdstuk 2). Voor de overige plant- en diersoorten en habitattypen geldt dit niet.

1.3 Leeswijzer

De resultaten van de voortoets worden in deze rapportage beschreven. In deze rapportage wordt allereerst kort beschreven waar de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden voorkomen op het eiland. Vervolgens wordt voor de bestemmingsplannen in het algemeen beschreven welke mogelijkheden de bestemmingsplannen bieden voor nieuwe ontwikkelingen. In de volgende hoofdstukken wordt per bestemmingsplan achtereenvolgens ingegaan op de functies, het belang van de bestemmingsplanlocatie of de directe omgeving voor de habitattypen en soorten van Natura 2000, de ontwikkelingsruimte die voor het deelgebied voorzien is, met aansluitend een beoordeling van te verwachten effecten op Natura 2000. In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op de mogelijke cumulatie van effecten ten gevolge van de ontwikkelingsruimte die geboden wordt voor de bestemmingsplangebieden.

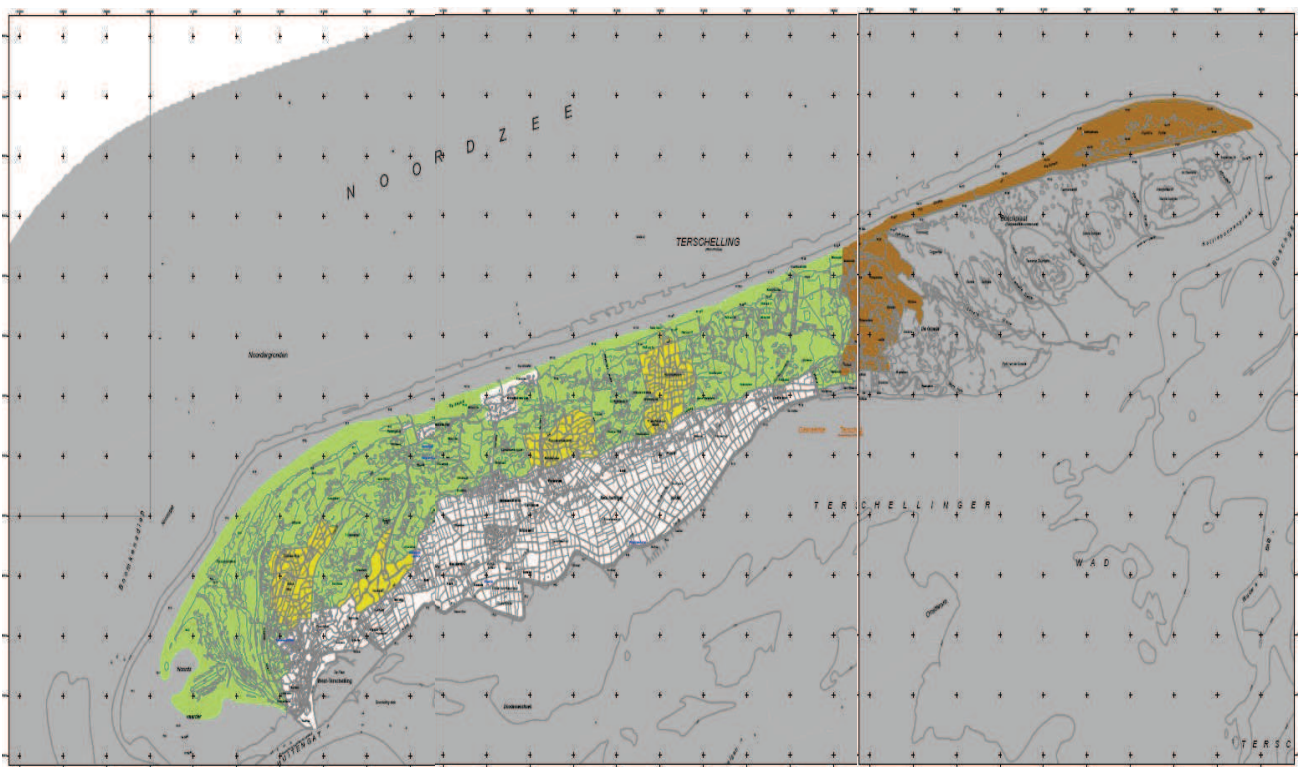
2 Natura 2000-waarden Terschelling

2.1 Begrenzing Natura 2000

Het grootste deel van het eiland Terschelling bestaat uit langgerekt duingebied, dat zich uitstrekt van west naar oost. Nagenoeg dit gehele duingebied is onderdeel van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Enkele recreatiewoningenterreinen gelegen in dit duingebied zijn buiten de begrenzing gelaten.

Aan de noordzijde gaat dit Natura 2000-gebied over in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. De Noordzeekustzone omvat het gebied tussen duinvoet en de 20 meter diepte lijn in de Noordzee. Dit betreft dus het ondiepe water, inclusief het strand.

Aan de zuidzijde gaat het duingebied over in het poldergebied. Het poldergebied is geen onderdeel van Natura 2000. De dorpen liggen verdeeld van west naar oost in dit poldergebied. Dit poldergebied wordt aan de zuidzijde beschermd tegen overstroming door middel van een zeedijk. De begrenzing van het Natura 2000-gebied Waddenzee loopt langs de voet van de dijk. De kwelders aan de west- en oostzijde van het eiland, respectievelijk de Noordsvaarder en de Boschplaat, behoren eveneens tot het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Figuur 1: Begrenzing van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling in geel, groen en bruin. De Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee zijn weergegeven in grijs. Het gebied dat niet tot Natura 2000 behoort is weergegeven in wit (bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).

2.2 Ruimtelijke verdeling Natura 2000-waarden

2.2.1 *Habitattypen*

Het duingebied van Terschelling herbergt diverse stadia van duinvorming, variërend van embryonale duinen tot vastgelegde duinen met bodemvorming. In het duingebied komen dan ook habitattypen van diverse stadia van duinvorming voor (zie figuur 2), variërend van embryonale duinen (H2110) tot duinbossen (H2180). Het voorkomen van deze habitattypen is beperkt tot het duingebied. In de oude duinen komen met name de meer vastgelegde duintypen voor, zoals grijze duinen (H2130), duinheiden (H2140 en H2150) en duinbossen (H2180). Deze worden op plaatsen waar uitstuiving heeft plaatsing gevonden afgewisseld met vochtige duinvalleien (H2190). In het verleden zijn delen van het duingebied aangeplant met naaldbomen. Deze behoren niet tot een te beschermen habitatype.

De Waddenzee en Noordzeekustzone beslaan de range van permanent overstroomde delen, via zandbanken, droogvallende platen, kwelders tot aan buitendijkse, slechts bij extreem hoog water overstroomde graslanden en hogere stranddelen.

2.2.2 *Habitatsoorten*

In het duingebied komen lokaal de habitatsoorten Drijvende waterweegbree (H1831) en Groenknolorchis (H1903) voor. De Groenknolorchis komt met name voor op de Noordsvaarder (westpunt van Terschelling) en lokaal op de Boschplaat (oostpunt van Terschelling). De Drijvende waterweegbree komt voor in een vrijwel permanent overstroomde duinvallei tussen West aan Zee en Midsland aan Zee.

De Waddenzee en Noordzeekustzone zijn het leefgebied van enkele vissoorten (Fint, Rivierprik, Zeeprik) en enkele zoogdieren (Bruinvis, Gewone zeehond en Grijze zeehond). Met uitzondering van de beide soorten zeehonden zijn deze soorten gebonden aan water. Deze soorten komen dan ook niet voor op het eiland. Gewone zeehond en Grijze zeehond maken gebruik van zandplaten om uit te rusten tijdens laagwater en hun jongen te werpen. De Koffieboonplaat, ten oosten van de Boschplaat, vormt een zeehondenligplaats voor beide soorten (bron: Watlas).

2.2.3 *Broedvogels*

Het duingebied vormt het broedbiotoop voor verschillende vogelsoorten. Tussen de duinbegroeiing broeden weliswaar in lage aantallen nog steeds Blauwe kiekendief en Velduil. De wat algemener voorkomende Bruine kiekendief heeft een voorkeur voor rietruigtes. De vochtige duinvalleien vormen tevens het broedbiotoop voor Rietzanger en Dodaars. Het Paapje lijkt verdwenen te zijn van Terschelling. In konijnenholen in de droge duinen broedt de Tapuit. Op de kwelders van de Boschplaat broeden jaarlijks Lepelaars.

Op de onbegroeide delen van de Noordsvaarder (westpunt Terschelling) en verspreid op het Noordzeestrand broeden grondbroeders als Strandplevier en Bontbekplevier. Op de Noordsvaarder zijn ook kolonies van Noordse stern aanwezig, terwijl Visdief, Grote stern en Kleine mantelmeeuw broeden op de Boschplaat. Dwergstern en Kluut broeden in beide gebieden. De Eidereend broedt in de duinrand van met name de Noordsvaarder en Boschplaat.

Van deze soorten foerageren de Kiekendieven regelmatig buiten het duingebied. Lepelaars foerageren in binnendijks gelegen sloten in het poldergebied en duinplassen, zoals bij Midsland aan Zee en West aan Zee. De overige soorten foerageren in het duingebied zelf of op de Waddenzee en Noordzee. De plevieren foerageren daarbij op het strand langs de waterrand.

Figuur 2: Verspreiding van habitattypen in het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling en de Boschplaat (bron: DLG, 2010).

2.2.4 Niet-broedvogels

De Waddenzee en Noordzeekustzone vormen met name een belangrijk voedselgebied voor grote aantallen vogels, variërend van eenden, ganzen, steltlopers tot roofvogels. Voor het merendeel van de soorten geldt dat ze tijdelijk aanwezig zijn (kortstondig tijdens trekperiode, om te ruien, om te overwinteren of juist in de zomerperiode). De vogels worden aangetrokken door de droogvallende wadplaten met hun hoge dichtheid aan schelpdieren, wormen, kreeften en ander voedsel. De hoge aantallen vogels zijn op hun beurt weer een prooi voor de Slechtvalk.

Het dagritme van de vogelsoorten wordt in belangrijke mate bepaald door de getijdenbeweging. Tijdens laagwater foerageren steltlopers en grondeleenden op de drooggevalle platen. Tijdens hoogwater verzamelen ze zich op hooggelegen, beschutte plaatsen, de zogenaamde slaappleatsen of hoogwatervluchtplaatsen. Diverse soorten maken daarbij gebruik van de binnendijks gelegen poldergebieden, met name de diverse soorten steltlopers, enkele ganzensoorten en Smient.

2.3 Relatie met bestemmingsplannen

Uit deze ruimtelijke verdeling blijkt dat voor deze toetsing met name de habitattypen van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling en vogels (zowel broedvogels als niet-broedvogels) van alle drie de Natura 2000-gebieden van belang zijn.

De bestemmingsplangebieden liggen direct of dicht tegen de duinrand aan. De bestemmingsplangebieden Midland aan Zee en West aan Zee zijn geheel omgeven door Natura 2000-gebied. Op korte afstand van de bestemmingsplangebieden komen dan ook meerdere habitattypen voor van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van de habitattypenkaart (concept), zoals opgesteld is in het kader van het natuurbeheerplan Duinen Terschelling (DLG, 2010).

Deze duinen vormen tevens het broedbiotoop voor diverse vogelsoorten. Dit geldt uiteraard voor de broedvogels van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Tevens is het duingebied voor sommige soorten onderdeel van hun foerageergebied. Enkele broedvogels van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone broeden op het strand van Terschelling. Voor deze toetsing is gebruik gemaakt van verspreidingskaarten met bekende broedgevallen van Staatbosbeheer (2010). Op deze kaarten zijn gegevens van meerdere broedvogelinventarisaties uit de periode 1990 - 2009 opgenomen. De meest recente inventarisatie is uitgevoerd in 2009.

De niet-broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone maken gebruik van binnendijkse gebieden. Veel van deze soorten maken regelmatig gebruik van de poldergebieden nabij de bestemmingsplangebieden. Voor de toetsing is gebruik gemaakt van verspreidingskaarten met de slaappleatsen per individuele soort (Wiersma & Roomen, 2009). Deze verspreidingskaarten zijn gebaseerd op telgegevens uit de periode 1998/99-2007/08.

Voor de habitattypen en habitatsoorten van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone geldt dat deze niet in of nabij de bestemmingsplangebieden voorkomen. De habitatsoorten van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling komen slechts lokaal voor, merendeels op grote afstand van de bestemmingsplangebieden.

3 Ontwikkelingsruimte bestemmingsplannen

De bestemmingsplannen voor de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden in het buitengebied van Terschelling vormen het beleidskader voor de inrichting en het beheer, en geven sturing aan de ruimtelijke ontwikkelingen. In onderstaande paragrafen wordt voor de verschillende bestemmingen uiteengezet welke ontwikkelingen voorzien zijn, welke ontwikkelruimte geboden wordt, welke voorwaarden hierbij gehanteerd worden en indien van toepassing welk beleid hieraan ten grondslag ligt. In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de individuele bestemmingsplannen.

3.1 Functies

In de bestemmingsplannen is uitgegaan van een functionele benadering. Dat wil zeggen dat onderscheid is gemaakt tussen functies als landbouw, natuur, wonen, werken, recreëren en verkeer. Omdat de bestemmingsplannen specifiek gericht zijn op de woonkernen en verblijfsrecreatieterreinen in het buitengebied, en de begrenzing van de plannen hierop afgestemd is, vormen de functies wonen en recreatie de belangrijkste onderdelen van deze bestemmingsplannen. Agrarische bedrijven zijn buiten de bestemmingsplannen gehouden. Wel zijn gronden met de bestemming agrarisch (graslanden) opgenomen.

De woningen in het buitengebied van Terschelling zijn grotendeels gegroepeerd in clusters langs de hoofdweg, die van west naar oost over het eiland loopt. In enkele dorpen zijn winkels, supermarkten (detailhandel) of cafés, restaurants, hotels en pensions (horeca) aanwezig. Ook zijn er in de dorpen enkele bedrijven aanwezig.

Een belangrijke inkomstenbron voor de bewoners van Terschelling vormt het toerisme, en daarmee verbonden activiteiten. Verblijfsmogelijkheden zijn vooral aanwezig in de vorm van kampeerterreinen (incl. stacaravans), appartementen en recreatiewoningen. Recreatiewoningen zijn in grote concentraties te vinden in vier verblijfsrecreatiegebieden. Daarnaast hebben ook veel particulieren een appartement in hun woning of één of enkele huisjes bij hun woning staan die verhuurd worden.

Het wegennet buiten de kernen bestaat grotendeels uit onverharde wegen en fietspaden. Het aantal verharde wegen voor autoverkeer is beperkt. Dit betreft de hoofdweg van west naar oost over het eiland, waaraan de meeste dorpen gelegen zijn, de badwegen naar het strand en enkele ontsluitingswegen.

De duinen, bossen, kwelders en het strand hebben de functie natuur. Het poldergebied heeft grotendeels de bestemming agrarisch. Deze gronden worden vrijwel uitsluitend gebruikt door grondgebonden veeteeltbedrijven en hobbyboeren. Intensieve veeteelt is op Terschelling niet toegestaan. In het poldergebied zijn in het verleden boomsingels aangelegd. Voor een aantal van deze singels is specifiek de bestemming bos- elzensingels en elzenbos opgenomen.

In enkele dorpen zijn (delen van) percelen bestemd als waarden - archeologie. Dat betekent dat deze gronden bestemd zijn om archeologische waarden te behouden en te beschermen.

3.2 Mogelijke ontwikkelingen binnen bestemmingen

Landbouw

Voor de agrarische bedrijven geldt dat deze buiten de bestemmingsplannen zijn gelaten. Voor "Agrarisch" aangewezen gronden zijn bestemd voor grondgebonden agrarisch gebruik, cultuurgrond en het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden. Enkele percelen hebben de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer- parkeer- en/of speelterrein'.

Deze gronden hebben behalve een agrarische functie ook een functie als parkeer- of speelterrein voor nabij gelegen kampeerterrains. Gronden in gebruik als volkstuin zijn eveneens voorzien van een specifieke aanduiding.

Ondergeschikt aan de hoofdfunctie zijn voor “Agrarisch” aangewezen gronden ook bedoeld voor: agrarisch natuurbeheer, openbaren nutsvoorzieningen, extensief dagrecreatief medegebruik, infrastructurele voorzieningen en waterhuishoudkundige voorzieningen.

Op deze gronden mogen, met uitzondering van enkele bestaande recreatieverblijven, geen gebouwen worden gebouwd. Wel zijn andere bouwwerken toegestaan zoals bijvoorbeeld erfafscheidingen en hekwerk. Voor verschillende vormen van gebruik en het uitvoeren van werkzaamheden geldt een vergunningplicht. Het gaat daarbij om activiteiten die zijn gerelateerd aan de agrarische bestemming.

Natuur

De gronden rondom de recreatiewoningen in West aan Zee en Midsland aan Zee, en een smalle strook aan de noordzijde van het plangebied Halfweg, hebben de bestemming “Natuur”. De voor “Natuur” aangewezen gronden zijn bestemd voor behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarden, de zeedefensie, sloten, plassen, dobbes of daarmee gelijke te stellen wateren. Daarnaast is een aantal ondergeschikte functies toegestaan zoals bijvoorbeeld extensief dagrecreatief medegebruik.

Uitgezonderd het bestaande recreatieverblijf in Halfweg mogen er binnen de bestemming “Natuur” geen gebouwen worden gebouwd. Andere bouwwerken, ten dienste van de bestemming, zoals terreinafscheiding zijn wel toegestaan.

Voor verschillende vormen van gebruik en het uitvoeren van werkzaamheden geldt een vergunningplicht. Het gaat daarbij om activiteiten die zijn gerelateerd aan de natuurbestemming.

Bos

Binnen deze bestemming vallen elzensingels en elzenbossen. Op deze gronden wordt gestreefd naar behoud, herstel en ontwikkeling van elzensingels en elzenbossen, met extensief dagrecreatief medegebruik en educatief medegebruik.

Er mogen binnen deze bestemming geen gebouwen worden gebouwd. Wel zijn andere bouwwerken als terrein- en erfafscheidingen toegestaan.

Voor verschillende werkzaamheden geldt een vergunningplicht. Het gaat daarbij om activiteiten die zijn gerelateerd aan de bosbestemming.

Wonen

De voor “Wonen” aangewezen gronden zijn bestemd voor woonhuizen en daarbij behorende bijgebouwen. Het is mogelijk het wonen te combineren met de uitoefening van een vrij beroep zoals het beroep van huisarts, architect en fysiotherapeut en zijn enkele vormen van kleinschalige bedrijvigheid toegestaan. Hieraan zijn beperkende voorwaarden verbonden, zoals parkeergelegenheid moet op eigen erf gebeuren en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan woongenot, verkeersveiligheid en gebruiksmogelijkheden aangrenzende gronden. Bestaande fietsenverhuurbedrijven en bestaande (vrijstaande) recreatieverblijven op het erf zijn als zodanig bestemd.

De hoofdgebouwen moeten binnen het op de verbeelding weergegeven bouwvlak worden gebouwd. Uitbreiding van het woonhuis tot maximaal 150 m² of 20% van de bestaande oppervlakte is onder voorwaarden toegestaan. Voor bijgebouwen geldt een maximale gezamenlijke oppervlakte van 40 m² bij recht. Daarvan kan onder voorwaarden worden afgeweken tot een maximale gezamenlijke oppervlakte van 100 m².

Onder voorwaarde kan een deel van het woonhuis worden ingericht als recreatieappartement of bed and breakfast. Belangrijke voorwaarde daarbij is dat het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500) niet wordt overschreden. Ook gelden hierbij de eerder genoemde voorwaarden met betrekking tot parkeergelegenheid (op eigen erf) en geen onevenredige afbreuk aan woongenot, verkeersveiligheid en gebruiksmogelijkheden aangrenzende gronden.

Behalve dat een deel van het woonhuis kan worden gebruikt voor verblijfsrecreatie kan een woonhuis ook worden gesplitst in meer dan één woning. Voorwaarde hierbij is dat niet meer woningen mogen worden gerealiseerd dan in het woningbouwcontingent en de fasering in het Woonplan 2008 is toegestaan. Tevens geldt dat alle woningen na splitsing een minimale oppervlakte moeten hebben van 75 m².

Detailhandel

Bestaande winkels zijn in de bestemmingsplannen opgenomen als detailhandel. De omvang van bestaande winkels is vastgelegd middels een bouwvlak. Hierbij is rekening gehouden met beperkte uitbreidingsmogelijkheden (ca. 20%). De bestaande supermarkten in Lies en Formerum mogen onder voorwaarden groeien tot een omvang van maximaal 1.500 m².

Onder voorwaarde kan een deel van de gebouwen worden gebruikt voor de tijdelijke huisvesting van personeel.

Bedrijven

In het buitengebied is sprake van een bedrijventerrein bij Formerum. Daarnaast zijn er diverse vrij liggende bedrijven. Deze hebben betrekking op bestaande bedrijven. Per bestemmingsvlak is ten hoogste één bedrijfswoning toegestaan.

Voor bedrijven geldt dat een beperkte uitbreiding bij recht is toegestaan van maximaal 20 %, op voorwaarde dat de ruimte op het perceel dit toestaat. Bij de begrenzing van het bouwvlak is met deze uitbreiding al rekening gehouden.

Binnen de bestemming bedrijven is het mogelijk om een ander bedrijfstype op te richten, op voorwaarde dat dit naar aard en omvang gelijk is aan het bestaande bedrijf op die locatie. In voorkomende gevallen is een personeelsverblijf bij een bedrijf toegestaan.

Horeca

Met betrekking tot de horeca geldt dat gestreefd wordt naar een stabilisatie van het aantal horecagelegenheden. Hierbij worden ook de horecavoorzieningen bij bijvoorbeeld kampeerterreinen of maneges meegerekend.

Binnen de Horeca kunnen drie klassen worden onderscheiden, al naar gelang de aard van de activiteiten. Combinaties van verschillende klassen op één locatie zijn mogelijk.

- Klasse I: bedrijven gericht op het verstrekken van spijzen, variërend van eenvoudige etenswaren tot complete maaltijden;
- Klasse II: bedrijven gericht op het verstrekken van dranken;
- Klasse III: bedrijven gericht op het aanbieden van logies, al dan niet in combinatie met het verstrekken van dranken en spijzen aan de eigen gasten.

Voor horeca gelegenheden behorende tot klasse III geldt dat uitbreiding met 20 % is toegestaan, op voorwaarde dat deze uitbreiding noodzakelijk is om een kwalitatieve verbetering te kunnen bewerkstelligen.

Recreatie

Het Structuurplan continueert ten aanzien van recreatie en toerisme het beleid van de afgelopen jaren en richt zich op het "stabiliseren" van het aantal logiesplaatsen op een niveau van circa 21.500 bedden, met een verschuiving in de richting van de meer permanente logiesvormen, zoals recreatiewoningen en -appartementen, hotels en pensions. Dit ten behoeve van een grotere spreiding over het jaar.

Bestaande hotels en pensions krijgen de (uitbreidings-)ruimte om op een kwalitatief en economisch hoogwaardig niveau te bestaan. Bij fysieke groei dienen echter te alle tijde de schaal en de maat van de omringende bebouwing c.q. het omliggende landschap gerespecteerd te worden.

Dagrecreatie

Voorzieningen voor dagrecreatie (bijv. ponybaan, midgetgolf, fiets- en voetpaden) in het buitengebied blijven behouden en worden met name in kwalitatieve zin versterkt. In Halfweg is via een aanduiding aangegeven dat hier uitbreiding van de bestaande midgetgolfbaan mogelijk is.

Beleid met betrekking tot verblijfsrecreatie

Het beleid met betrekking tot verblijfsrecreatie is gericht op kwaliteitsverbetering. Dit geldt zowel voor de kampeerterreinen als recreatiewoningenterreinen. Het beleid ten aanzien van hotels en pensions is de afgelopen jaren niet volledig van de grond gekomen en moet daarom heroverwogen worden, waarbij nieuwe ontwikkelingen niet op voorhand worden uitgesloten. De schaal en maat van nieuwe hotels worden afgestemd op de structurele ruimtelijke kenmerken van de omringende bebouwing. Het verschil tussen hotels en pensions zit niet zozeer in de grootte of het aantal bedden als wel in de mogelijkheid tot het verstrekken van spijzen en dranken aan derden en/of het aanbieden van congres- en recreatiefaciliteiten. Wanneer bijvoorbeeld de restaurantfunctie een wezenlijk onderdeel is en tevens "externe" gasten bediend is sprake van een hotel (combinatie van horeca klasse I en III). Bij een pension worden alleen de eigen gasten bediend (horeca klasse III).

Bed & breakfast verdient een positieve benadering en kan worden gecombineerd met de woonbestemming. Om hierbij onderscheid met de kleinschalige pensions te behouden, blijft het aantal slaapplekken beperkt tot 10.

Particuliere verhuur van recreatieverblijven of -appartementen krijgt aandacht in het kader van de actualisering van bestemmingsplannen. Doelstelling hierbij is dit uit het grijze circuit te halen en waar mogelijk en gewenst te formaliseren, waarbij als uitgangspunt gehanteerd wordt dat iedere eilander mag profiteren van het toerisme door de exploitatie van een recreatieappartement binnen een woning toe te staan, mits wordt voldaan aan de voorwaarden voor afwijking met omgevingsvergunning van de regels.

Recreatieterreinen

Hierbij wordt onderscheid gemaakt in verschillende typen, die elk hun eigen benadering kennen vanuit de wijze van bestemmen:

- Recreatie -1 (kampeerterreinen). Dit betreft terreinen voor tenten en stacaravans. Hierbij geldt dat stacaravans niet meer dan 15 % van de totale oppervlakte mogen benutten.
- Recreatie - 2 (recreatiewoningenterreinen). Dit zijn recreatieterreinen met uniforme recreatiewoningen, waarbij aan de maatvoering van de recreatiewoningen en het aantal woningen maxima zijn vastgesteld. Niet meer dan 15 % van het oppervlakte mag bebouwd zijn. Indien er op een dergelijk terrein wat wordt veranderd wordt, wordt dit voor alle recreatiewoningen doorgevoerd.

Uitbreiding van kampeerterrein is mogelijk door elders kampeerareaal te saneren, en daarmee het eigen terrein te vergroten. Deze uitbreiding mag maximaal 50 % van de huidige omvang bedragen, moet gerealiseerd worden direct aansluitend aan het eigen terrein (o.a. wegen vormen hierbij barrières), en mag niet groter zijn dan het te saneren areaal kampeerterrein. Ook de parkeervoorzieningen moeten binnen deze uitbreiding van maximaal 50 % een plaats krijgen.

Bovendien, wordt in de provinciale verordening een maximum gesteld aan de omvang van verblijfsrecreatieve voorzieningen. Dit betekent dat er maximaal 200 standplaatsen zijn toegestaan per kampeerterrein en 50 recreatiewoningen per complex van recreatiewoningen. Middels een ontheffing kan hier van worden afgeweken. Op het moment dat het door de provincie gestelde maximum aantal wordt overschreden moet een ontheffing van de Verordening worden aangevraagd bij de provincie. Daarbij zal deze getoetst worden aan de Natuurbeschermingswet '98.

Een andere mogelijkheid om een kampeerterrein uit te breiden is ten behoeve van kwaliteitsverbetering. Het aantal standplaatsen blijft gelijk maar de ruimte per standplaats wordt vergroot. Daarnaast is een beperkte uitbreiding van het aantal toeristische plaatsen toegestaan. Voor voormalige kampeertreinen die zijn omgezet naar terreinen met recreatiewoningen geldt dat de toilet- en wasgebouwen overbodig zijn geworden. Deze worden daarom wegbestemd. Bij de toekomstige omzetting van kampeertreinen naar terreinen met recreatiewoningen geldt dat een dergelijke sanering opgenomen wordt als voorwaarde. Er mag slechts 40 m² van dergelijke gebouwen gespaard worden t.b.v. beheer- en onderhoud van de recreatiewoningen. Via een ontheffing kan dit voor grote terreinen verruimd worden tot maximaal 90 m².

Bij omzetting geldt tevens de voorwaarde dat de recreatiewoningen bedrijfsmatig geëxploiteerd worden; dit wil zeggen dat ze verhuurd moeten worden aan toeristen, en dat ze niet enkel door de eigenaar gebruikt mogen worden.

De insteek is kwaliteitsverbetering: het aantal jaarstandplaatsen blijft gelijk, alleen kunnen chalets ruimer worden opgezet. Ook bij campings met vooral tentplaatsen is de insteek kwaliteitsverbetering, hoewel de dichtheid aan tenten vrijgelaten wordt. De tendens is dat het aantal tentkampeerders afneemt: alleen in uitzonderlijke periodes zoals Oerol is aannemelijk dat deze mogelijkheid wordt benut. Het kampeerseizoen duurt van 1 mei tot 1 september.

Voor zowel kampeer- als recreatiewoningenterreinen geldt dat deze omgeven moeten worden door een randbeplanting van minimaal 7 meter breed (deze hoeft niet op het perceel zelf aangelegd te worden, maar mag als dit mogelijk is ook op het aangrenzende perceel gerealiseerd worden).

Door de gemeente zijn de mogelijke uitbreidingslocaties aangegeven op de verbeelding.

Recreatiewoningen

Naast de recreatiewoningen voor verhuur aan toeristen op de specifiek daartoe aangewezen terreinen, zijn er ook diverse recreatiewoningen in handen van particulieren. Deze zijn apart bestemd. In Midsland – Noord geldt voor 3 recreatieparken een plicht de recreatiewoningen bedrijfsmatig te exploiteren.

De recreatiewoningen mogen een omvang hebben van maximaal 90 m².

Recreatie-appartementen

In principe heeft elke bewoner van Terschelling de mogelijkheid om een recreatie-appartement in zijn woning te realiseren. Doordat hier echter diverse ruimtelijke voorwaarden aan gebonden zijn (bijv. het appartement moet in het hoofdgebouw gelegen zijn), is het aantal gebouwen waarin dit mogelijk is beperkt. Bovendien geldt dat dit ook moet passen binnen de beddenboekhuishouding.

Hotels

Bestaande hotels in het buitengebied zijn als logies verstreckende horeca bedrijven opgenomen in het bestemmingsplan.

Er zijn geen nieuwe locaties voor hotels of pensions opgenomen.

Verkeer en wegen

Bestaande wegen en paden worden opgenomen in het bestemmingsplan. Grote wijzigingen hierin zijn niet voorzien.

Nutsvoorzieningen

In het bestemmingsplan is rekening gehouden met transportleidingen van nutsbedrijven, specifiek aanwezige voorzieningen en waterstaatswerken. In het bestemmingsplan is ruimte gereserveerd voor nieuwe telecommunicatiemasten. Deze locaties zijn zo gekozen dat ze aansluiten bij bestaande verticale elementen.

3.3 Mogelijkheden tot functieverandering

Agrarisch

Functie agrarisch kan worden gewijzigd in functie natuur. Deze functie verandering is mogelijk voor het gehele bestemmingsplangebied.

Daarnaast kan de functie van agrarische percelen veranderen naar recreatie ten behoeve van de verruiming van kampeerterreinen. Hiervoor gelden specifieke regels, zoals reeds verwoord in paragraaf 3.2. In het bestemmingsplan Formerum - Noord is middels een wijzigingsbevoegdheid aangegeven waar recreatiewoningen gebouwd mogen worden op agrarische percelen.

Bedrijven

De bestemming bedrijf kan bij bedrijfsbeëindiging of verplaatsing worden gewijzigd in:

- wonen (dit betreft de bedrijfswoning en/of bedrijfsgebouwen; herschikken van de bouwvlakken is toegestaan);
- agrarisch (dit betreft de vrijkomende gronden; deze mogen gebruikt worden als landbouwperceel);

Detailhandel

De bestemming detailhandel kan bij bedrijfsbeëindiging worden gewijzigd in:

- wonen (herschikken van de bouwvlakken is toegestaan);

Horeca

De bestemming horeca kan worden gewijzigd in:

- wonen (herschikken van de bouwvlakken is toegestaan);

Recreatie-1

De bestemming recreatie-1 kan waar deze betrekking heeft op jaarstandplaatsen worden omgezet in recreatie-2. Hierbij geldt dat de bebouwingsnorm niet verandert, en gehandhaafd blijft op 15 %. Bovendien is hieraan een aantal voorwaarden verbonden waarmee een goede landschappelijke inpassing en bescherming van in het gebied voorkomende waarden geregeld is.

Recreatie-3

Bij beëindiging van de groepsaccommodaties kan het gebruik worden omgezet naar de functie wonen. Het bestemmingsplan biedt hiervoor een wijzigingsbevoegdheid.

3.4 Relevante verstoringfactoren

De met de bestemmingsplannen geboden ontwikkelingsruimte en de geboden mogelijkheden tot functieverandering bieden ruimte voor verschillende activiteiten. Bij deze ontwikkelingen en functieveranderingen kunnen verstoringende factoren voor natuurwaarden optreden. In deze paragraaf wordt beschreven welke potentieel verstoringende factoren zich wel of niet voor kunnen doen. Bij deze selectie is gebruik gemaakt van de effectenindicator van het voormalige ministerie van LNV.

De bestemmingsplannen hebben betrekking op gebieden buiten de Natura 2000 begrenzing. Hierdoor is er geen sprake van oppervlakteverlies. Ook geldt dat er geen sprake is van barrièrewerking of versnippering.

De geboden ontwikkelingsruimte past binnen het huidige karakter van de bestemmingsplangebieden. Bij invulling van de ontwikkelingsruimte zijn dan ook geen permanente ingrepen in de hydrologische situatie nodig. Voor eventuele bemalingen tijdens bouwwerkzaamheden gelden de voorschriften uit de Keur (Wetterskip Fryslân: Algemene regels bij de keur van Wetterskip Fryslân). Factoren als verdroging, vernatting, verzoeting, verzilting of verontreiniging van de Natura 2000-gebieden zijn niet aan de orde.

Ook de factoren vermessing en verzuring (t.g.v. een toename van stikstofdepositie) zijn niet relevant. Weliswaar kan lokaal het aantal verkeersbewegingen (en daarmee de uitstoot van stikstof) veranderen, bijvoorbeeld t.g.v. de mogelijkheid op bedrijvigheid aan huis, uitoefenen van een vrij beroep of uitbreiding van een recreatiegebied. De lokale toename van het aantal verkeersbewegingen is door de hieraan verbonden voorwaarden dermate klein dat zich hiervan geen meetbaar effect op de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden zal voordoen.

Ten gevolge van een aantal mogelijke ontwikkelingen verandert het gebruik van betreffende locatie of percelen. Dit betekent dat de uitstraling van licht en geluid naar de omgeving kan wijzigen. Ook gedurende de aanlegfase kunnen deze aspecten tijdelijk toenemen. Veel diersoorten zijn hiervoor gevoelig. Wonen, werken en recreëren gaan samen met menselijke aanwezigheid. Ook dit is een factor die verstoring bij diersoorten kan veroorzaken.

Tijdens de bouwfase kunnen trillingen veroorzaakt worden t.g.v. werken met zwaar materieel en kan de bodem verdicht worden. Dergelijke trillingen zijn in een landbodem slechts tot korte afstand waarneembaar. Omdat de ontwikkelingen buiten Natura 2000 plaatsvinden zijn trillingen en bodemverdichting niet relevant voor de toetsing (m.u.v. de bestemmingsplannen voor de recreatiewoningen in het duingebied).

3.5 Menselijke aanwezigheid

Ten gevolge van de geboden ontwikkelingsruimte voor opsplitsing van bestaande bebouwing in meerdere woningen en groei van het toerisme geldt dat het aantal mensen (inwoners en toeristen gezamenlijk) dat op een bepaald moment op Terschelling verblijft kan groeien. De bestemmingsplannen dorpen buitengebied en verblijfsrecreatiegebieden vormen een kader voor de sturing hiervan. Belangrijke uitgangspunten voor de daadwerkelijke invulling van de geboden ontwikkelingsruimte in de bestemmingsplannen zijn opgenomen in het Woonplan Terschelling en de beddenboekhouding. Op basis hiervan is bepaald welke toename met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt rekening moet worden gehouden. Voorts moet opgemerkt worden dat m.b.t. de opsplitsing van woningen, gezien de eis van minimaal 75 m² woonoppervlakte per woning, hiervoor slechts een beperkt aantal woningen in aanmerking komt.

3.5.1 Woonplan Terschelling 2008-2016

(Vastgesteld door de raad van de gemeente Terschelling op 24 november 2009).

Dit woonplan vormt een belangrijk uitgangspunt voor de nieuwe bestemmingsplannen in die zin dat voor alle wijzigingsgebieden van het bestemmingsplan (bij wijziging naar bestemming wonen) als voorwaarde wordt vermeld dat de toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid past binnen het Woonplan Terschelling 2008-2016.

Aanvullend moet opgemerkt worden dat ook de mogelijkheid aanwezig is om, binnen de hiervoor geldende randvoorwaarden, bestaande woningen te splitsen. Ook hiervoor geldt dat dit moet passen binnen het Woonplan.

Op blz. 80 van het Woonplan wordt voor geheel Terschelling een streefcijfer genoemd van 150 woningen, waarvan 115 woningen ingevuld zullen worden in West-Terschelling en 15 in Midsland. Voor de overige dorpen betekent dit dat in de periode 2008 - 2016 in totaal 20 huizen kunnen worden gebouwd. Verder op in het woonplan is dit uitgesplitst naar Hoorn en het buitengebied. Hieruit blijkt dat in de dorpen in het buitengebied maximaal 8 woningen kunnen worden gerealiseerd in de periode 2008-2012 en maximaal 4 in de periode 2012-2016. Deze mogelijkheden zijn inmiddels (juli 2011) al benut. Dit betekent dat er in de dorpen waarop de bestemmingsplannen betrekking hebben in ieder geval tot 2016 geen nieuwe woningen kunnen worden gerealiseerd, of woningen kunnen worden gesplitst.

De ontwikkelingsruimte die geboden wordt na 2016 zal geregeld worden in een nieuw Woonplan. Gezien de in de bestemmingsplannen opgenomen voorwaarde dat beide woningen na opsplitsing een oppervlakte van minimaal 75 m² moet hebben, zal slechts een beperkt aantal woningen in de bestemmingsplangebieden van deze mogelijkheid gebruik kunnen maken.

Ontwikkeling aantallen inwoners en huishoudens Terschelling

Verwacht wordt dat het aantal inwoners op Terschelling komende jaren licht zal dalen (0,2% afname per jaar; bron: factsheet Terschelling, provincie Fryslân 12-10-2010). Volgens de bijlagen bij het Woonplan Terschelling 2008-2016 neemt gelijktijdig het aantal inwoners per huishouden af (van 2,0 in 2010 naar 1,8 in 2020). Deze ontwikkeling resulteert erin dat, ondanks een afname van het aantal inwoners, het aantal huishoudens toeneemt.

Dit houdt in dat in de toekomst het overgrote deel van de extra woningen (t.g.v. opsplitsing) in gebruik zal worden genomen door personen die nu reeds inwoner zijn van Terschelling.

Conclusie aantallen inwoners

Door de lichte bevolkingsafname, de gezinsverdunding (minder personen per huishouden) en het door het Woonplan begrensde aantal, en de voorwaarde m.b.t. een minimale oppervlakte, geldt dat ten gevolge van het splitsen van woningen het aantal extra bewoners in de dorpen in het buitengebied uiterst gering zal zijn.

3.5.2 Ontwikkeling aantallen toeristen

Recreatie

Het Structuurplan continueert ten aanzien van recreatie en toerisme het beleid van de afgelopen jaren en richt zich op het "stabiliseren" van het aantal logiesplaatsen op een niveau van circa 21.500 bedden, met een verschuiving in de richting van de meer permanente logiesvormen, zoals recreatiewoningen, appartementen, hotels en pensions, ten behoeve van een grotere spreiding over het jaar. Bestaande hotels en pensions krijgen de (uitbreidings-)ruimte om op een kwalitatief en economisch hoogwaardig niveau te bestaan. Bij fysieke groei dienen echter te allen tijde de schaal en de maat van de omringende bebouwing gerespecteerd te worden. Wat dit betreft zijn de marges op West groter dan in bijvoorbeeld Hoorn of Oosterend.

bron: Bestemmingsplan West-Terschelling 2012 (ontwerp / 30-11-11).

Verblijf

De verblijfsrecreatie is van oudsher een sterke sector. Met de provincie en het rijk is in dit verband overeenstemming bereikt over stabilisatie van de capaciteit op 21.500 slaapplekken. Pas bij overschrijding van deze capaciteit is er sprake van groei.

Het beleid ten aanzien van hotels en pensions is de afgelopen jaren niet volledig van de grond gekomen en moet daarom heroverwogen worden, waarbij nieuwe ontwikkelingen niet op voorhand worden uitgesloten. Bed & breakfast verdient een positieve benadering en kan worden gecombineerd met de woonbestemming. Om hierbij onderscheid met de kleinschalige pensions te behouden, blijft het aantal slaapplekken beperkt tot 10. Particuliere verhuur van recreatieverblijven of -appartementen krijgt aandacht in het kader van de actualisering van bestemmingsplannen. Doelstelling hierbij is dit uit het grijze circuit te halen en waar mogelijk en gewenst te formaliseren, waarbij als uitgangspunt gehanteerd wordt dat iedere eilander mag profiteren van het toerisme door de exploitatie van een recreatieappartement binnen een woning toe te staan, mits wordt voldaan aan de voorwaarden voor afwijking met omgevingsvergunning van de regels.

Wij zijn bereid de kampeersector extra ruimte te bieden tot de nu reeds in het bestemmingsplan aangewezen 11 hectare (uiterste grens). Wij zien binnen deze hectares de volgende ontwikkelingsmogelijkheden:

1. Vergroting van de ruimte voor het toeristisch kamperen, aansluitend aan nu reeds bestaande kampeerterreinen waarvan de aanwezige voorzieningen worden gebruikt. Het betreft als het ware overloopterreinen.
2. Vergroting van de ruimte voor een ruimere opzet van de kampeermiddelen op jaarstandplaatsen.

Het beleid is gericht op het bieden van mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering. De voorwaarden waaronder en de mogelijkheden op perceelsniveau behoeven nadere uitwerking in het bestemmingsplan Buitengebied.

bron: Bestemmingsplan West-Terschelling 2012 (ontwerp / 30-11-11).

Nota aanpak onrechtmatig gebruik woonruimten

Met de (herziene) "Nota aanpak onrechtmatig gebruik woonruimten" is in 2007 het beleid met betrekking tot inpandige recreatieappartementen verruimd. Dit houdt in dat een woning deels ingericht en gebruikt mag worden ten behoeve van inpandige recreatieappartementen. Voorwaarden daarbij zijn onder meer:

- minimaal 75 m² van het hoofdgebouw wordt permanent bewoond;
- het parkeren vindt plaats op eigen erf.

Verificatie ontwerp-bestemmingsplannen uitbreidingsmogelijkheden toerisme

Binnen de bestemmingsplannen wordt verruiming van het aantal overnachtingsmogelijkheden in hotels, pensions en bij particulieren geboden. In beperkte mate kunnen nieuwe particuliere recreatiewoningen gerealiseerd worden. Daarnaast wordt specifiek aan kampeerterreinen (recreatie -1) de mogelijkheid geboden om uit te breiden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van het aantal slaapplekken per 1 januari 2011 (bron: gemeente Terschelling, 2011).

Tevens zijn hierin de gegevens uit 2010 opgenomen. Het aantal slaapplekken is nagenoeg stabiel.

Tabel 2: overzicht aantallen slaapplekken (bron: gemeente Terschelling, 2011).

Categorie:	2010	2011	verschil
Hotels/pensions	1.326	1.326	--
Appartementenhotels	673	673	--
Kampeerterreinen	11.966	11.966	--
Bed & Breakfast	8	8	--
Groepsaccommodaties	661	651	- 10
Zomerhuisjes/tweede woningen	3.085	3.085	--
Particuliere verhuur/appartementen	2.565	2.597	+ 32
Totaal	20.284	20.306	+ 22

Hotels, pensions, bed & breakfast en appartementen

Er blijkt derhalve dat er ten aanzien van bestaande hotels en pensions (horeca 3) sprake is van slechts beperkte mogelijkheden voor ontwikkelingen (vergroting bouwvlak van maximaal 20 %). Het merendeel ligt te midden van bestaande bebouwing. Tevens is hieraan de voorwaarde verbonden dat een kwalitatieve verbetering wordt bewerkstelligd. Een grote toename van het aantal overnachtingsplaatsen in de bestaande hotels en pensions is dan ook niet mogelijk. Het aantal hotels en pensions binnen de bestemmingsplangebieden is ook beperkt.

Voor particulieren zijn er mogelijkheden voor bed & breakfast en appartementen. De ontwikkeling hierin wordt gereguleerd door de volgende voorwaarden in de planregels:

- met de logiesruimten mag het maximaal toegestane aantal bedden binnen de beddenboekhouding niet wordt overschreden;
- de logiesverstrekking plaats vindt binnen het bestaande hoofdgebouw.
- er dient voldoende parkeergelegenheid te zijn op het betreffende perceel.

Voor bed & breakfast geldt dat er maximaal 10 slaapplekken gerealiseerd mogen worden. Een duidelijke groei wordt op basis van deze eisen niet verwacht

Recreatiewoningen

Binnen de bestemmingsplannen wordt op een aantal locaties de realisatie van nieuwe, particuliere recreatiewoningen mogelijk gemaakt (zie tabel 3). In totaal gaat het om 26 recreatiewoningen. Dit is minder dan 0,5 % ten opzichte van het totaal aan recreatiewoningen (3.055 voor huisjes op de kampeerterreinen en tweede huizen gezamenlijk).

Tabel 3: Overzicht van de mogelijkheden voor nieuwe recreatiewoningen in de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden in het buitengebied.

Bestemmingsplan	uitbreiding recreatiewoningen
Halfweg-Hee	1
West aan Zee	8
Midsland aan Zee	1
Midsland Noord	12
Formerum-Noord	4

Kampeerterreinen

Voor de kampeerterreinen geldt dat in totaal max. 11 ha uitbreidingslocaties is gereserveerd (tabel 4). Op deze terreinen kunnen kampeerplaatsen (tenten), stacaravans of recreatiewoningen gerealiseerd worden. Voor de realisatie van stacaravans of recreatiewoningen geldt dat dit alleen mogelijk is als elders standplaatsen gesaneerd worden (saldering op niveau van het eiland). Dit betekent dus slechts een verplaatsing; netto komen er geen plaatsen bij.

Tabel 4: Overzicht van de uitbreidingslocaties voor kampeerterreinen in de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden in het buitengebied.

Bestemmingsplan	aantal locaties	totale oppervlakte
Halfweg-Hee	1	ca. 0,8 ha
Lies	1	ca. 0,9 ha
Oosterend	1	ca. 1 ha
Midsland Noord	3	ca. 4,5
Formerum-Noord	4	ca. 4,5

Uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen is niet aan regels gebonden. In de praktijk zal een toename hiervan echter beperkt zijn. De bezettingsgraad van kampeerplaatsen is niet hoger dan 30 %, met een gemiddelde van ca. 64 nachten (cijfers 2005). Enkele gedurende een beperkte periode in het jaar (bouwvakantie en tijdens Oerol) zijn alle kampeerplaatsen bezet. Buiten deze periodes zal een uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen niet tot meer bezoekers leiden. Immers, er is al voldoende aanbod.

Verwacht mag worden dat de beschikbare uitbreidingslocaties met name gebruikt zullen worden om in te spelen op de wensen vanuit de toeristensector, d.w.z. kwaliteitsverbetering. Dit houdt o.a. in een ruimere opzet van recreatiewoningen en het terrein. Het aantal overnachtingsmogelijkheden op Terschelling zal hierdoor niet groeien.

Dit sluit aan bij geconstateerde trends dat het aantal overnachtingen op Terschelling eerder lijkt te stabiliseren, dan dat er sprake is van groei (cijfers TROM gemeente Terschelling, gegevens provincie Fryslân).

Conclusie en evaluatie aantallen toeristen buitengebied Terschelling

Veelal betreft dit relatief kleinschalige ontwikkelingen, die grotendeels verspreid over het eiland plaats vinden. Enkel de uitbreidingslocaties voor de kampeerterreinen betreffen grotere oppervlaktes, maar een eventuele groei van het aantal kampeerplaatsen zal gering zijn. Op basis van het voorgaande wordt met de nieuwe bestemmingsplannen voor het buitengebied van Terschelling slechts een geringe toename van de overnachtingsmogelijkheden voor toeristen mogelijk geacht.

4 Dorpen

4.1 Halfweg-Hee

Bestemmingen

Het bestemmingsplan heeft betrekking op de kernen Halfweg en Hee. Het plangebied bestaat uit 13 woningen, 8 recreatieterreinen (kampeer- en recreatiewoningen-terreinen), een recreatiewoning en een recreatieverblijf, een hotel en een restaurant, een midgetgolfbaan, een bedrijf en enkele percelen bos, agrarisch gebied en natuurgebied.

Bij 3 woningen is een vrijstaand recreatieverblijf toegestaan. Het gaat daarbij om bestaande recreatieverblijven. Op de meeste recreatieterreinen is een bedrijfswoning en een vrijstaand recreatieverblijf toegestaan.

Verspreid in het plangebied komen agrarische percelen voor. Een aantal van deze percelen ten zuiden van de hoofdweg te Halfweg mag worden gebruikt als volkstuin. Twee percelen grenzend aan het restaurant en het recreatieterrein aan de Steedenweg mogen worden gebruikt als parkeer- en/of speelterrein

Natura 2000

Het plangebied grenst direct aan het duingebied, dat onderdeel is van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Het gedeelte grenzend aan de westelijke helft van bestemmingsplangebied bestaat grotendeels uit (naald)bos. Het bos maakt geen deel uit van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000. Ter hoogte van de Badweg West ligt een open duingebied, met de habitattypen Witte duinen (H2120) en Grijze duinen (H2130). Het bos en duingebied worden doorsneden door diverse wandel- en fietspaden. In het open duingebied ligt een uitkijkpunt. Ter hoogte van de Steedenweg te Hee ligt het duinmeertje van Hee. Dit is een permanent watervoerend meer, dat ontstaan is ten gevolge van zandwinning voor aanleg van de Waddendijk. Het meer is ingericht als recreatieplas, waarin kan worden gezwommen. Het meertje maakt geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia geen broedvogels aangetroffen waarvoor instandhoudingsdoelen gelden (bron: Staatbosbeheer, 2009). Het poldergebied ten zuiden van Halfweg vormt een slaapplek voor enkele steltlopers (Wiersma & Van Roomen, 2009). Hier verzamelen zich tijdens hoogwater groepen van Scholekster, Wulp en Groenpootruiter. De Smient is verspreid aanwezig in dit deel poldergebied.

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Op een aantal agrarische percelen ten zuiden van de hoofdweg wordt de uitbreiding van de midgetgolfbaan mogelijk gemaakt (wijziging naar de functie sport).

De recreatieterreinen aan de Duinweg Hee 9 en de Hoofdweg 19 wordt uitbreidingsruimte geboden. In totaal gaat het om circa 0,8 ha. In het gedeelte met de bestemming natuur kan de bestaande recreatiewoning (type R-RW2) worden vernieuwd en vergroot.

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarden kunnen in woonhuizen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

De agrarisch percelen die gewijzigd worden naar de bestemming sport liggen langs een weg met een boomsingel. Deels zijn deze ingesloten door bestaande bebouwing (woningen en bedrijventerrein). Hierdoor zijn de percelen niet geschikt als slaapplek of foerageergebied voor ganzen en steltlopers.

Ten gevolge van enkele ontwikkelingen verandert het gebruik van de betreffende locatie of percelen. Uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving wijzigt hierdoor. Ook tijdens de aanlegfase kunnen deze aspecten tijdelijk toenemen. De wijziging van enkele percelen van de bestemming agrarisch naar sport betekent mogelijk dat de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving toeneemt. Ditzelfde geldt voor de realisatie en gebruik van een recreatieappartement en uitbreiding van het kampeerterrein.

Tussen de midgetgolfbaan en het duingebied ligt een brede strook met kampeerterreinen en enkele woningen. Nabij het bestemmingsplangebied bevinden zich geen broedlocaties van verstoringgevoelige soorten. Aan de zuidzijde van de ontwikkelingslocaties ligt een bedrijventerrein. Voor de recreatiewoning in het perceel met de bestemming natuur en de uitbreidingslocatie voor het kampeerterrein geldt dat het aangrenzende deel van Natura 2000 bestaat uit bos. Dit bos is niet van betekenis voor de soorten van Natura 2000. Dit bos voorkomt de uitstraling van licht en geluid naar het open duingebied, en blokkeert het zicht vanuit het open duingebied op de betreffende locaties. Voor uitbreiding van het kampeerterrein geldt dat volgens de regels van het bestemmingsplan deze omgeving moeten worden door een brede strook met randbeplanting, waardoor uitstraling van licht en menselijke aanwezigheid naar de omgeving voorkomen wordt. Ook de uitstraling van geluid wordt hiermee beperkt. Een significant versturend effect is dan ook uitgesloten.

Tijdens verbouwingsactiviteiten aan woningen kan tijdelijk de uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. Gezien de beperkte ontwikkelruimte (verbouwen van bestaande gebouwen) zal dit beperkt zijn. De steltlopers en Smienten houden een ruime afstand van bebouwing aan. Tijdens de aanlegfase treedt dan ook geen verstoring van Natura 2000-waarden op.

Momenteel zijn in het bestemmingsplangebied logiesplaatsen aanwezig in de vorm van enkele recreatiegebieden, een hotel en appartementen. Door uitbreiding van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van de kampeerterreinen met max. 0,8 ha en overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen (in huidige situatie 13 woningen binnen bestemmingsplangebied) zal het aantal toeristen mogelijk toenemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkelingen zijn dat deze passen binnen het aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

In het duingebied rondom het bestemmingsplangebied zijn geen habitattypen aanwezig die zeer gevoelig zijn voor landrecreatie (bron: effectenindicator ministerie LNV). Tevens geldt dat het duingebied rondom de planlocatie reeds goed ontsloten is door een dicht stelsel van wandel- en fietspaden, en reeds enkele recreatieve voorzieningen aanwezig zijn (recreatieplas; uitkijkpunt). Er geldt dat in de directe omgeving geen vogelsoorten broeden waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving en leidt daarom niet tot een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden.

Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplekken van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op. Invulling van specifiek in het bestemmingsplan geboden ontwikkelingsruimte voor het aantal logiesplaatsen leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een beperkte toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Halfweg - Hee zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

4.2 Baaiduinen - Kinum – Kaard

Bestemmingen

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op de woonkernen van Baaiduinen, Kinum en Kaard. Van deze dorpen is Baaiduinen het grootste. Het overgrote deel van deze percelen heeft de bestemming wonen (38). Bij 5 woningen is een vrijstaand recreatieverblijf toegestaan. Het gaat daarbij om bestaande recreatieverblijven. In Baaiduinen komen 3 horecabedrijven voor. Het gaat daarbij om logiesverstrekkers. Bij één van de logiesverstrekkers (Baaiduinen 32) is het ook toegestaan een restaurant te voeren. Daarnaast zijn er 3 bedrijven gevestigd. Een aantal percelen hebben een agrarische bestemming.

Kinum ligt direct ten noorden van de Waddenzeedijk. In dit dorp zijn naast de bestemming wonen (12) ook de bestemming bedrijf en een theaterwerkplaats (bestemming cultuur en ontspanning) opgenomen. Deze theaterwerkplaats is gevestigd in de voormalig bedrijfsgebouwen van een drankenhandel. Deze werkplaats wordt tevens gebruikt als opslag- en oefenruimte; ook worden hier voorstellingen gegeven.

Bij een enkele woning is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Bij het woonperceel ten westen van de weg Kinum is de aanduiding geen gebouwen opgenomen; dit wil zeggen dat geen aan- en bijgebouwen toegestaan zijn.

Kaard betreft een kleine groep bebouwing zijn ten zuiden van de Hoofdweg. Het betreft 4 woonhuizen (wonen), een pension (horeca categorie 3) en een enkele recreatiewoning (recreatiewoningen 2 (binnenduinrand). Bij een enkele woning is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Ook behoren enkele agrarische percelen rondom de bebouwing tot het bestemmingsplangebied. Deze hebben de aanduiding agrarisch met waarden. Bij één agrarisch perceel is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen.

Voor dit bestemmingsplan geldt dat vrijwel geheel Kinum (m.u.v. het perceel met de bestemming Cultuur en Ontspanning) de bestemming archeologische waarde heeft. Ook voor een groot deel van Kaard geldt dit. In Baaiduinen is een perceel aan de westrand bestemd als archeologisch waardevol.

Natura 2000

Het bestemmingsplangebied ligt in het poldergebied van Terschelling, op enkele tientallen meters van de Waddenzeedijk en meer dan 1 km van het duingebied.

Nabij Kinum ligt, buitendijks, een gebied met bij eb droogvallende wadplaten. Deze behoren tot het habitattypen H 1140. Hierop foerageren tijdens laagwater diverse soorten steltlopers, ganzen en eenden.

Tijdens hoogwaterperiodes slaapt in de omgeving van Kinum mogelijk de Rotgans. Deze mogelijke slaapplek ligt buitendijks (Wiersma & Van Roomen, 2009). Verspreid op de Waddenzeedijk slapen Steenlopers. Binnendijks, op enkele honderden meters ten westen van het bestemmingsplangebied ligt een slaapplek van de Wulp, Smient, Scholekster, Rosse grutto en Groenpootruiter (Wiersma & Van Roomen, 2009).

In de ruime omgeving van het bestemmingsplangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia geen broedlocaties van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden aangetroffen (bron: Staatbosbeheer, 2009).

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarde kunnen in woningen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Ontwikkelingsmogelijkheden zijn beperkt tot bestaande bebouwing. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Tijdens verbouwingsactiviteiten kan tijdelijk de uitstraling van potentieel verstorende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. Gezien de geboden ontwikkelruimte (verbouwen van bestaande gebouwen) zal dit beperkt zijn. Ganzen en steltlopers houden een ruime afstand van bebouwing aan. Tijdens de aanlegfase treedt dan ook geen verstoring van Natura 2000-waarden op.

Momenteel zijn in het bestemmingsplangebied logiesplaatsen aanwezig in de vorm van twee groepsaccomodaties en twee pensions. Door een mogelijke uitbreiding van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen) zal het aantal toeristen toe kunnen nemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkeling is dat deze past binnen het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

De dorpen liggen in het poldergebied van Terschelling, buiten de Natura 2000-gebieden. Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplekken van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op.

Voor de theaterwerkplaats geldt dat deze door het jaar heen voornamelijk gebruikt wordt voor opslag en kleinschalige activiteiten binnen, meest zonder publiek, soms kleinschalig en tijdens Oerol (niet ieder jaar) wat groter. Incidenteel wordt ook in de winter de loods gebruikt voor beperkte bijeenkomsten. In de directe omgeving van deze werkplaats liggen geen gebieden die van specifiek belang zijn voor de Natura 2000-soorten. Langs de Waddenkust liggen slaapplekken van enkele vogelsoorten. Tussen deze locaties en de Waddenzee ligt de overige bebouwing van Kinnum. Negatieve effecten van het reguliere gebruik van deze locatie en tijdens het Oerol-festival op de Natura 2000-gebieden zijn daarom niet aan de orde. Voor de activiteiten tijdens Oerol geldt bovendien dat deze jaarlijks apart getoetst worden aan de Natuurbeschermingswet, zodat deze zo nodig aangepast kunnen worden om effecten te voorkomen.

Invulling van specifiek in het bestemmingplan geboden ontwikkelingsruimte leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Baaiduinen - Kinnum - Kaard zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

4.3 Striep

Bestemmingen

Het bestemmingsplan Striep heeft betrekking op een klein bebouwingscluster. Het betreft 5 woonhuizen (bestemming wonen) en een tuincentrum.

Bij 2 woningen is een vrijstaand recreatieverblijf toegestaan. Voor een groot deel van het bestemmingsplangebied is tevens de bestemming waarde archeologie aangegeven.

Natura 2000

Het bestemmingsplan gebied ligt vlak bij de Waddenzeedijk aan. Buitendijks ligt een grote zandplaat, die tot het habitattype droogvallende wadplaten (H1140) behoort. De noordwest punt van deze plaat, nabij Striep, overstroomt alleen bij zeer hoge waterstanden. Deze punt behoort tot het habitattype kwelders (H1330).

In de ruime omgeving van het plangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia geen broedlocaties van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden aangetroffen (bron: Staatbosbeheer, 2009).

Tijdens laagwater foerageren diverse vogelsoorten op de droogvallende zandplaat voor de kust. Bij hoogwater trekken de steltlopers en enkele ganzen en eendensoorten zich terug op de hogere delen van de zandplaat. De hogere delen van de zandplaat vormt dan ook een belangrijke hoogwatervluchtplaats voor grote aantallen vogels. Concentraties zijn aanwezig van Scholekster, Wulp, Zilverplevier, Tureluur, Groenpootruiter, Kanoet, Bontbekplevier en Bonte strandloper. De soorten Steenloper, Bergeend en Smient zijn verspreid aanwezig. Mogelijk overtijnen ook Rotganzen hier.

Tijdens situaties waarbij ook de hogere delen van de zandplaat overstroomd, wijken de vogels uit naar anderen plaatsen. De steltlopers overtijnen dan in het binnendijkse poldergebied ten westen van Striep. Rotgans en Brandgans foerageren ook in het poldergebied rondom Striep.

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Het tuincentrum moet uiterlijk 1 januari 2012 verdwenen zijn. Voor dit perceel (Striep 9) is een woonbestemming toegekend.

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarde kunnen in woningen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Ontwikkelingsmogelijkheden zijn beperkt tot bestaande bebouwing. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Tijdens verbouw activiteiten kan desondanks tijdelijk de uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving toenemen. Buitendijks ligt een belangrijke hoogwatervluchtplaats voor diverse vogelsoorten. Tussen het bestemmingsplangebied en deze hoogwatervluchtplaats ligt een zeedijk. Zicht op menselijke aanwezigheid en activiteiten wordt daarmee belemmerd; uitstraling van licht en geluid naar de hoogwatervluchtplaats wordt grotendeels geblokkeerd. Ganzen en steltlopers in het agrarische gebied houden een ruime afstand van bebouwing aan. Een verslechtering of significante verstoring van de hoogwatervluchtplaats en slaapplekken in de agrarische polders is daarom niet aan de orde.

Door een mogelijke uitbreiding van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen) zal het aantal toeristen toe kunnen nemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkeling is dat deze past binnen het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Gezien de geringe omvang van het dorp, en de voorwaarden die hieraan gekoppeld zijn, zal het om een kleine toename gaan (in de orde van grootte van hooguit enkele tientallen bedden). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

Striep ligt in het poldergebied van Terschelling, buiten de Natura 2000-gebieden. Buitendijks ligt een belangrijke hoogwatervluchtplaats voor diverse vogelsoorten. Langs de buitenrand van deze hoogwatervluchtplaats, aan de voet van de dijk, loopt een fietspad. Deze vormt geen belemmering voor het huidige gebruik van deze hoogwatervluchtplaats door vogels. Een kleine toename van het recreatieve gebruik van dit fietspad leidt niet tot een significante toename van verstoring van deze hoogwatervluchtplaats. Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplekken van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving. Door de zeedijk wordt de nabij gelegen hoogwatervluchtplaats voor vogels hiervoor afgeschermd. Een kleine toename van het recreatief gebruik van het fietspad langs deze hoogwatervluchtplaats leidt niet tot een significant verstrend effect op deze hoogwatervluchtplaats.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Striep zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

4.4 Landerum

Bestemmingen

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op de woonkern Landerum. Het overgrote deel van de percelen heeft de bestemming wonen. Het gaat om 29 woonhuizen waarvan er 2 nog gebouwd moeten worden (invullocaties). Bij 5 woningen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Er is één locatie met een logiesfunctie (functie horeca van categorie 3), maar deze is momenteel niet als dusdanig in gebruik. Aan de westkant is een garagebedrijf met tankstation gevestigd.

Natura 2000

Het bestemmingsplangebied ligt in het poldergebied van Terschelling, op enkele honderden meters van de Waddenzee. In de ruime omgeving van het plangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia geen broedlocaties van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden aangetroffen (bron: Staatbosbeheer, 2009).

De poldergebieden ten noorden en zuidoosten van Landerum, hebben een functie als slaapplek voor Scholekster, Wulp en Smient (Wiersma & Van Roomen, 2009). Deze soorten zijn verspreid in het poldergebied aanwezig.

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarde kunnen in woningen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op. De locaties waar woningbouw toegestaan is, zijn niet geschikt als slaapplek of foerageergebied voor ganzen en steltlopers.

Tijdens de aanlegfase zal de uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. De betreffende locaties grenzen direct aan bestaande woningen. Ganzen en steltlopers houden een ruime afstand van bebouwing aan. Tijdens de aanlegfase treedt dan ook geen verstoring van Natura 2000-waarden op.

Door een mogelijke uitbreiding van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen) zal het aantal toeristen toe kunnen nemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkeling is dat deze past binnen het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

Landerum ligt in het poldergebied van Terschelling, buiten de Natura 2000-gebieden. Voor het poldergebied geldt dat de recreanten daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplek van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op. Negatieve effecten op de Natura 2000-waarden treden niet op.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Landerum zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

4.5 Formerum

Bestemmingen

Het bestemmingsplan Formerum heeft betrekking op de woonkern van Formerum en het ten oosten van Formerum gelegen bedrijvencluster met enkele aangrenzende woningen. De percelen binnen de grenzen van het bestemmingsplangebied hebben grotendeels de bestemming wonen (circa 80 woonhuizen). Ook is er nog een grote oppervlakte grond met de bestemming agrarisch binnen het bestemmingsplangebied aanwezig. Daarnaast zijn er diverse vormen van horeca (zowel eten, drank als logies en combinaties daarvan), enkele bedrijven (waaronder een molen en een bouwbedrijf), enkele groepsaccommodaties (recreatie-3) en 4 fietsverhuurbedrijven (1 x bij detailhandel en 3 x bij een woning). De molen is in gebruik als restaurant. Naast de molen ligt een midgetgolfbaan (bestemming sport). Ook is in het dorp een (cranberry)museum gevestigd (bestemming cultuur en ontspanning). Aan de zuidzijde van Formerum ligt een kampeerterrein (recreatie 1). Aan de westzijde ligt een kleine bosstrook (bestemming bos). Bij enkele woningen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Ook bij de molen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Bij het bouwbedrijf is een tweede bedrijfswoning toegestaan. Centraal in Formerum hebben enkele percelen eveneens de bestemming waarde archeologie aangegeven.

Het bedrijvencluster ten oosten van Formerum betreft een loonbedrijf, de bedrijfsgebouwen van het waterschap, een taxibedrijf en een nutsbedrijf (alle bestemming bedrijf). Behalve bij het loonbedrijf zijn er geen bedrijfswoningen toegestaan. Aangrenzend aan het bedrijvencluster liggen enkele percelen met de bestemming wonen. Rondom het loonbedrijf ligt een boomsingel (bestemming bos).

Natura 2000

Het bestemmingsplangebied ligt in het poldergebied van Terschelling, op enkele honderden meters van de binnenduinrand. Tussen het bestemmingsplangebied en begrenzing van Natura 2000 ligt het verblijfsrecreatiegebied Formerum - Noord (deze maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan Formerum).

In de ruime omgeving van het plangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia geen broedlocaties van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden aangetroffen (bron: Staatbosbeheer, 2009).

Het poldergebied ten zuiden van Formerum heeft een functie als slaappleaats voor Scholekster en Wulp (Wiersma & Van Roomen, 2009). Deze soorten zijn verspreid in het poldergebied aanwezig.

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarde kunnen in woningen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Tijdens verbouwingsactiviteiten kan tijdelijk de uitstraling van potentieel verstorende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. Gezien de geboden ontwikkelruimte (verbouwen van bestaande gebouwen) zal dit beperkt zijn. De steltlopers houden een ruime afstand van bebouwing aan. Tijdens de aanlegfase treedt dan ook geen verstoring van Natura 2000-waarden op.

Momenteel zijn in het bestemmingsplangebied logiesplaatsen aanwezig in de vorm van drie groepsaccommodaties en enkele pensions. Door een mogelijke uitbreiding van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen) zal het aantal toeristen toe kunnen nemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkeling is dat deze past binnen het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

Formerum ligt in het poldergebied van Terschelling, buiten de Natura 2000-gebieden. Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplekken van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op. Negatieve effecten op de Natura 2000-waarden treden niet op.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Formerum zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

4.6 Lies

Bestemmingen

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op de woonkern Lies. De percelen binnen de grenzen van het bestemmingsplangebied hebben grotendeels de bestemming wonen (54). Ook is er nog een grote oppervlakte grond met de bestemming agrarisch binnen het bestemmingsplangebied aanwezig. Daarnaast zijn er enkele percelen met de bestemming detailhandel (o.a. een supermarkt, groentewinkel en een fietsverhuurbedrijf), een hotel (horeca categorie 3) Bij diverse woningen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Dit geldt ook voor één van de percelen met de aanduiding detailhandel. Verder liggen er nog twee kampeerterreinen (recreatie-1) binnen het bestemmingsplangebied. Aan de noordwestzijde liggen drie percelen met de bestemming recreatie - recreatiewoningen 2 (binnenduinrand). Verspreid langs de noordrand liggen nog een drietal percelen met de bestemming bos.

Natura 2000

Het plangebied grenst direct aan duingebied, onderdeel van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Het gedeelte van Natura 2000 direct grenzend aan het plangebied bestaat deels uit een duingebied met een afwisseling van grijzen duinen (H2130), duinheiden met kraaihei (H2140) en heischrale graslanden (H6230). Aan de noordwestzijde grenst het plangebied aan het Formerumbos. Delen hiervan behoren tot het habitatype Duinbossen (H2180). In het duingebied ligt de schaatsbaan van Lies. Hier is op een kleine oppervlakte het habitatype Vochtige duinvaleien (H2190) aanwezig. Op het grootste deel van de schaatsbaan komen geen specifieke habitattypen voor.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia geen broedvogels aangetroffen waarvoor instandhoudingsdoelen gelden (bron: Staatbosbeheer, 2009). Het poldergebied in de omgeving van Lies heeft geen functie als slaapplek voor de vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden (Wiersma & Van Roomen, 2009).

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Voor de beide recreatieterreinen geldt dat in totaal circa 0,9 ha uitbreidingsruimte beschikbaar is aan de (noord)oostzijde.

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarde kunnen in woonhuizen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Tijdens verbouwingsactiviteiten kan tijdelijk de uitstraling van potentieel verstorende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. Gezien de geboden ontwikkelruimte (verbouwen van bestaande gebouwen) zal dit beperkt zijn. In de omgeving van Lies komen geen vogelsoorten voor van Natura 2000.

Momenteel zijn in het bestemmingsplangebied logiesplaatsen aanwezig in de vorm van een hotel, recreatieappartementen en recreatieverblijven in bijgebouwen bij woonhuizen. Door een mogelijke uitbreiding van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van de kampeerterreinen en overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen) zal het aantal toeristen toe kunnen nemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkeling is dat deze past binnen het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

In het duingebied rondom het bestemmingsplangebied zijn geen habitattypen aanwezig die zeer gevoelig zijn voor landrecreatie (bron: effectenindicator ministerie LNV). Tevens geldt dat het duingebied rondom de planlocatie reeds goed ontsloten is door een dicht stelsel van wandel- en fietspaden. Er geldt dat in de directe omgeving geen vogelsoorten broeden waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving.

Voor het poldergebied geldt dat de recreanten daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Tevens zijn in de omgeving van Lies geen slaapplekken voor steltlopers of ganzen aanwezig. Een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden is daarom niet aan de orde.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Lies zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

4.7 Oosterend

Bestemmingen

Het bestemmingsplan Oosterend heeft betrekking op drie afzonderlijke deelgebieden, te weten de woonkern van Oosterend, het recreatiegebied Tjermelan met enkele aangrenzende percelen en het bebouwingscluster tussen de hoofdweg en de Duinweg Oosterend.

In de woonkern van Oosterend hebben de percelen overwegend de bestemming wonen (30). Ook zijn er enkele percelen met de bestemming agrarisch (grasland) aanwezig. Daarnaast zijn er een eetcafé en restaurant (bestemming horeca van categorie 1) aanwezig en zijn er op een tweetal locaties appartementen en groepsaccommodaties (bestemming horeca van categorie 3) aanwezig. Verder liggen er twee kampeerterreinen (recreatie-1) en een recreatiewoningenterrein (recreatie-2) binnen de begrenzing van dit deelgebied. Eén van de agrarische percelen mag in het zomerhalfjaar worden gebruikt als parkeerplaats voor de toeristen. Ook is er een zuivelbedrijf (kaasfabriek) aanwezig. Bij diverse woningen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Bij de percelen met de aanduiding recreatie-1 (kampeerterrein) is een bedrijfswoning toegestaan.

De percelen binnen het deelgebied Tjermelan betreffen een kampeer- en stacaravanterrein (recreatie-1) en een recreatiewoningenterrein (recreatie-2), met daarnaast enkele percelen met de functie wonen. Tevens is er een perceel met de bestemming agrarisch, dat tevens een functie vervult als parkeerplaats. Daarnaast is er een houtopstand aanwezig (bestemming bos). Bij een tweetal woningen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Bij het perceel met de aanduiding recreatie-1 is een bedrijfswoning toegestaan.

Het bebouwingscluster tussen de weg Oosterend en de Duinweg betreft enkele woningen (bestemming wonen), enkele agrarische percelen (grasland) en een kleinfruitproductiebedrijf (bestemming bedrijf). Voor een tweetal agrarische percelen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen.

Natura 2000

Het plangebied grenst direct aan het duingebied, onderdeel van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. Het gedeelte direct grenzend aan het plangebied bestaat uit een duingebied met hoofdzakelijk een afwisseling van grijzen duinen (H2130) en duinheiden met kraaihei (H2140). Op enkele kleine oppervlaktes komen heischrale graslanden (H6230) voor.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn bij de tellingen door SBB afgelopen decennia enkel broedgevallen van de Blauwe kiekendief geconstateerd (bron: Staatbosbeheer, 2009). Deze soort broedt in het duingebied ten noordoosten van de woonkern van Oosterend. Voor de andere broedvogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden zijn geen broedgevallen uit de omgeving van Oosterend bekend.

Het poldergebied ten zuidoosten van de woonkern Oosterend heeft een functie als slaapplek voor de Smient (Wiersma & Van Roomen, 2009). Deze soort komt verspreid in het poldergebied voor.

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Voor het recreatieterrein Tjermelan geldt dat circa 1 ha uitbreidingsruimte beschikbaar is aan de westzijde.

Mogelijk kunnen na 2016 enkele woonhuizen van voldoende omvang opgesplitst worden in twee of meer woningen. Onder voorwaarde kunnen in woonhuizen recreatieappartementen of een of bed and breakfast worden gerealiseerd.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Ten gevolge van enkele ontwikkelingen verandert het gebruik van de betreffende locatie of percelen. Uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving wijzigt hierdoor. Voor het recreatieterrein geldt dat deze volgens de regels van het bestemmingsplan omgeven moet worden door een brede strook met randbeplanting. Deze voorkomt uitstraling van licht en menselijke aanwezigheid naar de omgeving, en beperkt de uitstraling van geluid.

Ook tijdens de aanlegfase kunnen deze aspecten tijdelijk toenemen. Het aangrenzende deel van het duingebied is niet van specifieke betekenis voor de soorten van Natura 2000. De bekende broedgevallen van de Kiekendief zijn enkel op geruime afstand van het bestemmingsplangebied bekend. Een significant versturend effect op de Natura 2000-doelstellingen is dan ook uitgesloten.

Momenteel zijn in het bestemmingsplangebied logiesplaatsen aanwezig in de vorm van enkele recreatieterreinen, een tweetal groepsaccommodaties en appartementen. Door een mogelijke toename van het aantal logiesplaatsen (in de vorm van uitbreiding van de kampeerterreinen en overnachtingsmogelijkheden in woonhuizen) zal het aantal toeristen toe kunnen nemen. Belangrijke voorwaarden voor deze ontwikkeling is dat deze past binnen het toegestane aantal logiesplaatsen volgens de beddenboekhouding (21.500 voor het gehele eiland). Tevens geldt dat na 2016 een zeer beperkte groei van het aantal inwoners mogelijk is door splitsing van woonhuizen.

In het duingebied rondom het bestemmingsplangebied zijn geen habitattypen aanwezig die zeer gevoelig zijn voor landrecreatie (bron: effectenindicator ministerie LNV). Tevens geldt dat het duingebied rondom het bestemmingsplangebied ontsloten is door enkele wandel- en fietspaden. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving. Een intensiever gebruik van de huidige paden leidt niet tot meer verstoring van de Kiekendief; deze broedt reeds op ruime afstand van de bestaande fietspaden.

Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplekken van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op. Een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden is daarom niet aan de orde.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Oosterend zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

5 Verblifsrecreatiegebieden

5.1 West aan Zee

Bestemmingen

Het bestemmingsplan West aan Zee heeft betrekking op een cluster van recreatiewoningen in het duingebied ter hoogte van strandpaal 8. Bijna het gehele bestemmingsplangebied heeft de bestemming natuur, waarin de recreatiewoningen individueel bestemd zijn als recreatiewoning (alle functie recreatiewoningen 1 (duinen). Daarnaast omvat het bestemmingsplangebied een hotel (functie horeca-III), een reddingsbootschuur (functie Maatschappelijk) en een terrein van de strandzeilschool (functie Sport) met daarbij behorende gebouwen.

Natura 2000

West aan Zee ligt te midden van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling, maar is zelf geen onderdeel hiervan. In de duinen rondom West aan Zee komen diverse habitattypen voor, zoals Grijze duinen, vochtige duinvalleien en Duinen met kraaiheide. Binnen het bestemmingsplangebied West aan Zee is het habitatype Vochtige duinvalleien aanwezig. Tevens broedt hier de Dodaars.

Binnen de begrenzing van het bestemmingsplangebied West aan Zee broeden geen andere vogels van de Vogel- en habitatrichtlijn. Enkele soorten broeden wel in het duingebied in de ruime omgeving, zoals Rietzanger, Blauwe kiekendief, Tapuit, Rietzanger en Bontbekplevier. De Dodaars broedt op een aantal duinplassen ten zuiden van het bestemmingsplangebied. Deze worden eveneens door Lepelaars gebruikt om te foerageren en rusten. Het bestemmingsplangebied is niet van belang als HVP voor vogels. Ten zuiden van West aan Zee ligt mogelijk een slaapplaats van de Grauwe gans (Wiersma & Van Roomen, 2009). Grauwe ganzen zijn met name in de periode november -februari aanwezig. Slaapplaatsen voor vogels zijn verder aanwezig op het Noordzeestrand. Langs de kustlijn van vrijwel het gehele Noordzeestrand komen Aalscholver, Drieteenstrandloper, Rosse grutto, Scholekster en Steenloper in lage aantallen verspreid voor.

Specifieke ontwikkelingsmogelijkheden

Met het bestemmingsplan is de realisatie van 8 nieuwe recreatiewoningen mogelijk. Met het bestemmingsplan krijgt de strandzeilschool de mogelijkheid een gebouwtje te realiseren voor de opslag van materialen van de strandzeilschool en kan de KNRM haar bedrijfsgebouw uitbreiden. Het bestaande Hotel Paal 8 kan in oppervlakte worden uitgebreid (circa 10%), met als beperkende voorwaarde dat dit uitsluitend bedoeld mag zijn ten behoeve van kwaliteitsverbetering.

Effecten op Natura 2000-doelen

De bestemmingsplanlocatie ligt midden in het Natura 2000-gebied maar maakt er geen deel van uit en heeft zelf geen bijzondere betekenis voor de soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Wel broedt de Dodaars binnen de begrenzing van het bestemmingsplangebied. Het bestemmingsplan maakt uitbreiding van het hotel en de bouw van 8 nieuwe recreatiewoningen mogelijk.

De locaties voor de nieuwe recreatiewoningen liggen te midden van bestaande recreatiewoningen, op ruime afstand van de broedlocatie van de Dodaars. De afstand tussen het hotel en de locaties met gevoelige natuurwaarden in de omgeving (broedlocaties, slaapplaats ganzen) is dermate groot dat uitbreiding hiervan niet tot schaduwwerking leidt. Voor één recreatiewoning geldt echter dat deze direct ten noorden van de plas komt, waar de Dodaars broedt. Voor Dodaars geldt dat deze de aanwezigheid van mensen niet schuwen (Krijgsveld et al., 2008). De aanwezigheid van deze recreatiewoning nabij de broedlocatie, maar gelegen te midden van bestaande recreatiewoningen, zal daarom niet leiden tot aantasting van het broedbiotoop van de Dodaars.

Tijdens de aanlegfase zal de uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. Voor de recreatiewoning ten noorden van de broedlocatie van de Dodaars geldt dat gezien de aard en omvang van de werkzaamheden, en de matige verstoringsgevoeligheid van deze soort (Krijgsveld et al., 2008) geen effecten te verwachten zijn op de Dodaars. De overige locaties voor nieuwe bungalows liggen geheel te midden tussen bestaande woningen. De afstand tussen het hotel en de locaties met gevoelige natuurwaarden in de omgeving (broedlocaties, slaapplekken ganzen) is dermate groot dat de werkzaamheden niet tot verstoring leiden. Broed-, foerageer- en slaapplekken van Natura 2000-soorten zijn op dermate grote afstand van de bouwlocaties aanwezig dat geen verstoring optreedt. Het verblijfsrecreatiegebied is voldoende ontsloten door paden om aanvoer van materieel en inrichting van de bouwplaats mogelijk te maken zonder habitattypen aan te hoeven tasten. Tijdens de aanlegfase treedt dan ook geen verstoring van Natura 2000-waarden op.

Ten gevolge van deze ontwikkeling zal de recreatieve druk op de omgeving in geringe mate toenemen. In het duingebied rondom het bestemmingsplangebied zijn geen habitattypen aanwezig die zeer gevoelig zijn voor landrecreatie (bron: effectenindicator ministerie LNV). In de ruime omgeving broeden wel een aantal vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. Het duingebied rondom de planlocatie is reeds ontsloten door een stelsel van wandel- en fietspaden. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving en leidt daarom niet tot een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden.

Voor het te realiseren gebouw van de strandzeilvereniging is eerder al een natuurtoets opgesteld (Zumkehr, 2009), waarin ook de effecten op Natura 2000 zijn meegewogen. Voor de uitbreiding van het KNMR gebouw is eveneens al een toetsing uitgevoerd (Van den Brink, 2011). Conclusie van beide toetsingen was dat er geen effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000 zijn. Invulling van de specifiek in het bestemmingsplan geboden ontwikkelingsruimte leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving tijdens de aanlegfase. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving en leidt daarom niet tot een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden.

Ten gevolge van het bestemmingsplan West aan Zee zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

5.2 Midsland aan Zee

Bestemmingen

Het bestemmingsplan Midsland aan Zee heeft betrekking op recreatiewoningen in het duingebied, tussen strandpaal 10 en 11. Bijna het gehele bestemmingsplangebied heeft de bestemming natuur, waarin de recreatiewoningen individueel bestemd zijn (alle functie recreatiewoningen 1 (duinen)). Centraal in het gebied ligt een grote parkeerplaats.

Natura 2000

Midsland aan Zee ligt te midden van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling, maar is zelf geen onderdeel hiervan. In de duinen rondom Midsland aan Zee komen diverse habitattypen voor, zoals Grijze duinen, Natte duinvalleien, Kruipwilgstruweel en Duinen met kraaiheide. Binnen het bestemmingsplangebied Midsland aan Zee zijn de habitattypen Duindoornstruweel en Grijze duinen aanwezig.

In het bestemmingsplangebied Midsland aan Zee broedt de Rietzanger in een vochtige laagte. Andere vogels van de Vogel- en habitatrichtlijn broeden niet binnen het bestemmingsplangebied. Enkele soorten broeden wel in het duingebied in de ruime omgeving, zoals Rietzanger, Bruine en Blauwe kiekendief en Tapuit. Duinplassen ten westen en zuiden van Midsland aan Zee worden door Lepelaars gebruikt om te foerageren en rusten. Het bestemmingsplangebied is niet van belang als HVP voor vogels. Slaapplaatsen voor vogels zijn aanwezig op het Noordzeestrand. Langs de kustlijn van vrijwel het gehele Noordzeestrand komen Aalscholver, Drieteenstrandloper, Rosse grutto, Scholekster en Steenloper in lage aantallen verspreid voor.

Specifieke ontwikkelingen

Met het bestemmingsplan is de realisatie van 1 nieuwe recreatiewoningen aan de zuidoostkant mogelijk.

Effecten op Natura 2000-doelen

De bestemmingsplanlocatie ligt midden in het Natura 2000-gebied maar is hier zelf geen onderdeel van en heeft ook geen bijzondere betekenis voor de soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Enkel de Rietzanger broedt hier. De broedplaats van de Rietzanger is rondom geheel omgeven door bestaande recreatiewoningen, en zijn dan ook gewend aan menselijke aanwezigheid. De nieuwbouwlocatie voor een recreatiewoning ligt tussen bestaande recreatiewoningen in. De broedlocatie van de Rietzanger wordt dan ook niet aangetast.

Tijdens de aanlegfase zal de uitstraling van potentieel verstorende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving tijdelijk toenemen. De betreffende locaties liggen geheel te midden tussen bestaande woningen. Voor de recreatiewoning geldt dat gezien de aard en omvang van de werkzaamheden geen effecten te verwachten zijn op de broedlocatie van de Rietzanger.

Ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen verandert het karakter en gebruik van het bestemmingsplangebied niet. Invulling van de specifiek in het bestemmingplan geboden ontwikkelingsruimte leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving tijdens de aanlegfase. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving en leidt daarom niet tot een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Midsland aan Zee zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

5.3 Midsland-Noord

Bestemmingen

Het bestemmingsplan Midsland-Noord heeft betrekking op een groot verblijfsrecreatiegebied, dat tegen het duingebied aanligt. Het grootste deel van het bestemmingsplangebied wordt in beslag genomen door recreatiewoningen. Grotendeels betreft dit recreatiewoningen van particulieren (bestemming recreatie - recreatiewoningen 2 (binnenduinrand)). Voor een beperkt aantal (minder dan 10) van deze recreatiewoningen geldt dat permanente bewoning is toegestaan.

Aan de west- en oostpunt van het bestemmingsplangebied liggen nog twee recreatiewoningenterreinen (bestemming recreatie 2). Daarnaast zijn er nog vijf terreinen voor tenten en stacaravans (bestemming recreatie-1). Bij de meeste hiervan is een bedrijfsgebouw toegestaan. Verder zijn er in het bestemmingsplangebied nog enkele restaurants (bestemming horeca categorie 1) en hotels (bestemming horeca categorie 3, soms ook in combinatie met categorie 1) aanwezig, een kerk (bestemming maatschappelijk) en een fietsverhuurbedrijf opgenomen (functie detailhandel). Ook zijn er nog enkele percelen met de functie wonen en enkele percelen met de bestemming agrarisch opgenomen in het bestemmingsplan. Bij diverse woningen is de aanduiding recreatieverblijf opgenomen. Verspreid in het bestemmingsplangebied liggen diverse grotere en kleinere elzensingels en elzenbossen. Langs een deel van de zuidrand ligt een watergang (bestemming water).

Natura 2000

Midsland-Noord grenst direct aan het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling, maar is zelf geen onderdeel hiervan. In de duinen rondom Midsland-Noord komen diverse habitattypen voor, zoals Heischrale graslanden, Grijze duinen en Duinbossen.

In het bestemmingsplangebied Midsland-Noord broeden geen vogels van de Vogel- en habitatrichtlijn. In het duingebied ten noorden van het bestemmingsplangebied broedt de Tapuit. Het bestemmingsplangebied is niet van belang als HVP voor vogels. Het poldergebied tussen Midsland-Noord en Midsland wordt als slaapplek gebruikt door Smient, Scholekster en Rosse grutto. Deze soorten zijn daarbij verspreid aanwezig (d.w.z. er zijn geen duidelijke concentraties, de vogels zijn in lage dichtheden aanwezig).

Specifieke ontwikkelingen

In het bestemmingsplan is voor vier percelen aangegeven dat de bouw van recreatiewoningen daar toegestaan is, passend binnen de eisen en voorwaarden die de gemeente hieraan stelt. Op basis van deze eisen kan worden gesteld dat er in het bestemmingsplangebied maximaal 12 nieuwe recreatiewoningen gerealiseerd kunnen worden.

In dit bestemmingplan wordt op een drietal agrarische percelen aan de zuidzijde van het bestemmingsplangebied aangeduid dat hier de mogelijkheid bestaat om de bestaande kampeerterreinen (recreatie 1) uit te breiden. In totaal gaat het om circa 4,7 ha.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Ten gevolge van enkele ontwikkelingen verandert het gebruik van de betreffende locatie of percelen. Uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving wijzigt hierdoor. Ook tijdens de aanlegfase kunnen deze aspecten tijdelijk toenemen. De locaties waar nieuwe recreatiewoningen en uitbreiding kampeerterrein toegestaan is, zijn niet geschikt als slaapplek of foerageergebied voor ganzen en steltlopers. Tussen deze uitbreidingslocaties en het duingebied ligt een groot aantal recreatiewoningen.

Beïnvloeding van het duingebied en het broedbiotoop van de Tapuit zijn daarom uitgesloten. Voor het recreatieterrein geldt dat deze omgeven moet worden door een brede strook met randbeplanting. Verstoring van de slaapplekken van de ganzen en steltlopers in het poldergebied wordt daarmee voorkomen.

De recreatieve druk op de omgeving zal bij een toename van het aantal recreatiewoningen en uitbreiding van de kampeerterreinen eveneens kunnen toenemen. De toename van de recreatieve druk is niet exact te kwantificeren. Indien de uitbreiding van het kampeerterrein gebruikt wordt voor tentplaatsen is in theorie een grote toename mogelijk. De praktijk wijst uit dat eigenlijk alleen tijdens de zomervakantie en Oerol er onvoldoende aanbod is van tentplaatsen.

Ten gevolge van deze ontwikkeling zal de recreatieve druk op de omgeving toenemen. Het duingebied rondom de planlocatie wordt ontsloten door een dicht stelsel van wandel- en fietspaden. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving. In het duingebied rondom het bestemmingsplangebied zijn geen habitattypen aanwezig die zeer gevoelig zijn voor landrecreatie (bron: effectenindicator ministerie LNV). Een intensiever gebruik van de huidige paden leidt niet tot meer verstoring van de Tapuit; deze broedt reeds op ruime afstand van de bestaande fietspaden. Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaapplekken van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op. Een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden is daarom niet aan de orde.

Met de wijziging van een kampeerterrein (recreatie-1, d.w.z. tenten of stacaravans) naar recreatiewoningenterrein (recreatie-2) wordt de periode van gebruiksmogelijkheid verlengd. Bungalows kunnen jaarrond worden gebruikt, terwijl het gebruik van stacaravans en kampeerplaatsen seizoensgebonden is. Een dergelijke wijziging zal veelal betekenen dat het aantal recreatiewoningen lager is dan het aantal stacaravans. Omdat in de directe nabijheid van de locaties met de bestemming recreatie-1 geen gebiedsdelen liggen die van bijzondere betekenis zijn voor de soorten van Natura 2000, geldt dat de seizoensverlenging op de betreffende locaties niet tot negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden leidt.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving tijdens de aanlegfase. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving en leidt daarom niet tot een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Midland-Noord zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

5.4 Formerum-Noord

Bestemmingen

Het bestemmingsplan Formerum-Noord heeft grofweg betrekking op het gebied tussen Formerum en het duingebied. Het grootste deel van het bestemmingsplangebied wordt in beslag genomen door kampeerterreinen (bestemming recreatie 1) en recreatiewoningen. Deels betreft dit recreatiewoningen van particulieren (bestemming recreatie - recreatiewoningen 2 (binnenduinrand)), waarbij voor enkele van deze recreatiewoningen geldt dat permanente bewoning is toegestaan. Het andere deel betreft recreatiewoningen op recreatiewoningsterreinen (recreatie 2). Bij de meeste kampeerterreinen (recreatie-1) is een bedrijfswoning aanwezig. Voor enkele percelen met de functie recreatie-1 is specifiek aangegeven dat geen gebouwen toegestaan zijn. Bij één kampeerterrein worden tevens fietsen verhuurd.

Verder zijn er nog een snackkiosk (horeca van categorie 2), een ponybaan en een ruitersportterrein (beide bestemming sport) en enkele agrarische percelen in het bestemmingsplangebied aanwezig. Een van deze agrarische percelen wordt gebruikt als parkeerterrein voor de toeristen. Verspreid in het bestemmingsplangebied liggen diverse grotere en kleinere elzensingels en elzenbossen en enkele watergangen (bestemming water).

Natura 2000

Formerum-Noord grenst direct aan het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling, maar is zelf geen onderdeel hiervan. In de duinen rondom Formerum-Noord komen diverse habitattypen voor, zoals Duinbossen, Heischrale graslanden, Grijze duinen en Duinen met kraaiheide.

In het bestemmingsplangebied Formerum-Noord broeden geen vogels van de Vogel- en habitatrichtlijn. Ditzelfde geldt voor de directe omgeving. Het bestemmingsplangebied is niet van belang als HVP voor vogels. De agrarische percelen direct aansluitend op het bestemmingsplangebied aan de westzijde worden als slaappleaats gebruikt door Wulp, Scholekster en Rosse grutto. Deze soorten zijn daarbij verspreid aanwezig (d.w.z. er zijn geen duidelijke concentraties, de vogels zijn in lage dichtheden aanwezig). De Rosse grutto is vooral in het voorjaar en aan het einde van de zomer aanwezig; Scholekster vooral in het najaar; Wulp vooral in het najaar en winter.

Specifieke ontwikkelingen

In het bestemmingsplan is voor één perceel aangegeven dat de bouw van recreatiewoningen daar toegestaan is, passend binnen de eisen en voorwaarden die de gemeente hieraan stelt. Op basis van deze eisen kan worden gesteld dat dit maximaal 3 huisjes zal betreffen.

In dit bestemmingsplan wordt op drie locaties met agrarische percelen aangeduid dat hier de mogelijkheid bestaat om de bestaande kampeerterreinen (recreatie 1) uit te breiden. In totaal gaat het om circa 4,8 ha. Deze locaties bevinden zich aan de zuidzijde van het bestemmingsplangebied.

Effecten op Natura 2000-doelen

Het bestemmingsplangebied heeft geen functie voor soorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten op.

Ten gevolge van enkele ontwikkelingen verandert het gebruik van de betreffende locatie of percelen. Uitstraling van potentieel versturende factoren (licht, geluid en menselijke aanwezigheid) naar de omgeving wijzigt hierdoor. Ook tijdens de aanlegfase kunnen deze aspecten tijdelijk toenemen. De locaties waar nieuwe recreatiewoningen en uitbreiding kampeerterrein toegestaan is, zijn niet geschikt als slaappleaats of foerageergebied voor ganzen en steltlopers.

Tussen deze uitbreidingslocaties en het duingebied liggen reeds bestaande recreatieterreinen. De locatie langs de binnenduintrand grenst aan een naaldbos. Hier komen geen soorten van Natura 2000 voor. Beïnvloeding van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling is daarom uitgesloten.

Voor de aan te leggen recreatieterreinen geldt dat deze omgeven moet worden door een brede strook met randbeplanting. Verstoring van de slaappleatsen van de ganzen en steltlopers in het poldergebied wordt daarmee voorkomen.

Ten gevolge van deze ontwikkeling zal de recreatieve druk op de omgeving toenemen. Het duingebied rondom de planlocatie wordt ontsloten door een dicht stelsel van wandel- en fietspaden. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving. In het duingebied rondom het bestemmingsplangebied zijn geen habitattypen aanwezig die zeer gevoelig zijn voor landrecreatie (bron: effectenindicator ministerie LNV). In de omgeving broeden geen vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. Voor het poldergebied geldt dat de toeristen daar gebruik maken van de bestaande wegen en paden. Verstoring van slaappleatsen van vogels in de agrarische graslanden treedt dan ook niet op. Een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden is daarom niet aan de orde.

Met de wijziging van een kampeerterrein (recreatie-1, d.w.z. tenten of stacaravans) naar recreatiewoningenterrein (recreatie-2) wordt de periode van gebruiksmogelijkheid verlengd. Bungalows kunnen jaarrond worden gebruikt, terwijl het gebruik van stacaravans en kampeerplaatsen seizoensgebonden is. Een dergelijke wijziging zal veelal betekenen dat het aantal recreatiewoningen lager is dan het aantal stacaravans. Omdat in de directe nabijheid van de locaties met de bestemming recreatie-1 geen gebiedsdelen liggen die van bijzondere betekenis zijn voor de soorten van Natura 2000, geldt dat de seizoensverlenging op de betreffende locaties niet tot negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden leidt.

Conclusie

De mogelijkheden voor ontwikkeling en functieverandering die het bestemmingsplan biedt, zijn uitsluitend van toepassing buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Een directe (fysieke) aantasting van het verspreidingsgebied van habitattypen of soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is daarom niet aan de orde.

De geboden mogelijkheden kunnen leiden tot een toename van de uitstraling van licht, geluid en menselijke aanwezigheid naar de omgeving tijdens de aanlegfase. Omdat in de directe omgeving geen hiervoor gevoelige (vogel)soorten aanwezig zijn, leidt dit zeker niet tot significante verstoring.

De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van het bestemmingsplan sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving en leidt daarom niet tot een verslechtering of significante verstoring van de in de omgeving aanwezige natuurwaarden.

Ten gevolge van het bestemmingsplan Formerum-Noord zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

6 Cumulatie

6.1 Inleiding

Ten gevolge van de geboden ontwikkelingsruimte en mogelijkheden tot functieverandering in de bestemmingsplannen voor de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden in het buitengebied beperken zich merendeels tot bestaande bebouwing, dan wel percelen die grotendeels of geheel door bestaande bebouwing zijn ingesloten. De uitstraling vanuit de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden naar de omgeving verandert hierdoor niet, noch beïnvloeden de ontwikkelingen in de verschillende dorpen elkaar. De geboden ontwikkelingsruimte in de individuele plannen leidt niet tot negatieve effecten op Natura 2000.

Ten gevolge van de toekomstige mogelijkheid voor splitsing van één woning in meerdere woningen en de geboden ontwikkelingsruimte voor het toerisme geldt dat het aantal mensen (inwoners en toeristen gezamenlijk) dat op een bepaald moment op Terschelling verblijft zou kunnen groeien. De bestemmingsplannen dorpen buitengebied en verblijfsrecreatiegebieden vormen een kader voor de sturing hiervan. Belangrijke uitgangspunten voor de daadwerkelijke invulling van de geboden ontwikkelingsruimte in de bestemmingsplannen zijn opgenomen in het Woonplan Terschelling en de beddenboekhouding.

Voor de mogelijk extra woningen t.g.v. splitsing van een woning, geldt dat door de lichte bevolkingsafname, de gezinsverdunning (minder personen per huishouden) en de voorwaarden uit het bestemmingsplan m.b.t. het minimale oppervlakte van de woningen, het aantal extra bewoners in de dorpen in het buitengebied uiterst gering zal zijn. Gezamenlijk betreft het maximaal een tiental personen (zie paragraaf 3.5).

Voor de uitbreidingsmogelijkheden van het toerisme geldt dat dit, door de hieraan verbonden voorwaarden, relatief kleinschalige ontwikkelingen betreffen, die grotendeels verspreid over het eiland plaats vinden. Enkel de uitbreidingslocaties voor de kampeerterreinen betreffen grotere oppervlaktes, maar een daadwerkelijke groei van het aantal kampeerplaatsen zal gering zijn (zie paragraaf 3.5). Op basis hiervan wordt met de nieuwe bestemmingsplannen voor het buitengebied van Terschelling slechts een geringe toename van de overnachtingsmogelijkheden voor toeristen mogelijk geacht.

Met de wijziging van een kampeerterrein (tenten of stacaravans) naar vakantiebungalows neemt het aantal slaapplekken niet toe. Wel wordt hiermee de periode van gebruiksmogelijkheid verlengd. Jaarrond gebruik van de betreffende slaapplekken wordt mogelijk, in plaats van enkel gedurende het zomerhalfjaar.

6.2 Effecten op Natura 2000

Voor de bestemmingsplannen dorpen buitengebied en verblijfsrecreatiegebieden geldt dat de specifiek aangeduide ontwikkelingslocaties zich niet bij zeer kwetsbare natuurwaarden bevinden (zoals slaapplekken met hoge aantallen vogels, broedlocaties van vogels).

De Natura 2000-doelen in de omgeving van de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden waarop deze bestemmingsplannen betrekking hebben, zijn ontsloten via een dicht netwerk van voet- en fietspaden. De eventuele extra recreatieve druk die uitgaat van de geringe toename van het aantal inwoners en toeristen wordt hierdoor gekanaliseerd, en zal aansluiten bij het bestaande recreatieve gebruik. Het leefgebied van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelen gelden wordt hierdoor niet verkleind.

Met betrekking tot de seizoensverlenging geldt dat gedurende de winterperiode het toeristisch gebruik minder gericht is op het gebruik van strand en andere buitenlocaties dan in de zomermaanden. Bovendien is er dan zelden sprake van een maximale bezetting van de aangeboden capaciteit. Ten gevolge van verdunning van de toeristen over het eiland zijn van een dergelijke functie verandering daarom negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone uitgesloten.

6.3 Conclusies

Ten gevolge van cumulatieve effecten van de verschillende bestemmingsplannen treedt er geen verslechtering of significante verstoring op van de habitattypen en soorten van de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Duinen Terschelling en Noordzeekustzone.

7 Eindconclusies

De bestemmingsplangebieden liggen buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee of Noordzeekustzone, hoewel een tweetal bestemmingsplangebieden geheel omsloten is door Natura 2000. Tevens zijn deze bestemmingsplangebieden niet of slechts in beperkte mate onderdeel van het leefgebied van de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. Bij invulling van de geboden ontwikkelingsruimte treedt geen fysieke aantasting van habitattypen of leefgebieden van soorten die binnen de bestemmingsplanbegrenzing voorkomen.

Voor een aantal bestemmingsplangebieden geldt dat in de ruime omgeving wel een aantal locaties voorkomen die gebruikt worden door soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. In het duingebied betreft dit locaties waar vogelsoorten van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling broeden, foerageren en/of rusten. In het poldergebied en langs de Waddenkust gaat dit om slaap- en foerageergebied van een aantal ganzen, eenden en steltlopers. De uitstraling van licht, geluid, en menselijke aanwezigheid ten gevolge van de ontwikkelingen in de bestemmingsplangebieden, inclusief de aanlegfase, is dermate beperkt van omvang dat hiervan geen significante verstoring op deze broedvogels en ganzen, eenden en/of steltlopers optreedt.

Ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kan het recreatief gebruik van de omgeving toenemen. De recreatieve druk op de omgeving ten gevolge van de ontwikkelingen en mogelijkheden van de bestemmingsplannen sluit aan bij het bestaande recreatieve gebruik van de omgeving. Het duingebied is goed ontsloten middels fiets- en voerpaden. Ook in het poldergebied zal gebruik worden gemaakt van bestaande wegen. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling, Waddenzee en Noordzeekustzone, zowel voor de individuele bestemmingsplannen als gezamenlijk (cumulatief) is niet aan de orde.

8 Literatuur / Bronnen

DLG, 2010. Natura 2000-concept kaart habitattypen.

Gemeente Terschelling, 2011. Inventarisatie aantal slaapplekken per 1 januari 2011.

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg, Rapport 08-173. In opdracht van Vogelbescherming Nederland.

Ministerie van LNV - bronnendocument Waddenzee, Duinen Terschelling en Noordzeekustzone.

Staatsbosbeheer, 2009. Verspreidingskaarten broedvogels. Gegevens opgenomen van broedvogels 1990, broedvogels 1997 t/m 1999, broedvogels bos 2003 en broedvogels kartering 2009.

Wiersma, P. & M. van Roomen, 2009. Hoogwatervluchtplaatsen van Terschelling op de kaart. SOVON-informatierapport 2009-11.

Van den Brink, 2011. Quicksan Flora- en faunawet & Voortoets Natuurbeschermingswet 1998: Reddingsbootstation paal 8.

Zumkehr, P., 2009. De mogelijkheid tot de bouw van een klein gebouwtje in de duinen bij West aan Zee als instructie ruimte en opslagruimte voor de Strandzeilvereniging Terschelling.

Bijlage 1: wetgeving Natura 2000

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming omvat de beschermde natuurmonumenten (aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998) en de Speciale Beschermingszones (SBZ/Natura 2000), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn. De gebiedsbescherming van N2000 is sinds oktober 2005 volledig geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet'98).

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Natuurbeschermingswet 1998

Binnen de EU worden de belangrijkste leefgebieden van de meest bedreigde en waardevolle soorten en habitattypen aangewezen als Natura 2000-gebied. Deze Natura 2000-gebieden moeten samen een Europees ecologisch netwerk vormen om de achteruitgang van de biodiversiteit te keren. De juridische basis voor dit netwerk zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, welke in Nederland zijn doorvertaald in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). Per gebied worden voor de soorten en habitattypen instandhoudingsdoelen (kortweg IHD) bepaald. Dit kunnen behoud- of uitbreidings- / verbeteringsdoelen zijn. Het is verplicht om plannen en projecten te beoordelen op de gevolgen voor deze instandhoudingsdoelen. Voor projecten geldt een vergunningplicht als het project een verslechterend of significant verstorend effect kan hebben op een Natura 2000-gebied (art. 19d Nbwet). Bij vaststelling van plannen, zoals een bestemmingsplan, moet het bevoegd gezag rekening houden met de gevolgen van het plan voor Natura 2000-gebieden (art. 19j, Nbwet).

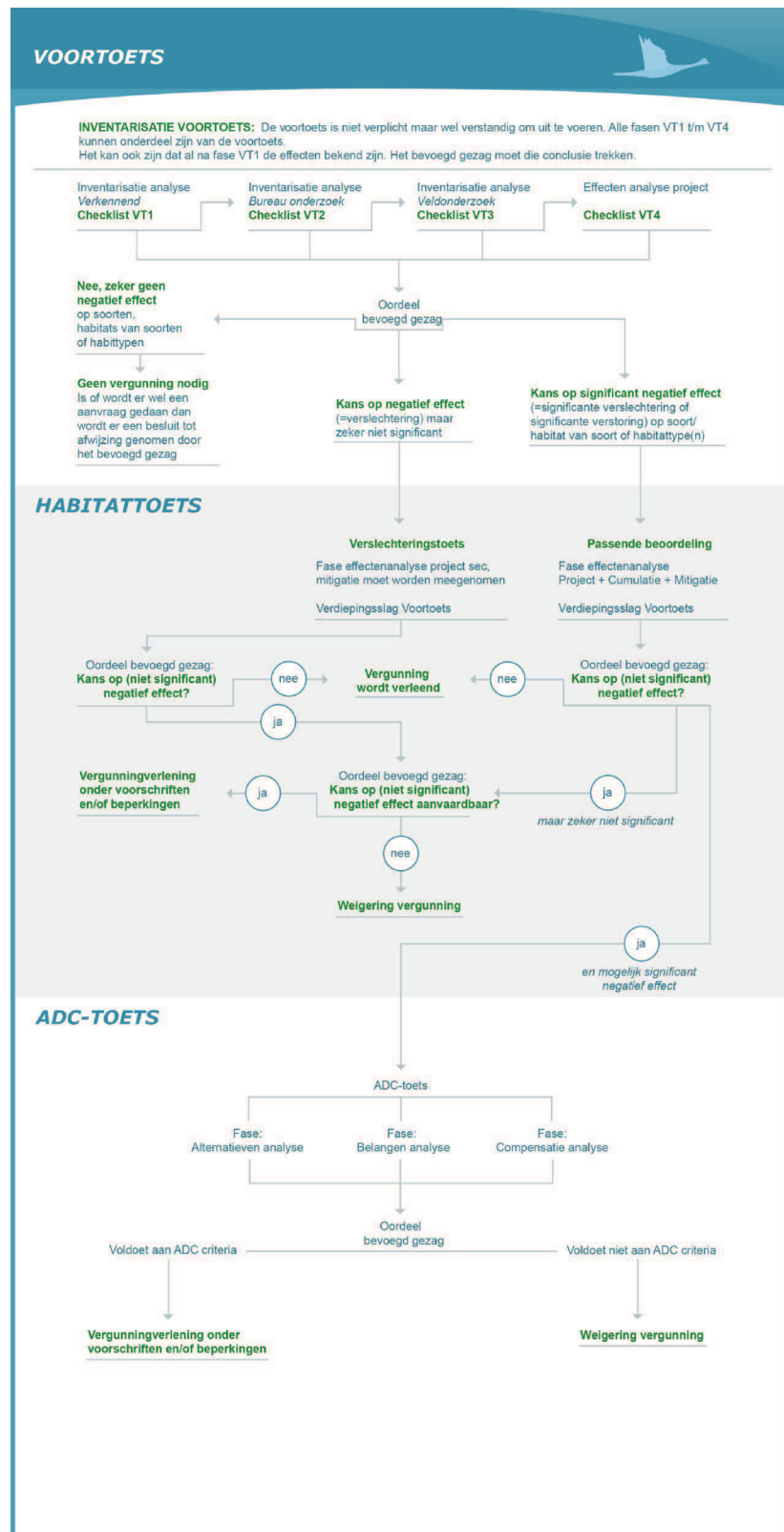
Voor Natura 2000 is een afwegingenkader opgesteld om handelingen en projecten te toetsen die schade kunnen doen aan de soorten die in de aangewezen N2000-gebieden beschermd moeten worden (zie figuur 1.1). Dit afwegingenkader is bekend als de Habitattoets. Het afwegingenkader gaat uit van het voorzorgprincipe, het zogenaamde nee-tenzij beginsel.

De Habitattoets vergt van initiatiefnemers dat zij zich vooraf verzekeren dat projecten of handelingen geen significante schade kunnen toebrengen aan de instandhoudingsdoelstellingen van N2000. Dit geldt zowel voor plannen en projecten binnen de grenzen van N2000-gebieden als daarbuiten. De richtlijnbeoordelingen kennen dus externe werking.

In de oriëntatiefase/vooroverleg moet beoordeeld worden of van een project negatieve effecten te verwachten zijn. Als met zekerheid is vast te stellen dat geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen op zullen treden, is voor de uitvoering van de plannen geen vergunning nodig. Indien die zekerheid op voorhand niet verkregen kan worden, zal een verslechteringstoets of passende beoordeling uitgevoerd moeten worden om de omvang van de negatieve effecten te bepalen. Zoals gezegd kent het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 vier onderdelen:

1. Oriëntatiefase of vooroverleg
2. verslechteringstoets
3. passende beoordeling
4. toets op ADC-criteria (alternatieventoets + dwingende redenen van groot openbaar belang+ compensatie)

Het volgende figuur geeft een schematische weergave van de stappen.

Figuur 0-1: Toetsingsschema en vergunningtraject Natuurbeschermingswet (steunpunt Natura 2000).

In het vooroverleg staat de volgende vraag centraal: 'Is er kans op een (significant) negatief effect a.g.v. de voorgenomen ingreep?'. Beantwoording hiervan geschiedt aan de hand van een zogenaamde Voortoets.

Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan een verslechteringstoets of passende beoordeling noodzakelijk zijn. Indien een significant effect als gevolg van een ontwikkeling niet zonder meer kan worden uitgesloten is conform het schema het doorlopen van een passende beoordeling noodzakelijk.

In een passende beoordeling dient beoordeeld te worden of het project (afzonderlijk of in combinatie met andere projecten en handelingen) significant gevolgen kan hebben voor het Natura 2000 gebied. Het uitvoeren van onderzoek naar het bepalen van de kans op een significant effect en de passende beoordeling zijn vormvrij: er zijn geen formats voor het uitvoeren van het onderzoek, noch voor het beoordelen van de kwaliteit van het onderzoek (Broekmeyer *et al*, 2008), richtlijnen voor een effectenstudie of significantietoets zijn eveneens niet opgelegd vanuit het bevoegd gezag (Broekmeyer, 2006).

Als het plan in het licht van de instandhoudingsdoelen (significant) negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet een Passende beoordeling gemaakt worden. Hierin wordt onderzocht of het plan of project leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken. Als er sprake is van aantasting, kan het plan of project geen doorgang vinden, tenzij de zogenaamde ADC-toets succesvol wordt doorlopen. In deze toets wordt achtereenvolgens bepaald:

1. of er Alternatieven zijn voor het plan of project (die geen of minder gevolgen hebben);
2. of er Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn voor het plan of project, denk bijvoorbeeld aan de openbare veiligheid;
3. of er voldoende Compensatie voor de schade aan de natuur getroffen kan worden.

Significantie van effecten

Centraal in een effectbeoordeling staat steeds de vraag in hoeverre plannen en handelingen tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen kunnen leiden. Om te bepalen of een effect significant is in het licht van de doelstelling van de Vogel en Habitatrichtlijn, moet gebruik gemaakt worden van het principe van de gunstige staat van instandhouding van een soort, conform Artikel 6 van de Habitatrichtlijn (EG 2000). Om een soort of habitat in gunstige staat van instandhouding te houden gelden de volgende criteria. De toetsingscriteria worden hieronder nader toegelicht.

Gunstige staat van instandhouding

In kader 2 is weergegeven wat wordt verstaan onder gunstige staat van instandhouding conform de Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (ministerie van LNV 2005).

Kader 2. Tekst en uitleg over het begrip “gunstige staat van instandhouding” uit Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (ministerie van LNV 2005).

De ‘staat van instandhouding’ van een natuurlijke habitat wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van het habitat en de oppervlakte ervan binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- de staat van instandhouding van de voor dat habitat typische soorten gunstig is.

De ‘staat van instandhouding’ voor een soort wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van het natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende groot habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Dit houdt samengevat in dat plannen of activiteiten die bijdragen aan een aantasting van de draagkracht van het gebied voor het voortbestaan van natuurlijke habitats en habitats van soorten, beschouwd moeten worden als een significante aantasting.

Significantie

Over het begrip 'significantie' is de wet- en regelgeving minder duidelijk (zie kader 3).

Kader 3. Tekst en uitleg over het begrip "significantie" uit het document Beheer van Natura 2000-gebieden. De bepalingen van artikel 6 van de Habitatrichtlijn (EG, 2000).

Wat als een „significant” gevolg moet worden aangemerkt, is geen kwestie van willekeur. Ten eerste wordt de term in de richtlijn als een objectief begrip gehanteerd (d.w.z. dat de term niet op zodanige wijze wordt gekwalificeerd dat hij op een arbitraire wijze kan worden geïnterpreteerd. Ten tweede is een consequente interpretatie van „significant” noodzakelijk om te garanderen dat „Natura 2000” als een coherent netwerk functioneert.

Aan het begrip „significant” moet een objectieve inhoud worden gegeven. Tegelijk moet de significantie van effecten worden vastgesteld in het licht van de specifieke bijzonderheden en milieukenmerken van het beschermde gebied waarop een plan of project betrekking heeft, waarbij met name rekening moet worden gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied.

Het bovenstaande impliceert dat aan het begrip significantie door de toetsers op projectniveau invulling moet worden gegeven.

Meer duidelijkheid over het begrip 'significante' gevolgen komt voort uit het Kokkelvisserijarrest. Het Europese Hof van Justitie heeft in dit arrest vastgesteld dat er sprake is van significante gevolgen 'als een plan of project de instandhoudingsdoelstelling van een gebied in gevaar dreigt te brengen'. Het Kokkelvisserij-arrest geeft aan dat 'significante gevolgen' zeer nauw verbonden zijn met de 'instandhoudingsdoelen' uit het ontwerpbesluit.

Naar de geest van de wet én de interpretatie van het Kokkelvisserijarrest kan de volgende definitie voor significant effect gedefinieerd worden; **"Er is sprake van een significant effect als de activiteit afbreuk doet aan de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000- gebied"**.

De bovenbeschreven criteria zijn op de volgende wijze toegepast om te beoordelen of en in welke mate effecten significant zijn en of dit strijdig is met de instandhoudingsdoelen.

De significantie wordt beoordeeld op basis van expert-judgement aan de hand van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve beoordelingscriteria.

- Om een indruk te krijgen van de omvang van een effect is gekeken naar het (relatieve) voorkomen van de kwalificerende soorten in de omgeving van het plangebied.
- Om een indruk te krijgen van de ernst van een effect wordt gekeken naar de trend van de kwalificerende waarden. Daarnaast wordt ook gekeken naar de staat van instandhouding van de soort. Bij een dalende populatietrend en een ongunstige landelijke staat van instandhouding wordt een effect eerder als ernstiger beoordeeld.
- Ten slotte wordt bepaald in hoeverre de ontwikkeling afbreuk doet aan het instandhoudingsdoel per soort en in welke mate de algemene doelen voor behoud en herstel van het Natura 2000-gebied Veluwe worden beïnvloed.

Cumulatieve effecten

Bij het bepalen of de activiteit (significante) gevolgen kan hebben, moet ook rekening worden gehouden met zogenaamde cumulatieve effecten. Hiervan is sprake als naast het project of andere handeling in of rondom een Natura 2000-gebied andere projecten en handelingen plaatsvinden die in combinatie mogelijk schadelijk zijn voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Onderscheid dient gemaakt te worden tussen de verschillende uitvoeringsstadia van projecten en andere handelingen, waarmee ook tijdens de beoordeling op verschillende wijze rekening dient te worden gehouden (LNV, 2005, zie kader 4).

Kader 4. Plannen waarmee rekening moet worden gehouden bij de cumulatieve effecten conform de Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (Ministerie van LNV 2005)

- Voltooide plannen en projecten: hoewel reeds voltooide plannen en projecten niet direct hoeven te worden meegenomen, zijn er gevallen voorstelbaar waarbij dat wel moet, met name indien zij blijvende gevolgen voor het gebied hebben en er aanwijzingen bestaan voor een patroon van geleidelijke teloorgang van de natuurlijke kenmerken van het beschermde gebied.
- Goedgekeurde maar nog niet voltooide plannen en projecten: als deze zijn goedgekeurd, maar nog niet voltooid moeten deze volledig in de beoordeling worden meegenomen.
- Voorbereidingshandelingen: in principe behoren ook voorbereidingshandelingen voor een plan of project in de beoordeling te worden meegenomen. Hiervan kan worden afgeweken indien er alleen nog maar sprake is van voorbereidingshandelingen, waarbij de realisatie van het betrokken plan of project een toekomstige onzekere gebeurtenis is. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als in een plan de mogelijkheid tot de ontwikkeling van de activiteit wordt geboden, maar dat nog niet de zekerheid bestaat dat op de vastgestelde locatie daadwerkelijk het project wordt gerealiseerd en er nog een toetsmoment volgt waarop de activiteit (inclusief cumulatie) wordt beoordeeld.

Bij het omgaan met cumulatie zijn er diverse onzekerheden wat betreft de vraag *welke* activiteiten meetellen bij cumulatie en *hoe* deze cumulatieve effecten bijdragen aan het bepalen van de kans op een significant effect. Wetenschappelijk is het optellen van niet of nauwelijks kwantificeerbare effecten van een reeks heel verschillende ingrepen vaak niet mogelijk (Broekmeyer et al, 2008).

Voor de formulering van de Natura 2000 doelen op gebiedsniveau is een aantal standaardformuleringen gebruikt. Doelen zijn bijvoorbeeld geformuleerd in termen van behoud oppervlakte en behoud kwaliteit (voor de habitattypen) of uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste # paren. In de weergegeven tabellen zal per habitatype en doelsoort de staat van instandhouding, de relatieve bijdrage en de doelstelling met betrekking tot oppervlakte en kwaliteit worden weergegeven.

Bijlage 2: Instandhoudingsdoelstellingen

Bijlage 2: instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen (bron: definitieve aanwijzingsbesluiten Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling, min. van LNV). SVI: Staat van instandhouding. + : gunstig, -: matig ongunstig, --: zeer ongunstig. Doelst. Opp.vl.: Doelstelling oppervlak waarop habitatype voorkomt. =: gelijkblijvend, >: uitbreiding, <: afname ten gunste van ander habitatype toegestaan. Doelst. Kwal.: Doelstelling kwaliteit habitatype. =: handhaving, >: verbetering.

			Waddenzee		Noordzeekustzone		Duinen Terschelling	
Habitattypen		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	=	>				
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone)	-			=	=		
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	-	=	>				
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)				=	=		
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=	=	=	=	=
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	=	=	=	=	=	=
H1320	Slijkgrasvelden	--	=	=				
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	>	=	=	=	=
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	= (<)	=				
H2110	Embryonale duinen	+	=	=	=	=	=	=
H2120	Witte duinen	-	=	=			=	=
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--					=	=
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>			>	>
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	--					>	>
H2140A	*Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-					=	>
H2140B	*Duinheiden met kraaihei (droog)	-					=	>
H2150	*Duinheiden met struikhei	+					=	=
H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=			=	=
H2170	Kruipwilgstruwelen	+					=	=
H2180A	Duinbossen (droog)	+					>	>
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-					>	>
H2180C	Duinbossen (binnenduinarand)	-					=	=
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-					>	>
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=	=	=	>	=
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-					>	>
H2190D	Vochtige duinvalleien (hogere moerasplanten)	-					=	=
H6230	*Heischrale graslanden	--					>	>

Tabel 2.2: instandhoudingsdoelstellingen voor de habitatsoorten (bron: definitieve aanwijzingsbesluiten Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling, min. van LNV). SVI: Staat van instandhouding. + : gunstig, -: matig ongunstig, --: zeer ongunstig. Doelst. Opp.vl: Doelstelling oppervlak beschikbaar leefgebied. =: gelijkblijvend, >: uitbreiding. Doelst. Kwal.: Doelstelling kwaliteit leefgebied. =: handhaving, >: verbetering. Doelst. Pop.: doelstelling populatieomvang. =: handhaven huidige omvang, >: toename.

			Waddenzee			Noordzeekustzone			Duinen Terschelling		
Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doels t. Kwal.	Doels t. Pop.	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=						
H1095	Zee prik	-	=	=	>	=	=	>			
H1099	Rivier prik	-	=	=	>	=	=	>			
H1103	Fint	--	=	=	>	=	=	>			
H1351	Bruinvis					=	=	=			
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=	=	=	=			
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	>	=	=	=			
H1831	Drijvende waterweegbree	-							=	=	=
H1903	Groenknol-orchis	-							=	=	=

Tabel 2.3: instandhoudingsdoelstellingen voor de broedvogels (bron: definitieve aanwijzingsbesluiten Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Terschelling, min. van LNV). SVI: Staat van instandhouding. + : gunstig, -: matig ongunstig, --: zeer ongunstig. Doelst. Opp.vl: Doelstelling oppervlak beschikbaar leefgebied. =: gelijkblijvend, >: uitbreiding. Doelst. Kwal.: Doelstelling kwaliteit leefgebied. =: handhaving, >: verbetering. Draagkracht aantal paren: Betreffende Natura 2000-gebied moet voldoende voedsel, broedgebied, rust en ruimte bieden voor een minimum aantal broedparen.

			Waddenzee			Noordzeekustzone			Duinen Terschelling		
Broedvogels		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draagkracht aantal paren	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draagkracht aantal paren	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draagkracht aantal paren
A004	Dodaars	+							=	=	20
A034	Lepelaar	+	=	=	430						
A063	Eider	--	=	=	5.000						
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=	30				=	=	45
A082	Blauwe Kiekendief	--	=	=	3				>	>	40
A132	Kluut	-	=	=	3.800						
A137	Bontbek-plevier	--	=	=	60	=	=	20	>	>	10
A138	Strandplevier	--	>	>	50	>	>	30	>	>	10
A183	Kleine Mantelmeeuw	+	=	=	19.000						
A191	Grote stern	--	=	=	16.000						
A193	Visdief	-	=	=	5.300						
A194	Noordse Stern	+	=	=	1.500						
A195	Dwergstern	--	>	>	200	>	>	20	>	>	20
A222	Velduil	--	=	=	5				>	>	10
A275	Paapje	--							>	>	25
A277	Tapuit	--							>	>	100
A295	Rietzanger	+							=	=	120

Tabel 2.4: instandhoudingsdoelstellingen voor de niet-broedvogels (bron: definitieve aanwijzingsbesluit Waddenzee en Noordzeekustzone, min. van LNV). SVI: Staat van instandhouding. + : gunstig, -: matig ongunstig, --: zeer ongunstig; ?: onbekend. Doelst. Opp.vl: Doelstelling oppervlak beschikbaar leefgebied. =: gelijkblijvend, >: uitbreiding. Doelst. Kwal.: Doelstelling kwaliteit leefgebied. =: handhaving, >: verbetering. Draagkracht aantal vogels: minimum aantal individuen van een soort waarvoor betreffende Natura 2000-gebied voldoende voedsel, rust en ruimte moet bieden (n.s. = aantal niet gespecificeerd). Draagkracht is uitgedrukt als seizoensgemiddelde, tenzij anders vermeld.

			Waddenzee			Noordzeekustzone		
Niet-broedvogels		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draag kracht aantal vogels	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draag- kracht aantal vogels
A001	Roodkeelduiker	-				=	=	n.s.
A002	Parelduiker	?				=	=	n.s.
A005	Fuut	-	=	=	310			
A017	Aalscholver	+	=	=	4.200	=	=	1.00 A
A034	Lepelaar	+	=	=	520			
A037	Kleine Zwaan	-	=	=	1.600A			
A039b	Toendrarietgans	+	=	=	geen			
A043	Grauwe Gans	+	=	=	7.000			
A045	Brandgans	+	=	=	36.800			
A046	Rotgans	-	=	=	26.400			
A048	Bergeend	+	=	=	38.400	=	=	520 A
A050	Smient	+	=	=	33.100			
A051	Krakeend	+	=	=	320			
A052	Wintertaling	-	=	=	5.000			
A053	Wilde eend	+	=	=	25.400			
A054	Pijlstaart	-	=	=	5.900			
A056	Slobeend	+	=	=	750			
A062	Toppereend	--	=	>	31.000	=	=	n.s.
A063	Eider	--	=	>	90.000- 115.000 B	=	=	26.200 B
A065	Zwarte zee-eend	-				=	=	51.900 B
A067	Brilduiker	+	=	=	100			
A069	Middelste Zaagbek	+	=	=	150			
A070	Grote Zaagbek	--	=	=	70			
A103	Slechtvalk	+	=	=	40A			
A130	Scholekster	--	=	>	140.000 - 160.000	=	=	3.300 A
A132	Kluut	-	=	=	6.700	=	=	120 A
A137	Bontbekplevier	+	=	=	1.800	=	=	510 A
A140	Goudplevier	--	=	=	19.200			
A141	Zilverplevier	+	=	=	22.300	=	=	3.200 A
A142	Kievit	-	=	=	10.800			
A143	Kanoet	-	=	>	44.400	=	=	560 A
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=	3.700	=	=	2.000
A147	Krombekstrandloper	+	=	=	2.000A			
A149	Bonte strandloper	+	=	=	20600	=	=	7.400 A
A156	Grutto	--	=	=	100			

			Waddenzee			Noordzeekustzone		
Niet-broedvogels		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draag kracht aantal vogels	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draag- kracht aantal vogels
A157	Rosse grutto	+	=	=	54.400	=	=	1.800 A
A160	Wulp	+	=	=	96.200	=	=	640 A
A161	Zwarte ruiter	+	=	=	1.200			
A162	Tureluur	-	=	=	16.500			
A164	Groenpootruiter	+	=	=	1.900			
A169	Steenloper	--	=	>	2.300- 3.000	=	=	160
A177	Dwergmeeuw	-				=	=	n.s.
A197	Zwarte Stern	--	=	=	23.000A			

A=seizoensmaximum;
B=midwinter-aantallen

BIJLAGE 5

Toetsing Flora- en faunawet

**Een inventarisatie van enkele kavels op Terschelling naar het voorkomen van
door de Flora- en faunawet beschermde soorten.**

P.J.Zumkehr.

ZUMKEHR ECOLOGISCH ADVIESBUREAU
Midland – Terschelling
Juni 2011

Colofon.

Zumkehr, P.J., 2011. Een inventarisatie van enkele kavels op Terschelling naar het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Juni 2011.

Opdrachtgever.

Gemeente Terschelling.

Uitvoerder.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau.

P.J.Zumkehr, Oude Terpweg 3

8891 GE Midsland Terschelling

tel. 0562-449196

mob. 06.50.816.092

e-mail: admin@pzumkehr.nl

© Zumkehr Ecologisch Adviesbureau

Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Een inventarisatie van enkele kavels op Terschelling naar het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten.

P.J.Zumkehr.

1. Inleiding.

De Gemeente Terschelling heeft aan Zumkehr Ecologisch Onderzoek de opdracht gegeven een aantal kavels op Terschelling te inventariseren naar het mogelijke voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Het betreft percelen die deel uitmaken van het *Bestemmingsplan Buitengebied* van Terschelling. De percelen betreffen enkele graslanden in de dorpen waarop een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van woningbouw mogelijk is, een aantal invullocaties in de recreatiewoninggebieden West aan Zee en Midsland aan Zee en enkele graslanden die in beginsel kunnen worden gebruikt voor uitbreiding van kampeerterreinen. De inventarisatie van de kavels heeft grotendeels plaatsgevonden in de periode tussen 15 maart en 31 mei 2011. Enkele kavels zijn echter al in 2009 en 2010 geïnventariseerd. In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd.

2. Probleemstelling.

De natuurgebieden van Terschelling maken deel uit van een drietal Natura2000-gebieden. De te inventariseren kavels liggen echter geen van allen binnen een van de Natura2000-gebieden, hoewel sommige er direct aan grenzen. In de terreinen op Terschelling die geen deel uitmaken van een Natura2000-gebied is echter wel de Flora- en faunawet van toepassing. De Flora- en faunawet beschermt een aantal soorten planten en dieren. Met betrekking tot het wijzigen van de bestemming van de percelen en de uitvoering van de plannen is het verplicht te inventariseren of er beschermde soorten voorkomen op de kavel of in de directe omgeving ervan. Indien dit het geval is kunnen mitigerende maatregelen of compensatie nodig zijn. Indien strikt beschermde soorten voorkomen is het gewenst een ontheffing aan te vragen van de Flora- en faunawet als verslechtering van de habitat als gevolg van de plannen niet kan worden voorkomen.

3. De geïnventariseerde kavels.

De geïnventariseerde kavels zijn in dit rapport gegroepeerd in drie categorieën.

Categorie 1 betreft kavels tussen de bebouwing van enkele dorpen. Zie voor de beschrijving van de kavels hoofdstuk 7.1. Het gaat om de volgende kavels:

Baaiduinen: een perceel aan de noordzijde van de Hoofdweg.

Landerum: een perceel aan de noordzijde van de Hoofdweg.

Landerum: twee aaneengesloten percelen langs de zuidzijde van de Hoofdweg

Formerum: een klein perceel langs de zuidzijde van de Hoofdweg

Lies: een kavel in de Noordhoek van Lies.

Categorie 2 heeft betrekking op invullocaties binnen de enclaves van recreatiewoningen Midsland aan Zee en West aan Zee in de duinen van Terschelling. Het betreft 2 kavels in Midsland aan Zee en 7 kavels in West aan Zee. Zie verder hoofdstuk 7.2.

De kavels van categorie 3 zijn allen graslandpercelen in de directe omgeving van bestaande recreatieterreinen. Zie hoofdstuk 7.3. Het betreft de volgende kavels:

Hee: drie kavels rondom Camping Eldorado (Schroo).

Hee: twee kavels tussen camping De Riesen en de boerderij "De Pidde".

Midsland Noord: twee percelen ten zuiden van camping Duinland.

Midsland Noord: 3 percelen tussen de Heereweg en camping Veldzicht.

Midsland Noord: een perceel ten noorden van het terrein Westerkeijn.
Formerum: twee percelen ten oosten van "De Grientebos".
Formerum: de voormalige noodcamping van Staatsbosbeheer aan de Duinweg.
Formerum: een perceel tussen camping Mast en camping Hekkeland aan de Molkenbosweg.
Formerum: een perceel ten westen van camping Mast, nu in gebruik als parkeerplaats.
Formerum: drie percelen tussen camping Mast en de Dirkmansweg.
Formerum: een perceel ten oosten van de Dirkmansweg.
Formerum: een kavel ten westen van Camping Appelhof
Formerum: een kavel ten oosten van Camping Appelhof.
Lies: drie kavels ten oosten en ten zuiden van camping Van Rees, Kathoek Lies.
Oosterend: twee kavels ten westen van recreatieterrein Tjermelân.

De locaties zijn weergegeven op de kaartjes in dit rapport.

4. Wettelijk kader.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming geregeld. Daarnaast geldt voor álle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Op overtreding van artikel 2 staan overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een *inspanning* om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning om bijvoorbeeld verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Drie beschermingsregimes

Met ingang van 2005 zijn een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren veranderd. Er zijn nu drie categorieën van soorten. De indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de soorten in Nederland, waarbij ook de beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermingscategorieën:

soorten waarvoor *vrijstelling* mogelijk is (licht beschermde soorten);

soorten waarvoor vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een goedgekeurde *gedragscode* (middelzwaar beschermde soorten);

soorten waarvoor *ontheffing* moet worden aangevraagd (zwaar beschermde soorten).

Categorie 1. De eerste categorie geldt voor een aantal beschermde, maar algemeen voorkomende planten- en diersoorten (zoals Zwanenbloem, Bosmuis, Bunzing, Bruine kikker), volgens tabel 1 bij de AMvB. De wetgever gaat er vanuit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Voor deze soorten geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Categorie 2. De tweede categorie geldt de soorten die zijn vermeld in tabel 2 bij de AMvB. De *gedragscode* die voor vrijstelling is vereist moet ter goedkeuring worden ingediend bij de minister van LNV. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen voorkomen - of zoveel mogelijk beperkt - wordt. Er moet *aantoonbaar* volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er nog geen gedragscode is, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist *vrijwel altijd* dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort *in relatie tot de omliggende populaties*. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is.

Categorie 3. De soorten van de derde categorie zijn in tabel 3 van de AMvB genoemd. Deze tabel bevat de soorten die op bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en andere aangewezen soorten. Wanneer verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffingsaanvraag nodig, die wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamd 'uitgebreide toets'):
de ingreep doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort;
er is geen alternatief voor de ingreep;
er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang.
Voor een ontheffing moet aan alle drie de criteria voldaan zijn.

Vogels

Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Dat betekent dat het in die periode niet is toegestaan om werkzaamheden in een gebied te starten die bedreigend zijn voor broedvogels. Voor de meeste soorten geldt een broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Wanneer vóór het broedseizoen wordt gestart met de schadelijke werkzaamheden, is de kans zeer gering dat daar broedvogels gaan nestelen.

5. Op Terschelling voorkomende door de Flora- en faunawet beschermde soorten.

Op Terschelling komt een aanzienlijk aantal door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. Tabel 1 geeft aan welke soorten bekend zijn. In deze tabel zijn echter geen vogelsoorten opgenomen, omdat alle vogelsoorten door de Flora- en faunawet worden beschermd. De meeste in de tabel aangegeven soorten zijn op Terschelling beperkt tot het duingebied en zijn niet aangetroffen in het poldergebied of in de bebouwde kom. In de tabel zijn de soorten ingedeeld in overeenstemming met de indeling in drie categorieën volgens de Algemene Maatregel van Bestuur.

Tabel 1

Op Terschelling voorkomende door de Flora- en faunawet beschermde soorten.	
Tabel 1: Algemene soorten waarvoor vrijstelling geldt	
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Dwergmuis	Micromys minutus
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Egel	Erinaceus europaeus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Haas	Lepus europaeus
Konijn	Oryctolagus cuniculus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Bruine kikker	Rana temporaria
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris
Behaarde rode bosmier	Formica rufa
Kale rode bosmier	Formica polyctena
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine
Dotterbloem	Caltha palustris
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum
Grote kaardenbol	Dipsacus fullonum
Koningsvaren	Osmunda regalis
Zwanenbloem	Butomus umbellatus
Tabel 2: Overige soorten	
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Blauwe zeedistel	Eryngium maritimum
Brede orchis	Dactylorhiza majalis majalis
Dennenorchis	Goodyera repens
Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata
Grote keverorchis	Listera ovata
Grote muggenorchis	Gymnadenia conopsea
Harlekijn	Orchis morio
Jeneverbes	Juniperus communis
Kleine keverorchis	Listera cordata
Kleine zonnedaauw	Drosera intermedia
Klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe
Moeraswespenorchis	Epipactis palustris
Parnassia	Parnassia palustris
Rietorchis	Dactylorhiza majalis praetermissa
Ronde zonnedaauw	Drosera rotundifolia
Spaanse ruiter	Cirsium dissectum
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes
Tongvaren	Asplenium scolopendrium
Vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata
Waterdrieblad	Menyanthes trifoliata
Welriekende nachtorchis	Platanthera bifolia
Wilde gagel	Myrica gale

Tabel 1, vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.	
Grote ijsvogelvinder	Limenitis populi
Heideblauwtje	Plebejus argus
Rouwmantel	Nymphalis antiopa
Groot zee gras	Zostera marina
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>	
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus
Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Rugstreeppad	Bufo calamita
Zandhagedis	Lacerta agilis
Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii

6. Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en rond de kavels in het algemeen. Waaraan is aandacht besteed?

6.1. Polder.

Het grootste deel van de geïnterviewde kavels ligt in het poldergebied van Terschelling, inclusief het elzensingellandschap langs de binnenduinrand. Hiervoor is al aangegeven dat een groot deel van de op Terschelling voorkomende beschermde soorten beperkt is tot het duingebied. In de polder komen van deze soorten geen populaties voor. Van een aantal soorten zijn echter wel populaties bekend. De inventarisatie van de kavels richt zich dan ook met nadruk op deze soorten.

6.1.1. Strikt beschermde soorten.

Rugstreeppad.

De rugstreeppad heeft in natte duinvalleien in de duinen van Terschelling uitgebreide populaties. De soort prefereert ondiep open water, met weinig vegetatieontwikkeling, en komt in grote aantallen voor in valleien die recent door plagactiviteiten zijn opgeschoond. In het poldergebied van Terschelling komen op kleine schaal populaties voor. Ondiepe poelen en sloten worden gebruikt voor het afzetten van eitjes. De meeste poldersloten zijn voor de rugstreeppad weinig geschikt, daar de oevervegetatie te sterk is ontwikkeld. Een ander probleem is dat de populatie in ondiepe sloten in droge jaren verdwijnt, daar de sloten dan drooggefallen zijn. De rugstreeppad is een pionier, die tijdelijk gunstige omstandigheden maximaal kan benutten. De populaties komen echter niet jaarlijks op dezelfde plaats voor. Omdat de aanwezigheid van open water voor de soort een vereiste is, wordt in de beschrijvingen van de inventarisatie van de kavels (hoofdstuk 7) hieraan speciaal aandacht besteed.

Vleermuizen.

Van Terschelling zijn een aantal soorten vleermuizen bekend. Kleine populaties worden regelmatig aangetroffen van de laatvlieger, de gewone en de ruige dwergvleermuis. Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van de rosse vleermuis, de tweekleurige vleermuis, de gewone grootoorvleermuis, en mogelijk van de watervleermuis en de meervleermuis. De status van deze laatste soorten op Terschelling is onduidelijk, mogelijk betreft het slechts trekkende dieren die op Terschelling geen vaste populaties hebben. Voor vleermuizen is het van belang of er kraamkolonies zijn en waar deze voorkomen. De beide soorten dwergvleermuizen benutten daarvoor deels holten in oude bomen. De beide soorten worden echter ook in gebouwen, schuren, bunkers e.d. aangetroffen. De laatvlieger is geheel van gebouwen afhankelijk. De drie genoemde soorten benutten gebouwen ook om te overwinteren. Op Terschelling worden vleermuizen voornamelijk gezien in en rond de dorpen. Met name in en rond West-Terschelling komen de grootste populaties voor. Recent worden ook vleermuizen gezien langs het Oud Wagenpad en langs de Westerdam te Midsland en in de omgeving van Hoorn. De geïnterviewde kavels zijn onbebouwd, en derhalve veelal ongeschikt als locatie voor kraamkolonies. Desondanks kunnen de percelen wel dienen als foerageergebied.

Overige strikt beschermde soorten.

De overige in tabel 1 aangegeven soorten komen in het poldergebied niet voor en ontbreken dan ook op de geïnterviewde kavels.

6.1.2. Overige soorten.

Gevlekte orchis, Rietorchis.

Beide soorten orchideeën hebben populaties in de duinen van Terschelling. De soorten kunnen echter ook worden aangetroffen in halfnatuurlijke graslanden en hooilanden langs de binnenduinrand. In en rondom de Kooibosjes bij Hee en in Midsland Noord is de gevlekte orchis niet zeldzaam. De rietorchis wordt incidenteel aangetroffen ten westen van Midsland. Op kavels met een botanisch rijke hooilandvegetatie is de aanwezigheid van deze soorten niet op voorhand uit te sluiten. Tijdens de inventarisatie is hier dan ook aandacht aan besteed.

Gewone dotterbloem, Waterdrieblad.

Het betreft twee door de Flora- en faunawet beschermde soorten, die gebonden zijn aan terreinen waar ijzerhoudende kwel uit de zoetwaterbel van het eiland aan het oppervlak komt. Waterdrieblad is uitsluitend bekend uit de Kooibosjes en van een groeiplaats ten oosten van Tjermelân (Oosterend). De gewone dotterbloem komt op uitgebreide schaal voor in het gebied tussen Hee en Midsland en op kleinere schaal in de omgeving van Tjermelân.

Zwanenbloem.

In sloten en kanalen die niet te sterk zijn dichtgegroeid met oeverplanten komt de zwanenbloem veelvuldig voor. De populatie in de Terschellinger polder is zeer groot en vitaal.

Gewone vogelmelk.

De populaties van deze soort zijn beperkt tot wegbermen op het eiland. Op enkele plaatsen zijn zeer uitgebreide groeiplaatsen aanwezig (Formerum, Tijs Smitweg – Midsland, Midsland Noord). In de geïnventariseerde percelen komen geen populaties voor. Desondanks moet in enkele gevallen rekening worden gehouden met groeiplaatsen in de directe omgeving.

Bruine kikker, Kleine watersalamander.

De bruine kikker komt op uitgebreide schaal voor in de Terschellinger polder, en heeft populaties in nagenoeg alle terreinen waar open water voorkomt (poelen, sloten, kanalen). Lokaal kunnen ook populaties van de kleine watersalamander worden aangetroffen.

Zoogdieren.

Het voorkomen van populaties van kleine zoogdieren in de geïnventariseerde percelen is waarschijnlijk. Verwacht mag worden dat bosmuis, rosse woelmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, egel en haas voorkomen. Op een enkele kavel zijn holen van konijnen aangetroffen. Incidenteel bezoek van het ree aan de percelen is een enkele maal vastgesteld. De populaties van kleine zoogdieren op de kavels zijn niet geïnventariseerd. Een inventarisatie van deze dieren is tijdrovend. Daar voor alle soorten geldt dat ze weliswaar beschermd zijn, maar gemeld zijn op de lijst met soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt, levert een inventarisatie van deze soorten geen relevante informatie op.

Vogels.

Op een aantal percelen zijn broedende vogels vastgesteld. Deels betreft het weidevogels en watervogels (scholekster, kievit, tureluur, wilde eend). Op kavels die worden omringd door boomsingels of waarbinnen singels of restanten ervan voorkomen zijn ook diverse soorten zangvogels aangetroffen. De vogelbevolking van de kavels en de nabije omgeving ervan is in kaart gebracht.

6.1.3. Niet door de Flora- en faunawet beschermde zeldzame soorten.

Tijdens het inventariseren van de kavels heeft de nadruk gelegen op de soorten van tabel 1, de door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op een aantal kavels zijn echter ook andere bijzondere soorten vastgesteld, die weliswaar niet door de Flora- en faunawet beschermd zijn, maar die desondanks een zekere natuurwaarde vertegenwoordigen. Deels betreft het soorten van de verschillende “rode lijsten van bedreigde en kwetsbare soorten”. Hoewel de Flora- en faunawet de bescherming van deze soorten niet eist, is het voorkomen van deze soorten in Hoofdstuk 7 van dit rapport wel genoemd. Sommige kavels hebben een bloemrijke hooilandvegetatie, die een zekere waarde vertegenwoordigt, ondanks het feit dat er geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voorkomen.

Enkele kavels worden omringd door elzenhagen, of er komen elzenhagen binnen het perceel voor. Deze hagen zijn een overblijfsel van het oude Terschellinger elzensingellandschap, dat zich uitstrekt langs de binnenduinrand van West-Terschelling oostwaarts tot voorbij Oosterend. Deze elzenhagen vertegenwoordigen een zekere natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarde. De Flora- en faunawet beschermt echter geen landschappelijke waarden. In dit rapport wordt de

aanwezigheid van dergelijke singels hooguit genoemd; de Flora- en faunawet vereist de bescherming ervan echter niet. Wel zijn de in de hagen broedende vogels door de Flora- en faunawet beschermd.

6.2. De kavels in Midsland aan Zee en West aan Zee.

De kavels in Midsland aan Zee en West aan Zee liggen in het duingebied van Terschelling. In theorie is het voorkomen van tal van in tabel 1 weergegeven soorten op en rond de kavels mogelijk. In de praktijk blijkt het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten hier echter tegen te vallen.

De kavels liggen allen in droog duin. De vegetatie bestaat er voornamelijk uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde “grijze duinen”. Het betreft dan veelal zogenaamde “buntgrasvegetaties” (*Violo-Corynephorretum*), duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*) op in een enkel geval pioniervegetaties van de associatie van groot duinsterretje en zanddoddegras (*Tortulo-Phleetum*). Naast open kruidenvegetaties komen ook op tamelijk grote schaal soortenarme vegetaties voor van kraaiheide. Soms zijn niet vitale lage struwelen aanwezig van duindoorn, kruipwilg en rimpelroos.

Vochtindicatieve vegetaties komen alleen voor binnen de kavel in het zuidoosten van Midsland aan Zee.

Door het ontbreken van open water, en het feit dat vochtindicatieve vegetaties vrijwel afwezig zijn, komen door de Flora- en faunawet beschermde soorten die gebonden zijn aan dergelijke milieus binnen en in de omgeving van de kavels niet voor. Een aanzienlijk deel van de in tabel 1 aangegeven soorten ontbreekt om deze reden op de kavels. Dit geldt met nadruk ook voor de rugstreeppad.

Een enkele kavel in West aan Zee is beplant met Oostenrijkse den.

6.2.1. Het voorkomen van strikt beschermde soorten.

Zandhagedis.

De zandhagedis is in de Terschellinger duinen een zeldzame soort. De populatie beperkt zich vrijwel tot de zone met stuivend duin en duindoornstruweel aan de binnenzijde van de zeereep. Daar de zomerhuisenclaves Midsland aan Zee en West aan Zee in de nabijheid van deze populatie liggen en deels erbinnen, is het voorkomen van de zandhagedis op de kavels een mogelijkheid. In de praktijk blijkt de populatie bij West aan Zee geheel ten noorden van het zomerhuizengebied te liggen. Het noordelijke deel van Midsland aan Zee ligt wel binnen de grenzen van het populatiegebied, echter hier liggen geen geïnventariseerde kavels.

Rugstreeppad.

Door het ontbreken van open water komt op geen van de kavels een populatie van de soort voor. In de omgeving van de kavels zijn echter uitgebreide populaties aanwezig, o.a. in de vallei in Midsland aan Zee ten oosten van de Heereweg, en in de Peerkuil bij West aan Zee.

Overige strikt beschermde soorten.

Van geen van de soorten komen populaties voor in Midsland aan Zee en West aan Zee.

6.2.2. Overige door de Flora- en faunawet beschermde soorten.

Plantensoorten.

De vegetatie op de kavels is voor nagenoeg alle soorten van Tabel 1 ongeschikt. De meeste soorten komen niet voor. Rekening moet wel gehouden worden met het mogelijke voorkomen van brede wespenorchis, en op de kavel met naaldbos met kleine keverorchis en dennenororchis. Het voorkomen van deze soorten is in kaart gebracht.

Zoogdieren.

Een aantal kleine zoogdieren komt naar alle waarschijnlijkheid op enkele kavels voor. Het gaat dan om bosmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, dwergmuis en rosse woelmuis. De soorten maken deel uit van de lijst met door de Flora- en faunawet beschermde soorten waarvoor op voorhand

vrijstelling van de wet geldt. De populaties van de soorten op de kavels is niet nader in kaart gebracht, daar een inventarisatie van deze soorten tijdrovend is en er geen relevante gegevens worden verzameld. Op alle kavels komt het konijn in zeer groot aantal voor!

Vogels.

Op enkele kavels zijn broedvogels vastgesteld. Het betreft soorten zangvogels die veelal in de lage struwelen broeden, of soms in open duin (graspieper). De soorten zijn gewend aan menselijke aanwezigheid en zijn niet kwetsbaar.

7. De inventarisatie van de kavels.

De kavels zijn geïnventariseerd op het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Omdat een bestemmingsplanwijziging en de uitvoering van de daaruit voortvloeiende plannen ook effect kunnen hebben op de soorten in de nabije omgeving van de percelen is ook de omgeving ervan tot op maximaal 200 meter van de kavels onderzocht.

De resultaten zijn weergegeven in een beschrijving per kavel. Daaraan is een kaart van de ligging toegevoegd evenals een tabel waarop het voorkomen van de soorten is aangegeven. Indien een soort voorkomt is dit aangegeven met “Ja”. Komt een soort niet voor, dan is dit aangegeven met “Nee”. In een aantal gevallen zijn de gegevens van verschillende kavels in één tabel bijeengevoegd.

De aanwezigheid van broedvogels is in de tabellen niet weergegeven, maar is beschreven in de tekst.

Een “?” geeft aan dat de soort mogelijk voorkomt, maar niet is vastgesteld. Het betreft hier een aantal veel voorkomende kleine zoogdieren die weliswaar door de Flora- en faunawet beschermd zijn, maar die deel uitmaken van de categorie waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt. Daar het vaststellen van deze soorten tijdrovend is en de aanwezigheid ervan als gevolg van de vrijstelling geen verdere consequenties heeft, is tijdens de inventarisaties aan deze soorten geen aandacht besteed.

In de beschrijvingen worden steeds een aantal vaste categorieën behandeld. Eén daarvan - de aanwezigheid op of rondom de kavel van open water – is met name van belang in verband met het mogelijke voorkomen van locaties voor eiafzetting voor de strikt beschermde *rugstreeppad*.

In de beschrijvingen worden ook andere aangetroffen bijzondere natuurwaarden vermeld, die niet betrekking hebben op door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Het gaat dan onder meer om soorten van de verschillende rode-lijsten van kwetsbare en bedreigde dier- of plantensoorten. Hoewel de aanwezigheid van deze natuurwaarden een indicatie is voor de betekenis van de kavels voor de natuur is er geen wettelijke verplichting vanuit de Flora- en faunawet deze natuurwaarden te beschermen.

7.1. Kavels binnen de bebouwde kom van de dorpen.

7.1.1. Baaiduinen.

Ligging:

De kavel ligt aan de noordzijde van de Hoofdweg, in het westelijk deel van Baaiduinen.

Omgeving:

De kavel ligt binnen de bebouwde kom van Baaiduinen. Aan de west- en oostzijde grenst het aan bestaande bebouwing; aan de zuidzijde aan de Terschellinger Hoofdweg. Aan de noordzijde grenst de kavel aan poldergraslanden, die echter ter plaatse zijn omringd door houtwallen..

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als paardenweide en wordt als zodanig betrekkelijk intensief beweid. De kavel is met hekwerk in delen verdeeld.

Begroeiing.

De vegetatie behoort tot een soortenarme raaigras-weide (*Lolio-Potentillion*) waarin als gevolg van de intensieve beweiding met paarden onbegroeide plekken, ruderaal vegetaties en pioniersoorten van vochtige, iets dichtgeslagen bodem voorkomen (greppelrus, geknikte vossenstaart, etc.). Er zijn geen struwelen aanwezig. De percelen ten noorden van het grasland zijn door houtwallen omringd.

Open water.

De kavel wordt niet omringd door waterhoudende sloten. Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

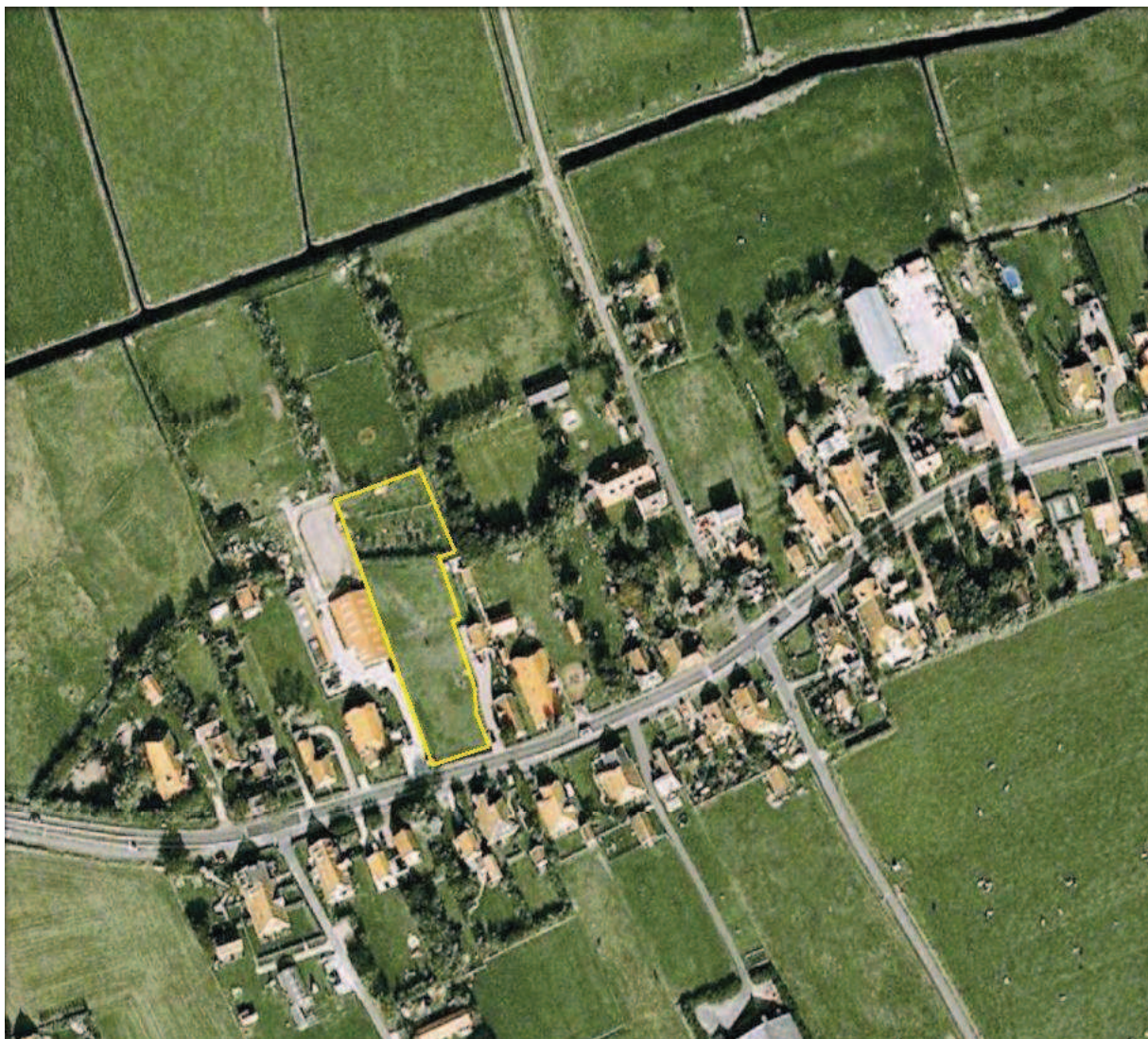
- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.
- Broedvogels: op de kavel komen geen broedvogels voor.
- Conclusie: op de kavel ontbreken soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad: het slotenstelsel in de directe omgeving van Baaiduinen wordt incidenteel gebruikt als habitat door de rugstreeppad. De soort is echter binnen afstand van honderd meter van de kavel niet aangetroffen.
Laatvlieger: Sinds enkele jaren worden met regelmaat laatvliegers waargenomen in het oostelijke deel van Baaiduinen, evenals in delen van Midsland (Westerdam, Oud Wagenpad). Het is waarschijnlijk dat zich hier ergens een kraamkolonie bevindt. De kavel ligt ten westen van het gebied dat door de vleermuizen als foerageergebied wordt gebruikt. De kavel noch de directe omgeving hebben een speciale betekenis voor de vleermuizen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.

- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing en soorten die broeden in de houtwallen ten noorden van de kavel. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, winterkoning, heggenmus, roodborst, huismus, vink, kneu, groenling, spreeuw, boerenwaluw, ekster, witte kwikstaart, putter, houtduif, Turkse tortel, pimpelmees, koolmees, fitis, spotvogel: Bron SBB Terschelling). In de poldergraslanden ten noorden van de kavel broeden in klein aantal kievit, grutto, tureluur en scholekster. De soorten broeden echter niet binnen een afstand van 200 meter van de kavel. Het graslandperceel ten noorden van de kavel is als broedgebied voor weidevogels ongeschikt als gevolg van de aanwezige houtwallen (zie kaart 1).
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Alleen broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt komen voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

Kaart 1: Ligging van de kavel in Baaiduinen.

Tabel 2:

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van het onderzochte perceel in Baaiduinen		
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.		
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen	
	in de kavel	omgeving
Bosmuis	?	Ja
Dwergmuis	Nee	Nee
Dwergspitsmuis	Nee	Nee
Egel	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	Ja
Haas	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee
Ree	Nee	Nee
Rosse woelmuis	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee
Zwanenbloem	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten		
Levendbarende hagedis	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee
Kleine zonnedauw	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee
Ronde zonnedauw	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee

Tabel 2: vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.	perceel	omgeving
Grote ijsvogelvinder	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>		
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Ja
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee
Rugstreepd	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee

7.1.2. Landerum 1.

Ligging:

De kavel ligt aan de noordzijde van de Hoofdweg, in het oostelijk deel van Landerum.

Omgeving:

De kavel ligt binnen de bebouwde kom van Landerum. Aan de west- en oostzijde grenst het aan bestaande bebouwing. Aan de zuidzijde ligt de Terschellinger Hoofdweg. Aan de noordzijde grenst de kavel aan open poldergraslanden.

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als schapenweide.

Begroeiing.

De vegetatie behoort tot een soortenarme raaigras-weide (*Lolio-Potentillion*). Er zijn geen struwelen aanwezig.

Open water.

De kavel wordt niet omringd door waterhoudende sloten. Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.
- Broedvogelst: op de kavel komen geen broedvogels voor.
- Conclusie: op de kavel ontbreken soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreepd: het slotenstelsel in de ruime omgeving van Landerum wordt incidenteel gebruikt als habitat door de rugstreepd. De soort is echter binnen afstand van honderd meter van de kavel niet aangetroffen.

- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, zanglijster, koolmees, pimpelmees, winterkoning, heggenmus, roodborst, huismus, kneu, spreeuw, boerenwaluw, ekster, witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel: Bron SBB Terschelling). In de poldergraslanden ten noorden van de kavel broeden in klein aantal kievit, grutto, tureluur en scholekster. De soorten broeden echter niet binnen een afstand van 200 meter van de kavel. Het graslandperceel ten noorden van de kavel is als broedgebied voor weidevogels ongeschikt als gevolg van de ligging nabij de bebouwde kom.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Alleen broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt komen voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

7.1.3. Landerum 2.

Ligging:

De kavel ligt aan de zuidzijde van de Hoofdweg, in het oostelijk deel van Landerum (zie kaart 2).

Omgeving:

De kavel ligt binnen de bebouwde kom van Landerum. Aan de west- en oostzijde grenst het aan bestaande bebouwing. Aan de noordzijde ligt de Terschellinger Hoofdweg. Aan de zuidzijde grenst de kavel aan open poldergraslanden.

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als tuin of speelweide.

Begroeiing.

De vegetatie behoort tot een soortenarme raaigras-weide en ten dele tot een soortenarme witbol-vegetatie. De grasmat wordt intensief gemaaid en beheerd als gazon. De kavel bestaat uit twee delen die van elkaar worden gescheiden door een weinig vitale haag van plm. 1 meter hoog. Rondom delen van de kavel is eveneens een haag aanwezig, bestaande uit haagliguster, rimpelroos, Spaanse aak en andere soorten.

Open water.

De kavel wordt niet omringd door waterhoudende sloten. Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.

- Broedvogels: op de kavel wordt gebroed door enkele algemene vogelsoorten (merel, winterkoning).
- Conclusie: op de kavel komen uitsluitend algemene broedvogelsoorten voor welke aangepast zijn aan menselijke omgeving. De populatie van deze soorten kan zich bij een wijziging van de bestemming en de daaruit voortvloeiende plannen gemakkelijk handhaven. Speciale mitigerende maatregelen voor het behoud van deze soorten zijn niet nodig.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad: het slotenstelsel in de ruime omgeving van Landerum wordt incidenteel gebruikt als habitat door de rugstreeppad. De soort is echter binnen afstand van honderd meter van de kavel niet aangetroffen. In de direct aangrenzende graslandpercelen ten zuiden van de kavel ontbreekt open water en derhalve ook het habitat van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, zanglijster, koolmees, pimpelmees, winterkoning, heggenmus, roodborst, huismus, kneu, spreeuw, boerenwaluw, ekster, witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel: Bron SBB Terschelling). In de poldergraslanden ten zuiden van de kavel komen binnen een afstand van 200 meter geen broedende weidevogels voor. De graslandpercelen ten zuiden van de kavel zijn als broedgebied voor weidevogels ongeschikt als gevolg van de ligging nabij de bebouwde kom.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Alleen broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt komen voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

Kaart 2: De ligging van de beide percelen in Landerum.

Tabel 3:

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte percelen in Landerum			
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.			
	Voorkomen		
	in de kavel 1: noord	in de kavel 2: zuid	rondom de percelen
Tabel 1: Algemene soorten			
Bosmuis	?	?	Ja
Dwergmuis	Nee	Nee	Nee
Dwergspitsmuis	Nee	Nee	?
Egel	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Nee
Ree	Nee	Nee	Nee
Rosse woelmuis	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Ja
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten			
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedauw	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedauw	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee

Tabel 3: vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.	1: noord	2: zuid	omgeving
Grote ijsvogelvinder	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>			
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee
Rugstreepad	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee

7.1.4. Formerum 1.

Ligging:

De kavel ligt aan de zuidzijde van de Hoofdweg, in het oostelijk deel van Formerum (zie kaart 3).

Omgeving:

De kavel ligt binnen de bebouwde kom van Formerum. Het grenst aan de zuid-, west- en oostzijde aan bestaande bebouwing. Aan de noordzijde ligt de Terschellinger Hoofdweg. De kavel grenst nergens aan open poldergraslanden.

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als schapenweide.

Begroeiing.

De vegetatie behoort tot een soortenarme raaigras-weide. De grasmat wordt intensief beweid door schapen. Er zijn geen struvelen aanwezig.

Open water.

De kavel wordt niet omringd door waterhoudende sloten. Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.

- Broedvogels: op de kavel komen geen broedvogels voor.
- Conclusie: op de kavel ontbreken soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad: het slotenstelsel in de ruime omgeving van Formerum wordt incidenteel gebruikt als habitat door de rugstreeppad. De soort is echter binnen afstand van honderd meter van de kavel niet aangetroffen. In de direct aangrenzende percelen ontbreekt open water en derhalve ook het habitat van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de ruime omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem. In de berm aan de noordzijde van de Hoofdweg door Formerum komt een uitgebreide groeiplaats voor van gewone vogelmelk.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, zanglijster, pimpelmees, koolmees, winterkoning, heggenmus, roodborst, huismus, kneu, vink, groenling, spreeuw, boerenzwaluw, ekster, kauw, witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel, fitis, braamsluiper, spotvogel: Bron SBB Terschelling). In de nabije omgeving van de kavel komen geen broedlocaties van weidevogels voor.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Alleen broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt komen voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen. Geadviseerd wordt wel bij de uitvoering van plannen in de toekomst schade aan de groeiplaats van gewone vogelmelk in de berm aan de noordzijde van de Hoofdweg te voorkomen.

Zie voor de beschrijving van Formerum 2 en Formerum 3 hoofdstuk 7.3.

Kaart 3: De ligging van de percelen in Formerum.
Formerum 2 en Formerum 3: zie hoofdstuk 7.3.

Tabel 4.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte perceel in Formerum				
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.				
	Voorkomen			
	in de kavel 1	in de kavel 2	in de kavel 3	omgeving percelen
Tabel 1: Algemene soorten				
Bosmuis	?	?	?	Ja
Dwergmuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Dwergspitsmuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Egel	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	Ja	Ja	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Nee	Nee
Ree	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse woelmuis	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Nee	Ja	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	?	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Ja
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten				
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedauw	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedauw	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee

Tabel 4: Vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.	1	2	3	omgeving
Grote ijsvogelvinder	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>				
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	?
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	?
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreepd	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee

7.1.5. Lies.

Ligging:

De kavel ligt in de Noordhoek van Lies, ten westen van de verharde weg. (zie kaart 4).

Omgeving:

De kavel ligt binnen de bebouwde kom van Lies. Het grenst aan de zuid-, west- en noordzijde aan bestaande bebouwing. Aan de oostzijde ligt de verharde weg. De kavel grenst nergens aan open poldergraslanden.

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als schapenweide.

Begroeiing.

De vegetatie behoort tot een soortenarme raaigras-weide. De grasmat wordt intensief beweide door schapen. Er zijn geen struiken aanwezig.

Open water.

De kavel wordt niet omringd door waterhoudende sloten. Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.

- Broedvogels: op de kavel komen geen broedvogels voor.
- Conclusie: op de kavel ontbreken soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Er komen in de nabije omgeving geen strikt beschermde soorten voor. Als gevolg van het ontbreken van waterhoudende sloten is de omgeving niet geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving geen soorten voor.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, winterkoning, heggemus, roodborst, huismus, kneu, spreeuw, boerenwaluw, ekster, kauw witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel: Bron SBB Terschelling). In de nabije omgeving van de kavel komen geen broedlocaties van weidevogels voor.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Alleen broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt komen voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

Kaart 4: De kavel aan de Noordhoek in Lies.

Tabel 5.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van het onderzochte perceel in Lies		
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.		
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen	
	in de kavel	omgeving
Bosmuis	?	Ja
Dwergmuis	Nee	Nee
Dwergpitsmuis	Nee	Nee
Egel	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	Ja
Haas	Ja	Ja
Konijn	Nee	Ja
Ree	Nee	Nee
Rosse woelmuis	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee
Tabel 2: Overige soorten		
Levendbarende hagedis	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee

Tabel 5: vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.		
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>		
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee
Rugstreepad	Nee	Nee
Zandhagedis	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee

7.2. Kavels in Midsland aan Zee en West aan Zee.

7.2.1. Midsland aan Zee 1.

Ligging:

De kavel ligt in het zuidoosten van Midsland aan Zee en maakt deel uit van het erfpachtperceel van recreatiewoning Yn 't Rest (Midsland aan Zee 318), gelegen ten oosten van de kavel (zie kaart 5).

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave Midsland aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling ten noorden van Midsland. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de weinige invullocaties in Midsland aan Zee, die nog niet bebouwd is. Deze grenst aan de zuidzijde direct aan het open duinlandschap van Terschelling (Landerumerheide). Ten noorden, oosten en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs de noordgrens van de kavel loopt een verharde weg.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De vegetatie bestaat grotendeels uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Dominant daarin is een dichte vegetatie van kraaiheide (*Empetrum nigrum*). Daartussen bevindt zich een mozaïekpatroon van open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name om buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorretum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Lokaal zijn lage struwelen aanwezig van kruipwilg (*Salix repens*). Langs de zuidgrens van de kavel ligt een klein vochtig valleitje met een vegetatie van vochtige duinvalleien met Amerikaanse veenbes (*Vaccinium macrocarpon*) en driennervige zegge (*Carex trinervis*). De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig.

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. Wel kan de kavel incidenteel door rugstreeppadden als foerageergebied worden gebruikt.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: De kavel is in beginsel geschikt als leefgebied voor de levendbarende hagedis. De soort is echter tijdens de inventarisatie niet aangetroffen en er is geen indicatie dat er een populatie aanwezig is.
De kavel is geschikt als groeiplaats van wilde gagel en gevlekte orchis. Beide soorten komen in de duinen in de omgeving veelvuldig voor, maar ontbreken op de kavel.
Er komen derhalve geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten uit deze categorie op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.

- Broedvogels: op de kavel komen geen broedvogels voor.
- Conclusie: op de kavel ontbreken – met uitzondering van kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt - soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: In de omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei te midden van de recreatiewoningen ten oosten van de Heereweg en in een aantal valleien rondom Midsland aan Zee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, met name in het gebied ten zuiden ervan komen een aantal soorten uit deze categorie voor, namelijk levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van Midsland aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggenmus, fitis, braamsluiper, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, kneu, ekster, kauw, en incidenteel (in 2011) nachtegaal. In de valleien ten zuiden van de kavel komen daarnaast ook karakteristieke soorten van duinvalleien tot broeden, onder andere rietgors, rietzanger, sprinkhaanzanger en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief en tapuit komen in de ruime omgeving voor, echter niet binnen een afstand van 500 meter van de kavel. In de vochtige vallei tussen de recreatiewoningen van Midsland aan Zee wordt gebroed door waterral, waterhoen, kleine karekiet, meerkoet, wilde eend en krakeend. Deze vallei grenst echter nergens direct aan de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt als strikt beschermde soort voor de rugstreeppad. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de duinen rondom de kavel.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. Bij bebouwing van de kavel wordt bovendien maar een deel van het oppervlak van de kavel benut. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de noordzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de valleien ten zuiden van de kavel of in de ruimere omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht* en van *zorgvuldig handelen*. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

7.2.2. Midsland aan Zee 2.

- Ligging van de kavel. Het betreft hier de kavel Midsland aan Zee 392 waarop al sinds jaar en dag de recreatiewoning Tjaardekop staat. Het betreft hier derhalve geen invullocatie.
- Inventarisatie. Omdat het hier geen invullocatie betreft is de kavel niet geïnventariseerd.

Kaart 5. Midsland aan Zee.

1. Midsland aan Zee 1, kavel ten westen van Yn 't Rest (Midsland aan Zee 318).
2. Midsland aan Zee 2, Tjaardekop (Midsland aan Zee 392).

Tabel 6.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van het onderzochte perceel Midsland aan Zee 1		
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.		
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen	
	in het perceel	omgeving
Bosmuis	?	Ja
Dwergmuis	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	Ja
Egel	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	Ja
Haas	Ja	Ja
Konijn	Ja	Ja
Ree	Nee	Ja
Rosse woelmuis	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Ja
Kale rode bosmier	Nee	Ja
Brede wespenorchis	Nee	Ja
Dotterbloem	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee
Tabel 2: Overige soorten		
Levendbarende hagedis	Nee	Ja
Blauwe zeedistel	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Ja
Grote keverorchis	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Ja

Tabel 6 vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.		
Grote ijsvogelvinder	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee
Groot zee gras	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>		
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee
Rugstreepad	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee

7.2.3. West aan Zee 1 (zie kaart 6).

Ligging:

De kavel ligt in het noordoosten van West aan Zee. Het betreft de kavel van Jort Kelder te West aan Zee gelegen tussen West aan Zee 135 (het Baken) en West aan Zee 141 (de Huiler).

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling ten noordwesten van Midsland. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is. Dze grenst aan de noordzijde direct aan het open duinlandschap van Terschelling. Ten zuiden, oosten en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs de noordgrens van de kavel loopt een verharde weg.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. De vegetatie bestaat volledig uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Op de noordhellingen binnen de kavel betreft het voornamelijk een dichte vegetatie van kraaiheide (*Empetrum nigrum*), welke ruim 50% van de vegetatie in beslag neemt. Het overige deel van de vegetatie bestaat uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name op buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Lokaal zijn lage struwelen aanwezig van kruipwilg (*Salix repens*), rimpelroos (*Rosa rugosa*), eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), duinroosje (*Rosa pimpinellifolia*) en niet vitale duindoorn (*Hippophae rhamnoides*). De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen.

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van de kavel komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.
- Broedvogels: op de kavel is de graspieper als broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de graspieper en de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van de kavel komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties die zelden door de zandhagedis wordt benut.
Rugstreeppad. In de duinen ten noorden van de kavel, en direct grenzend aan de kavel komen geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de ruimere omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei "de Peerkuil" te midden van de recreatiewoningen ten zuiden van de Verbindingsweg en in een aantal valleien rondom West aan Zee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagele.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 100 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggenmus, fitis, braamsluiper, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, kneu en kauw. In de valleien ten noorden van de kavel komen daarnaast ook karakteristieke soorten van open droog duin en van duindoornstruwelen tot broeden, onder andere grasmus, braamsluiper, sprinkhaanzanger, tapuit en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief en blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor. Soorten van vochtige duinvalleien en van duinmeren komen binnen 500 meter niet voor. De meest dichtbij zijnde broedlocaties zijn hier de Peerkuil en de Badhuiskuil langs de zuidrand van West aan Zee op meer dan 500 meter van de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt als strikt beschermde soort voor de zandhagedis. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de duinen ten noorden van de kavel, waaronder de tapuit. Overige soorten komen in de directe omgeving van de kavel niet voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor, met uitzondering van de niet kwetsbare en algemene graspieper. Bij bebouwing van de kavel wordt bovendien maar een deel van het oppervlak van de kavel benut, waardoor de broedgelegenheid voor de graspieper niet geheel verloren gaat. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de noordzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de valleien ten noorden van de kavel of in de ruimere omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Wel moet in het kader van *zorgvuldig handelen* worden geadviseerd te voorkomen dat de broedvogels (graspieper) worden verstoord. Van belang is daarbij bouwactiviteiten te starten voorafgaand aan het broedseizoen (15 maart) of na afloop van het broedseizoen (15 augustus). De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig verder nog extra *mitigerende maatregelen* te nemen.

7.2.4. West aan Zee 2.

Ligging:

De kavel ligt in het noordoosten van West aan Zee. Het betreft de kavel van Jort en Maarten Kelder te West aan Zee gelegen tussen West aan Zee 136 (Zuiderkruis) en West aan Zee 139 (Op 'e Riid).

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling ten noordwesten van Midsland. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is. De kavel grenst aan de nergens direct aan het open duinlandschap van Terschelling. Ten zuiden, oosten, noorden en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs de zuidgrens van de kavel loopt een verharde weg.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. De vegetatie bestaat volledig uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Op de noordhellingen binnen de kavel betreft het voornamelijk een dichte vegetatie van kraaiheide (*Empetrum nigrum*), welke ruim 20% van de vegetatie in beslag neemt. Het overige deel van de vegetatie bestaat uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name om buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Lokaal zijn lage struwelen aanwezig van kruipwilg (*Salix repens*), rimpelroos (*Rosa rugosa*), duinroosje (*Rosa pimpinellifolia*) en niet vitale duindoorn (*Hippophae rhamnoides*). De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen.

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen. Er komen derhalve geen strikt beschermde soorten op de kavel voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.
- Broedvogels: op de kavel is de kneu als broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kneu en de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van de kavel komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties die zelden door de zandhagedis wordt benut.
Rugstreeppad. In de duinen ten noorden en oosten van West aan Zee geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de ruimere omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei "de Peerkuil" te midden van de recreatiewoningen ten zuiden van de Verbindingsweg en in een aantal valleien rondom West aan Zee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagele.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 100 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. In de percelen rondom de kavel zijn in 2011 aangetroffen fitis, kneu, grasmus, graspieper, heggemus en witte kwikstaart. In de valleien ten noorden van West aan Zee komen daarnaast ook karakteristieke soorten van open droog duin en van duindoornstruwelen tot broeden, onder andere grasmus, braamsluiper, sprinkhaanzanger tapuit en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor. Soorten van vochtige duinvalleien en van duinmeren komen binnen 500 meter niet voor. De meest dichtbij zijnde broedlocaties zijn hier de Peerkuil en de Badhuiskuil langs de zuidrand van West aan Zee op meer dan 500 meter van de kavel. In deze valleien broeden onder meer dodaars, wilde eend, slobbeend, krakeend, kuifeend, waterral, meerkoet, waterhoen en grauwe gans.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Zandhagedis, rugstreeppad en een aantal soorten kwetsbare broedvogels komen voor in de duinen rondom West aan Zee echter niet in de nabijheid van de kavel (binnen 500 meter). Overige soorten komen in de directe omgeving van de kavel niet voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor, met uitzondering van de niet kwetsbare en algemene kneu. Bij bebouwing van de kavel wordt bovendien maar een deel van het oppervlak van de kavel benut, waardoor de broedgelegenheid voor de kneu niet geheel verloren gaat. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de zuidzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de duinen in de ruime omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Wel moet in het kader van *zorgvuldig handelen* worden geadviseerd te voorkomen dat de broedvogels (kneu op de kavel en andere soorten op aangrenzende kavels) worden verstoord. Van belang is daarbij bouwactiviteiten te starten voorafgaand aan het broedseizoen (15 maart) of na afloop van het broedseizoen (15 augustus). De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig verder nog extra mitigerende maatregelen te nemen.

7.2.5. West aan Zee 3.

Ligging:

De kavel ligt in het noord van West aan Zee. Het betreft de kavel te West aan Zee gelegen tussen West aan Zee 121 (ús Taflecht) ten westen en West aan Zee 125 (de Kogge) ten oosten van de kavel. De ligging van het perceel ten opzichte van het open duinlandschap komt sterk overeen met die van West aan Zee 1. Zie kaart 6.

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is. Deze grenst aan de noordzijde direct aan het open duinlandschap van Terschelling. Ten zuiden, oosten en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs de noordgrens van de kavel loopt een verharde weg.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. De vegetatie bestaat volledig uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Op de noordhellingen binnen de kavel betreft het voornamelijk een dichte vegetatie van kraaiheide (*Empetrum nigrum*), welke ruim 50% van de vegetatie in beslag neemt. Het overige deel van de vegetatie bestaat uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name om buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Lokaal zijn lage struwelen aanwezig van kruipwilg (*Salix repens*), rimpelroos (*Rosa rugosa*), eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), duinroosje (*Rosa pimpinellifolia*) en niet vitale duindoorn (*Hippophae rhamnoides*). De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen.

Bijzonderheden.

Op de kavel komt een uitgebreide groeiplaats voor van Pluimstaartmos (*Rhytidiadelphus triquetrus*).

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van de kavel komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.
- Broedvogels: op de kavel zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van de kavel komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties die zelden door de zandhagedis wordt benut.
Rugstreeppad. In de duinen ten noorden van de kavel, en direct grenzend aan de kavel komen geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de ruimere omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei "de Peerkuil" te midden van de recreatiewoningen ten zuiden van de Verbindingsweg en in een aantal valleien rondom West aan Zee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 100 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggenmus, fitis, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, en kneu. In de valleien ten noorden van de kavel komen daarnaast ook karakteristieke soorten van open droog duin en van duindoornstruwelen tot broeden, onder andere grasmus, braamsluiper, sprinkhaanzanger tapuit en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor. Soorten van vochtige duinvalleien en van duinmeren komen binnen 500 meter niet voor. De meest dichtbij zijnde broedlocaties zijn hier de Peerkuil en de Badhuiskuil langs de zuidrand van West aan Zee op meer dan 500 meter van de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt als strikt beschermde soort voor de zandhagedis. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de duinen ten noorden van de kavel, waaronder de tapuit.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. De kavel is te bereiken via de

verharde weg langs de noordzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de duinen ten noorden van de kavel of in de ruimere omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht* en van *zorgvuldig handelen*. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig verder nog extra mitigerende maatregelen te nemen.

7.2.6. West aan Zee 4.

Ligging:

De kavel ligt in het noordelijke deel van West aan Zee. Het betreft de kavel gelegen tussen West aan Zee 126 (Wulk) ten westen en West aan Zee 130 (Hoogtij) ten oosten van de kavel.

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is. De kavel grenst aan nergens direct aan het open duinlandschap van Terschelling. Ten zuiden, oosten, noorden en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs de zuidgrens van de kavel loopt een verharde weg.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. De vegetatie bestaat volledig uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Deze bestaat vrijwel uitsluitend uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name om buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Op zeer kleine schaal komen groeiplaatsen voor van kraaiheide (*Empetrum nigrum*). Er komen nagenoeg geen lage struwelen voor. De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen. In vergelijking met de andere geïnventarisatiepercelen is het perceel betrekkelijk arm aan soorten.

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.

- Broedvogels: op de kavel is zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties en reeds bebouwde kavels die niet door de zandhagedis wordt benut. Rugstreeppad. In de duinen ten noorden en oosten van West aan Zee komen geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de ruimere omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei “de Peerkuil” te midden van de recreatiewoningen ten zuiden van de Verbindingsweg en in een aantal valleien rondom West aan Zee. Deze locaties liggen op meer dan 500 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 500 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggemus, fitis, braamsluiper, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, kneu en kauw. Op de kavels rondom de invullocatie zijn in 2011 echter uitsluitend witte kwikstaart, kneu en grasmus aangetroffen. In de duinen ten noorden van West aan Zee komen daarnaast ook karakteristieke soorten van open droog duin en van duindoornstruwelen tot broeden, onder andere grasmus, braamsluiper, sprinkhaanzanger, tapuit en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor. Soorten van vochtige duinvalleien en van duinmeren komen binnen 500 meter niet voor. De meest dichtbij zijnde broedlocaties zijn hier de Peerkuil en de Badhuiskuil langs de zuidrand van West aan Zee op meer dan 500 meter van de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de duinen ten noorden van West aan Zee, op meer dan 500 meter van de kavel, waaronder de tapuit. Overige soorten komen in de directe omgeving van de kavel niet voor.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de noordzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de duinen ten noorden van de kavel of in de ruimere omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht* en van *zorgvuldig handelen*. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

Kaart 6. Ligging en nummering van de kavels in West aan Zee.

7.2.7. West aan Zee 5.

Ligging:

De kavel ligt in het noordwestelijke deel van West aan Zee, direct ten oosten van Hotel Paal 8. Het betreft de kavel gelegen tussen West aan Zee 109 (de Kim) ten noorden en West aan Zee 107 (Cyprian) ten zuiden van de kavel.

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is, en grenst nergens direct aan het open duinlandschap van Terschelling. Ten zuiden, oosten en noorden van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs

de oostgrens van de kavel loopt een verharde weg. Ten noordwesten van de kavel ligt het perceel van Hotel Paal 8.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. Deze bestaat uit een betrekkelijk steile naar het zuiden gerichte duinhelling. Aan de westzijde van de kavel ligt echter een zogenaamd "kunstduin", een kunstmatig opgeworpen duin dat tot doel heeft het zicht op het Hotel Paal 8 vanaf de oostzijde te beperken.

De vegetatie bestaat volledig uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Deze bestaat vrijwel uitsluitend uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name op buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*) en op tamelijk grote schaal om vegetaties van iets dynamisch duin van de gemeenschap van groot duinsterretje en zanddoddegras (*Tortulo-Phleetum*). Er komen geen uitgebreide groeiplaatsen voor van kraaiheide (*Empetrum nigrum*). Er komen op beperkte schaal lage, niet vitale struwelen voor van duindoorn (*Hippophae rhamnoides*). De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen. Op de grens met de kavel West aan Zee 109 is een weinig vitaal, maar van oorsprong aangeplant struweel van wilde liguster (*Ligustrum vulgare*) aanwezig.

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.
- Broedvogels: op de kavel is zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties en reeds bebouwde kavels die niet door de zandhagedis wordt benut.
Rugstreeppad. In de duinen ten noorden, westen en oosten van West aan Zee komen geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de ruimere omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei "de Peerkuil" te midden van de recreatiewoningen ten zuiden van de Verbindingsweg en in een aantal valleien rondom West aan Zee. Deze locaties liggen op meer dan 500 meter van de kavel.

- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 500 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggenmus, fitis, braamsluiper, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, kneu en kauw. Op een aangrenzende kavel is een aanplant aanwezig van dennenbos (zie § 7.2.8.) waar ook wordt gebroed door Turkse tortel, houtduif, koolmees en fitis. In de duinen ten noorden van West aan Zee komen daarnaast ook karakteristieke soorten van open droog duin en van duindoornstruwelen tot broeden, onder andere grasmus, braamsluiper, sprinkhaanzanger, tapuit en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor. Soorten van vochtige duinvalleien en van duinmeren komen binnen 500 meter niet voor. De meest dichtbij zijnde broedlocaties zijn hier de Peerkuil en de Badhuiskuil langs de zuidrand van West aan Zee op meer dan 500 meter van de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Overige door de Flora- en faunawet beschermde soorten komen in de directe omgeving van de kavel niet voor. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de duinen ten noorden van West aan Zee, op meer dan 500 meter van de kavel, waaronder de tapuit. Overige broedvogelsoorten die in de directe omgeving van de kavel niet broeden, betreffen algemene soorten die aan menselijke aanwezigheid gewend zijn.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de oostzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de duinen ten noorden van de kavel of in de ruimere omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht* en van *zorgvuldig handelen*. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.

7.2.8. West aan Zee 6.

Ligging:

De kavel ligt in het noordwestelijke deel van West aan Zee. Het betreft de kavel gelegen ten zuiden van West aan Zee 111 (de Blauwe Stikel).

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling ten noordwesten van Midsland. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is. De kavel grenst aan nergens direct aan het open duinlandschap van Terschelling. Ten zuiden, oosten, noorden en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen. Langs de zuid- en westgrens van de kavel loopt een verharde weg.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop ten dele in het verleden een klein dennenbos is aangeplant. Er is verder geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is. Wel zijn er op kleine schaal exotische struiken en een aantal bolgewassen aangeplant.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. Deze bestaat uit een naar het zuiden gerichte helling die in zuidelijke richting wat afvlakt.

De vegetatie bestaat ten uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Deze bestaat vrijwel uitsluitend uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name op buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Op zeer kleine schaal komen groeiplaatsen voor van kraaiheide (*Empetrum nigrum*). Ongeveer 50% van het oppervlak van de kavel bestaat echter uit gesloten bos van Oostenrijkse den (*Pinus nigra nigra*) en zeeden (*Pinus pinaster*), waarvan de kruidlaag bestaat uit diverse soorten mossen, duinriet (*Calamagrostis epigejos*) en zandzegge (*Carex arenaria*). De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen. Als gevolg van de aanwezigheid van het bos is de kruidenvegetatie van het open gedeelte van de kavel weinig dynamisch en is de moslaag betrekkelijk dik. Van oorsprong aangeplante struwelen zijn wilde liguster (*Ligustrum vulgare*), fijnspar (*Picea abies*), zuurbes (*Berberis vulgaris*) en brem (*Cytisus scoparius*). De groeiplaats van wilde hyacint (*Scilla non-scripta* – Rode lijst soort)) is eveneens aangeplant.

Open water.

Er is op de kavel en in de directe omgeving geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor. Er zijn geen groeiplaatsen aangetroffen van kleine keverorchis en dennenorchis.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een populatie van het konijn op de kavel aanwezig.
- Broedvogels: op de kavel komen als broedvogel voor Turkse tortel, houtduif, koolmees en fitis.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt en enkele niet kwetsbare, aan menselijke omgeving gewende broedvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties en reeds bebouwde kavels die niet door de zandhagedis wordt benut. Rugstreeppad. In de duinen ten noorden en oosten van West aan Zee komen geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de ruimere omgeving van de kavel komen in natte duinvalleien aanzienlijke populaties voor van de rugstreeppad, onder meer in de vallei "de Peerkuil" te midden van de recreatiewoningen ten zuiden van de Verbindingsweg en in een aantal valleien rondom West aan Zee. Deze locaties liggen op meer dan 500 meter van de kavel.

- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 500 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggenmus, fitis, braamsluiper, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, kneu en kauw. In de duinen ten noorden van West aan Zee komen daarnaast ook karakteristieke soorten van open droog duin en van duindoornstruwelen tot broeden, onder andere grasmus, braamsluiper, sprinkhaanzanger, tapuit en roodborsttapuit. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor. Soorten van vochtige duinvalleien en van duinmeren komen binnen 500 meter niet voor. De meest dichtbij zijnde broedlocaties zijn hier de Peerkuil en de Badhuiskuil langs de zuidrand van West aan Zee op meer dan 500 meter van de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. Overige door de Flora- en faunawet beschermde soorten komen in de directe omgeving van de kavel niet voor. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de duinen ten noorden van West aan Zee, op meer dan 500 meter van de kavel, waaronder de tapuit. Overige broedvogelsoorten die in de directe omgeving van de kavel niet broeden, betreffen algemene soorten die aan menselijke aanwezigheid gewend zijn.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen enkele door de Flora- en faunawet beschermde broedvogelsoorten voor. Daar de kavel maar ten dele wordt bebouwd blijft er voldoende ruimte voor broedvogels over. Wel is het te verwachten dat bij bebouwing van de kavel het dennenbos zal worden gekapt. De aan dit bos gebonden broedvogelsoorten zullen dan verdwijnen (Turkse tortel, houtduif, koolmees). Het bos is echter een in West aan Zee onnatuurlijk element. In de zone van de duinen waar West aan Zee ligt komt nergens naaldbos voor. Wel is er elders in de Terschellinger duinen bijna 600 hectare vergelijkbaar naaldbos aanwezig, waar de genoemde soorten in aanzienlijk aantal voorkomen. Het verwijderen van het bos heeft dan ook geen negatieve gevolgen voor de populaties van de genoemde soorten op het eiland. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de zuidzijde. Bebouwing van de kavel heeft daardoor geen enkel effect op de populaties van beschermde soorten in de duinen ten noorden van de kavel of in de ruimere omgeving van de kavel. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen. Wel vereist het beginsel van *zorgvuldig handelen* dat broedvogels tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Het kan dan ook worden geadviseerd eventuele bebouwing van de kavel te starten voor het begin van het broedseizoen (15 maart) of na afloop ervan (15 augustus). Ook het kappen van dennen dient in deze periode te geschieden.

7.2.9. West aan Zee 7.

Ligging:

Het betreft hier een deel van de kavel West aan Zee 165 (Ruige Hoek) gelegen ten westen van de recreatiewoning. Westelijk van de kavel ligt West aan Zee 163 (Vossehol).

Inventarisatie: april 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van de enclave West aan Zee, gelegen in de duinen van Terschelling ten noordwesten van Midsland. De enclave bestaat uit recreatiewoningen, die als vrijstaande woningen in het oorspronkelijke duinlandschap zijn gebouwd. De kavel is een van de invullocaties in West aan Zee, die nog niet bebouwd is. Deze grenst aan de zuidzijde aan het open duinlandschap van Terschelling (Peerkuil), al ligt tussen de kavel en het open duingebied een autoweg. Ten oosten, noorden en westen van de kavel liggen andere reeds bebouwde erfpachtpercelen.

Huidig gebruik.

De kavel is begroeid met natuurlijke duinvegetaties waarop geen actieve vorm van gebruik of beheer van toepassing is.

Begroeiing.

De oorspronkelijke natuurlijke geomorfologie van het duinlandschap is op de kavel nog aanwezig. Het terrein is glooiend met een naar het zuiden gerichte helling op het gedeelte grenzend aan de autoweg. De vegetatie bestaat volledig uit natuurlijke duinvegetaties van droge duinen. Deze bestaat vrijwel uitsluitend uit open kruidenvegetaties die worden gerekend tot de zogenaamde "grijze duinen". Het gaat dan met name om buntgrasvegetaties (*Violo-Corynephorretum*) en duin-schapengrasvegetaties (*Festuco-Galietum*). Op zeer kleine schaal komen groeiplaatsen voor van kraaiheide (*Empetrum nigrum*). Er komen nagenoeg geen lage struikgewassen voor. De kruidenvegetatie bestaat verder uit algemene soorten van droge duinen. In vergelijking met de andere geïnventariseerde percelen is het perceel betrekkelijk arm aan soorten.

Open water.

Er is op de kavel geen open water aanwezig. De ten zuiden van de autoweg op ongeveer 150 meter van de kavel gelegen Peerkuil is een duinmeertje waar jaarrond open water aanwezig is.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. Op de kavel zelf is deze echter niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven. Er is een aanzienlijke populatie van het konijn op de kavel aanwezig.
- Broedvogels: op de kavel is de graspieper als broedvogel aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt en de graspieper.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Zandhagedis. In de duinen ten noorden van West aan Zee komt een populatie voor van de zandhagedis. De populatie is zeer beperkt in omvang en bestaat uit slechts enkele tientallen individuen. Tussen de kavel en het gebied waar de populatie voorkomt ligt nog een zone met droge duinvegetaties en een groot aantal reeds bebouwde kavels die niet door de zandhagedis wordt benut.
Rugstreeppad. In de duinen ten noorden en oosten van West aan Zee komen geen vochtige valleien voor. Het betreft hier uitsluitend droog duin dat als leefgebied niet geschikt is. In de Peerkuil ten zuiden van de kavel komt een aanzienlijke populatie voor van de rugstreeppad. Deze locatie liggen op ongeveer 150 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. Op grotere afstand kunnen in vochtige duinvalleien worden aangetroffen levendbarende hagedis, gevlekte orchis, en wilde gagel. Wilde gagel komt voor in de Peerkuil op 150 meter van de kavel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier en brede wespenorchis. Met uitzondering van de bruine kikker (Peerkuil, 150 meter) komt geen van de soorten komt binnen een afstand van 500 meter van de kavel.
- Broedvogels: De broedvogels in het gebied van West aan Zee betreffen zangvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Veelal broeden ze in de lage struwelen rondom de recreatiewoningen. De soorten zijn niet kwetsbaar. Het betreft onder meer winterkoning, heggemus, fitis, braamsluiper, grasmus, graspieper, witte kwikstaart, kneu en kauw. Op de kavels rondom de invullocatie zijn in 2011 echter uitsluitend witte kwikstaart, kneu, graspieper en fitis aangetroffen. In de Peerkuil wordt gebroed door een aantal soorten oever- en watervogels, met name door dodaars, wilde eend, krakeend, slobbeend, kuifeend, rietzanger, sprinkhaanzanger, rietgors, waterhoen en meerkoet. Broedgevallen van bruine kiekendief, blauwe kiekendief komen in de ruime omgeving niet voor.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt als strikt beschermde soort voor de rugstreeppad. Overige soorten die in de directe omgeving van de kavel voorkomen betreffen wilde gagel en bruine kikker. Een aantal soorten kwetsbare broedvogels komt voor in de Peerkuil ten zuiden van West aan Zee, op 150 meter van de kavel.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot bebouwing is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. De bebouwing van de kavel is mogelijk zonder negatieve effecten op de populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Op de kavel zelf komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor, behoudens de algemene en niet kwetsbare graspieper en andere aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten op aangrenzende kavels. Met betrekking tot de soorten van de Peerkuil wordt benadrukt dat het hier soorten betreft van open water en natte duinvalleien. De kavel zelf is hoog gelegen en bestaat volledig uit droog duin, en habitat dat voor de soorten uit de Peerkuil ten ene male ongeschikt is. De kavel heeft dan ook geen enkele functie voor de soorten van de Peerkuil. Gezien de droge en weinig beschutte omstandigheden op de kavel zal de rugstreeppad de kavel ook als foerageergebied zo veel mogelijk mijden. De kavel is te bereiken via de verharde weg langs de zuidzijde. Deze betrekkelijk druk bereden weg ligt tussen de kavel en de Peerkuil in. Bebouwing van de kavel is dan ook mogelijk zonder dat een effect op de populaties van beschermde soorten in de Peerkuil ten zuiden van de kavel en de weg ontstaat. Er zijn geen effecten op de populaties van beschermde soorten. Ook door de bouwactiviteiten zelf zal geen effect op de populaties van de beschermde soorten ontstaan. De kavel wordt slechts ten dele bebouwd, zodat er ruimte overblijft voor de algemene broedvogels, waaronder de graspieper. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. De aanvraag van een ontheffing is niet nodig. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen. Met betrekking tot het beginsel van *zorgvuldig handelen* wordt geadviseerd werkzaamheden niet uit te voeren tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 augustus).

7.2.10. De kavels in Midsland aan Zee en West aan Zee: algemene conclusies.

Aan de hand van bovenstaande beschrijvingen worden in het algemeen de volgende conclusies getrokken:

- Op geen van de geïnventariseerde kavels komen strikt beschermde soorten voor.
- Op geen van de geïnventariseerde kavels komen soorten voor van categorie 2 van de AMvB.
- Op alle kavels komen soorten voor van categorie 1 van de AMvB. Het betreft hier kleine zoogdieren en konijn. Voor deze soorten geldt echter op voorhand vrijstelling van de Flora- en faunawet.
- Op een aantal kavels zijn broedvogels vastgesteld. Het betreft hier echter algemene broedvogels die zich goed thuis voelen in menselijke omgeving. Daar de kavels slechts voor ongeveer 20% van het oppervlak bebouwd worden, blijft er voor deze broedvogels voldoende ruimte beschikbaar. Alle vastgestelde soorten komen op Terschelling veelvuldig voor en hebben uitgebreide populaties. Bebouwing van de kavels heeft geen negatieve effecten op de populaties op eilander schaal.
- In het open duingebied in de omgeving van de kavels komen enkele strikt beschermde soorten voor. Het gaat dan om rugstreeppad (Midsland aan Zee en West aan Zee) en zandhagedis (alleen West aan Zee).
- In het open duingebied in de omgeving van de kavels komen verschillende soorten van categorie 2 van de AMvB. Voor. Het gaat dan om levendbarende hagedis, gevlekte orchis en wilde gagel.
- In het open duingebied in de omgeving van de kavels komen een aanzienlijk aantal soorten voor van categorie 1 van de AMvB. Voor deze soorten geldt echter op voorhand vrijstelling van de wet.
- In het open duingebied in de omgeving van de kavels komen een aantal soorten kwetsbare broedvogels voor. Kwetsbare soorten zijn in dit geval tapuit, dodaars en rietzanger.
- Er is geen negatief effect te verwachten bij bebouwing van de kavels op door de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten, op soorten van categorie 2 van de AMvB en op de broedvogels op de kavels.
- Bebouwing van de kavels is mogelijk door gebruikt te maken van de bestaande verharde wegen. Als gevolg daarvan zijn effecten op de populaties van soorten in de omgeving van de kavels te voorkomen.
- Er is geen sprake van negatieve effecten op de populaties in de omgeving van de kavels als gevolg van de aanwezigheid en het gebruik van de nieuwe woning op de kavels.
- Er is geen sprake van een negatief effect als gevolg van cumulatie indien alle kavels worden bebouwd en in gebruik genomen.
- Er wordt voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen.
- Met betrekking tot het beginsel van *zorgvuldig handelen* wordt benadrukt dat het verstoren van broedende vogels strijdig is met de Flora- en faunawet. Op enkele kavels zijn broedvogels vastgesteld. Geadviseerd wordt hier bouwactiviteiten te starten voorafgaand aan het broedseizoen (15 maart), op pas te beginnen na afloop van het broedseizoen (15 augustus).
- De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

Tabel 7.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte percelen in West aan Zee								
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor. W1 = West aan Zee 1, W2 = West aan Zee 2 etc.								
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen							omgeving
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	
Bosmuis	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Dwergmuis	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Egel	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Haas	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Konijn	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Ree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Rosse woelmuis	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tabel 2: Overige soorten								
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja

Tabel 7: vervolg.

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	omgeving
Tabel 3: Strikt beschermde soorten.								
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>								
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Kaart 7: Voorkomen van natuurwaarden in de omgeving van West aan Zee.

Rood: ligging van de kavels.
 Z binnen geel kader: populatie zandhagedis.
 G = Wilde gagel
 Ru = Rugstreeppad
 R = Rietzanger
 M = Moeraswespenorchis.

7.3. Graslandpercelen.

7.3.1. Algemeen.

Een aantal graslanden zijn geïnventariseerd op het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Het betreft graslanden waarop momenteel een uiteenlopend agrarisch gebruik rust. Alle percelen zijn gelegen aangrenzend aan bestaande recreatieterreinen, en kunnen in beginsel worden bestemd ten behoeve van uitbreiding van deze terreinen. De graslanden zijn gelegen in de Terschellinger polder buiten Natura2000-gebied. Een aantal ligt echter in de binnenduinrand, direct grenzend aan Natura2000-gebied.

7.3.2. Hee, kavel 1.

Ligging:

Het betreft hier een kavel gelegen aan de noordzijde van de Hoofdweg van Terschelling bij Halfweg, grenzend aan recreatieterrein Eldorado.

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

Ten noorden van de kavel ligt een deel van recreatieterrein Eldorado. Ten westen van de kavel bevindt zich een loofhoutbosje. Ten oosten ervan liggen een aantal agrarische graslandpercelen, waaronder kavel 2 en kavel 3 (zie kaartje.)

Huidig gebruik.

De kavel wordt gebruikt als weidegrond voor paarden.

Begroeiing.

De vegetatie wordt gerekend tot de raaigras-associatie (*Lolio-Potentillion*) en bestaat voornamelijk uit algemene grassen en kruiden van voedselrijk grasland. De vegetatie is echter door de hoge graasdruk door paarden enigszins vertrapt, waardoor op delen van het terrein een vochtminnende tredvegetatie is ontstaan met geknikte vossenstaart (*Alopecurus geniculatus*), greppelrus (*Juncus bufonius*), mannagras (*Glyceria fluitans*) etc. Langs de oostrand van de kavel is een sterk gereduceerd restant van een elzensingel aanwezig.

Open water.

De kavel wordt aan alle zijden omringd door ondiepe greppels en sloten die grote delen van het jaar droog vallen. Binnen de kavel zelf is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er zijn geen populaties aanwezig van bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem.
- Broedvogels: op de kavel zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de aangrenzende kavels niet voor. Een kleine populatie is wel aangetroffen in meer waterhoudende sloten in percelen direct ten westen van Hee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem. Geen van de soorten komt voor op de direct aan de oostzijde aangrenzende kavel. De kavels ten westen van Hee zijn belangrijk als groeiplaats van de gewone dotterbloem en in beperkte mate voor de zwanenbloem.
- Broedvogels: Het loofhoutbosje ten westen van de kavel wordt benut door een aantal soorten algemene zangvogels. In 2011 zijn aangetroffen tuinfluiter, spotvogel, fitis, braamsluiper, merel, winterkoning, heggenmus, roodborst, houtduif, koolmees, kneu en grasmus. Op het grasland ten oosten van de kavel komen geen broedvogels voor. Op de kavels verder oostelijk tot Hee wordt gebroed door kievit, grutto, wilde eend, en een aantal aan houtwallen gebonden zangvogels. In het verleden zijn hier onder meer vastgesteld bosrietzanger, spotvogel en kleine barmsijs. De houtwallen zijn hier echter anno 2011 volledig afgezet, waardoor er geen zangvogels zijn vastgesteld.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. De rugstreeppad komt ruimere omgeving voor nabij Hee, echter op ruim 300 meter van de kavel. Hetzelfde geldt voor de gewone dotterbloem en de zwanenbloem. Het voorkomen van broedvogels beperkt zich tot algemene soorten zangvogels in het loofhoutbosje en tot weidevogels op de percelen nabij Hee op meer dan 300 meter afstand van de kavel.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Op de kavel zelf zijn geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten aangetroffen, al mag worden verwacht dat er enkele soorten voorkomen die behoren tot categorie 1 van de AMvB, de soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt. De populaties van de rugstreeppad, en ook van gewone dotterbloem en zwanenbloem komen voor op en dermate grote afstand van de kavel dat een effect op deze populaties kan worden uitgesloten. Hetzelfde geldt ten aanzien van de weidevogels nabij Hee. Een effect op de populaties van broedvogels in het loofhoutbosje kan worden uitgesloten, mits het bosje in stand gehouden wordt. Er komen alleen betrekkelijk algemene zangvogels voor, die verder geen relatie hebben met de agrarisch ingerichte kavel. Er kan derhalve worden voldaan aan de uitgangspunten van *zorgplicht* en van *zorgvuldig handelen*. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen. Een aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.3. Hee, kavel 2.

Ligging:

Het betreft hier een kavel gelegen aan de noordzijde van de Hoofdweg van Terschelling bij Halfweg, grenzend aan recreatieterrein Eldorado. De kavel ligt ten oosten van kavel 1 (§ 7.3.2.).

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

Ten noorden van de kavel ligt een deel van recreatieterrein Eldorado. Ten westen van de kavel bevindt zich kavel 1 (zie hierboven) en een loofhoutbosje. Ten oosten ervan liggen een aantal agrarische graslandpercelen, waaronder kavel 3 (zie kaartje.)

Huidig gebruik.

De kavel wordt extensief gebruikt als weidegrond voor paarden en voor het tijdelijk stallen van de huijkarren van een huijkarbedrijf. Het landbouwkundig gebruik bestaat uit hooien (juni) en nabeweiden.

Begroeiing.

De vegetatie bestaat uit een mozaïek van raaigras-vegetaties, witbol-grasland en reukgrasvegetaties en bestaat voornamelijk uit algemene grassen en kruiden van voedselrijk tot matig voedselrijk grasland. De vegetatie wordt extensief door paarden begraasd en heeft een sterker hooilandkarakter dan kavel 1, waardoor de vegetatie in botanisch opzicht soortenrijker is. Desondanks komen geen bijzondere soorten voor. Langs de west- en ooststrand komen weinig vitale restanten voor van elzensingels.

Open water.

De kavel wordt aan alle zijden omringd door ondiepe greppels en sloten die grote delen van het jaar droog vallen. Binnen de kavel zelf is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er zijn geen populaties aanwezig van bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem.
- Broedvogels: op de kavel zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de aangrenzende kavels ten oosten van de kavel voor. Een kleine populatie is hier aangetroffen in meer waterhoudende sloten in percelen direct ten westen van Hee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem. De gewone dotterbloem komt voor op en in de sloten langs de aan de oostzijde grenzende kavel. Geen van de overige soorten komt voor op de direct aan de oostzijde aangrenzende kavel. De kavels ten westen van Hee zijn belangrijk als groeiplaats van de gewone dotterbloem en in beperkte mate voor de zwanenbloem.
- Broedvogels: Zie voor het voorkomen van zangvogels in het loofhoutbosje § 7.3.2. Op het grasland ten westen van de kavel komen geen broedvogels voor. Op de kavels verder oostelijk tot Hee wordt gebroed door kievit, grutto, wilde eend, en een aantal aan houtwallen gebonden zangvogels. In het verleden zijn hier onder meer vastgesteld bosrietzanger, spotvogel en kleine barmsijs. De houtwallen zijn hier echter anno 2011 volledig afgezet, waardoor er geen zangvogels zijn vastgesteld.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. De rugstreeppad komt ruimere omgeving voor nabij Hee, echter op ruim 300 meter van de kavel. De gewone dotterbloem komt voor op en rond het perceel ten oosten van de kavel. Het voorkomen van broedvogels beperkt zich tot algemene soorten zangvogels in het loofhoutbosje en tot weidevogels op de percelen nabij Hee.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Op de kavel zelf zijn geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten aangetroffen, al mag worden verwacht dat er enkele soorten voorkomen die behoren tot categorie 1 van de AMvB, de soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt. De populaties van de rugstreeppad komen voor op een dermate grote afstand van de kavel dat een effect op deze populaties kan worden uitgesloten. Een bestemmingswijziging en de daaruit voortkomende plannen hebben geen effect op de groeiplaatsen van de gewone dotterbloem en de zwanenbloem ten oosten van de kavel, mits hier geen wijzigingen worden doorgevoerd in de waterhuishouding van de percelen. Met betrekking tot de weidevogels moet worden opgemerkt dat de inrichting van het perceel als recreatieterrein het overgebleven oppervlak agrarisch gebied tussen de kavel en Hee verkleint, zodanig dat dit gebied minder geschikt wordt als broedgebied voor de weidevogels. Dit probleem doet zich met name voor als cumulatief effect indien de mogelijkheden ook worden geboden aan kavel 3, welke zich verder in het agrarisch gebied uitstrekt. Een effect op de populaties van broedvogels in het loofhoutbosje kan worden uitgesloten, mits het bosje in stand gehouden wordt. Er kan derhalve worden voldaan aan de uitgangspunten van *zorgplicht*. Als mitigerende maatregel kan worden voorgesteld dat de kavel dusdanig wordt ingericht dat een uitstraling van het nieuwe gebruik naar het agrarisch gebied wordt beperkt. Daarnaast moet om cumulatieve effecten met negatieve gevolgen voor de weidevogels te voorkomen worden afgeraden op zowel kavel 2 als kavel 3 een bestemmingswijziging mogelijk te maken. Met betrekking tot het beginsel van *zorgvuldig handelen* zijn geen extra mitigerende maatregelen nodig. Een aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.4. Hee, kavel 3.

Ligging:

Het betreft hier een kavel gelegen aan de binnenduinrand van Terschelling ten oosten van recreatieterrein Eldorado.

Inventarisatie: mei 2009, mei 2011.

Omgeving:

Ten westen van de kavel ligt een deel van recreatieterrein Eldorado. Ten noorden van de kavel bevindt zich de Duinweg met aangrenzend het duingebied van Terschelling dat ter plaatse bebost is met dennenbos. Ten oosten en zuiden ervan liggen een aantal agrarische graslandpercelen, (zie kaartje).

Huidig gebruik.

De kavel wordt gebruikt als hooiland en weidegrond voor paarden en schapen. Het beheer bestaat uit hooien (rond 1 juni) en nabeweiden. De rondom het perceel aanwezige houtwallen worden regelmatig afgezet.

Geomorfologie.

De kavel helt sterk in zuidelijke richting af. In de lage delen in het zuidoosten van het perceel is een invloed aanwezig van basisch kwelwater uit de zoetwaterbel van het eiland.

Begroeiing.

De vegetatie is een mozaïek van verschillende graslandtypen van vochtig, matig voedselrijk hooi- en grasland. Daarbij gaat het ten dele om bloemrijke raaigrasweide, om witbolgraslanden en reukgrasvegetaties. Opvallend daarin is het voorkomen van een grote populatie van het zeldzame kamgras (*Cynosurus cristatus* – Rode lijst soort), en van een aantal algemene aan kwel gebonden soorten als holpijp (*Equisetum fluviatile*) en tweerijige zegge (*Carex disticha*). In botanisch opzicht is het perceel waardevol. Het perceel is aan de noord-, west- en oostzijde begrensd door een vitale

elzensingel. Langs de zuidzijde van het perceel is in het recente verleden een brede boomwal geplant bestaande uit diverse algemene houtgewassen.

Open water.

De kavel wordt aan de west- en zuidzijde geflankeerd door ondiepe, maar bijna jaarrond waterhoudende sloten. Aan de oostzijde is een ondiepe, veelal droge greppel aanwezig. De sloten en greppels worden geflankeerd door elzensingels en een houtwal en zijn als zodanig sterk beschaduwd. Binnen de kavel zelf is geen open water aanwezig. Op het perceel is in 2009 (illegaal?) drainage aangelegd.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. De sterk beschaduwde sloten zijn ongeschikt als voortplantingsplek. Er komt hier dan ook geen populatie voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er zijn geen populaties aanwezig van kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem. De bruine kikker komt in klein aantal voor in de sloot langs de zuidrand.
- Broedvogels: op de kavel zijn geen broedende weidevogels aangetroffen. In de houtwal en de elzensingels wordt jaarlijks gebroed door een aantal soorten zangvogels, namelijk fitis, spotvogel, bosrietzanger, houtduif, ekster, zwarte kraai, vink, kneu, grasmus, winterkoning en roodborst. In 2011 zijn de singels en de houtwal afgezet, met als gevolg dat geen van de soorten er is aangetroffen.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt, en tot broedende zangvogels in de houtwallen.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de aangrenzende kavels niet voor. Een kleine populatie is wel aangetroffen in meer waterhoudende sloten in percelen direct ten westen van Hee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem. De soorten komen voor op de direct aan de zuidoostzijde aangrenzende kavel. De kavels ten westen van Hee zijn belangrijk als groeiplaats van de gewone dotterbloem en in beperkte mate voor de zwanenbloem, en zijn als gevolg van het optreden van kwel in geomorfologisch en botanisch opzicht waardevol.
- Broedvogels: Op de twee percelen ten oosten van de kavel wordt normalerwijs gebroed door een aantal soorten algemene zangvogels in de elzensingels. In 2011 zijn de singels echter afgezet, waardoor er geen broedvogels zijn vastgesteld. Op de graslanden ten zuidoosten van de kavel komen kievit, grutto en wilde eend als broedvogel voor.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. De rugstreeppad komt ruimere omgeving voor nabij Hee, echter op ruim 300 meter van de kavel. De percelen ten zuidoosten van de kavel, tussen de kavel en Hee zijn in botanisch opzicht waardevol met populaties van gewone dotterbloem, zwanenbloem, bruine kikker, kleine watersalamander, kievit en grutto.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen hebben op het perceel zelf geen gevolgen voor door de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten, daar ze er niet voorkomen. Hetzelfde geldt voor soorten van categorie 2 van de AMvB. Met betrekking tot de broedvogels van de elzensingels en houtwallen wordt benadrukt dat het veelal algemene en niet kwetsbare soorten betreft. De soorten kunnen op de kavel behouden blijven mits rondom de kavel een voldoende brede en structuurrijke houtwal aanwezig blijft, waarin de vogels broedmogelijkheden kunnen vinden. Strijdigheid met de Flora- en faunawet kan daarmee worden voorkomen. De inrichting van de kavel tot recreatieterrein heeft wel een externe werking naar buiten met negatieve effecten op de broedende weidevogels in de omliggende agrarische graslanden. Verwacht mag worden dat het agrarisch gebied hierdoor te klein wordt om nog geschikt te zijn als broedgebied voor de Kievit en de grutto. Dit probleem wordt versterkt als ook kavel 2 als recreatieterrein wordt ingericht. De impact van de inrichting tot recreatieterrein van kavel 3 is echter aanzienlijk groter dan van kavel 2. Een negatief effect op de overige door de Flora- en faunawet beschermde soorten in de omgeving (rugstreeppad, gewone dotterbloem, zwanenbloem, bruine kikker, kleine watersalamander) is uitgesloten, mits geen veranderingen in de natuurlijke hydrologie worden doorgevoerd. Benadrukt moet worden dat zowel de kavel zelf als de overige aangrenzende agrarische kavels in hydrologisch (kwel), geomorfologisch, botanisch en landschappelijk opzicht waardevol zijn.

7.3.5. Hee, kavel 4. De Pidde.

Ligging:

Het betreft hier een tweetal kavels gelegen tussen de oude Terschellinger boerderij de Pidde en camping De Riesen.

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

Ten oosten van de kavels ligt een deel van recreatieterrein De Riesen. De kavels strekken zich uit van de Riesen westwaarts en omsluiten deels het erfgebied van de Pidde. Ten noorden van de kavels ligt de Duinweg met aangrenzend het beboste duingebied van Terschelling. Langs de west- en zuidzijde zijn de kavels bereikbaar via twee onverharde paden.

Huidig gebruik.

De kavels worden gebruikt als weidegrond voor schapen.

Begroeiing.

De vegetatie wordt gerekend tot de raaigras-associatie (*Lolio-Potentillion*) en bestaat voornamelijk uit algemene grassen en kruiden van voedselrijk grasland. De grasmat is bloemrijk en bevat in beperkte mate hooilandsoorten van de reukgras-graslanden. Als gevolg van de aanwezigheid van vitale elzensingels op de grens van de kavels is de grasmat lokaal sterk beschaduwd. De noordelijke deel is wat hoger gelegen en heeft een droge graslandvegetatie met duinsoorten. Bijzonder is de aanwezigheid op een van de kavels van een enkele groeiplaats van duinlangbaardgras en bronkruid.

Open water.

Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er komen op de kavel geen strikt beschermde soorten voor. Daar de kavel geen open water heeft is deze ongeschikt als voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Er komt hier dan ook geen populatie voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.

- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er zijn geen populaties aanwezig van andere door de Flora- en faunawet beschermde soorten.
- Broedvogels: op de kavels zijn als broedvogel aangetroffen fitis, merel, zwarte kraai en spotvogel.
- Conclusie: Het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten beperkt zich tot de kleine zoogdieren waarvoor vrijstelling geldt en enkele soorten aan elzensingels gebonden broedvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de aangrenzende kavels niet voor. Een kleine populatie is wel aangetroffen in meer waterhoudende sloten in percelen direct ten westen van Hee.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem. Geen van de soorten komt voor binnen een afstand van 100 meter van de kavels. De kavels ten westen van Hee zijn belangrijk als groeiplaats van de gewone dotterbloem en in beperkte mate voor de zwanenbloem.
Broedvogels: In de directe omgeving van de kavels komen uitsluitend algemene, aan elzensingels en houtwallen gebonden zangvogels als broedvogel voor.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komen geen strikt beschermde soorten voor. De rugstreeppad komt ruimere omgeving voor nabij Hee, echter op ruim 300 meter van de kavel. Hetzelfde geldt voor de gewone dotterbloem en de zwanenbloem. Het voorkomen van broedvogels beperkt zich tot algemene soorten zangvogels in de houtwallen en elzensingels.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Op de kavel zelf zijn, behoudens enkele soorten broedvogels, geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten aangetroffen, al mag worden verwacht dat er enkele soorten voorkomen die behoren tot categorie 1 van de AMvB, de soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt. Bij inrichting van de kavels tot recreatieterrein kunnen voor de broedvogels voldoende mogelijkheden overblijven indien het terrein door een structuurrijke houtwal wordt omringd. De populaties van de rugstreeppad, en ook van gewone dotterbloem en zwanenbloem komen voor op en dermate grote afstand van de kavels dat een effect op deze populaties kan worden uitgesloten. Hetzelfde geldt ten aanzien van de weidevogels nabij Hee. Er kan derhalve worden voldaan aan de uitgangspunten van *zorgplicht*. Met betrekking tot het beginsel van *zorgvuldig handelen* moet worden benadrukt dat het niet is toegestaan broedvogels tijdens het broeden te verstoring. Een aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig. Aanvullend mag worden benadrukt dat de agrarische percelen met hun fraai gevormde elzensingels een landschappelijk hoge waarde hebben.

Kaart 8. Ligging van de kavels bij Hee.

Tabel 8.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte kavels in Hee.					
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.					
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen				
	Hee 1	Hee 2	Hee 3	Hee 4	omgeving
Bosmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	?	?	?	Ja
Egel	?	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja
Ree	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Rosse woelmuis	?	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten					
	Hee 1	Hee 2	Hee 3	Hee 4	omgeving
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Tabel 8: vervolg.

	Hee1	Hee2	Hee3	Hee4	omgeving
Tabel 3: Strikt beschermde soorten.					
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>					
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

7.3.6. Kavels Duinland Midsland Noord.

Ligging:

Het betreft hier een viertal kavels gelegen ten zuiden van de campings Duinland en Schuttersbos in Midsland-Noord.

Inventarisatie: mei 2010

Omgeving:

De kavels liggen ten zuiden van camping Duinland en camping Schuttersbos. De percelen ten zuiden, westen en oosten van de kavels betreffen agrarische graslanden. De kavels zijn vanaf de oostzijde te bereiken vanaf een onverhard pad, of verder via camping Duinland. Ten noorden van beide campings ligt het met naaldbos beplante duingebied van Terschelling (Koreabos).

Huidig gebruik.

De kavels 1 en 3 (zie kaartje) wordt gebruikt als weidegrond voor paarden. Kavel 2 wordt frequent en intensief gemaaid als gazon. Kavel t betreft een trapveldje dat in het verleden deel uitmaakte van camping Schuttersbos, maar nu tot het terrein van camping Duinland behoort.

Begroeiing.

De vegetatie van kavel 1 en 3 betreft een bloemrijke raaigrasweide met grassen en kruiden van vochtige voedselrijke grond. Daarnaast komen ook algemene soorten voor van vochtminnende graslanden, zoals geknikte vossenstaart, greppelrus en mannagras. Er komen geen zeldzame plantensoorten voor. Op het noordelijke deel van kavel 1 is in het recente verleden een brede houtwal geplant, bestaande uit een aantal verschillende soorten algemene houtgewassen. Ten noorden van deze boomwal is een smalle strook kruidenrijk grasland aanwezig waarin ook soorten voorkomen van witbolvegetaties en reukgrasvegetaties. De vegetatie van kavel 3 en kavel t betreft een soortenarm gazon van Engels raaigras en roodzwenkgras. Het trapveldje is daarbij omringd door een weinig vitale houtwal met een ondergroei van braam.

Open water.

De kavels 1 en 3 worden omringd en van elkaar gescheiden door brede, waterrijke sloten, ten dele met een dichte oevervegetatie van riet, ten dele met een open oevervegetatie en veel open water. De sloot tussen kavel 1 en camping Duinland kent daarbij enige aanreiking van ijzerhoudend kwelwater met groeiplaatsen van holpijp en tweerijige zegge. Tussen kavel 2 en camping Schuttersbos is slechts een smalle sloot aanwezig met een dichte oevervegetatie. Kavel 2 en kavel 3 worden niet door een sloot van elkaar gescheiden.

Flora- en faunawet-soorten op de kavels:

- Strikt beschermde soorten: een kleine populatie van de rugstreeppad is aangetroffen in de sloot tussen kavel 1 en 3, en in de sloot ten zuiden van beide kavels. Op kavel 2 en kavel 3 komen geen strikt beschermde soorten voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er zijn populaties aanwezig van andere door de Flora- en faunawet beschermde soorten, met name bruine kikker en kleine watersalamander. Groeiplaatsen van zwanenbloem en gewone dotterbloem komen niet voor.
- Broedvogels: De inventarisatie heeft met betrekking tot het voorkomen van broedvogels het volgende opgeleverd:
Kavel 1. In de aan de noordzijde van dit perceel aangeplante boomwal komen een aantal betrekkelijk algemene soorten zangvogels als broedvogel voor, te weten winterkoning, heggenmus, grasmus, fitis, kneu, vink en merel. In het graslandgedeelte van het perceel zijn geen broedvogels vastgesteld, evenmin als in de omringende sloten.
Kavel 2. Er zijn hier geen broedvogels vastgesteld.
Kavel 3. Het perceel is een broedgebied van de kievit (1paar).
- Conclusie: Op kavel 1 en kavel 3 moet rekening worden gehouden met de rugstreeppad als strikt beschermde soort. Daarnaast is het voorkomen van broedende vogels van belang op kavel 1 (houtwalsoorten) en kavel 3 (kievit). Op kavel 2 en het trapveldje komen geen beschermde soorten voor.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de aangrenzende kavels plaatselijk voor in open, ondiepe waterhoudende sloten.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander, gewone dotterbloem en zwanenbloem.
- Broedvogels: De graslanden direct grenzend aan het plangebied ten zuiden ervan worden door een klein aantal weidevogels als broedgebied benut. Het betreft hier kievit, scholekster, tureluur en grutto. Daarnaast komen in de sloten wilde eend, krakeend en slobbeend tot broeden.
- Conclusie: Bij de inrichting van de percelen tot recreatieterrein moet rekening worden gehouden met het voorkomen van rugstreeppad en van broedende weidevogels in de omringende graslanden. Het betreft hier met nadruk de inrichting van de percelen 1 en 3. Een effect van de inrichting op de groeiplaatsen van gewone dotterbloem en zwanenbloem in de omgeving kan worden uitgesloten, mits het waterpeil in de sloten wordt gehandhaafd op het huidige niveau.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel 2 en het trapveld als recreatieterrein heeft geen invloed op populaties door de Flora- en faunawet beschermde soorten, daar ze op de kavel en het trapveld niet voorkomen. Ook is een negatief effect op de populaties in de omgeving uit te sluiten daar ze op een te grote afstand voorkomen. Een positief effect kan ontstaan met betrekking tot de broedvogels van houtwallen indien de houtwal langs de noordzijde van kavel 1 oostwaarts wordt verlengd.

De populatie van de rugstreeppad bevindt zich in de tussensloot tussen kavel 1 en kavel 3 en in de sloot langs de zuidzijde van beide kavels. De inrichting van de kavels tot recreatieterrein heeft geen effect te hebben op de populatie van de rugstreeppad indien geen aanpassingen worden gepleegd aan het slotenstelsel. De rugstreeppad is echter afhankelijk van zonbeschenen ondiepe sloten. Door

de aanplant van houtwallen langs de rand van de kavels als onderdeel van de inrichting tot recreatieterrein kan het leefgebied van de rugstreeppad te veel beschaduwd worden, waardoor de soort verdwijnt. Als mitigerende maatregel wordt dan ook voorgesteld dergelijke houtwallen zodanig aan te planten dat de tussensloot en de zuidelijke sloot niet te veel beschaduwd raken. Dit is mogelijk door tussen de sloten en de houtwallen een ruimte uit te sparen. Indien deze mitigerende maatregel wordt uitgevoerd is een negatief effect op de populatie van de rugstreeppad uit te sluiten en is geen sprake van strijdigheid met de Flora- en faunawet.

De inrichting van kavel 1 en 3 als recreatieterrein zal tot gevolg hebben dat deze kavels ongeschikt worden als broedgebied voor weidevogels. Daarnaast moet rekening worden gehouden met een uitstraling naar de direct aangrenzende percelen. Ook deze percelen worden als broedgebied voor weidevogels minder geschikt.

Opmerking:

De inrichtingsplannen van camping Duinland zijn eerder door Zumkehr Ecologisch Adviesbureau in opdracht van de eigenaar aan de natuurbeschermingswetgeving getoetst. Voor nadere informatie is een rapport beschikbaar.

Kaart 9. Ligging van de percelen bij camping Duinland en Schuttersbos.

t = trapveld.

Rode lijn: grens met Natura2000-gebied.

Tabel 9.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte kavels bij camping Duinland, Midland Noord.					
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.					
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen				
	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel t	omgeving
Bosmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	?	?	?	Ja
Egel	?	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Ree	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Rosse woelmuis	?	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten					
	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel t	omgeving
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Tabel 9, vervolg.

	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel 4	omgeving
Tabel 3: Strikt beschermde soorten.					
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zee gras	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>					
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

7.3.7. Midsland Noord 1. Smalle kavel langs de Heereweg.

Ligging:

De kavel ligt aan de oostzijde van de Heereweg tegenover Landal Residence/Actania.

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van een complex van drie kavels in Midsland Noord gelegen tussen de fietsenverhuur van Zeelen en camping Veldzicht. De kavel betreft de meest westelijke van het complex. De smalle kavel wordt aan de noord- en de zuidzijde geflankeerd door bebouwing. Aan de westzijde loopt de Heereweg. Ten oosten van de kavel liggen de twee andere graslandkavels van het complex (Midsland-Noord 2 en Midsland-Noord 3). Zie verder het kaartje.

Huidig gebruik.

De kavel wordt intensief begraasd door paarden. Daarnaast is ongeveer 50% van de kavel in gebruik voor de opslag van grond.

Begroeiing.

De vegetatie van de kavel betreft een soortenarme raaigrasweide, een graslandvegetatie van voedselrijke grond. Als gevolg van de intensieve begrazing en de opslag van grond zijn er plaatselijk veel ruderaal soorten aanwezig. De vegetatie is in botanisch opzicht niet bijzonder.

Open water.

Alleen langs de zuidrand loopt een brede, waterhoudende sloot. De overgang naar de kavel aan de oostzijde betreft slechts een ondiepe, niet waterhoudende greppel.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In de sloot ontbreekt een populatie van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloot een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker. Groeiplaatsen van zwanenbloem en gewone dotterbloem komen niet voor. Broedvogels: Er zijn geen broedvogels vastgesteld.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de sloten in de directe omgeving niet voor. Populaties zijn wel aangetroffen in het slotenstelsel in de ruimere omgeving op meer dan 100 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De graslanden direct grenzend aan de kavel worden niet benut door broedende weidevogels en watervogels. Op de percelen ten oosten van de kavel komen enkele algemene zangvogels als broedvogel voor (zie aldaar).
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend algemene en weinig kwetsbare broedvogels voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder negatieve effecten op populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Er kan aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen* worden voldaan. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen. Een aanvraag voor een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.8. Kavel Midsland-Noord 2.

Ligging:

De kavel ligt aan de oostzijde van de Heereweg ten oosten van de hierboven beschreven kavel Midsland-Noord 1 en ten westen van de hieronder beschreven kavel Midsland-Noord 3.

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van een complex van drie kavels in Midsland Noord gelegen tussen de fietsenverhuur van Zeelen en camping Veldzicht. De kavel betreft de middelste van het complex. De smalle kavel wordt aan de west- en de oostzijde gedeeltelijk geflankeerd door bebouwing. Aan de noordzijde is de kavel bereikbaar via de Noordlandweg. Ten oosten en westen van de kavel liggen de twee andere graslandkavels van het complex (Midsland-Noord 1 en Midsland-Noord 3). Zie verder het kaartje.

Huidig gebruik.

De kavel wordt intensief begraasd door paarden. De buitenranden van de kavel worden daarbij gespaard.

Begroeiing.

De vegetatie van de kavel betreft een soortenarme raaigrasweide, een graslandvegetatie van voedselrijke grond. Als gevolg van de intensieve begrazing en de opslag van grond zijn er plaatselijk veel ruderaal soorten aanwezig. De vegetatie is in botanisch opzicht niet bijzonder. De randen bestaan ten dele (noord en oost) uit houtwallen met diverse loofhoutsoorten. Voor het overige betreft het lage vegetaties van wilde braam (*Rubus fruticosus s.l.*).

Open water.

Alleen langs de zuidrand loopt een brede, waterhoudende sloot. De overgang naar de kavel aan de west-, noord- en oostzijde betreft slechts een ondiepe, niet waterhoudende greppel.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In de sloot ontbreekt een populatie van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloot een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker. Groeiplaatsen van zwanenbloem en gewone dotterbloem komen niet voor.
- Broedvogels: in de houtwallen en braamvegetaties wordt gebroed door enkele algemene en weinig kwetsbare zangvogels, met name fitis, kneu, merel, zanglijster, winterkoning en heggenmus.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en enkele soorten niet kwetsbare broedvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de sloten in de directe omgeving niet voor. Populaties zijn wel aangetroffen in het slotenstelsel in de ruimere omgeving op meer dan 100 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: Op het perceel ten oosten van de kavel komen enkele algemene zangvogels als broedvogel voor (zie aldaar). Op het grasland ten zuiden van de kavel en ten zuiden van de sloot wordt gebroed door de scholekster.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend algemene en weinig kwetsbare broedvogels voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder negatieve effecten op populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. De op de kavel aanwezige broedende zangvogels kunnen op de kavel blijven indien langs de buitenrand van de kavel de bestaande houtwal wordt gehandhaafd of een dichtere houtwal wordt aangeplant. Een dergelijke randvoorwaarde kan als een mitigerende maatregel worden beschouwd. Er is geen negatief effect op de geschiktheid van het perceel ten zuiden van de kavel als broedgebied voor de scholekster. Er kan aan het beginselen van *zorgplicht* worden voldaan. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet worden benadrukt dat bij de uitvoering van eventuele plannen moet worden voorkomen dat broedvogels worden verstoord. Een aanvraag voor een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.9. Kavel Midsland-Noord 3

Ligging:

De kavel ligt aan de zuidzijde van de Noordlandweg te Midsland-Noord en betreft het meest oostelijke perceel gelegen tussen de fietsenverhuur van Zeelen en camping Veldzicht. De kavel ligt ten zuiden van de boerderij van Stilma en in over het erf van deze boerderij te bereiken.

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van een complex van drie kavels in Midsland Noord gelegen tussen de fietsenverhuur van Zeelen en camping Veldzicht. De kavel betreft de meest oostelijke van het complex. De smalle kavel wordt aan de noordzijde geflankeerd door bebouwing. Aan de oostzijde grenst de kavel aan camping Veldzicht. Ten zuiden en westen van de kavel liggen agrarische graslanden, waarvan de graslanden ten westen van de kavel hierboven beschreven zijn (Midsland-Noord 1 en Midsland-Noord 2). Zie verder het kaartje.

Huidig gebruik.

De kavel bestaat uit drie delen met een verschillend gebruik. 40% van de kavel wordt intensief begraasd door paarden. Daarnaast is ongeveer 50% van de kavel in gebruik als bloemrijk hooiland. Voor het overige maakt de kavel deel uit van de tuin van de boerderij van Stilma en is er een moestuintje.

Begroeiing.

De vegetatie van het gedeelte van de kavel dat door paarden wordt begraasd betreft een soortenarme raaigrasweide, een graslandvegetatie van voedselrijke grond. Als gevolg van de intensieve begrazing en de opslag van grond zijn er plaatselijk veel ruderaal soorten aanwezig. De vegetatie is in botanisch opzicht niet bijzonder. Het hooilandgedeelte van de kavel is in botanisch opzicht aanzienlijk soortenrijker. Het betreft grotendeels een verarmde hooilandvegetatie met reukgras, gestreepte witbol, veldzuring, gewoon biggenkruid, hazenzegge en tal van andere hooilandsoorten. Zeldzame soorten en Rode-lijst-soorten zijn niet aangetroffen. Het perceel wordt deels omringd door houtwallen, voornamelijk bestaande uit zwarte els.

Open water.

Alleen langs de zuidrand loopt een brede, waterhoudende sloot. De overgang naar de kavel aan de westzijde en naar camping Veldzicht aan de oostzijde betreft slechts een ondiepe, niet waterhoudende greppel.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In de sloot ontbreekt een populatie van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloot een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker. Groeiplaatsen van zwanenbloem en gewone dotterbloem komen niet voor.
- Broedvogels: Op het perceel wordt gebroed door enkele soorten niet kwetsbare zangvogels, met name houtduif, grasmus, vink, groenling, fitis, spotvogel en putter. Een deel van de aangetroffen soorten broedt mogelijk op het erf van de boerderij van Stilma.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet, en weinig kwetsbare broedvogels..

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de sloten in de directe omgeving niet voor. Populaties zijn wel aangetroffen in het slotenstelsel in de ruimere omgeving op meer dan 100 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De graslanden direct grenzend aan de kavel worden benut door broedende zangvogels. Op de percelen ten westen van de kavel komen enkele algemene zangvogels als broedvogel voor (zie aldaar). Op het perceel ten zuiden van de kavel wordt gebroed door de scholekster.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend algemene en weinig kwetsbare broedvogels voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder negatieve effecten op populaties van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. Als mitigerende maatregel wordt wel voorgesteld rondom het perceel een houtwal in stand te houden of deels aan te planten. De broedgelegenheid van de zangvogels kan dan worden gegarandeerd. Een effect op de broedmogelijkheden van de scholekster zuidelijk van de kavel is uitgesloten. Er kan aan het beginsel van *zorgplicht* worden voldaan. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen te nemen. Met betrekking tot het beginsel van *zorgvuldig handelen* dient te worden voorkomen dat bij uitvoering van eventuele plannen de broedvogels niet worden verstoord. Een aanvraag voor een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.10. Kavel Midsland-Noord 4, ten noorden van de Westerkeijn.

Ligging:

De kavel ligt in het oostelijke deel van Midsland-Noord ingeklemd tussen het terrein van de Westerkeijn (zuid) en enkele recreatieterreinen (noord).

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

Het betreft een grote kavel, die is ontstaan door de samenvoeging van enkele kleinere kavels. De op de kavel aanwezige greppels en de twee restanten van boomsingels zijn overblijfselen van de vroegere situatie. Ten noorden en westen grenst de kavel aan bestaande recreatieterreinen. Het gebied ten zuiden van de kavel bestaat deels uit het door houtwallen omringde terrein van de Westerkeijn, deels uit bloemrijk open agrarisch land. De kavel is te bereiken via de Tijs Smitweg aan de oostzijde.

Huidig gebruik.

De kavel wordt gebruikt als weidegrond door een veehouderijbedrijf. Het gebruik bestaat uit maaien en nabeweiden met rundvee.

Begroeiing.

De vegetatie van de kavel betreft een bloemrijke raaigrasweide, een graslandvegetatie van voedselrijke grond, met lokaal elementen van witbolgrasland en van vochtminnende vegetaties met fioringras, geknikte vossenstaart en mannagrass (voornamelijk in de greppels). De twee restanten van houtwallen binnen het perceel en de houtwal langs de oostzijde bestaan voornamelijk uit zwarte els, met een ondergroei van braam en hoge grassen. Boomwallen langs de noord- en westzijde maken deel uit van de aangrenzende recreatieterreinen en liggen niet op de kavel.

Open water.

Alleen langs de zuidrand loopt een brede, waterhoudende sloot. Daarnaast is er een ondiepe waterhoudende sloot aanwezig aan de oostzijde, parallel aan de Tijs Smitweg en langs de noordrand op de overgang naar bungalowpark De Bosch.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel ontbreekt een populatie van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloot langs de zuidrand een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker. Groeiplaatsen van zwanenbloem en gewone dotterbloem komen niet voor.
- Broedvogels: Op de kavel wordt gebroed door scholekster en wilde eend. In de houtwallen zijn merel, grasmus, kneu, houtduif en groenling als broedvogel vastgesteld.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en enkele algemene broedvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

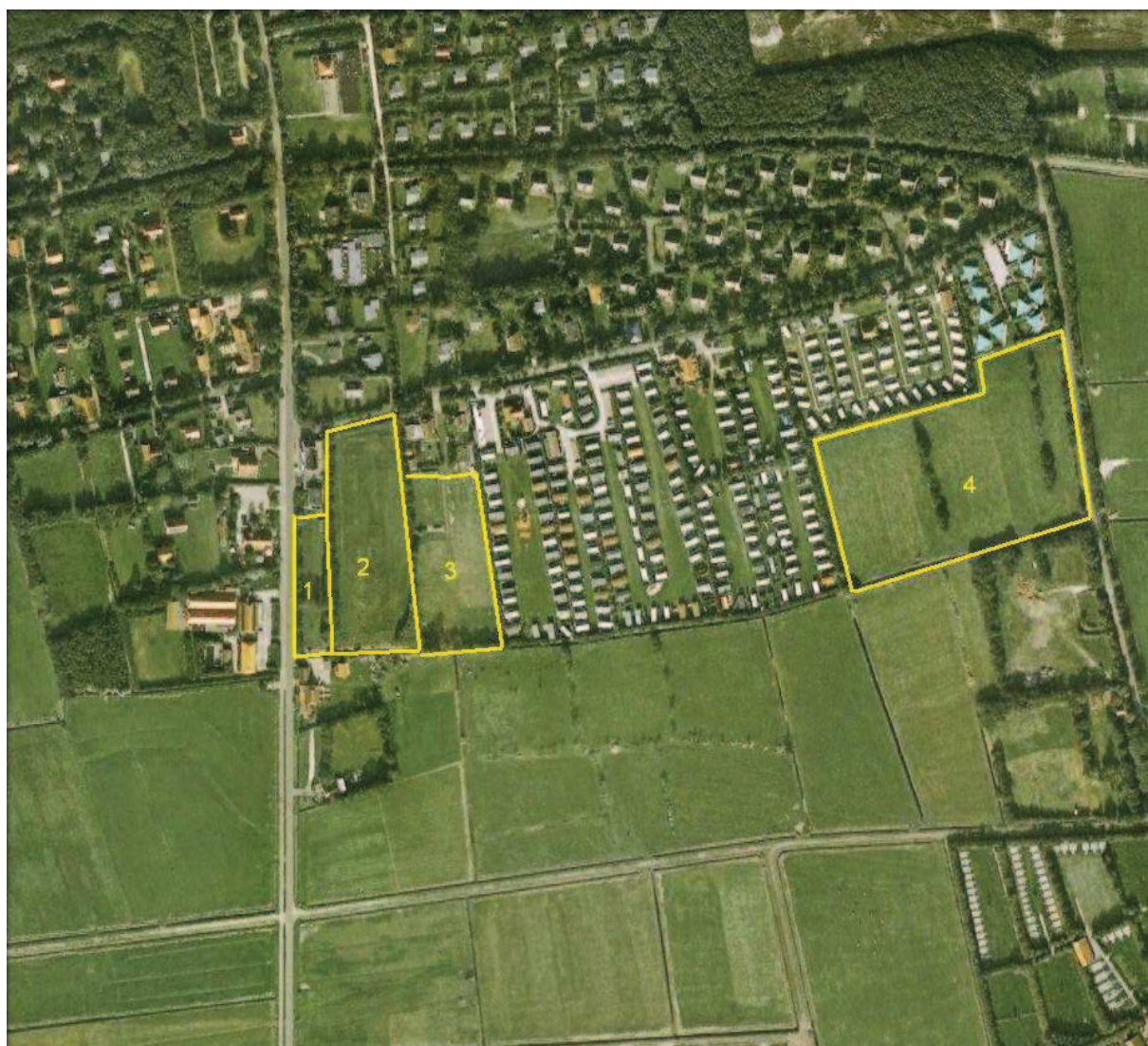
- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de sloten in de directe omgeving niet voor. Populaties zijn wel aangetroffen in het slotenstelsel in de ruimere omgeving op meer dan 100 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 100 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De graslanden direct grenzend aan de kavel worden benut door broedende weidevogels en watervogels. Het betreft met name het bloemrijke perceel ten zuiden van de kavel en ten westen van de Westerkeijn. Op de Westerkeijn komen enkele algemene zangvogels als broedvogel voor. Zuidelijk van de Westerkeijn (Klein Westerkeijn) wordt bovendien jaarlijks gebroed door buizerd.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend broedvogels voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein heeft tot gevolg dat de kavel ongeschikt wordt als broedgebied voor weidevogels (scholekster). De kavel is, als gevolg van de ingesloten ligging tussen met houtwallen omringde terreinen voor weidevogels van weinig betekenis. Bij inrichting van de kavel tot recreatieterrein moet wel rekening worden gehouden met een uitstraling in zuidwestelijke richting. Het bloemrijke grasland ten westen van de Westerkeijn en de daar aangrenzende agrarische gronden kunnen als gevolg hiervan minder geschikt worden als broedgebied voor weidevogels. De graslanden hebben hier voor weidevogels overigens geen hoge waarde.

Met betrekking tot de zangvogels in de houtwallen wordt opgemerkt dat het algemene, en niet kwetsbare soorten betreft. Indien op of rondom het perceel de houtwallen in stand worden gehouden of nieuwe houtwallen worden geplant, zal er voor deze soorten voldoende broedgelegenheid overblijven.

Een negatief effect op de broedgelegenheid van de buizerd is uitgesloten, daar de broedlocatie op een te grote afstand van de kavel ligt.

Negatieve effecten op andere door de Flora- en faunawet beschermde soorten uit categorie 2 en 3 van de AMvB worden uitgesloten, daar ze op en in de nabijheid van de kavel niet voorkomen.

Kaart 10. Ligging van de kavels in Midsland-Noord.

Tabel 10.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten op en in de omgeving van de onderzochte kavels te Midsland Noord.					
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.					
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen				
	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel 4	omgeving
Bosmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	?	?	?	Ja
Egel	?	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Ree	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Rosse woelmuis	?	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten					
	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel 4	omgeving
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Tabel 10: vervolg.

	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel 4	omgeving
Tabel 3: Strikt beschermde soorten.					
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>					
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

7.3.11. Formerum-Noord 1 en 2, kavels Grientebos.

Ligging:

Het betreft twee kavels ten oosten van recreatieterrein Grientebos in Formerum-Noord, ten westen van de Formerumer badweg (zie kaartje).

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

Kavel 1 betreft een langgerekt, smal perceel direct ten oosten van het recreatieterrein. Kavel 2 is een kleiner, vierkant perceel direct aangrenzend ten zuiden ervan. Het recreatieterrein Grientebos strekt zich ten westen van beide kavels uit. De op de overgang aanwezige boomwal behoort tot het recreatieterrein. Ten oosten liggen ingeklemd tussen de kavels en de Formerumer badweg enkele smalle, bloemrijke agrarische graslanden. Ook ten zuiden van de kavels liggen enkele agrarische graslanden. De kavels zijn te bereiken vanuit de Duinweg ten noorden ervan. Tussen de Duinweg en kavel 1 bevindt zich bebouwing.

Huidig gebruik.

De kavels worden intensief beweide door paarden. Op het noordelijke deel van kavel 1, grenzend aan de bebouwing, is een moestuintje aanwezig. Kavel 2 wordt gebruikt voor de opslag van hakhout.

Begroeiing.

De vegetatie van de kavels betreft een soortenarme, sterk door overbeweiding aangetaste raaigrasweide, een graslandvegetatie van voedselrijke grond, met lokaal ruderaal soorten. De graslanden zijn betrekkelijk droog, en zijn in botanisch opzicht niet waardevol.

Open water.

Alleen langs de zuidrand van kavel 2 loopt een brede, waterhoudende sloot. Voor het overige worden de kavels omringd door ondiepe, droge greppels.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel ontbreekt een populatie van de rugstreeppad.

- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Op kavel 2 zijn enkele door konijnen bewoonde holen aanwezig. Er is in de sloot langs de zuidrand een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker. Groeiplaatsen van zwanenbloem en gewone dotterbloem komen niet voor.
- Broedvogels: Op de kavel zijn geen broedvogels vastgesteld.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Populaties van de rugstreeppad komen in de sloten in de directe omgeving niet voor. Populaties zijn wel aangetroffen in het slotenstelsel in de ruimere omgeving op meer dan 500 meter van de kavel.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in de ruime omgeving voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De graslanden direct grenzend aan de kavels worden niet benut door broedende weidevogels en watervogels. Op het terrein van Grientebos wordt gebroed door diverse soorten algemene zangvogels.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend broedvogels voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van beschermde soorten te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavels niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op het terrein Grientebos wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels op het terrein Grientebos worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.12. Formerum-Noord 3, noodcamping Staatsbosbeheer.

Ligging:

De kavel ligt langs de Duinweg van Formerum net ten oosten van de Formerumer badweg en ten zuiden van het Formerumer bos.

Inventarisatie: mei 2011

Omgeving:

Het betreft een kavel in eigendom van Staatsbosbeheer. De kavel is vroeger in gebruik geweest als noodcamping voor kampeerders zonder plek op de reguliere campings in de zomer. De kavel wordt aan de west-, zuid- en oostzijde omringd door met recreatiewoningen bebouwde terreinen. Aan de noordzijde is de kavel bereikbaar via de Duinweg. Ten noorden van de Duinweg ligt een smalle strook open duinvegetatie en het Formerumerbos. De kavel is door hoog hekwerk rondom afgeschermd.

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als opslagplaats voor tal van zaken, zoals drainagebuizen, schafketen en houtsnippers. De graslandvegetatie wordt incidenteel gemaaid en gefaseerd beweide met geiten aan

de roep. In de zomer is de kavel in gebruik als parkeerplaats voor de auto's van kampeers van de natuurcamping van Lies.

Begroeiing.

De vegetatie van de kavel bestaat uit een divers scala van algemene graslandtypen, waarbij de beschaduwde en minder intensief betreden buitenrand van de kavel vooral bestaat uit witbolgrasland en het centrum van het terrein bestaat uit bloemrijke reukgrasvegetaties en raaigrasvegetaties. Als gevolg van de betreding en het gebruik zijn tal van tredplanten aanwezig, waaronder een aantal algemene storingsindicatieve soorten van droge zandgronden en duinen. Er zijn geen zeldzame en kwetsbare plantensoorten of soorten van de Rode lijst aanwezig. Het perceel wordt aan alle zijden omringd door structuurrijke houtwallen, aan de west-, zuid- en oostzijde bestaande uit zwarte els, aan de noordzijde bestaande uit diverse houtgewassen met opvallend veel grauwe abeel. Een deel van het perceel is dichtgegroeid door wortelopschot van de abelen.

Open water.

Er is op en rondom het perceel geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld.
- Broedvogels: In de houtwallen rondom de kavel wordt gebroed door enkele algemene zangvogels, met name houtduif, winterkoning, roodborst, merel, fitis, vink en groenling. Mogelijk broeden enkele van de aangetroffen soorten op de erven van omliggende percelen.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en enkele algemene broedvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren, waaronder het konijn.
- Broedvogels: Als gevolg van de gevarieerde erfbepanting van de omliggende percelen komt een aanzienlijke dichtheid en variatie voor van broedende zangvogels.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van beschermde soorten te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omliggende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels op en rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.13. Formerum-Noord 4, kavel Molkenbosweg.

Ligging:

De kavel ligt aan de zuidzijde van de Molkenbosweg in Formerum-Noord, ingeklemd tussen recreatieterreinen van camping Mast en Hekkeland. Het betreft langs de Molkenbosweg het enige overgebleven agrarische perceel.

Inventarisatie: april 2010.

Omgeving:

De kavel is bereikbaar via de Molkenbosweg. Ten oosten van de kavel ligt het recreatieterrein Hekkeland. Ten westen en zuiden liggen terreinen van camping Mast; wel is er tussen de kavel en camping Mast aan de westzijde een smal elzenhakhoutbosje aanwezig. Ten noorden van de kavel, aan de noordzijde van de Molkenbosweg liggen met recreatiewoningen bebouwde kavels.

Huidig gebruik.

De kavel wordt intensief beweide door paarden. Daarnaast is er een opslag van grond.

Begroeiing.

De vegetatie bestaat uit een door intensieve beweiding sterk vertrapte raaigrasweide, waarbinnen tal van ruderaal soorten voorkomen. De graslandvegetatie bevat geen zeldzame soorten.

Open water.

Langs de zuidrand van de kavel is een brede sloot aanwezig. De sloten langs de west- en oostzijde zijn smaller maar waterhoudend.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel komt geen populatie van de rugstreeppad voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloten een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker.
- Broedvogels: Er zijn op de kavel geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren, en van de bruine kikker.
- Broedvogels: Er wordt door verscheidene soorten algemene zangvogels gebroed op de erven van de recreatiewoningen ten noorden van de kavel, in het elzenhakhoutbosje, en in de houtwallen en aanplantingen op de omringende campings. Het betreft uitsluitend niet kwetsbare en aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van strikt beschermde soorten en soorten van categorie 2 van de AMvB te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omringende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.14. Formerum-Noord 5, kavel ten oosten van de Dirkmansweg.

Ligging:

De kavel ligt ten oosten van de Dirkmansweg in Formerum-Noord, ten zuiden van camping Vis. De kavel maakt deel uit van een groter complex van agrarische graslanden.

Inventarisatie: juni 2010, mei 2011.

Omgeving:

De kavel is bereikbaar via de Dirkmansweg. Aan de noordzijde grenst de kavel aan camping Vis. Oostelijk en zuidelijk van de kavel liggen een aantal agrarische graslanden.

Huidig gebruik.

De kavel wordt beweide door paarden. Daarnaast is er een opslag van grond.

Begroeiing.

De vegetatie bestaat uit een door beweiding met paarden iets verschaalde raaigrasweide, met een inslag van reukgrashooiland. De graslandvegetatie bevat geen zeldzame soorten. De westelijke helft van de kavel is recent gefreesd en heeft momenteel geen vegetatie. Als gevolg van aanpassingen aan de taluds van de sloten is de oorspronkelijke oevervegetatie van dicht riet hier sterk teruggedrongen. Er is in 2011 een ijle begroeiing van riet aanwezig op verder ombegroeide bodem. De kavel is niet omringd door houtwallen. Wel is er een houtwal aanwezig in de berm van de Dirkmansweg.

Open water.

Langs de noordrand van de kavel is een brede sloot aanwezig. Aan de westzijde van de kavel, parallel aan de Dirkmansweg is een smalle sloot aanwezig. De taluds van beide sloten zijn in 2010 glooiend en minder steil gemaakt. De uit de taluds verwijderde grond is nog op het perceel aanwezig. De kavel gaat aan de oost- en zuidzijde zonder sloot of greppel over in de andere agrarische graslanden.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel komt geen populatie van de rugstreeppad voor. Opgemerkt moet wel worden dat de sloten als gevolg van de recente aanpassingen geschikt zijn geworden als locatie voor ei-afzetting door de rugstreeppad. De soort is echter in mei 2011 niet aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloten een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker.
- Broedvogels: Er zijn op de kavel geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren, en van de bruine kikker en kleine watersalamander.
- Broedvogels: Op camping Vis en op aangrenzende bebouwde terreinen komen diverse zangvogels als broedvogel voor in de houtwallen en aanplantingen. In de agrarische graslanden in de directe omgeving van de kavel komen geen broedende weidevogels voor.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van strikt beschermde soorten en soorten van categorie 2 van de AMvB te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omringende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.15. Formerum-Noord 6, de kavel aangrenzend aan de boerderij van Dolstra, Dirkmansweg.

Ligging:

De kavel ligt ten esten van de Dirkmansweg in Formerum-Noord, rondom en ten noorden van de boerderij van Dolstra (zie kaartje).

Inventarisatie: mei 2011.

Omgeving:

De kavel is bereikbaar via de Dirkmansweg of over het erf van de boerderij. Ten westen van de kavel liggen ingeklemd tussen de kavel en camping Mast nog twee agrarische percelen. Aan de noordzijde grenst de kavel aan een aantal met recreatiewoningen bebouwde percelen.

Huidig gebruik.

De kavel wordt gefaseerd beweid door paarden en gehooïd.

Begroeiing.

De vegetatie bestaat afhankelijk van de mate van begrazing door paarden uit diverse typen agrarisch grasland. Nabij de boerderij (intensieve begrazing) bestaat de vegetatie uit een soortenarme raaigrasweide, waarbinnen tal van ruderaal soorten voorkomen. Naar het noorden toe gaat de vegetatie over in witbolgrasland, dat vooral in het noordelijke deel van de kavel dominant is. Rondom het erf van de boerderij worden delen van de kavel als gazon beheerd. De graslandvegetatie bevat geen zeldzame soorten. De kavel is aan de west- en noordzijde omringd door elzensingels. Een houtwal aan de oostzijde maakt deel uit van de berm van de Dirkmansweg.

Open water.

Er is alleen aan de noordzijde van de kavel een waterhoudende sloot met een dichte oevervegetatie. De sloten langs de west- en oostzijde zijn smaller en niet permanent waterhoudend.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel komt geen populatie van de rugstreeppad voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloten een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker.
- Broedvogels: In de houtwallen wordt door enkele soorten zangvogels gebroed (houtduif, merel, fitis, groenling).
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en algemene zangvogels als broedvogel.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren, en van de bruine kikker en kleine watersalamander.
- Broedvogels: Er wordt door verscheidene soorten algemene zangvogels gebroed op de erven van de recreatiewoningen ten noorden van de kavel, en op de erven van bebouwde terreinen in de omgeving. Het betreft uitsluitend niet kwetsbare en aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten. In de agrarische graslanden in de nabije omgeving komen geen weidevogels tot broeden. De graslanden liggen daarvoor teveel ingeklemd tussen de bebouwing en zijn ook door de aanwezige elzensingels voor weidevogels niet geschikt.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van strikt beschermde soorten en soorten van categorie 2 van de AMvB te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op de kavel en op omliggende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Bij de inrichting van de kavel tot recreatieterrein kunnen de omliggende houtwallen worden gespaard. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels op en rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.16. Formerum-Noord 7.

Ligging:

De kavel is de middelste van een complex van drie agrarische graslanden aan de Mersakkerweg tussen camping Mast en de boerderij van Dolstra.

Inventarisatie: mei 2011.

Omgeving:

De kavel is bereikbaar via de Mersakkerweg. De percelen ten westen en ten oosten van de kavel betreffen eveneens agrarische graslanden. Aan de noordzijde grenst de kavel aan een complex van recreatieterreinen. Ten zuiden van de kavel (zuid van de Mersakkerweg) liggen afwisselend kleine agrarische graslanden en bebouwde terreinen.

Huidig gebruik.

De kavel wordt intensief beweid door paarden.

Begroeiing.

De vegetatie bestaat uit een door intensieve beweiding sterk vertrapte raaigrasweide, waarbinnen tal van ruderaal soorten voorkomen. De graslandvegetatie bevat geen zeldzame soorten. De kavel is aan alle zijden omringd door een dichte houtwal van zwarte els.

Open water.

Alleen aan de noordzijde van de kavel is een waterhoudende sloot aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel komt geen populatie van de rugstreeppad voor.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld.
- Broedvogels: Op de kavel wordt gebroed door enkele algemene soorten zangvogels, met name winterkoning, houtduif, ekster, grasmus.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en enkele algemene soorten broedende zangvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren.
- Broedvogels: Er wordt door verscheidene soorten algemene zangvogels gebroed op de erven van de recreatiewoningen ten noorden van de kavel, en in de houtwallen en aanplantingen op omringende agrarische kavels en de omringende campings. Het betreft uitsluitend niet kwetsbare en aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten.

- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van strikt beschermde soorten en soorten van categorie 2 van de AMvB te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omringende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

7.3.17. *Formerum-Noord 8, land van Jan van Teake.*

Ligging:

De kavel is de meest westelijke van een complex van drie agrarische graslanden aan de Mersakkerweg tussen camping Mast en de boerderij van Dolstra.

Inventarisatie: mei 2011.

Omgeving:

De kavel is bereikbaar via de Mersakkerweg. De percelen ten oosten van de kavel betreffen eveneens agrarische graslanden. Aan de westzijde grenst de kavel aan camping Mast. Aan de noordzijde grenst de kavel aan een complex van recreatieterreinen. Ten zuiden van de kavel (zuid van de Mersakkerweg) liggen afwisselend kleine agrarische graslanden en bebouwde terreinen.

Huidig gebruik.

Op de kavel is al jaren sprake van een verschrallend hooilandbeheer. De kavel wordt daarnaast extensief en gefaseerd beweide door geiten aan de roep. Ook is er een opslag van hakhout en van een roeiboot.

Begroeiing.

De graslandvegetatie is als gevolg van het verschrallende hooilandbeheer van betekenis. Op grote delen van de kavel is sprake van vochtig reukgrashooiland dat soortenrijk is en een aantal zeldzame plantensoorten en Rode Lijst-soorten bevat. Opvallend is de uitgebreide groeiplaats van grote ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*) en het vochtige gedeelte in het noorden van de kavel met gewone koekoeksbloem (*Lychnis flos-cuculi*). Daarnaast zijn aangetroffen sterzegge (*Carex echinata*), zwarte zegge (*Carex nigra*), hazenzegge (*Carex ovalis*), beemdlangbloem (*Festuca pratensis*) en kamgras (*Cynosurus cristatus*). De kavel wordt aan de zuid-, oost en noordzijde geflankeerd door singels van zwarte els. Op de overgang naar camping Mast ontbreekt een dergelijke houtwal. Het noordelijke deel van de kavel is deels begroeid met een bosje van grauwe wilg (*Salix cinerea*). Door de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

Open water.

Langs de noordrand van de kavel is een brede sloot aanwezig. De greppels langs de west- en oostzijde zijn smaller en niet permanent waterhoudend.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. In het slotenstelsel komt geen populatie van de rugstreeppad voor.

- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Er is in de sloten een kleine populatie aanwezig van de bruine kikker.
- Broedvogels: Op de kavel wordt gebroed door bosrietzanger, spotvogel, grasmus, fitis, kneu, merel, groenling, putter, winterkoning en roodborst. Met name het wilgenbosje is rijk aan broedvogels.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en enkele soorten zangvogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren, en van de bruine kikker en kleine watersalamander.
- Broedvogels: Er wordt door verscheidene soorten algemene zangvogels gebroed op de erven van de recreatiewoningen ten noorden van de kavel, in de houtwallen en aanplantingen op de omringende campings. Het betreft uitsluitend niet kwetsbare en aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van strikt beschermde soorten en soorten van categorie 2 van de AMvB te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omringende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig. Wel moet worden benadrukt dat de kavel in botanisch en landschappelijk opzicht desondanks van grote waarde is.

7.3.18. *Formerum-Noord 9, parkeerplaats camping Mast.*

Ligging:

De kavel ten westen van camping Mast, ingeklemd tussen de camping en de bebouwing van Formerum.

Inventarisatie: mei 2011.

Omgeving:

De kavel is een enclave van agrarisch grasland binnen de bebouwde kom van Formerum. Ten westen van de kavel ligt nog een klein agrarisch grasland. Verder is de kavel omringd door bebouwing en recreatieterreinen.

Huidig gebruik.

De kavel is in de lengte in tweeën gedeeld. Het westelijke deel wordt intensief beweide door paarden. Het oostelijke deel wordt intensief gemaaid en functioneert als parkeerplaats voor camping Mast. Daarnaast is er op de kavel een moestuintje en een opslaghek aanwezig.

Begroeiing.

De graslandvegetatie bestaat voornamelijk uit soortenarme raaigrasweide. Als gevolg van het maaibeheer is de vegetatie deels verzuurd en verschaald tot een soortenarme reukgrasvegetatie met een moslaag van haakmos (*Rhytidiadelphus squarrosus*). Er komen tamelijk veel ruderaal soorten voor.

Open water.

Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld.
- Broedvogels: Er zijn geen broedvogels vastgesteld.
- Conclusie: Er komen op de kavel alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 500 meter geen populaties voor van de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 500 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel uitsluitend populaties aanwezig van kleine zoogdieren, en van de bruine kikker en kleine watersalamander.
- Broedvogels: Er wordt door verscheidene soorten algemene zangvogels gebroed op de erven van de recreatiewoningen en de bebouwde terreinen rondom de kavel. Het betreft uitsluitend niet kwetsbare en aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen uitsluitend weinig kwetsbare zangvogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van strikt beschermde soorten en soorten van categorie 2 van de AMvB te verwachten daar ze op en in de omgeving van de kavel niet voorkomen. Ook een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omringende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels rondom de kavel worden verstoord. Het is niet nodig verder mitigerende maatregelen te nemen. De aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

Kaart 10. Ligging van de kavels in Formerum-Noord.

Tabel 10.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte percelen in Formerum Noord

Ja = soort komt voor

Nee = soort komt niet voor

? = soort komt mogelijk voor.

	Voorkom en op de kavels									
kavelnummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	omgeving
Tabel 1: Algemene soorten										
Bosmuis	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Dwergmuis	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Egel	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Ree	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja
Rosse woelmuis	?	?	?	?	?	?	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Ja	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tabel 2: Overige soorten										
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Tabel 10 vervolg.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	omgeving
Tabel 3: Strikt beschermde soorten.										
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zee gras	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>										
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

7.3.19. Formerum-zuid 2, Appelhof westzijde.

Ligging:

De kavel ligt aan de zuidzijde van Formerum zuid, ten westen van camping Appelhof, in het oostelijk deel van Formerum (zie kaart 3).

Omgeving:

De kavel maakt deel uit van een groter perceel dat zich uitstrekt van camping Appelhof tot aan het Witzandpad. Langs de zuidzijde van de kavel loopt een onverhard polderpad, het Zedjespad. Ten noorden van de kavel ligt de verharde weg van Formerum-Zuid met enkele bebouwde kavels. Ten oosten van de kavel liggen de houtwallen van camping Appelhof

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als agrarisch land en wordt regelmatig beweide door koeien of soms schapen..

Begroeiing.

De vegetatie is voornamelijk een bloemrijke raaigras-weide, met als voornaamste grassoorten Engels raaigras, ruw beemdgras, roodzwenkgras, gestreepte witbol, geknikte vossenstaart en fioningras. Er zijn geen struvelen aanwezig.

Open water.

De kavel wordt aan de noord-, oost- en zuidzijde begrensd door ondiepe sloten. De sloten aan de noord- en oostzijde zijn doorgaans droog en alleen waterhoudend onder extreem vochtige omstandigheden. De sloot aan de zuidzijde, parallel aan het Zedjespad, is frequent waterdragend, maar was tijdens de inventarisatie in maart 2011 geheel drooggevalen.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er zijn op de kavel geen strikt beschermde soorten vastgesteld. Het is echter niet uit te sluiten dat de sloot aan de zuidzijde in regenrijkere periode gebruikt wordt door de rugstreeppad als plaats voor het afzetten van eitjes.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.

- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.
- Broedvogels: op de kavel zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: op de kavel ontbreken momenteel soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet. Er moet echter rekening worden gehouden met de geschiktheid van de sloot aan de zuidzijde als leefgebied van de rugstreeppad in regenrijkere jaren.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad: het slotenstelsel in de ruime omgeving van Formerum wordt incidenteel gebruikt als habitat door de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de ruime omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing en op camping Appelhof. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, zanglijster, winterkoning, heggenmus, roodborst, huismus, kneu, vink, groenling, spreeuw, boerenwaluw, ekster, kauw, witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel, fitis, braamsluiper, spotvogel, pimpelmees, koolmees, grasmus). In de nabije omgeving van de kavel komen geen broedlocaties van weidevogels voor. Weidevogels (kievit, grutto, tureluur, scholekster) en watervogels (wilde eend, kraakeend, slobbeend, kuifeend) broeden in de percelen ten zuiden van het Zedjespad echter op een afstand van meer dan 200 meter vanaf de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt alleen de rugstreeppad als strikt beschermde soort voor. Verder komen alleen voor broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet, mits als mitigerende maatregel wordt besloten de sloot langs de zuidzijde van de kavel in stand te houden. De populatie van de rugstreeppad kan zich hier onder gunstige omstandigheden vestigen en handhaven. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van beschermde soorten in de omgeving aanwezig. Aan het principe van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen* kan worden voldaan.

7.3.20. Formerum-zuid 3, Appelhof oostzijde.

Ligging:

De kavel ligt aan de zuidzijde van Formerum zuid, ten oosten van camping Appelhof, in het oostelijk deel van Formerum (zie kaart 3).

Omgeving:

De kavel ligt ingeklemd tussen camping Appelhof (west) en de bebouwde percelen van de boekenboer Teunis Schol (ten oosten). Langs de zuidzijde van de kavel loopt een onverhard polderpad, het Zedjespad. Ten noorden van de kavel ligt de verharde weg Formerum-Zuid met enkele bebouwde kavels.

Huidig gebruik.

De kavel is in gebruik als agrarisch land en wordt regelmatig beweid met koeien of soms schapen..

Begroeiing.

De vegetatie is voornamelijk een soortenarme raaigras-weide, met als voornaamste grassoorten Engels raaigras, ruw beemdgras, geknikte vossenstaart en fioringras. Er zijn geen struwelen aanwezig.

Open water.

De kavel wordt aan de noord-, en westzijde begrensd door ondiepe, veelal droge greppels. De sloot aan de zuidzijde, parallel aan het Zedjespad, is ondiep maar frequent waterdragend.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: er zijn op de kavel geen strikt beschermde soorten vastgesteld. Het is echter niet uit te sluiten dat de sloot aan de zuidzijde in regenrijkere periode gebruikt wordt door de rugstreeppad als plaats voor het afzetten van eitjes.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavel geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. Zie echter de opmerking hierboven.
- Broedvogels: op de kavel zijn geen broedvogels aangetroffen.
- Conclusie: op de kavel ontbreken momenteel soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet. Er moet echter rekening worden gehouden met de geschiktheid van de sloot aan de zuidzijde als leefgebied van de rugstreeppad in regenrijkere jaren.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad: het slotenstelsel in de ruime omgeving van Formerum wordt incidenteel gebruikt als habitat door de Rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de omgeving van de kavel komen geen soorten voor uit deze categorie.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de ruime omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en zwanenbloem.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing en op camping Appelhof. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, zanglijster, winterkoning, heggenmus, roodborst, huismus, kneu, vink, groenling, spreeuw, boerenwaluw, ekster, kauw, witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel, fitis, braamsluiper, spotvogel, pimpelmees, koolmees, grasmus). In de nabije omgeving van de kavel komen geen broedlocaties van weidevogels voor. Weidevogels (kievit, grutto, tureluur, scholekster) en watervogels (wilde eend, kraakeend, slobbeend, kuifeend) broeden in de percelen ten zuiden van het Zedjespad echter op een afstand van meer dan 200 meter vanaf de kavel.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt alleen de rugstreeppad als strikt beschermde soort voor. Verder komen alleen voor broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving en soorten waarvoor vrijstelling geldt.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen zijn mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet, mits als mitigerende maatregel wordt besloten de sloot langs de zuidzijde van de kavel in stand te houden. De populatie van de rugstreeppad kan hier zich onder gunstige omstandigheden vestigen en handhaven. Er zijn geen negatieve effecten op de populaties van beschermde soorten in de omgeving aanwezig. Aan het principe van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen* kan worden voldaan.

Kaart 11: De ligging van de percelen in Formerum.
Formerum 1: zie hoofdstuk 7.1.4

Tabel 11.

Voor de beschrijving van kavel 1 zie § 7.1.4.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte perceel in Formerum				
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.				
	Voorkomen			
	in de kavel 1	in de kavel 2	in de kavel 3	omgeving percelen
Tabel 1: Algemene soorten				
Bosmuis	?	?	?	Ja
Dwergmuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Dwergspitsmuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Egel	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	Ja	Ja	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Nee	Nee
Ree	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse woelmuis	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Nee	Ja	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	?	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Ja
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten				
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee	Nee

Tabel 11: Vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.	1	2	3	omgeving
Grote ijsvogelvinder	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>				
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	?
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	?
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreepd	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee

7.3.21. Percelen ten oosten en zuiden van camping Van Rees, Kathoek, Lies.

Ligging:

De kavels liggen ten oosten en zuiden van camping van Rees in de Kathoek van Lies.

Inventarisatie: mei 2011.

Omgeving:

De kavels vormen een complex tussen camping van Rees en Hotel de Walvisvaarder. Aan de noordzijde grenst het complex aan de Duinweg van Lies en het aangrenzende duingebied, aan de oostzijde, zuidzijde en westzijde aan bebouwing en recreatieterreinen.

Huidig gebruik.

De kavels worden gefaseerd beweid door paarden. Tevens is er sprake van een jaarlijks maaibeheer. Als gevolg daarvan is er op kavel 1 sprake van betrekkelijk intensieve beweiding, op kavel 2 van extensieve beweiding en op kavel 3 van verschralend hooilandbeheer met extensieve beweiding. Kavel 4 maakt deel uit van het erfgebied van een boerderij.

Begroeiing.

De graslandvegetatie van kavel 2 is als gevolg van het verschralende hooilandbeheer van betekenis. Op grote delen van de kavel is sprake van vochtig reukgrashooiland dat soortenrijk is en een aantal zeldzame plantensoorten en Rode Lijst-soorten bevat. Opvallend is de uitgebreide groeiplaats van grote ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*) en het vochtige gedeelte in het noorden van de kavel met gewone koekoeksbloem (*Lychnis flos-cuculi*). Daarnaast zijn aangetroffen zwarte zegge (*Carex nigra*), hazenzegge (*Carex ovalis*), beemdlangbloem (*Festuca pratensis*) en kamgras (*Cynosurus cristatus*). Op kavel 3 is als gevolg van de extensieve beweiding met paarden een bloemrijke Raaigrasvegetatie aanwezig met een inslag van verschralingsvegetaties van het reukgrashooiland. Kavel 1 is een begroeid met een soortenarme raaigrasvegetatie met een inslag van witbolgraslanden. Er zijn ruderaal soorten aanwezig. Kavel 4 is een onderdeel van het erfgebied van een boerderij. De kavel is deels begroeid met schietwilg, grauwe wilg en grauwe abeel. De ondergroei van het bos/struweel bestaat uit ruderaal vegetaties met onder meer grote brandnetel en riet. Een deel van de kavel wordt regelmatig gemaaid en beheerd als gazon.

De kavel worden nergens geflankeerd door singels van zwarte els. Op de overgang naar de bebouwde terreinen zijn houtwallen aanwezig die deel uitmaken van het erfgebied van deze bebouwde terreinen. Door de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

Open water.

Er is geen open water aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

- Strikt beschermde soorten: Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: Geen van de soorten uit categorie 2 komt op de kavel voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld.
- Broedvogels: Op de kavel 2 wordt gebroed door de scholekster. Op het erfgebied van de boerderij op kavel 4 wordt gebroed door een aantal algemene zangvogels, met name fitis, winterkoning, roodborst, merel, ekster, zanglijster, heggenmus, kneu, grasmus.
- Conclusie: Er komen op de kavels alleen soorten voor van lijst 1 van de AMvB, de lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt van de Flora- en faunawet en enkele soorten vogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad. Er komen binnen een afstand van 200 meter geen populaties voor van de rugstreeppad. De meest dichtbijzijnde populatie is die van het Liesingerplak in het duingebied van Terschelling.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de directe omgeving van de kavel, binnen een afstand van 200 meter, komen geen soorten uit deze categorie voor. In het aangrenzend duingebied komen daarentegen voor levendbarende hagedis, gevlekte orchis, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan en wilde gagel.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Er zijn in de directe omgeving van de kavel populaties aanwezig van kleine zoogdieren. In het aangrenzend duingebied komen daarnaast voor populaties van de bruine kikker en kleine watersalamander, groeiplaatsen van gewone vogelmelk en de kale rode bosmier.
- Broedvogels: Er wordt door verscheidene soorten algemene zangvogels gebroed op de erven van de woningen en recreatiewoningen rondom de kavel, in de houtwallen en aanplantingen op de omringende erfgebieden. Het betreft uitsluitend niet kwetsbare en aan menselijke aanwezigheid aangepaste soorten.
- Conclusie: In de nabije omgeving van de kavel komen buiten het duingebied uitsluitend weinig kwetsbare vogels als broedvogel voor, en soorten van lijst 1 van de AMvB, waarvoor vrijstelling geldt van de wet. In het aangrenzend duingebied komen populaties voor van kwetsbare soorten van lijst 1 en 2 van de AMvB.

Samengevat: Een bestemmingswijziging met als gevolg de inrichting van de kavel tot recreatieterrein is mogelijk zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet, als kan worden voorkomen dat door een sterke toename van de recreatieve druk op het duingebied geen negatieve effecten ontstaan voor de populaties van soorten van lijst 2 en 3 van de AMvB. Daarbij kan worden benadrukt dat deze populaties binnen 200 meter van de kavels niet voorkomen. Een negatief effect op de populaties van algemene zangvogels op omringende bebouwde percelen wordt uitgesloten, daar het hier niet kwetsbare en aan menselijke omgeving aangepaste soorten betreft. De uitvoering van potentiële plannen heeft wel tot gevolg dat de graslanden ongeschikt worden als broedgebied voor weidevogels. Als gevolg van de ligging omringd door bebouwing zijn deze kavels dat nu ook al niet. Er kan worden voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Met betrekking tot *zorgvuldig handelen* moet bij uitvoering van eventuele plannen voorkomen worden dat broedvogels rondom de kavel worden verstoord. De

aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig. Wel moet worden benadrukt dat de kavels in botanisch en landschappelijk opzicht desondanks van grote waarde zijn.

Kaart 12. Ligging van de kavels in Lies.

Tabel 12.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten op en in de omgeving van de onderzochte kavels in de Kathoek van Lies.					
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.					
Tabel 1: Algemene soorten	Voorkomen				
	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel 4	omgeving
Bosmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergmuis	?	?	?	?	Ja
Dwergpitsmuis	?	?	?	?	Ja
Egel	?	?	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Konijn	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja
Ree	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja
Rosse woelmuis	?	?	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Tabel 2: Overige soorten					
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedaauw	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Wilde gagele	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja

Tabel 12. vervolg.

	kavel 1	kavel 2	kavel 3	kavel 4	omgeving
Tabel 3: Strikt beschermde soorten.					
Grote ijsvogelvlinder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>					
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

7.3.22. De kavels ten westen van Tjermelân, Oosterend.

Ligging:

De beide kavels ligt aan de westzijde recreatieterrein Tjermelân, te Oosterend, Terschelling.

Omgeving:

De kavels liggen ten westen van recreatieterrein Tjermelân tussen de Hoofdweg van Terschelling aan de noordzijde en het fietspad door de polder aan de zuidzijde. De kavels grenzen aan de west- en zuidzijde aan andere agrarische graslanden. Ten noorden van de Hoofdweg is enige bebouwing aanwezig.

Huidig gebruik.

De kavels zijn in gebruik als agrarisch land. Kavel 1 wordt intensief beweide door paarden; kavel 2 wordt regelmatig gemaaid en beweide door runderen.

Begroeiing.

De vegetatie van kavel 1 is een soortenarme raaigrasweide, met een inslag van vochtminnende grassoorten als geknikte vossenstaart, greppelrus en fioringras. Ook komen ruderaal soorten op grote schaal voor, met name ridderzuring en pitrus. Langs de westrand van de kavel is een smalle strook aanwezig van braam en ruigtekruiden. Kavel 2 is voornamelijk een bloemrijke raaigras-weide, met als voornaamste grassoorten Engels raaigras, ruw beemdgras, roodzwenkgras, gestreepte witbol, geknikte vossenstaart en fioringras. Er zijn geen struiken aanwezig.

Open water.

De kavels worden aan alle zijden begrensd door ondiepe maat waterhoudende sloten. In de sloten is enige aanreiking van ijzerhoudend kwelwater aanwezig.

Flora- en faunawet-soorten op de kavel:

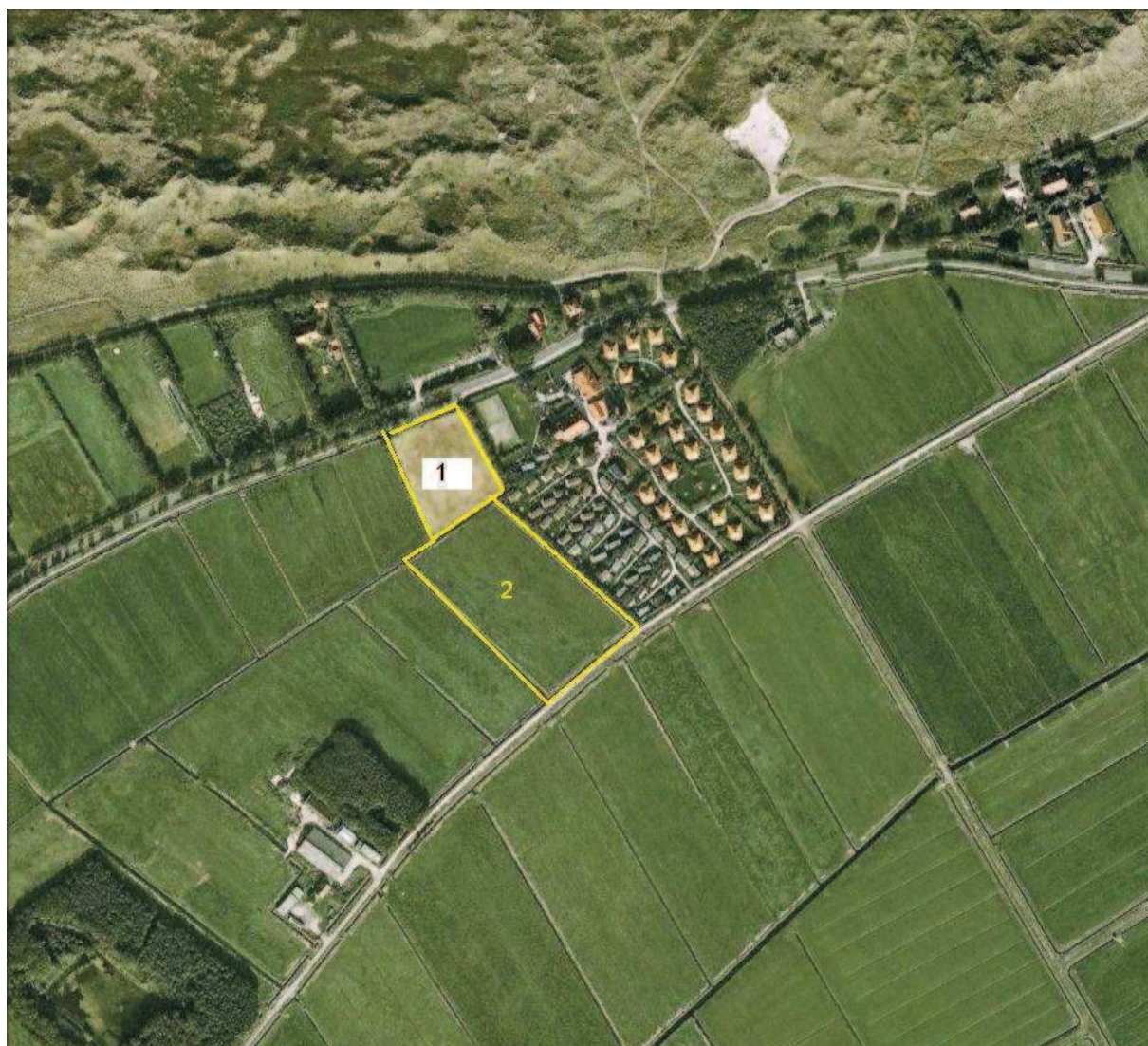
- Strikt beschermde soorten: er zijn op de kavel geen strikt beschermde soorten vastgesteld. Een deel van het slotenstelsel, voornamelijk de sloot aan de zuidzijde en de tussensloot tussen de kavels en Tjermelân, wordt door de rugstreeppad gebruikt voor het afzetten van eitjes. Overige delen van het slotenstelsel zijn als gevolg van de hoge oevervegetatie voor de rugstreeppad niet geschikt.

- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: er komen op de kavels geen soorten uit deze categorie voor.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: de aanwezigheid van enkele soorten kleine zoogdieren kan worden voorondersteld. In de sloten komt een populatie voor van de bruine kikker. In de sloten zijn enkele groeiplaatsen aanwezig van de zwanenbloem.
- Broedvogels: op kavel 1 zijn geen broedvogels aangetroffen, op kavel 2 wordt gebroed door de kievit (1 paar).
- Conclusie: rekening moet worden gehouden met de rugstreeppad in de poldersloten en broedende weidevogels.

Flora- en faunawetsoorten in de omgeving van de kavel:

- Strikt beschermde soorten:
Rugstreeppad: het slotenstelsel in de ruime omgeving van Tjermelân wordt plaatselijk gebruikt als habitat door de rugstreeppad.
- Soorten uit categorie 2 van de AMvB: In de sloot aan de oostzijde van Tjermelân is een groeiplaats aanwezig van waterdrieblad.
- Soorten waarvoor vrijstelling geldt: Naast de al genoemde soorten kleine zoogdieren komen in het slotenstelsel in de ruime omgeving ook voor bruine kikker, kleine watersalamander en gewone dotterbloem en zwanenbloem. De laatste twee soorten komen uitsluitend voor in het slotenstelsel ten oosten van Tjermelân.
- Broedvogels: De broedvogels in de directe omgeving van de kavel betreffen soorten die voorkomen op de erven van de omringende bebouwing en op recreatieterrein Tjermelân. Het betreft zonder uitzondering soorten die aangepast zijn aan menselijke aanwezigheid (merel, zanglijster, winterkoning, heggenmus, huismus, kneu, groenling, spreeuw, ekster, kauw, witte kwikstaart, houtduif, Turkse tortel, fitis, braamsluiper, pimpelmees, koolmees, grasmus). In de nabije omgeving van de kavel komen diverse soorten weidevogels (kievit, grutto, tureluur, scholekster) en watervogels (wilde eend, krakeend, slobbeend) tot broeden.
- Conclusie: In de directe omgeving van de kavel komt alleen de rugstreeppad als strikt beschermde soort en waterdrieblad als soort van lijst 2 van de AMvB voor. Verder komen voor broedvogels die aangepast zijn aan menselijke omgeving, weide- en watervogels en soorten waarvoor vrijstelling geldt.

Samengevat: Een bestemmingswijziging en de daaruit voortvloeiende plannen tot inrichting van de kavels als recreatieterrein is mogelijk zonder negatieve effecten op de populatie van de rugstreeppad indien het slotenstelsel bij de inrichting in stand blijft en delen van het slotenstelsel niet worden beschadigd door eventueel aan te leggen boomwallen. Dit geldt met name voor de sloot aan de zuidzijde (tevens de zonzijde) van de kavel. Indien de sloot ten oosten van de kavels op de overgang naar Tjermelân door de inrichting van de kavels voor de rugstreeppad ongeschikt wordt, kan worden geadviseerd de sloot aan de westzijde voor de rugstreeppad geschikt te maken door deze iets te verbreden en er een meer glooiende oever aan te leggen. Het is dan wel van belang dat wordt voorkomen dat de oeverzone te veel dichtgroeit met hoge oeverplanten (riet). Een dergelijke aanpassing biedt ook kansen aan andere soorten (bruine kikker, kleine watersalamander, zwanenbloem). Een effect op de groeiplaatsen van waterdrieblad en gewone dotterbloem is uitgesloten, daar deze groeiplaatsen alleen voorkomen in de poldersloten ten oosten van Tjermelân, buiten de invloedssfeer van deze kavels. De inrichting van de kavels tot recreatieterrein heeft tot gevolg dat kavel 2 ongeschikt wordt als broedgebied voor weidevogels. Ook moet rekening worden gehouden met een uitstraling naar buiten. Ten aanzien van kavel 1 geldt dit in mindere mate daar deze kavel door weidevogels niet wordt benut en dicht bij de bebouwing langs de Hoofdweg ligt.

Kaart 13: Ligging van de kavels bij recreatieterrein Tjermelân.

Tabel 13.

Voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten in en in de omgeving van de onderzochte percelen bij Tjermelan			
Ja = soort komt voor Nee = soort komt niet voor ? = soort komt mogelijk voor.			
	Voorkomen		
	kavel 1	kavel 2	rondom de percelen
Tabel 1: Algemene soorten			
Bosmuis	?	?	Ja
Dwergmuis	Nee	Nee	Nee
Dwergspitsmuis	?	?	Ja
Egel	?	?	Ja
Gewone bosspitsmuis	?	?	Ja
Haas	Ja	Ja	Ja
Konijn	Nee	Nee	Nee
Ree	Nee	Nee	Nee
Rosse woelmuis	?	?	Ja
Bruine kikker	Nee	Ja	Ja
Kleine watersalamander	Nee	Ja	Ja
Behaarde rode bosmier	Nee	Nee	Nee
Kale rode bosmier	Nee	Nee	Nee
Brede wespenorchis	Nee	Nee	Nee
Dotterbloem	Nee	Nee	Ja
Gewone vogelmelk	Nee	Nee	Nee
Grote kaardenbol	Nee	Nee	Nee
Koningsvaren	Nee	Nee	Nee
Zwanebloem	Nee	Ja	Ja
Tabel 2: Overige soorten			
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	Nee
Blauwe zeedistel	Nee	Nee	Nee
Brede orchis	Nee	Nee	Nee
Dennenorchis	Nee	Nee	Nee
Gevlekte orchis	Nee	Nee	Nee
Grote keverorchis	Nee	Nee	Nee
Grote muggenorchis	Nee	Nee	Nee
Harlekijn	Nee	Nee	Nee
Jeneverbes	Nee	Nee	Nee
Kleine keverorchis	Nee	Nee	Nee
Kleine zonnedauw	Nee	Nee	Nee
Klokjesgentiaan	Nee	Nee	Nee
Moeraswespenorchis	Nee	Nee	Nee
Parnassia	Nee	Nee	Nee
Rietorchis	Nee	Nee	Nee
Ronde zonnedauw	Nee	Nee	Nee
Spaanse ruiter	Nee	Nee	Nee
Steenbreekvaren	Nee	Nee	Nee
Tongvaren	Nee	Nee	Nee
Vleeskleurige orchis	Nee	Nee	Nee
Waterdrieblad	Nee	Nee	Ja
Welriekende nachtorchis	Nee	Nee	Nee
Wilde gagel	Nee	Nee	Nee

Tabel 13 vervolg.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten.	kavel 1	kavel 2	omgeving
Grote ijsvogelvinder	Nee	Nee	Nee
Heideblauwtje	Nee	Nee	Nee
Rouwmantel	Nee	Nee	Nee
Groot zeegras	Nee	Nee	Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>			
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Nee
Rugstreeppad	Nee	Ja	Ja
Zandhagedis	Nee	Nee	Nee
Drijvende waterweegbree	Nee	Nee	Nee
Groenknolorchis	Nee	Nee	Nee

7.3.23. De beschermde natuurwaarden van de graslanden in het algemeen.

Uit de hiervoor gegeven beschrijvingen van de Flora- en faunawet-inventarisaties van de graslanden kunnen enkele algemene conclusies worden getrokken.

- Het aantal door de Flora- en faunawet beschermde soorten is in het algemeen zeer beperkt.
- De enige strikt beschermde soort die een rol speelt is de rugstreeppad. De soort is in het slotenstelsel van een aantal geïnventariseerde kavels vastgesteld. Met name in de sloten van de kavels bij Duinland (Midland-Noord) en Tjermelân (Oosterend) is het voorkomen van de rugstreeppad van belang. Omdat de soort strikt beschermd is, is het gewenst mitigerende maatregelen te nemen om de populatie van de soort hier in stand te houden. Deze maatregelen betreffen het in stand houden van het slotenstelsel, het voorkomen dat de sloten door de aanplant van houtwallen op de kavels te veel beschaduwd worden en het aanpassen van de sloten door de aanleg van glooiende slootoevers. Als gevolg van deze mitigerende maatregelen kan de soort zich handhaven en kunnen eventuele inrichtingsplannen doorgang vinden zonder strijdigheid met de Flora- en faunawet. In een aantal andere geïnventariseerde gebieden komt de rugstreeppad niet op de kavels voor, maar wel in de omgeving. Een effect van eventuele inrichtingsplannen op de kavels heeft hier geen gevolgen voor de populatie.
- Geen van de geïnventariseerde kavels heeft betekenis voor vleermuizen.
- Op geen van de kavels komen soorten voor van lijst 2 van de AMvB. Bij sommige kavels komen wel soorten voor in de nabije of ruime omgeving, maar nergens heeft dit een negatief effect op de populaties.
- Op een aantal kavels zijn broedende zangvogels vastgesteld in de elzensingels en houtwallen. Ook in de omgeving van tal van geïnventariseerde terreinen komen broedende zangvogels voor. Het betreft hier steeds weinig kwetsbare soorten die aangepast zijn aan menselijke omgeving. Bij en inrichting van de kavels tot recreatieterrein wordt geadviseerd deze terreinen met omringende houtwallen landschappelijk in te passen. Er wordt dan aan de

zangvogels voldoende mogelijkheden tot broeden gegeven. Een negatief effect op de populaties van de soorten kan dan worden voorkomen.

- Op een aantal kavels wordt gebroed door weidevogels. Inrichting van de kavels tot recreatieterrein maakt ze als broedgebied voor weidevogels ongeschikt. Ook moet rekening worden gehouden met een uitstraling naar aangrenzende percelen agrarisch grasland. Zij kunnen bij een gewijzigd gebruik en inrichting van de kavels zelf ook minder aantrekkelijk worden als broedgebied voor weidevogels. Deze problematiek speelt maar bij een aantal kavels een rol. Het gaat dan met name om de kavels ten oosten van Eldorado (Hee), en dan vooral kavel 3 (zie beschrijving), de kavels ten zuiden van Duinland, een kavel ten noorden van de Westerkeijn (Midsland-Noord) en een kavel ten westen van Tjermelân (kavel 2). Het aantal broedende weidevogels op de kavels zelf is overigens zeer beperkt. Geen van de kavels grenst aan voor weidevogels intensief gebruikte agrarische graslanden. De effecten van de herinrichting die het bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt op de weidevogelpopulaties van de Terschellinger polder in het algemeen zijn beperkt negatief en kunnen worden beschouwd als niet significant.
- Een aantal kavels is ondanks het vrijwel ontbreken van door de Flora- en faunawet beschermde soorten desondanks in botanisch opzicht van hoge waarde. Het betreft met name de kavel ten oosten van Eldorado (Hee), de kavel ten oosten van camping Mast (Formerum) en het complex van kavels ten oosten en zuiden van camping van Rees (Lies).
- Een aantal kavels maakt deel uit van landschappelijk waardevolle gebieden. Geadviseerd wordt het landschappelijke aspect hier niet uit het oog te verliezen, ook al is dit geen eis van de Flora- en faunawet.

8. Samenvatting en conclusies.

In opdracht van de Gemeente Terschelling zijn een aantal kavels op Terschelling geïnventariseerd op het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten. De kavels zijn in hoofdstuk 7 gegroepeerd in drie groepen, namelijk potentiële bouw kavels binnen de bebouwde kom van de dorpen (hoofdstuk 7.1.), invullocaties binnen de nederzettingen van recreatiewoningen Midsland aan Zee en West aan Zee in de duinen van Terschelling (hoofdstuk 7.2) en agrarische graslanden in de polder grenzend aan bestaande recreatieterreinen en campings (hoofdstuk 7.3.). De kavels maken deel uit van het plangebied van het *Bestemmingsplan Buitengebied* van Terschelling. Binnen het bestemmingsplan is het mogelijk de kavels van hoofdstuk 7.1. te bestemmen voor permanente bebouwing. Op de kavels van hoofdstuk 7.2. is de bouw van een recreatiewoning mogelijk. De in hoofdstuk 3 beschreven kavels kunnen deel uitmaken van de uitbreiding van de aangrenzende recreatieterreinen, waardoor een wijziging van het gebruik van de kavels en van de inrichting ervan mogelijk is. Het geïnventariseerde oppervlak aan kavels is overigens groter dan de uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Niet iedere geïnventariseerde kavel zal in de toekomst in de praktijk voor uitbreiding van de recreatieterreinen worden gebruikt.

De inventarisatie van de kavels richt zich op het voorkomen van door de Flora- en faunawet beschermde soorten op de kavels en in de nabije omgeving ervan. De omgeving van de kavels is nadrukkelijk bij de inventarisatie betrokken, daar de realisering van de plannen die het bestemmingsplan mogelijk maakt ook effecten op populaties in de nabije omgeving kan veroorzaken. De inventarisatie richt zich op een aantal vaste categorieën die per beschrijving steeds terugkeert. Daarbij gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van strikt beschermde soorten van categorie 3 van de Algemene Maatregel van Bestuur, het voorkomen van soorten van categorie 2 van de AMvB en het voorkomen van broedvogels. Ook de aanwezigheid van soorten van categorie 1 van de AMvB is vermeld. Daar voor deze soorten op voorhand vrijstelling van de wet geldt, is het niet nodig hier verdere consequenties aan te verbinden.

Wat betreft de strikt beschermde soorten speelt uitsluitend het voorkomen van de rugstreeppad en de zandhagedis een rol. *Vleermuizen* zijn nergens op en rond de kavels vastgesteld. Alleen in de ruime omgeving van een kavel in Baaiduinen is sprake van foeragerende vleermuizen (laatvlieger). De kavel speelt echter voor de vleermuizen geen enkele rol. De *zandhagedis* heeft populaties in de duinen nabij Midsland aan Zee en West aan Zee. De soort komt echter op geen van de geïnventariseerde kavels voor, en bebouwing van de kavels heeft geen invloed op de populaties in de omgeving. Een negatief effect op deze populaties is in alle gevallen uitgesloten.

De *rugstreeppad* heeft uitgebreide populaties in natte duinvalleien, maar komt lokaal ook in ondiepe poldersloten voor. De bebouwing van kavels in Midsland aan Zee en West aan Zee heeft geen effect op de populaties, daar alle kavels in droog duingebied liggen, waar de rugstreeppad niet voorkomt. In het slotenstelsel rondom enkele kavels in de polder is de rugstreeppad wel vastgesteld. De populatie ondervindt hier geen significant negatieve effecten indien enkele voorgestelde mitigerende maatregelen worden nagekomen.

Op geen enkele van de kavels komen soorten van categorie 2 van de AMvB voor. Wel komen soorten in de omgeving van sommige kavels voor. Negatieve effecten op de populaties bij uitvoering van plannen die voortkomen uit de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt zijn echter uitgesloten.

Op en rond de geïnventariseerde kavels komen broedvogels voor. Het gaat dan deels om algemene en niet kwetsbare zangvogels, en deels om weidevogels. Met betrekking tot de zangvogels is geconcludeerd dat de soorten in het algemeen niet worden bedreigd, daar het aan menselijke omgeving gewende soorten betreft. Bij uitvoering van de eventuele plannen blijft er voor deze soorten voldoende broedgelegenheid over. Voorgesteld wordt bij de uitbreiding van recreatieterreinen deze

met houtwallen landschappelijk in te passen. De zangvogels kunnen hierin een broedgelegenheid vinden.

De mogelijkheden agrarische graslanden in te richten tot recreatief terrein heeft tot gevolg dat deze kavels ongeschikt worden als broedgebied voor weidevogels. Ook moet rekening worden gehouden met een uitstraling naar buiten. In § 7.3.23. is geconcludeerd dat er sprake is van een beperkt negatief effect op de populaties van de weidevogels in de Terschellinger polder in het algemeen, en niet van een significant negatief effect.

1

Aangenomen

AMENDEMENT

Agendapunt : 7
Voorstelnummer : 2012/32

Onderwerp: bestemmingsplan Landerum

De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 29 mei 2012

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De bestemming van het perceel Landerum 8 zodanig te wijzigen dat naast wonen ook detailhandel mogelijk wordt in het hoofdgebouw en dat in het bijgebouw een lijstenmakerij kan worden gevestigd.

Toelichting:

door de eigenaren van Tante Lies is reeds een bouwaanvraag ingediend voor bovengenoemde zaken. Door de bestemming nu al op te nemen wordt een wijziging achteraf voorkomen en daarmee extra werk voor de afdeling.

de fractie van de Partij van de Arbeid:

M. Schellenberg C. Oosterbaan W. van Deelen M. Spanjer – Ramaker

de fractie van Plaatselijk Belang Terschelling:

A. Doeksen G. Schweigmann R. Hoeve

AMENDEMENT

Voorstel nr. 2012/32

Onderwerp: Respecteren invullocaties.

De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 29-05-2012

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De invullocaties, zoals die in het vernietigde Bestemmingsplan Buitengebied 2008 zijn vastgesteld door de gemeenteraad, handhaven.

Toelichting:

De invullocaties zijn in het bestemmingsplan 2008 opgenomen na een zorgvuldige procedure. Het is vaak de enige manier voor eilanders om voor hun eigen familie een betaalbare woonkavel en dus woning te creëren. Deze wijziging zet elke ontwikkeling in de dorpen op slot. De provincie is voorstander van inbreiding voor uitbreiding. De provincie is bereid te praten over meer contingenten na 2016.

Er is geen gevaar voor het bestemmingsplan uit het oogpunt van de natuurbeschermingswet.

Ondertekening en naam:

Fractie VVD

A.F. Geveke

R. Cupido-Pootjes

AMENDEMENT

Voorstel nr: Vaststellen bestemmingsplan Baaiduinen, Kinum en Kaard 2012/32

Onderwerp: Agrarische bestemming Baaiduinen 51.

De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 29-05-2012

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Het perceel Baaiduinen 51 niet op te nemen in het bestemmingsplan Baaiduinen, Kinum en Kaard. Het perceel 51 bestemmen in het bestemmingsplan buitengebied en te combineren met de integrale gebiedsvisie.

Toelichting:

Op Baaiduinen 51 vinden sinds jaar en dag ononderbroken agrarische activiteiten plaats. De verwachting is dat hier ook in de toekomst agrarische activiteiten plaats zullen vinden. Het perceel beschikt over een zeer royale oppervlakte aan land rechtstreeks ontsloten vanuit de huiskavel. Wij zien op deze locatie genoeg mogelijkheden voor een agrarische bedrijf met nevenactiviteiten.

eventueel

Ondertekening en naam:

Fractie PVDA

M. Schellenberg

M. Spanjer-Ramaker

C. Oosterbaan

W. van Deelen

Fractie PBT

A. Doeksen

G. Schweigmann

R. Hoeve

Fractie CDA

H. van der Wielen

A. Romar

Verworpen

4

AMENDEMENT

Voorstel nr. 2012/32

Onderwerp: Respecteren oude invullocaties.

De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 29-05-2012

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

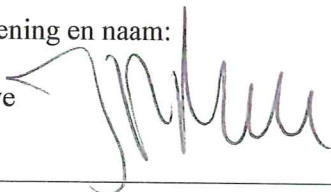
De invullocaties, zoals die in het nu geldende bestemmingsplan bekend zijn te handhaven.

Toelichting:

Het zonder vooraankondiging verwijderen van reeds lang bestaande invullocaties is naar mijn mening niet correct. Deze invullocaties zijn een inmiddels verworven recht die niet in één pennenstreek verwijderd mogen worden. Het verwijderen van deze invullocaties is nooit eerder aan de orde geweest. Het betreft een gering aantal woningen, de invloed op het woningcontingent is daarmee ook gering. De eigenaren zijn met dit besluit op de hoogte dat de raad voornemens is anders om te gaan met invullocaties. De invullocaties dienen daarom binnen de geldigheidsduur van dit bestemmingsplan ingevuld te worden.

Ondertekening en naam:

J.R. Hoeve

AMENDEMENT

Agendapunt nr. 7

Onderwerp: ontwerpbestemmingsplannen dorpen en verblijfsrecreatiegebieden buitengebied

De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 29 mei 2012

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

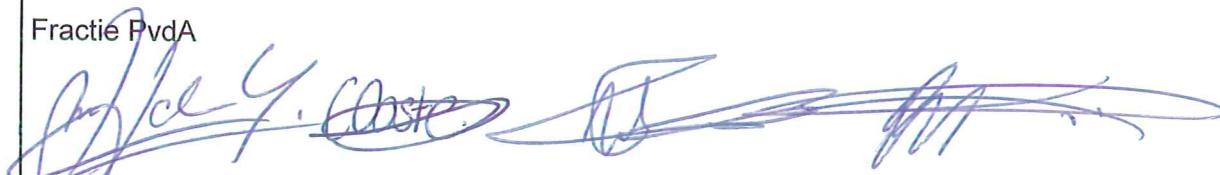
Zakelijke dienstverlening niet als toelaatbare vorm van bedrijvigheid bij een woning op te nemen in bijlage 1 behorend bij de regels van alle betreffende bestemmingsplannen.

Toelichting:

In de ontwerpbestemmingsplannen voor de dorpen en verblijfsrecreatiegebieden in het buitengebied zijn woonhuizen bestemd voor permanente bewoning. De regels voor deze bestemming bieden ruimte voor een combinatie met de uitoefening van een vrij beroep of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit. Toelaatbare vormen van kleinschalige bedrijvigheid bij een woning zijn opgenomen in een bijlage bij de regels. In deze lijst is ook zakelijke dienstverlening als toegestane vorm van bedrijvigheid opgenomen. Zakelijke dienstverlening is een aanduiding voor een uiteenlopende onbepaalde groep dienstverlenende bedrijven. Onduidelijk is welke vormen van bedrijvigheid nu wel en niet als zodanig kunnen worden aangemerkt. Gezien de rechtszekerheid, en om te voorkomen dat bedrijvigheid ontstaat die overlast kan veroorzaken in een woonomgeving, wordt voorgesteld het begrip zakelijke dienstverlening niet op te nemen als toelaatbare vorm van bedrijvigheid bij een woning.

Ondertekening en naam:

Fractie PvdA

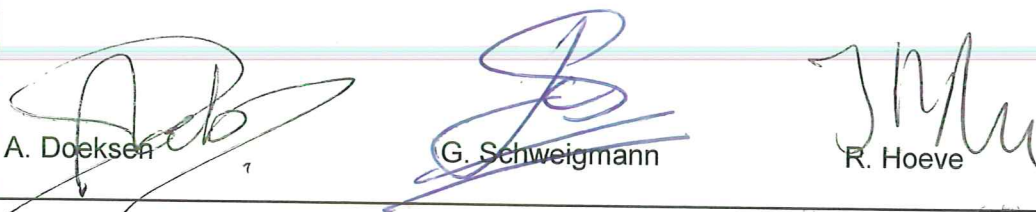
M. Schellenberg

C. Oosterbaan

W. van Deelen

M. Spanjer

Fractie PBT

A. Doeksen

G. Schweigmann

R. Hoeve